

ARCHIEF
VLAAMSE RAAD
TERUGBEZORGEN

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1979-1980

Nrs. 10 en 11

HANDELINGEN

Vergaderingen van dinsdag 17 juni 1980

INHOUDSOPGAVE

MORGENVERGADERING

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 287

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 287

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 287

VERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verzending, blz. 287

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd "Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België"

— 94 (1979-1980)-Nrs. 1 tot 9

Naamstemming (Herhaling), blz. 287

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer Raphaël DECLERCQ tot de Minister van Justitie over de door de rechterlijke overheid in het Nederlandse taalgebied gebruikte rechtskundige werken, blz. 288
2. Vraag van de heer P. BREYNE tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. DE BACKER-VAN OCKEN) over de werking van de Nederlandstalige Jeugdraad, blz. 289

MOTIE VAN ORDE

Spreker : de heer Renaat PEETERS, blz. 289

VRAGEN (R.v.O. art. 52) (Voortzetting)

3. Vraag van de heer I. VAN BELLE tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. DE BACKER-VAN OCKEN) over de financiële situatie van de sociaal-culturele vormingsorganisaties, blz. 290
4. Vraag van de heer K. POMA tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. DE BACKER-VAN OCKEN) over de sociaal-culturele begeleiding van gezichtsgehandicapten, blz. 291

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat, blz. 293

Motie van orde, blz. 293

Spreker: de heer G. DE ROUCK

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 294

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting), blz. 295

Spreker: de heer H. SCHILTZ

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 300

VRAAG (R.v.O. art. 52) van de heer Raphaël DECLERCQ tot de Minister van Justitie over de door de rechterlijke overheid in het Nederlands taalgebied gebruikte rechtskundige werken

Antwoord van de Minister, blz. 300

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE
EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting), blz. 301

Sprekers: de heren A. SMETS, I. VAN
BELLE, P. VAN DER NIEPEN

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 305

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 51)
Indiening, blz. 305

MIDDAGVERGADERING

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 305

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 305

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE
EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting), blz. 306

Sprekers : de heren J. VAN ELEWYCK; J.
DE SERANNO, J. CAUDRON, A. LARI-
DON

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 317

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestem-
ming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige
kredieten welke in mindering komen van de be-
groting van de Culturele Zaken van de Neder-
landse Cultuurgemeenschap en van de begroting
van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig re-
gime, voor het begrotingsjaar 1980

— 6-C (1979-1980)-Nr. 1

— 7 (1979-1980)-Nr. 3 (Verslag van het Reken-
hof)

Algemene bespreking, blz. 3 17

Sprekers: de heren A. VANDENABEELE,
verslaggever, F. DE BONDT

Artikelsgewijze bespreking, blz. 3 18

ONTWERP VAN DECREET houdende eindrege-
ling van de begroting van de Culturele Zaken van
de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het
begrotingsjaar 1975

— 9-A (1979-1980)-Nr. 1

— 8-A (B.Z. 1979)-Nr. 1 (Rapport van het Re-
kenhof)

Algemene bespreking, blz. 3 18

Sprekers: de heren A. VANDENABEELE,
verslaggever, G. DE ROUCK. F. DE
BONDT

Artikelsgewijze bespreking, blz. 32 1

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestem-
ming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige
kredieten welke in mindering komen van de be-
groting van de Culturele Zaken van de Neder-
landse Cultuurgemeenschap en van de begroting
van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig re-
gime, voor het begrotingsjaar 1980

— 6C (1979-1980)-Nr. 1

— 7 (1979-1980)-Nr. 3 (Verslag van het Reken-
hof)

Naamstemming, blz. 324

ONTWERP VAN DECREET houdende eindrege-
ling van de begroting van de Culturele Zaken van
de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het
begrotingsjaar 1975

— 9-A (1979-1980)-Nr. 1

— 8-A (B.Z. 1979)-Nr. 1 (Rapport van het Re-
kenhof)

Naamstemming, blz. 325

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE
EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting), blz. 326

Sprekers: de heren L. VAN GEYT, K.
POMA, L. LENAERTS, B. COOLS, A. DE
BEUL, M. OLIVIER

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Spreker: de heer G. DE ROUCK, blz. 344

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE
EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting), blz. 344

Sprekers: mevrouw L. DE PAUW-DE-
VEEN, de heer J. SOMERS, mevrouw C.
SMITT

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 351

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE
EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting), blz. 352

Sprekers: de heren G. DE ROUCK, E.
BALDEWIJNS, C. MOORS, W. SEEUWS,
F. VERBERCKMOES, A. DIEGENANT,
O. VAN DEN BROECK, G. TEMMER-
MAN, mevrouw R. DE BACKER-VAN
OCKEN, Minister van de Vlaamse Ge-
meenschap, de heren M. GALLE, Minister
van de Vlaamse Gemeenschap, A. KEM-
PINAIRE, Minister van de Vlaamse Ge-
meenschap, W. CALEWAERT, Minister van
Nationale Opvoeding, mevrouw R. STEY-
AERT, Staatssecretaris voor de Vlaamse
Gemeenschap, mevrouw L. HERMAN-MI-
CHIELSENS, Staatssecretaris voor de
Vlaamse Gemeenschap, de heer P. AK-
KERMANS, Staatssecretaris voor de
Vlaamse Gemeenschap

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES,
blz. 390

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 390

VERZOEKSCRIFTEN (R.v.O. art. 55)
Samenvatting en beslissing, blz. 391

BIJLAGEN

Begrotingstabellen, blz. 393

MORGENVERGADERING

VOORZITTER : de heer H. BOEL

De heer A. Laridon, Secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— *De vergadering wordt geopend om 10.35 uur.*

DE VOORZITTER : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

DE VOORZITTER: Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden :

J. Bascour, C. Van Elsen, E. Van Steenkiste, gezondheidsredenen ;

O. Carpels, L. Croux, P. De Keersmaeker, M. De Weweire, N. Staels-Dompas, P. Van Grembergen, O. Van Ooteghem, L. Vanvelthoven, buitenslands ;

K. Blanckaert, K. Dillen, F. Piot, L. Van Geyt, W. Van Renterghem, ambtsverplichtingen ;

J. Gerits, familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verzending

DE VOORZITTER: Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

— Ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980 — 6-C (1979/1980)-Nr. 1.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verzending

DE VOORZITTER: Het volgende voorstel van decreet werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

— Voorstel van decreet van de heer H. Deleeck C.S. houdende inrichting van een open universiteit — 106 (1979- 1980)-Nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor onderwijs.

VERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verzending

DE VOORZITTER: Het volgende verslag werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

— Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980 — 7 (1979- 1980)-Nr. 3.
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

ONTWERP VAN DECREET tot oprichting van een openbare instelling genaamd «Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België »

— 94 (1979-1980)-Nrs. 1 tot 9

Naamstemming (Herhaling)

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de herhaling van de bij de vergadering van dinsdag 3 juni 1980 zonder gevolg gebleven naamstemming over het afgehandelde ontwerp van decreet tot oprichting van een openbare instelling genaamd «(Commissariaat-generaal voor de internationale culturele samenwerking van de Nederlandse cultuurgemeenschap in België » .

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming:

142 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
130 leden hebben ja geantwoord ;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens J. (Mevr.)

Aerts F.

Akkermans P.

Baldewijns E.

Beerden G.

Boel H.

Boeykens G.

Bogaerts A.

Bourgeois A.

Bourry M.

Breyne P.

Canipel A.

Cardoen G.

Cauwenberghs F.

Chabert J.

Claeys Walter

Coens D.

Cools B.

Coppieters A.	Nauwelaerts-Thues J.	Willems G.	Windels R.
d'Alcantara A.	Nyffels G.	Willockx F.	Wyninckx J.
Danschutter L.	Olivier M.		
De Backer-	Panneels-		
Van Ocken R.	Van Baelen M.	Zich ONTHOUDEN hebben :	
De Baere A.	Pans L.	Capoen M.	Maes R.
De Bondt F.	Peeters Renaat	Caudron J.	Peeters Walter
De Clercq Constant	Planckaert-	De Beul A.	Schiltz H.
De Cordier A.	Staessens C.	Declercq Raphaël	Somers J.
De Coster M.	Poma K.	De Rouck G.	Van der Elst F.
De Croo H.	Ramae kers J.	Jorissen W.	Vandezande R.
Deleeck H.	Rommel-		
De Loire-	Souvagine A.		
Raeymaekers J.	Rutten Mathieu		
Demeulenaere-	Seeuws W.	DE HEER G. DE ROUCK: Mijnheer de Voor-	
De Wilde F.	Sleecks J.	zitter, de Volksuniefractie heeft zich onthouden	
De Mey O.	Smeers T.	omdat, ondanks het feit dat het decreet goede	
Deneir A.	Smet M. (Mevr.)	punten bevat, het volgens ons niet ver genoeg gaat	
De Seranno J.	Smets A.	en onze amendementen ter zake werden verwor-	
De Smeyter G.	Smitt C. (Mej.)	pen.	
Desutter E.	Steverlynck A.		
Detiège L. (Mevr.)	Steyaert R. (Mej.)	VRAGEN (R.v.O. art. 52)	
De Vlies P.	Suykerbuyk H.	1. Vraag van de heer Raphaël Declercq tot de Mi-	
Devos G. (Mej.)	Swaelen F.	nister van Justitie over de door de rechterlijke	
Dewulf Maurice	Taelman W.	overheid in het Nederlandse taalgebied ge-	
De Wulf Roger	Temmerman G.	bruikte rechtskundige werken	
D'Haeyer R.	Tobback L.		
D'Hondt-	Turf-	DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde	
Van Opdenbosch P.	De Munter G.	is de mondelinge vraag van de heer Raphaël De-	
Diegenant A.	Tyberghien-	clercq tot de Minister van Justitie over de door de	
Dielens G. (Mevr.)	Vandenbussche M.	rechterlijke overheid in het Nederlandse taalge-	
Dupré J.	Uyttendaele R.	bied gebruikte rechtskundige werken.	
Egëlmeers I.	Van Belle I.	De heer Declercq heeft het woord.	
Eyskens M.	Vandenabeele A.		
Février S.	Van Den Broeck O.	DE HEER RAPHAËL DECLERCQ (<i>op de tri-</i>	
Flamant E.	Van den Eynden J.	<i>bune</i>): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Mi-	
Galle M.	Vandenhove M.	nister, in zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag	
Geens G.	Van den	nr. 111 van 20 maart 1980 (Kamer van Volksverte-	
Gheysen R.	Nieuwenhuijzen J.	genwoordigers, Bulletin van Vragen en Antwoor-	
Gijs R.	Vanderborgh F.	den nr. 23 van 8 april 1980, bladzijde 2 162) betref-	
Hancké L.	Vanderheyden V.	fende het aanschaffen en gebruik van Neder-	
Herman-	Van der Niepen P.	landstalige wetboeken in Vlaamse gerechtshoven	
Michielsens L.	Van Dessel M.	gaat de geachte Minister aan mijn bezwaar voor-	
Hostekint R.	Van Elewyck J.	bij.	
Houben F.	Van Elslande R.	Nu bezit ik documenten waaruit blijkt dat «de	
Kelchtermans L.	Vangeel J.	rechtbanken en parketten in de Vlaamse gerechts-	
Kuylen H.	Vangronsveld F.	hoven zich nog grotendeels blijven steunen op	
Lagae A.	Vanhaverbeke A.	Franstalige wetboeken en dat de kredieten voor	
Laridon A.	Van Herreweghe M.	rechtsdocumentatie die jaarlijks door het departe-	
Leemans E.	Vankeirsbilck E.	ment ter beschikking worden gesteld, dan ook	
Lenaerts L.	Van Nevel A.	prioritair dienen te worden aangewend voor de	
Lenssens J.	Vannieuwenhuyze R.	aankoop van Nederlandstalige wetboeken».	
Lindemans L.	Van Renterghem W.	Graag vernam ik:	
Maes-	van Waterschoot J.	1. de juiste stand van zaken in dit verband ;	
Vanrobaeys M.L.	Verbist A.	2. of de kredieten «kleine uitgaven» voor het jaar	
Mangelschots J.	Vergeylen J.	1980 en volgende jaren, wat de wetboeken be-	
Marchand C.	Verhaegen Guido	treft, niet zullen aangewend worden voor de	
Martens W.	Verleysen W.		
Mesotten W.	Walt Niel L.		
Moors C.	Weckx H.		

aankoop van Franstalige edities wanneer niet voldoende Nederlandstalige edities ter beschikking van de magistraten voorhanden zijn.

DE VOORZITTER: De Minister van Justitie heeft het woord.

Ik stel echter vast dat de Minister niet aanwezig is. Ons reglement bepaalt in artikel 52 dat, indien de Minister afwezig is, het antwoord in de loop van de volgende vergadering zal gegeven worden. Ik betreur ten zeerste dat de Minister zich niet verwaardigd heeft hier aanwezig te zijn om te antwoorden. Dit zijn onduidelijke praktijken. (*Applaus*)

Wij moeten echter ons reglement toepassen. Het antwoord zal dus gegeven worden tijdens de volgende vergadering tenzij de Minister toch nog moest opdagen. Wij zullen de Minister dan op zijn plichten wijzen en hem de kans geven te antwoorden. (*Instemming*)

2. Vraag van de heer P. Breyne tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. De Backer-Van Ocken) over de werking van de Nederlandstalige Jeugdraad

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Breyne tot mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, over de werking van de Nederlandstalige Jeugdraad.

De heer Breyne heeft het woord.

DE HEER P. BREYNE (op de tribune): *Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen Ministers, heren Ministers, dames en heren, de Nederlandstalige Jeugdraad, opgericht bij koninklijk besluit van 30 april 1970, legt sedert geruime tijd geen enkele activiteit meer aan de dag. Daarenboven vervalt het mandaat van de huidige Raad zeer binnenkort. Deze inactiviteit lijkt het gevolg te zijn van voortdurende onenigheid tussen de verschillende representatieve coördinerende organisaties omtrent de structuur van deze Jeugdraad.*

Deze situatie is zeer bezwarend voor een daadwerkelijk jeugd beleid dat mede bevrucht moet worden door een stelselmatig overleg met de geïnteresseerde en representatieve organisaties. Het komt er dus op aan ten spoedigste te komen tot een hernieuwde werking.

In het regeerakkoord voor de executieve van de Vlaamse Gemeenschap wordt trouwens het engagement aangegaan het overleg over de werking van de Jeugdraad met de betrokken kringen voort te zetten.

Mag ik van de Minister vernemen:

1. welke de momentele resultaten zijn van haar inspanningen om via dit overleg tot algemeen aanvaarde conclusies te komen ;

2. voor welke datum de eventuele uitvaardiging van een nieuw statuut en het operationeel worden van een vernieuwde Jeugdraad kan verwacht worden ?

DE VOORZITTER: De Minister van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : *Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag, heb ik de eer het geacht lid mee te delen dat, nadat de verschillende coördinerende jeugdorganisaties er gedurende een jaar en half niet in geslaagd waren een nieuwe structuur voor hun Jeugdraad uit te bouwen, ik deze aangelegenheid, op verzoek van de belanghebbenden naar mij toegeroepen heb op 26 juni 1979.*

Het ligt immers steeds in mijn bedoeling regelmatig overleg te plegen met de betrokkenen zelf, hun inbreng is voor mij belangrijk in het kader van een dynamisch beleid, met het oog hierop is het bestaan van een dergelijke Raad uitermate nuttig. Op 17 maart jongstleden kon er unaniem een akkoord worden bereikt over een tekst welke eerlang als ontwerp van decreet over de «Nederlandse Gemeenschapsraad voor de Jeugd», aan de cultuurraad zal worden voorgelegd.

Voorzien mag worden dat deze hernieuwde Raad in het najaar zal kunnen geïnstalleerd worden.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

MOTIE VAN ORDE

DE HEER RENAAT PEETERS : *Mijnheer de Voorzitter, mag ik bij ordemotie het woord vragen ?*

DE VOORZITTER: De heer Peeters heeft het woord bij motie van orde.

DE HEER RENAAT PEETERS : *Mijnheer de Voorzitter, wellicht bent u ervan op de hoogte dat een aantal leden de huidige dagorde, de briefwisseling van deze ochtend inbegrepen, niet hebben ontvangen. Uw diensten treft geen enkel verwijt. Uit ervaring weten wij dat de oorzaak bij de diensten van de Post ligt.*

Ik vraag dus dat men deze zaak ernstig zou aanpakken, niet enkel met nog maar eens een brief te schrijven — ik heb daarnet nog met de verantwoordelijke Minister hierover gesproken — doch ik zou u dankbaar zijn indien u ook vanuit de Cultuurraad met de meeste nadruk en systema-

tisch zoudt nagaan waar de fout ligt. De Post werkt hier zoals in sommige Zuid-Amerikaanse staten !

DE VOORZITTER : Ik zal nogmaals een klacht indienen. Mijn diensten hebben mij de verzekering gegeven dat alle documenten verleden week donderdag werden gepost. Het is ondenkbaar dat de stukken nog steeds niet ter bestemming zijn. Klaarblijkelijk lopen bij de diensten van de Posterijen vele zaken mis. In uw aller naam zal ik nogmaals protesteren, want het is werkelijk onduidbaar dat dergelijke praktijken in dit verband gelden.

Het incident is gesloten.

VRAGEN (R.v.O. art. 52) (Voortzetting)

3. Vraag van de heer 1. Van Belle tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. De Backer-Van Ocken) over de financiële situatie van de sociaal-culturele vormingsorganisaties

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Belle tot mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, over de financiële situatie van de sociaal-culturele vormingsorganisaties. De heer Van Belle heeft het woord.

DE HEER 1. VAN BELLE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, toen ik op 5 februari 1980 op deze tribune ter gelegenheid van de bespreking en goedkeuring van het decreet op de amateuristische kunstbeoefening een aantal voorbehouden maakte en ik aan mevrouw de Minister bepaalde waarborgen vroeg voor de correcte uitvoering van dat nieuwe decreet, werd mij geantwoord dat ik een pessimist was, maar vooral dat dit pessimisme misplaatst was. Dat wij voor de amateuristische kunst inderdaad nog even moeten afwachten — het decreet treedt eerst op 1 januari 1981 in werking — begrijp ik, maar dat we met de lering die we moeten trekken uit de toepassing van eerdere decreten, geen rekening zouden moeten houden, begrijp ik veel minder.

Dat er een aantal lessen kunnen getrokken worden uit de toepassing van de huidige reglementering van het sociaal-cultureel vormingswerk, wordt nog elke dag aangetoond. De Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties, de zogenaamde pluralistische koepel, heeft onlangs een Dossier over « De subsidieperikelen van het sociaal-cultureel vormingswerk » uitgegeven en er onder meer via de radio de nodige ruchtbaarheid aan gegeven. Al is dit alles slechts een « papieren protest » en dus verduidelijkt dan is de werkelijkheid, de situatie « op het veld » — zoals men dat uitdrukt —

zeer precair. En dit maakt precies de dringendheid uit van mijn vraag: als er niet snel wordt opgetreden, als het beleid niet snel verandert, dan zullen heel wat sociaal-culturele vormingsorganisaties failliet gaan.

Ik moet zeker niet hiervan de oorzaken opsommen. De hoofdoorzaak is uiteraard de bepaling die in elk sociaal-cultureel decreet weerkomt en die zegt dat de subsidies maar kunnen toegekend worden « binnen de perken van de culturele begroting ». Het begrotingstekort is er dan op zijn beurt de oorzaak van dat er met de anciënniteit van de culturele werkers niet altijd rekening wordt gehouden, dat de diploma's niet overal worden verrekend, dat de internaatstoelage voor de instellingen niet wordt uitbetaald, dat er geen of slechts een beperkte indexeringsindexering is.

Er is nog een belangrijke oorzaak. Ik schrik er niet voor terug deze te omschrijven met de term « gebrekkig beleid ». Het zou anders bij voorbeeld niet te verklaren zijn dat nieuwe organisaties worden erkend op een moment dat er geen geld meer voorradig is, ik denk bij voorbeeld aan de Stichting Lodewijk De Raedt, of dat de voorschotten met maanden vertraging worden toegekend, waardoor zij eerder dienen om de interesten op de banken te vereffenen dan om de organisatie recht te houden. Al vrees ik opnieuw het predicaat « pessimist » mee te krijgen, dan haast ik mij om toch een sprankeltje hoop te melden. In de Beleidsverklaring van de Vlaamse executieve lezen we immers dat « de bestaanszekerheid van de tewerkgestelden in de culturele sector beter kan gevrijwaard worden onder andere door een snellere uitbetaling van de diverse toelagen, ».

De financiële situatie van de sociaal-culturele vormingsorganisaties is mevrouw de Minister overbekend. Ik had haar dan ook graag twee vragen hierover gesteld :

- de eerste, over haar beleid op lange termijn, strekt er toe te vernemen met welke maatregelen zij de volledige financiële uitvoering van de bestaande decreten voor het vormingswerk én voor de jeugdsector zal kunnen waarborgen ;
- en mijn tweede vraag, over de onmiddellijke toekomst, wens ik te weten welke voorstellen zij zal uitwerken om een onmiddellijke oplossing te geven aan de bestaande financiële situatie van de vormingsorganisaties.

DE VOORZITTER : De Minister van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren,

over de toepassing van de decreten moet vooraf worden opgemerkt dat de decreten worden uitgevoerd in het raam van de beschikbare begrotingskredieten.

Het geachte lid geeft een aantal elementen aan waarmee onvoldoende rekening wordt gehouden, zoals de internaatstoelage, de indexering, of de anciënniteits- en diplomaverrekening bij de weddetoelagen.

Het is juist dat de kredieten ontoereikend zijn om al deze toeslagen toe te kennen. Maar anderzijds wil ik ook erg duidelijk stellen dat, niettegenstaande ernstige budgettaire spanningen, de kredieten voor het vormingswerk de laatste jaren zeer aanzienlijk zijn toegenomen. En dat deze aanzienlijke kredietstijging juist het gevolg is van de prioriteit die wij aan het vormingswerk hebben gegeven. De kredieten van het vormingswerk zijn op 4 jaar gestegen van 113 miljoen in 1975 naar 377 miljoen in 1979. Welnu, dit is de grootst mogelijke stijging !

Het stijgingsritme van de beschikbare kredieten kan evenwel de wensen van de gesubsidieerde organisaties niet volgen. Wij zullen onze wensen aan de mogelijkheden moeten aanpassen en onze tering naar de nering zetten.

Dit geldt ook voor het aantal nieuwe erkenningen. Wanneer de overheidsmiddelen niet in dezelfde mate kunnen volgen dient de mogelijkheid ernstig te worden onderzocht om in de toekomst een algemene stop op nieuwe erkenningen in te voeren. De bewering dat de voorschotten met maanden vertraging worden toegekend is gedeeltelijk waar. Ik heb reeds enkele keren de gelegenheid gehad om van op deze tribune aan te tonen dat hierin de laatste jaren een merkelijke verbetering is ingetreden. Ook voor 1980 proberen wij de uitkering vlugger te laten verlopen. Zo werd voor de vormingsinstellingen het eerste voorschot getekend op 30 mei en het tweede op 5 juni.

Wij mogen niet vergeten dat de afrekeningen moeten ingestuurd worden tegen 31 maart en dat dan pas de berekening kan gebeuren van de saldi over het voorbije jaar en ook van de voorschotten voor het nieuwe jaar. Dit onderstelt ook dat alle stavingstukken en afrekeningen tijdig zijn ingestuurd. Welnu op 31 maart 1980 waren er van 4 instellingen de vereiste stukken nog niet ingestuurd. U begrijpt dat ik maar saldi en voorschotten kan uitkeren wanneer de vereiste bewijsstukken binnen zijn. Een ontwerp van koninklijk besluit om aan de overtreders in de toekomst geen voorschotten uit te keren is voor advies voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Volksopleiding. Maar ik vermoed dat ik met dit ontwerp meer succes zal hebben bij de Inspectie van Financiën. Om het probleem van de subsidiëring van nieuwe organisaties beter te kunnen opvangen werd eveneens een ontwerp van koninklijk besluit voor advies voorgelegd aan de Hoge Raad. De er-

kenning van een nieuwe organisatie zou niet meer ingaan op 1 januari van het lopende jaar, maar op 1 januari van het daaropvolgende jaar. Alzo zal in de toekomst vermeden worden dat nieuwe organisaties in de tweede helft van het jaar erkend worden, zonder dat de begroting hiermee kon rekening houden en dat terwijl er reeds voorschotten voor de bestaande organisaties in verrekening werden gesteld.

Ook zal het krediet voor nieuwe organisaties op een apart artikel worden ingeschreven. Teneinde de bestaande werkzekerheid in de onmiddellijke toekomst te vrijwaren, zullen wij ons inspannen om de voorschotten en saldi zo vlug mogelijk uit te keren, de weddetoelagen inbegrepen de indexaanpassing te verrekenen in de weddetoelagen, de uitbreiding van subsidieerbaar personeel vooralsnog te blokkeren en het begrotingskrediet te verhogen.

Met deze maatregelen vanaf 1980 en 1981 zullen wij de spanning tussen de beschikbare kredieten en de subsidiëring knoden kunnen verhinderen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

4. Vraag van de heer K. Poma tot de Minister van de Vlaamse Gemeenschap (R. De Backer-Van Ocken) over de sociaal-culturele begeleiding van gezichtsgehandicapten

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Poma tot mevrouw De Backer-Van Ocken. Minister van de Vlaamse Gemeenschap, over de sociaal-culturele begeleiding van gezichtsgehandicapten.

De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, enkele jaren geleden werd door de Minister van Nederlandse Cultuur een Werkgroep Lectorvoorziening voor Gezichtsgehandicapten geïnstalleerd met het doel «een zo goed mogelijke coördinatie tot stand te brengen onder al diegenen die zich met de lectorvoorziening voor gezichtsgehandicapten bezighouden».

In deze Werkgroep werden als leden aanvaard: drie ambtenaren van het departement van Nederlandse Cultuur die zich specifiek of in het algemeen met het bibliotheekbeleid inlaten en vertegenwoordigers van drie organisaties die de lectorvoorziening voor gezichtsgehandicapten verzorgen, met name de Braille-Liga, Licht en Liefde en Studio 2000. Een vertegenwoordiger van de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheken leidt de vergaderingen.

Het is niet onbelangrijk enkele suggesties of conclusies van de Werkgroep in herinnering te brengen.

Inzake de sociaal-culturele begeleiding van de gezichtsgehandicapten stelt de Werkgroep dat «in een democratische samenleving het vrij initiatief een principiële zaak is en de burger het recht moet behouden zich te engageren in een — desgevallend ideologisch of filosofisch georiënteerde — organisatie van zijn keuze». De Werkgroep stelt tevens «deze sociaal-culturele begeleiding, speciaal wat de tijdschriften betreft, apart subsidieerbaar te stellen buiten het permanent overleg» van de Werkgroep.

Inzake produktie meent de Werkgroep dat die «voortaan in een bindende coördinatie en taakverdeling in het overlegcomité zal worden afgesproken en dat alleen in dit comité afgesproken produktie — door aankoop of eigen aanmaak — subsidieerbaar zou worden **gesteld**».

In de enkele jaren die sinds 1976 -jaar waarin het verslag van de Werkgroep werd gepubliceerd — zijn verstreken, zijn er enkele nieuwe organisaties ontstaan die zich eveneens wensen toe te leggen op een betere serviceverlening aan een belangrijke groep van onze samenleving die er hoog nood aan heeft, met name de blinden.

Wij hebben echter moeten vaststellen dat een liberaal initiatief — ondanks de waarborgen die men op tafel kon leggen om een degelijke werking te verzekeren — van het kabinet niet eens het «geboorterecht» kreeg toegewezen.

Een ander initiatief dat sinds 1 december 1976 is van start gegaan, beijvert zich om studie- en leerboeken voor visueel gehandicapte studenten in te lezen en geeft sedert 1978 een gesproken maandblad uit. Dit alles echter op basis van vrijwilligerswerk en zonder de minste subsidie van de overheid.

Ik had dan ook graag aan mevrouw de Minister willen vragen welk sociaal-cultureel beleid zij voert ten aanzien van de gezichtsgehandicapten. Meer in het bijzonder wil ik haar vragen:

1. of de geciteerde Werkgroep nog werkzaam is en, indien ja, hoe het pluralisme hierin is gewaarborgd ;
2. op grond van welke decretaire normen subsidies worden verleend voor de sociaal-culturele begeleiding van blinden, speciaal wat de tijdschriften betreft ;
3. of mevrouw de Minister zich ermee kan akkoord verklaren dat voornoemde Werkgroep zich inzake produktie een feitelijk monopolie heeft toegeëigend ;
4. op welke wijze nieuwe organisaties die zich met blindenwerk — in het bijzonder wat de aanmaak van boeken en dergelijke betreft — bezighouden, door het departement worden gesteund en betrokken bij het beleid.

DE VOORZITTER: De Minister van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de Werkgroep Lectoraatvoorziening voor gezichtsgehandicapten werd door mij opgericht als een subcommissie van de Hoge Raad voor de Nederlandstalige Openbare Bibliotheken, en is bedoeld om zowel de Hoge Raad als mijzelf van advies te dienen op het stuk van lectoraatvoorziening voor gezichtsgehandicapten.

Afgezien van de drie organisaties die het achtbaar lid citeert, zetelen in deze commissie ook nog een vertegenwoordiger van de stedelijke openbare bibliotheek te Antwerpen, waar een afdeling gesproken boek bestaat, en twee leden van de Hoge Raad voor de openbare bibliotheken. Drie ambtenaren van het departement van Nederlandse Cultuur die zich inlaten met het openbaar bibliotheekwerk, wonen de vergaderingen met raadgevende stem bij. Het voorzitterschap van de Werkgroep wordt waargenomen door een vertegenwoordiger van de Vlaamse bibliotheek van de Braille-Liga.

Wat het liberaal initiatief betreft waarnaar de heer Poma verwijst kan ik niet anders dan paragraaf 3 van artikel 14 van het bibliotheekdecreet citeren. In artikel 2 zegt het decreet dat een speciale openbare bibliotheek slechts in stand wordt gehouden hetzij als bijzondere afdeling van een Plaatselijke Openbare Bibliotheek, hetzij als bijzondere afdeling van een Centrale Openbare Bibliotheek. Bij uitzonderingsmaatregel kunnen de vrije openbare bibliotheken voor varenden, zieken en gehandicapten als speciale openbare bibliotheek op het decreet erkend en gesubsidieerd worden, indien zij op 1 januari 1978 gesubsidieerd waren. Het bedoelde initiatief beantwoordde echter niet aan deze voorwaarden. Een amendement van de heer Février ter verruiming van deze uitzonderingsmaatregel werd in de Commissie terug ingetrokken «wegens de goedkeuring van de algemene bibliotheekstructuur,».

De bedoelde Werkgroep is inderdaad nog actief. Alle instellingen die op basis van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk als speciale openbare bibliotheek voor gezichtsgehandicapten erkend kunnen worden, zijn er in vertegenwoordigd.

Het decreet van 19 juni 1978 en inzonderheid het koninklijk besluit van 12 december 1979 betreffende de subsidiëring van de werking en de collectievorming van de speciale openbare bibliotheken bepalen dat de Staat toelagen verleent voor de collecties en de werking van de erkende speciale openbare bibliotheken.

De begeleidingsaspecten zelf vallen niet onder het bibliotheekdecreet. Voor de sociaal-culturele be-

geleiding van blinden zijn op basis van de ingediende begrotingen voor 1980, 350.000 F. vastgelegd voor «Licht en Liefde» en 50.000 F. voor Vilsor en dit naar analogie van het K.B. van 24 maart 1967 op het volksontwikkelingswerk.

Speciale activiteiten zoals tentoonstellingen worden gesubsidieerd in het kader van de bestaande reglementering zoals het koninklijk besluit van 19 september 1979 op de speciale manifestaties, of in het kader van de reglementering op de sociaal-culturele werking met gehandicapten.

Ik meen dan ook dat de VZW «De Klankband» kan uitgenodigd worden een aanvraag tot subsidiëring binnen de bestaande reglementering in te dienen.

Voor de personeels- en werkingskosten voor de bibliotheken werd in 1979, 7 miljoen vastgelegd: 1,8 miljoen voor de Vlaamse Klank- en Braillebibliotheek «Licht en Liefde», 2,9 miljoen voor de Vlaamse Bibliotheek van de Braille-Liga, 1,4 miljoen voor Studio 2000 en 0,9 miljoen voor de Afdeling Gesproken Boek van de Stedelijke Openbare bibliotheek van Antwerpen.

Er werd 2 miljoen besteed voor de aankoop van banden en cassettes en 700.000 F voor de aankoop van opname- en weergaveapparatuur. Vanaf 1980 wordt het Koninklijk Besluit van 12 december 1979 op de speciale openbare bibliotheken toegepast, in uitvoering van het bibliotheekdecreet.

De Werkgroep heeft inzake productie geen enkel monopolie. Voor het ogenblik heeft zij enkel de bedoeling een coördinatie na te streven op het gebied van de collecties van de speciale openbare bibliotheken om zoveel mogelijk te voorkomen dat zij dezelfde boektitels laten inlezen.

Voor organisaties die zich bezighouden met de aanmaak van boeken en tijdschriften voor gezichtsgehandicapten, de zogenaamde productiecentra en daartoe kunnen wellicht ook de twee betrokken initiatieven worden gerekend, is op basis van het bibliotheekdecreet geen subsidiëring voorzien.

De bedoeling is dat de productiecentra voor braille- en gesproken boeken, die buiten de toepassing van het bibliotheekdecreet vallen, hun produkten kunnen verkopen aan de speciale openbare bibliotheken zodat de productiecentra op een behoorlijke manier kunnen worden gefinancierd. De speciale openbare bibliotheken krijgen voor deze aankoop de nodige subsidiëring, zoals is voorzien in het Koninklijk Besluit van 12 december 1979 op de speciale openbare bibliotheken.

De productie van het grootletterboek wordt op dezelfde manier benaderd. Het grootletterboek maakt deel uit van de normale boekencollectie — in dit geval — van een gewone openbare bibliotheek. De aankoop van de collecties van de plaatselijke openbare bibliotheken valt ten laste van de gemeente. De grootletterproductie kan alzo worden afgenomen door de Plaatselijke Openbare Bi-

bliotheken of de Centrale Openbare Bibliotheken. De distributie van een tijdschrift, in braille of gesproken vorm, valt onder de aspecten van de begeleidingswerking.

Tenslotte kan ik het achtbaar lid nog mededelen dat in uitvoering van het decreet van 19 juni 1978 een nieuw ontwerp van Koninklijk Besluit betreffende de organisatie van de Hoge Raad voor de openbare bibliotheken wordt voorbereid. In de schoot van deze Hoge Raad zal opnieuw een bijzondere commissie worden opgericht die tot doel heeft het overleg tussen de speciale openbare bibliotheken voor de gezichtsgehandicapten verder uit te werken zoals voorzien in artikel 22 van het Koninklijk Besluit van 13 september 1979 houdende de voorwaarden tot erkenning door de Staat van de Nederlandstalige openbare bibliotheken.

Voor de planning en de coördinatie van het beleid is het dan ook aangewezen dat de productiecentra mee vertegenwoordigd worden in deze nieuwe bijzondere commissie.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve.

Motie van orde

DE HEER G. DE ROUCK: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord bij ordemotie.

DE VOORZITTER: De heer De Rouck heeft het woord bij motie van orde.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in de openbare vergadering van 3 juni 1980 vroeg de heer Swaen, namens de vier politieke fracties van de Raad, dat de bijlage van het jongste regeerakkoord namens de executieve van de Vlaamse gemeenschap door de Raad in zijn volgende vergadering zou besproken worden. Het principe zelf dat dergelijk akkoord aan de Raad ter bespreking wordt voorgelegd, werd overigens aanvaard door de vorige regeringen.

Wij kregen voor een paar dagen inderdaad een afschrift van dit regeerakkoord, ondertekend door CVP, SP en PVV.

Wij stellen echter vast, en dit in tegenstelling tot hetgeen in Kamer en Senaat is gebeurd, dat de

Vlaamse deelregering weigert bij het begin van dit debat een beleidsverklaring af te leggen waardoor de bespreking in het luchtledige zal verlopen vermits wij zelfs geen motie van wantrouwen kunnen indienen in deze Cultuurraad.

Alhoewel men voor de publieke opinie jarenlang schernt met de woorden «Vlaams Parlement» en «Vlaamse deelregering» — ik heb deze beide termen tussen aanhalingstekens gezet — zijn dit in werkelijkheid slechts parlementaire schimmen vermits deze schim «**deelregering**» nog niet in staat is een beleidsverklaring naar voren te brengen en ons een stuk overhandigt dat goedgekeurd werd — aldus moeten wij het immers interpreteren — in het nationaal Parlement, vermits wij er onze goed- of afkeuring hier niet mogen tin hechten, enkel een beetje over praten. Tussen haakjes, mijne heren van de meerderheid, hebt u dan ook de Franse beleidsverklaring in Kamer en Senaat goedgekeurd, een tekst die wij enkel in het Frans kregen en waarin toch een fameuze paragraaf voorkomt die een aantasting is van ons grondgebied? Anders kan ik deze Franstalige tekst, die ik u toch nog even wil voorlezen, niet interpreteren.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Volgens het reglement kan dat niet.

DE HEER G. DE ROUCK: Dan zal ik de tekst letterlijk vertalen !

DE HEER H. SCHILTZ: De taal van de Raad is Nederlands. Ik denk dat wij echter volwassen genoeg zijn om het voorlezen van citaten uit anderstalige werken toe te laten.

DE HEER G. DE ROUCK: Ik zal de tekst vrij vertalen : «De executieve zal erover waken dat de inwoners van de gemeenten met speciaal taalstatuut die over een belangrijke Franstalige minderheid beschikken, zelfs meerderheid, hun aanhankelijkheid aan de Franstalige gemeenschap kunnen **uitdrukken**». Dat staat in de regeerverklaring van de deelregering van de Franstalige gemeenschap.

Deze gemeenten met speciaal taalstatuut zijn onder andere de zes randgemeenten, de Voerstreek en het grondgebied van Ronse, Spieze en Helkijn.

Deze tekst werd door u, heren van de meerderheid, in Kamer en Senaat goedgekeurd.

Uit dit alles kunnen wij besluiten dat dit «Vlaams Parlement» slechts een leeg omhulsel is met geen enkele bevoegdheid. Men doet dan ook al lange tijd aan volksmisleiding door te spreken van een «Vlaamse **deelregering**» die politiek niet bevoegd is, enkel zweeft tussen Kamer en Senaat en, wat nog erger is, waarop wij als Parlementsleden geen enkele controle hebben.

Zo komt het bijvoorbeeld dat men ons in Kamer en Senaat verwijst naar de Cultuurraad voor budgetten en subsidiëringpolitiek voor cultuur en wij hier in deze Cultuurraad het beleid ter zake wel in het luchtledige kunnen bespreken maar zelfs niet kunnen goed- of afkeuren.

Wij leven dus in een periode van nationaal-federalisme met de klemtoon op «nationaal», de hoofdschotel zijnde onze nationale beefsteak-frites met een nationaal federalistisch sausje waarvan wij zelfs het gehalte van het zout niet kunnen bepalen en dat zout wordt dan ook zonder controle door de Vlaamse meerderheidspartijen geschud in de zakken van wie zij het willen hebben, maar van een Vlaamse staat is zeker geen sprake en dus ook niet van een Vlaamse regering en een Vlaams parlement. Zoveel schimwoorden om de goedgegelovige Vlaming om de tuin te leiden.

Om al deze redenen kunnen wij dit regeerakkoord niet goedkeuren.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE HEER H. VANDERPOORTEN, Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord in verband met een vraag waarop ik vanochtend had moeten antwoorden.

DE VOORZITTER: Mijnheer de Minister, u hebt het woord.

DE HEER H. VANDERPOORTEN, Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen: Mijnheer de Voorzitter, de heer Raphaël Declercq stelde mij vanmorgen een mondelinge vraag over de door de rechterlijke overheid in het Nederlandse taalgebied gebruikte rechtskundige werken.

Ingevolge bepaalde omstandigheden, onafhankelijk van mijn goede wil, was het mij totaal onmogelijk hier vroeger aanwezig te zijn. Ik vraag hiervoor ootmoedig en eerbiedig verontschuldiging. Ik ben bereid op deze vraag, mondeling of schriftelijk, op dag en uur door u te bepalen, te antwoorden.

(Gelach en applaus op de banken van de meerderheid)

DE VOORZITTER: Mijnheer de Vice-Eerste Minister en mijnheer de Minister van Justitie, ik kan begrip opbrengen voor het feit dat u een minister zijt die aan cumul doet wat ministeriële functies aangaat en ik kan dus bijgevolg ook begrip opbrengen voor het feit dat u onmogelijk op vele plaatsen tegelijk kunt aanwezig zijn.

Spijtig genoeg is het geachte lid dat de vraag heeft gesteld, nergens meer te bespeuren in dit Huis.

DE HEER H. SCHILTZ: Mijnheer de Voorzitter, dit lid vervangt mij op dit ogenblik in de Commissie voor de financiën. Terwijl ons Vlaams Parlement vergadert, zetelen er ook commissies van het nationale Parlement. Wij kunnen op geen twee plaatsen tegelijk aanwezig zijn.

DE VOORZITTER: Mijnheer de Minister, wij hebben onmiddellijk na uw aankomst getracht de heer Raphaël Declercq te laten roepen. Wij zijn gegaan op de plaatsen waar wij dachten dat hij zou kunnen zijn. De diensten hebben waarschijnlijk uit het oog verloren dat hij in een Kamercommissie kon zijn.

Wij zullen hem dadelijk roepen en de heer Minister van Justitie kan dan op deze vraag antwoorden zodra het lid hier aanwezig zal zijn. Ik wil dan ook aan de Minister van Justitie vragen nog een wijl in onze Vergadering te vertoeven.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

DE VOORZITTER : Dames en heren. aan de orde is thans het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve.

De bespreking is geopend.

De heer Smets heeft het woord.

DE HEER H. SCHILTZ : Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat, normaal gesproken, wanneer over een beleidsverklaring of een regeringsverklaring wordt beraadslaagd, eerst de oppositie aan het woord komt. Dat is de traditie van het Parlement.

DE HEER J. DE SERANNO: Er is geen oppositie !

DE VOORZITTER: Bij mijn weten is het nooit een traditie geweest in deze Cultuurraad. Ik breng echter begrip op voor de oppositie en, als de heer Smets ermede akkoord gaat, kunt u het eerst het woord voeren. (*Instemming van de heer Smets*)

DE HEER H. SCHILTZ (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, collega Smets, waarde collega's, ik hoop dat collega Smets mijn interventie niet kwalijk neemt. Het spreekt vanzelf dat ze niet in personam tegen hem was gericht, ze was enkel ingegeven door een politieke reflex, want het wordt, naar mijn mening, stilaan de tijd dat er, naar aanleiding van de activiteiten in verband met wat op de agenda staat, klaarheid zou worden geschapen.

Ofwel is dit een politiek debat. ofwel is het een academische oefening, één van beide ! Ofwel bestaat er een Vlaams regeerakkoord. ofwel bestaat er geen ! Wanneer men inderdaad, ten aanzien van de bevolking, doet uitschijnen alsof er een Vlaamse regering en een Vlaams Parlement bestaan, dan moet men daar de normale functionering van overnemen, dit wil zeggen dat er een meerderheid en een oppositie is en dat het regeerakkoord van de Vlaamse meerderheidspartijen in dit algemeen debat onder de loep wordt genomen. Dat is de reden, mijnheer Smets, waarom ik gereageerd heb. Dit was eveneens de reden voor het protest van onze Fractievoorzitter. Het is inderdaad toch zonderling. Er wordt gezegd dat er een Vlaams regeerakkoord bestaat — en het wordt zelfs in een aparte bijlage aan de regeringsverklaring gehecht en aan het centrale Parlement voorgelegd — maar wanneer wij dan hier in ons zogenaamd eigen Vlaams Parlement zijn, komt er vanwege de leden van de Vlaamse deelregering — of hoe men het ook moge noemen — geen enkele verklaring, geen enkel synthetisch overzicht, geen enkele intentieverklaring. Wij mogen vanop deze tribune onze vraagjes stellen, waarop misschien zal worden geantwoord.

Welnu, dat gaat toch niet verder op ! Hoe lang nog zullen wij voor de publieke opinie deze maskerade blijven opvoeren ? Het is één van de middelen waarmee men de bevolking op de duur volkomen apathisch maakt voor de staatshervorming en waarmee men een ontzettende kloof schept tussen **datgen** wat gezegd en geschreven wordt, naar buiten uit gemanifesteerd wordt, en datgene wat eigenlijk inhoudelijk gebeurt. Het spreekt vanzelf dat men dan niet verbaasd moet zijn wanneer men, voerd, wordt gezegd dat wij een Vlaams parde burger zich desinteresseert van de staat, dat zijn civisme op een laag pitje brandt enzovoort. Weken, maanden en jaren wordt propaganda gevoerd, wordt gezegd dat wij een Vlaams Parlement en een Vlaamse regering hebben. maar in feite wordt het tegenovergestelde gedaan en wordt meer en meer, zoals in de huidige regeringsvoorstellen voor de staatshervorming,, terug de unitaire toer opgegaan.

Welnu, dat is inderdaad de basis leggen voor een werkelijke mentale corruptie op dat vlak. Wanneer de mensen vroeg of laat wakker zullen worden en zullen zien wat zij van al het aan hen beloofde hebben gekregen, zal men niet verbaasd hoeven te zijn dat er bij de Vlaamse bevolking opnieuw antistaatse reflexen en anti-staatse tendensen zullen opduiken.

Niet alleen de gebruikte termen zijn misleidend. ook datgene wat in het regeerakkoord op papier wordt gezet is misleidend.

Wanneer men het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve leest, wordt de indruk gewekt dat deze executieve over een enorme lijst van bevoegdhe-

den beschikt en op tal van belangrijke terreinen van het maatschappelijk leven ingrijpend zal kunnen optreden.

Welnu, dit is volkomen onjuist. Deze tekst die ons in het parlement werd gegeven is een monument van misleiding, op dezelfde wijze trouwens, zoals men nu zegt een volwaardig federalisme te zullen invoeren, dan wanneer men integendeel hoe langer hoe meer op de terugweg is en opnieuw alle macht bij het centrale bestuur begint onder te brengen althans indien de voorstellen van de regering inzake de staatshervorming zullen zijn gerealiseerd.

Ik wil dit even illustreren door een vluchtige opsomming van punten in dat regeerakkoord die ik heb aangetroffen en waar, althans naar mijn mening, de Vlaamse executieve geen enkele autonome bevoegdheid heeft of waar het minstens zeer twijfelachtig is dat zij deze bevoegdheid zou hebben vermits er op dit punt tegenstrijdigheid bestaat tussen de tekst van het regeerakkoord en de ontwerpen 434 en 435 die in de Senaat aanhangig zijn.

Mevrouw en heren van de Vlaamse executieve, ik laat nog buiten beschouwing dat u zich voorneemt inderdaad een economisch expansiebeleid te voeren en dat de ervaring leert dat, via de omweg van de sectoriële politiek, de centrale regering voortdurend op de werkelijk belangrijke terreinen, waar het echt om gaat, niet alleen tussen beide komt, maar eigenlijk alles tot zich toetrokt.

Ik wens enkele concrete vragen te stellen. Wat de immigratie betreft zegt u dat het uw wens is de vergunningen te beperken tot één werkgever en tot het gewest dat de vergunning aflevert. Welnu, in de regeringsontwerpen lees ik dat de normatieve bevoegdheid inzake het immigratiebeleid strikt voorbehouden blijft aan het centrale gezag en niet tot de bevoegdheid van de raden of de executieven zal behoren. Mijn vraag luidt: hoe zal u een streng beleid op dat gebied kunnen voeren zonder over de normatieve bevoegdheid te beschikken?

Tweede voorbeeld : in uw beleidsverklaring lezen wij dat, in het kader van een vernieuwd industrieel beleid en alles wat er op volgt, de boekhouding van de ondernemingen doorzichtiger moet worden, dat het wenselijk zou zijn dat één boekhouding per exploitatiezetel komt en dat de maatschappelijke zetel zou worden gevestigd daar waar de voornaamste exploitatie zetel zich bevindt ; Dit staat zo vermeld in het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve, maar u zegt er evenwel niet bij hoe u dit zult realiseren. Tevens wordt niet vermeld dat u daarvoor niet de minste bevoegdheid hebt.

U zegt er niet bij dat dit afhangt van een beslissing van het centrale Parlement. Mag ik daaruit afleiden dat de Vlaamse meerderheidspartijen in deze Raad met bekwame spoed ermede zullen voor zorgen dat het wetsvoorstel, dat wij in de Kamer hebben ingediend en dat een moderne ver-

sie is van het wetsvoorstel Philippart, met bekwame spoed zal worden goedgekeurd in het centrale Parlement ? Het is niet ernstig in het «regeerakkoord», te zetten dat het de wens is de exploitatiezetel en de maatschappelijke zetel te laten samenvallen zonder dat erbij wordt gezegd dat men niet de macht heeft daaraan iets te veranderen, tenzij men van de centrale regering eist dat zij zal toelaten dat dit voorstel in de Kamer wordt behandeld en goedgekeurd.

Voorts spreekt u over het vervoerbeleid en maakt u gewag van allerlei beleidsalternatieven inzake vervoer en inzake de maatschappijen voor streekvervoer. Dames en heren van de Vlaamse executieve, ik heb de ontwerpen betreffende de hervorming van de instellingen nagepluisd wat de bevoegdheden betreft. Ik heb vruchteloos gezocht naar een paragraaf die wijst op een wezenlijke bevoegdheid van de gewesten inzake vervoer, integendeel. Ik ben genoeg bij de vorige onderhandelingen betrokken geweest om deze materie te kennen. Op wat men onder de vorige regering als een begin van regionalisering van het vervoer min of meer had aangevaard, komt men nu zeer duidelijk terug en zegt men onder meer dat de buurtspoorwegen een centrale aangelegenheid blijft, zonder meer. Op dat vlak wordt dus in uw «regeerakkoord» aan window dressing gedaan en wordt er over allerlei aangelegenheden gesproken waarvoor de deelregering geen bevoegdheid heeft. Hetzelfde geldt voor de ruimtelijke ordening en de kosten daaraan verbonden. U zegt dat de belasting op de meerwaarde moet worden overgedragen aan de gewesten. Dat staat niet in het regeerakkoord over de staatshervorming. Dat wordt niet vermeld bij de financieringsbronnen die voor de gewesten en de gemeenschappen zijn voorzien. Het is niet begrepen in de lijst van belastingen die kunnen worden overgedragen of geristorneerd.

Dit is maar een vluchtig overzicht om aan te tonen dat in uw regeerakkoord over veel dingen wordt gesproken, maar dat het erover zwijgt dat de deelregering geen bevoegdheid heeft en dat alles netjes blijft behoren tot de bevoegdheid van de unitaire en de centrale instellingen. Dergelijke procédés dragen vanzelfsprekend bij tot de verwarring die zich dreigt meester te maken van de staatshervorming.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om aan te stippen hoezeer men in Vlaanderen dreigt in dit proces van de staatshervorming in de mist te geraken. Er is zopas opnieuw een polemiek ontstaan in verband met de terminologie en meer bepaald over de woorden Nederlandse en Vlaamse. In de pers verschenen daarover artikelen die bewijzen hoe groot de begripsverwarring wel is. Wij Vlamingen behoren tot de Nederlandse gemeenschap, tot de Nederlandse cultuurgemeenschap. Onze taal is het Nederlands en onze cultuur maakt deel uit van de algemene Nederlandse cultuur. Dat is zo evi-

dent dat men er niet over hoeft te discussiëren. Het is daarnaast even duidelijk dat éénmaal men de cultuur en taalkundige sector verlaat, en het politieke terrein betreedt, onze realiteit een Vlaamse realiteit is. Wij willen een Vlaamse staat en geen Nederlandse staat, die wij trouwens niet kunnen verwezenlijken. Dit lijkt allemaal zo duidelijk dat men zou denken dat dit zonder enige verwarring legistiek kan worden vertaald.

Wij stellen echter vast dat naar aanleiding daarvan opnieuw een hoop misverstanden ontstaan bij de goed menende Vlamingen, die denken dat het aanwenden van de term Vlaams een verloochening zou betekenen van ons heel-Nederlandse verbondenheid op cultureel gebied. Dit bewijst hoe groot de verwarring in de geesten is geworden na 10 jaar geploeter en pogingen om eindelijk op een ietwat intellectuele en zindelijke wijze de hervorming van deze staat te benaderen en het Vlaams zelfbestuur te realiseren.

DE HEER J. DE SERANNO: Dat bewijst, mijnheer Schiltz, dat men standpunten kiest zonder eerst na te denken. U heeft dat zelf goed geformuleerd.

DE HEER H. SCHILTZ: Ik ben blij dat u dat zegt, mijnheer de Seranno. Ik heb in het nabije verleden ondervonden dat er inderdaad mensen zijn die vlug standpunten kiezen zonder eerst de teksten te lezen en zeker zonder ze te begrijpen. Er worden allerlei dingen verteld en de mensen die de teksten hebben opgesteld staan dikwijls verbaasd en vermoeden niet eens wat anderen daar allemaal kunnen in vinden. Uw bemerking, mijnheer De Seranno, is voor mij zeker een geruststelling wat de toekomst betreft en betekent wellicht dat het op dat vlak misschien ooit eens zal beteren.

DE HEER J. DE SERANNO: Ik had het alleen over uw stellingname, die u zopas hebt geformuleerd.

DE HEER H. SCHILTZ : Mijnheer De Seranno, sta me toe aan uw opmerking een meer algemene draagwijdte te geven. Het moet voor u vleidend zijn dat u algemeen geldende waarheden kan verkondigen, denkt u niet?

Ook wat de inhoud betreft zou ik hier verder kunnen uitweiden, maar dat is niet het onderwerp van dit debat over het zogenaamde regeerakkoord voor de Vlaamse executieve.

Alhoewel ik meen dat dit debat op zichzelf een hypocriet en misleidend karakter heeft, denk ik toch dat dergelijke besprekingen nuttig kunnen zijn omdat we eigenlijk zelden of nooit de gelegenheid hebben in deze Raad, tussen de verschillende politieke families, van gedachten te wisselen over de algemene fundamentele problematiek van onze

gemeenschap en van ons volk op dit ogenblik. We krijgen hetzij een vraag, hetzij een resolutie, hetzij een ontwerp van decreet, maar zelden hebben wij de gelegenheid om ons samen te beraden over de toekomst waar wij gezamenlijk als volk naartoe gaan.

Indien er dan toch een embryo van Vlaamse regering zou bestaan — zij wil wel geen beleidsverklaring afleggen en ik zou het mezelf gemakkelijk kunnen maken en zeggen dat zulks bewijst dat zij geen beleid heeft, maar dat zou een journalistiek grapje zijn en ik ga dat dus niet doen — is het misschien goed en wenselijk dat wij trachten te weten te komen hoe deze executieve eigenlijk een fundamenteel beleid voor de Vlaamse gemeenschap ziet.

Ik onderken vooral drie vragen die zich met klem aan ons als Vlaamse gemeenschap opdringen. Ten eerste, indien wij zouden evolueren naar een behoorlijk zelfbestuur, welke vorm van democratie gaan wij in onze gemeenschap beoefenen? Ten tweede, volgens welk sociaal-economisch model wensen wij dan wel in deze Vlaamse gemeenschap te leven? Ten derde, hoe zullen wij ons in die kleine gemeenschap van 6 miljoen mensen wapenen tegen de zeer grote uitdaging van de toekomst en vooral van de internationalisatie van het maatschappelijk leven ?

Ten eerste, welke democratie wensen wij voor onze Vlaamse gemeenschap? Ik richt mij hier in de allereerste plaats tot mevrouw de Voorzitter van de Vlaamse executieve, jarenlang Minister van de Nederlandse Cultuur, die dan toch kan terugblikken op een ervaring van tien jaar zogenaamd autonoom cultuurbeleid.

Het komt mij voor dat wij, na deze tien jaar, moeten zeggen dat de inspanningen -en er zijn er veel geleverd, trouwens meestal met de eensgezinde steun van heel deze Raad — naast de positieve aspecten en resultaten die zij hebben opgeleverd, onmiskenbaar hebben geleid tot een hernemen van een duidelijke gestructureerde en georganiseerde verzuiling in onze samenleving.

Het hele netwerk van decreten dat wij hebben uitgevaardigd drijft de mensen hoe langer hoe meer in vakjes bij elkaar, dwingt hen hoe langer hoe meer een etiket aan te nemen willen zij nog toegang tot het culturele en sociaal-culturele gebied krijgen. Onze Vlaamse gemeenschap wordt, langzaam maar zeker, vast gebetonneerd in een verticaal pluralisme en het horizontaal pluralisme krijgt weinig of geen kans meer.

DE HEER RENAAT PEETERS : Mijnheer Schiltz, ik denk dat u meent wat u zegt maar ik hoop dat alle leden — ook van de Volksunie — die lid zijn van de Commissie voor jeugdbeleid permanente vorming en sport, waar dit soort decreten worden uitgewerkt, toch zullen getuigen dat in alle decreten die wij totnogtoe heb-

ben opgesteld toch niet die geest waar u altijd op terugkomt aanwezig was.

Met de grootste openheid werd er gezocht om te komen tot een leefbaar, reëel maar ook democratisch pluralisme. Ik meen dat u hier de waarheid echt geweld aandoet.

Mochten de leden van uw partij, die in de Commissie zetelen, zeggen dat inderdaad die geest, waarvan u spreekt, aanwezig was, dan zou ik u kunnen volgen, maar ik ben van oordeel dat ook zij, zoals trouwens de leden van alle andere partijen, u daarin zullen tegenspreken.

DE HEER H. SCHILTZ: Ik heb dat helemaal niet zo gezegd. Ik stel alleen vast wat, sociologisch gesproken, het effect is van het werk dat wij hebben geleverd. Ik kan u verzekeren dat al diegenen in de universitaire middens en ook daarbuiten, die zich op een min of meer wetenschappelijke manier over de evolutie van het fenomeen buigen tot de vaststelling komen, en terecht, dat, alhoewel dat niet de bedoeling was, het praktische gevolg is dat de machtsfactor en de zuilvorming in de sociaal-culturele sector ontzettend is toegenomen sedert het beoefenen van de culturele autonomie.

Ik zeg niet dat dit de bedoeling is geweest of in de Raad gelijk welke groep met die bedoeling is bezield geweest, ik zeg enkel dat het tijd wordt om te evalueren. Ook ben ik van oordeel dat naast de zeer vele positieve resultaten men niet ontkomt aan de vaststelling dat daaraan, naar mijn gevoel, een belangrijk negatief neveneffect verbonden is geweest. Wij moeten op een bepaald ogenblik deze evaluatie kunnen maken.

Dit roept vanzelfsprekend bedenkingen op. Indien wij naar een waarachtige autonomie zouden evolueren, indien het terrein van de cultuur breder wordt opengetrokken — wat tien jaar geleden de bedoeling is geweest — en indien de persoonsgebonden materies inderdaad grondig en fundamenteel tot de autonomie zouden gaan behoren — dit staat niet in de regeringsontwerpen maar laat ons veronderstellen dat wij zover geraken — dan stelt zich de vraag of wij, op al deze nieuwe terreinen, op dezelfde manier zullen verder gaan? Op welke manier gaan wij in Vlaanderen voorkomen dat wij steeds meer in een in zuilen en vakjes vastgeschroefde samenleving terechtkomen?

Er wordt gevraagd dat het Cultuurpact zou worden uitgebreid tot de persoonsgebonden materies. Welnu, de reden voor deze vraag is begrijpelijk en verstaanbaar. Het beginsel dat wij in de Vlaamse gemeenschap naar mechanismen zouden moeten zoeken die voor gevolg hebben dat, hoe dan ook, er geen eenzijdige dominantie mogelijk is vormt een probleem. Nu zal u zeggen dat de meerderheid een betekenis heeft in de democratie maar wanneer men het terrein van het sociaal-culturele betreedt moet men beseffen dat de sociaal-culturele politiek wel kan beslist worden door de meerder-

heid maar niet mag gebruikt worden om deze meerderheid nog te versterken. In tegenstelling met vroeger heeft het toenemend optreden van de overheid, dit wil zeggen van het politiek gezag, in de sociaal-culturele sector voor gevolg dat de verleiding bestaat om de sociaal-culturele activiteiten aan te wenden voor machtsvorming op politiek terrein. Ook dat is een fenomeen dat de sociologen en politologen terecht gedurende de laatste tien jaren dat wij de culturele autonomie beoefenen menen vast te stellen. Vandaar de vraag van bepaalde levensbeschouwelijke minderheden om op het gebied van de persoonsgebonden materies zekere waarborgen te krijgen.

Ik blijf betwijfelen of de formule van het Cultuurpact de meest gelukkige is. Dat was trouwens de reden waarom de Volksunie destijds om principiële redenen deze formule afwees. Zij heeft er zich nadien om politieke redenen bij aangesloten omdat, wanneer ons standpunt niet kon zegevieran, het beter was het minder goede te aanvaarden in plaats van helemaal niets. Wij moeten echter de moed hebben dit alles kritisch in vraag te stellen en ons af te vragen wanneer de politiek zich inderdaad zeer uitvoerig en diepgaand met de sociaal-culturele sector gaat bezighouden, welk soort democratie op dat vlak dan de beste wijze is om een vrijheidslievende samenleving te behouden niet alleen in theorie wat de grondwettelijke teksten betreft maar ook wat het sociologisch gedragsspatroon aangaat en of wij op sommige punten de afspiegelingsdemocratie niet moeten verkiezen boven de meerderheidsdemocratie, een stelsel dat in Nederland op bepaalde vlakken werd toegepast — en niet altijd zonder resultaat —

Hoe gaan wij in Vlaanderen, wanneer alles bij decreet, subsidies, reglementen en functionarissen is geregeld, in die sector de levenskansen van het non-comformisme vrijwaren. Wanneer het zo ver is gekomen dat men, hoe dan ook, om nog aan bod te kunnen komen moet erkend zijn of gesubsidieerd, hoe kan men dan nog, zeker wanneer men beseft welke de economische beperkingen zijn. . .

DE HEER RENAAT PEETERS : Zijt gij daar een nieuwe ideologie aan het ophangen?

DE HEER H. SCHILTZ: Mijnheer Peeters, ik zou daarover met u willen debatteren, maar dan liefst op niveau. Non-comformisme is nog nooit een ideologie geweest bij mijn weten. Volgens de encyclopedie is het altijd een «habitus» geweest, een gedragsspatroon en geen ideologie. Men kan non-comformist zijn bij de christen-democraten, althans tot op een zekere hoogte, en eveneens bij de andere partijen bijvoorbeeld bij de Vlaams-nationalisten, bij de anarchisten, kortom bij alle politieke families op voorwaarde dat die politieke familie voldoende relativering en verdraagzaamheid kan opbrengen.

Maar het wordt wel een probleem in de sociaal-culturele sector om inderdaad als non-conformisten enige relevante activiteit te ontplooiën of verenigd mee aan bod te komen. Indien wij verder gaan op de weg die wij nu bewandelen zal het hoe langer hoe moeilijker worden en de facto, uiteindelijk, bijna iedereen verplichten een politiek of semi-politiek etiket aan te nemen om mede in het circuit te geraken. Dat zijn vragen die rijzen. De heer Peeters denkt dat er geen vuiltje aan de lucht is. Hij mag dat gerust doen, als hij mij maar mijn onrust gunt en het recht om als gevolg daarvan kritische vragen te stellen. Dan zullen wij met elkaar kunnen blijven opschieten. Ik dank dat dit een fundamenteel probleem is voor de oriëntatie van het beleid van de Vlaamse gemeenschap voor de toekomst.

Ten tweede, zou ik willen vragen volgens welk sociaal-economisch model wij in onze Vlaamse gemeenschap willen leven. Dames en heren van de Vlaamse executieve, u heeft ondermeer het initiatief genomen tot een Vlaams tewerkstellingsberaad. Dit is zeker verdienstelijk en toe te juichen. Wij moeten ons echter de vraag stellen in welke mate ons de kans zal geboden worden op sociaal-economisch gebied een werkelijk eigentijds beleid te ontwikkelen.

In het regeerakkoord verwijst u naar een aantal instellingen. Wij weten dat wij de jongste jaren zeer rijk aan instellingen geworden zijn. De vraag is wat de reële macht en de reële bevoegdheden van deze instellingen zijn. Wanneer u spreekt van een vernieuwde industriële beleidsvoering volgens Vlaamse noden en mogelijkheden, moet u toch weten dat er een dienst voor nijverheidsbevordering en een fonds voor industriële vernieuwing bestaan, die zeer sterk in centrale handen zijn. Wij zullen voortdurend botsen met onze eigen opvattingen over het industrieel beleid tegen de zeer machtige greep van de centrale regering, die via de sectoriële politiek, zowel wat betreft de verdeling van de financiële mogelijkheden volgens centraal of regionaal niveau als het doorkruisen van eventuele regionale initiatieven, een echte Vlaamse politiek onmogelijk maakt. Wij vrezen dan ook dat, met de richting die de staatshervorming thans opgaat, u weliswaar nog zal kunnen spreken over allerlei economische en sociale doelstellingen die u graag in het Vlaamse kader zou verwezenlijkt zien, maar dat u daarop geen vat zult kunnen hebben.

Wanneer wij de bevoegdheidsverdeling in het regeerontwerp nagaan, dan komt het erop neer dat wij, wat de economische expansie betreft, bevoegd zijn, behoudens het feit dat de centrale regering in werkelijkheid in alles wat zeer belangrijk is het laatste woord zal hebben en de koorden van de beurs zelf in handen zal nemen.

De Vlaamse executieve zou ons moeten zeggen waar haar mogelijkheden op economisch gebied

liggen. Wanneer wij de hele sociaal-economische sector onderzoeken, is het duidelijk dat wij hier nog in onze kinderschoenen staan.

Derde vraag: hoe kunnen wij ons als Vlaamse gemeenschap voorbereiden op de enorme uitdaging van de «verinternationalisering» van het maatschappelijk leven. Ik heb reeds gezegd dat wij een kleine gemeenschap van zes miljoen mensen zijn. Wij zijn een zeer produktieve en een tot nog toe relatief welvarende gemeenschap. Maar wij zijn vanzelfsprekend in het wereldgebeuren slechts een speldeknop, een waterdruppel in de zee. Desondanks is het een opgave voor onze samenleving, voor onze gemeenschap, ons te beraden over de vraag wat het morgen en ook overmorgen, in het jaar 2000, zal betekenen, voor de waardigheid en voor de geborgenheid van het individu te behoren tot deze Vlaamse gemeenschap. Dat zal maar een inhoudelijke betekenis blijven hebben indien wij ons, met ons zes miljoen Vlamingen, als Vlaamse volk op een behoorlijke wijze in dit internationaal gebeuren kunnen inschakelen, zonder dat wij daarbij onze eigenheid, onze identiteit gaan verliezen.

Dan rijst de vraag of de opleiding en de vorming van de jongere generaties in Vlaanderen niet grondig zal moeten worden herzien en of onder meer het aspect taal — ik weet dat ik een zeer delicaat woord uitspreek — in ons onderwijs niet op een andere manier zou moeten worden benaderd dan we dit hebben moeten doen en hebben gedaan in een periode waar het erop aankwam onze taal voor uitsterfing of vernietiging te behoeden en de culturele identiteit van onze mensen te herstellen. Wij hebben ons in de Vlaamse beweging zeer defensief moeten opstellen wat de taal in onze samenleving en a priori ons onderwijs aangaat. Dit was noodzakelijk en het heeft goede, haast miraculeuze resultaten opgeleverd.

Het is nu de vraag of we het stelsel dat we op basis van deze noodzaak hebben opgebouwd en waarmee we goede resultaten hebben bereikt, kunnen handhaven tegenover de grote internationale uitdaging en of dit nog de meest adequate, de meest efficiënte vorm van vorming en voorbereiding is voor onze jonge mensen om zich inderdaad als Vlaming te kunnen blijven affirmeren in een eeuw waarin de communicatie in andere talen ook in Vlaanderen en over Vlaanderen heen steeds intenser zal worden. Dwingt het er ons niet toe de opleiding, de vorming in ons onderwijs dusdanig aan te passen dat onze jonge mensen een grotere plankvastheid in hun eigen taal behouden, maar dat zij bovendien een gemakkelijkere toegang hebben tot andere talen in het wereldverkeer? Indien wij een rol in de wereld willen spelen zal dat een noodzakelijk instrument voor velen zijn. Zal men de programma's inhoudelijk daaraan niet moeten aanpassen en er voor zorgen Vlamingen te vormen en op te leiden die van meetaf aan geschikt

zijn om de internationale uitdaging aan te kunnen. voor wie het de evidentie is dat Vlamingen zich over de hele wereld bewegen, die niet onder de kerktoeren of onder het gemeentehuis moeten blijven zitten om zichzelf te blijven, en die ook Vlaming kunnen zijn in Brazilië, Indonesië en China, maar voor wie het thuisland altijd de culturele bakermat en de ankerplaats blijven waar zij hun vorming en geestelijke inhoud hebben gekregen?

Dit zou ongetwijfeld een gevoelige wijziging van onze onderwijsprogramma's meebrengen. Zullen we deze grote uitdaging aankunnen als Vlaamse gemeenschap, zolang we inderdaad binnen de boeien van een unitair schoolpact gekluisterd zijn, waardoor het ons onmogelijk wordt gemaakt om op dat vlak eigengereid aan wetgeving te doen met onze Vlaamse instanties, met de meerderheid die zich daarin vormt? Enerzijds weet ik dat vanzelfsprekend — en nog evident — deze hypothese a priori veronderstelt dat binnen de Vlaamse gemeenschap een middel wordt gevonden om, hoe dan ook, nog maar de zweem van verdenking weg te nemen, dat men aan bepaalde evenwichten van levensbeschouwelijke aard zou willen raken, dat men op dat tere vlak opnieuw dominante posities mogelijk zou willen maken of scheefgetrokken toestanden terug zou laten groeien wat betreft de verhouding tussen de levensbeschouwelijke groepen.

Anderzijds moeten wij beseffen dat, indien men over zelfbestuur spreekt, wij de mogelijkheid moeten hebben onze onderwijsprogramma's — de hele opvatting van ons onderwijs — te herzien in functie van deze grote uitdaging. Wat zou 150 jaar Vlaamse Beweging helpen, die inderdaad de Vlaamse, de Nederlandse identiteit van ons volk voor vernietiging en ondergang heeft behoed, als wij plots zouden ontwaken in een wereld van 3 miljard mensen zonder opgewassen te zijn tegen deze uitdaging, een uitdaging die groter en erger zal zijn dan de imperialistische Franse cultuur voor ons volk in het verleden is geweest. Dan zou het een maat voor niets zijn geweest! Ik geloof niet dat dit de bedoeling is.

Welnu, dames en heren van de Vlaamse executieve, indien het woord «Vlaamse **deelregering**» enige betekenis zou hebben, denk ik dat zij ons moet zeggen wat op dergelijk vlak de **beleidsintenties** zijn, niet alleen de intenties, maar ook de middelen die men zal aanwenden om te trachten deze intenties inderdaad ook in werkelijkheden om te zetten. Dit veronderstelt vanzelfsprekend dat door deze Vlaamse deelregering niet alleen oratorische inspanningen in deze Raad geleverd worden of administratieve inspanningen binenskamers, maar dat zij ook tegenover het centraal Parlement en de centrale regering desbetreffend haar verantwoordelijkheid zou opnemen. (*Applaus bij de VU*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER: Dames en heren, ik stel u voor even het debat te onderbreken om de heer Minister van Justitie de gelegenheid te geven te antwoorden op de vraag van de heer Raphaël Declercq. (*Instemming*)

VRAAG (R.v.O. art. 52) van de heer Raphaël Declercq tot de Minister van Justitie over de door de rechterlijke overheid in het Nederlandse taalgebied gebruikte rechtskundige werken.

Antwoord van de Minister

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is het antwoord van de Minister van Justitie op de mondelinge vraag van de heer Raphaël Declercq over de door de rechterlijke overheid in het Nederlandse taalgebied gebruikte rechtskundige werken.

De Minister van Justitie heeft het woord.

DE HEER H. VANDERPOORTEN, Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in het antwoord op zijn vraag nr. 111 van 20 maart 1980 werd aan het geachte lid medegedeeld dat de aankoop van rechtskundige werken vrij door de rechterlijke overheden wordt verricht binnen de perken van het hun toegewezen krediet.

Wat deze nieuwe vraag betreft kan ik mededelen dat uit navraag bij de rechterlijke overheden in het Nederlandse taalgebied blijkt dat reeds heel wat Nederlandstalige en tweetalige wetboeken beschikbaar zijn.

Toch heb ik het nodig gevonden bij de betrokken magistraten aan te dringen opdat bedoelde kredieten bij voorkeur zouden worden aangewend om Nederlandstalige wetboeken aan te schaffen wanneer zodanige edities niet in voldoende mate voorhanden zijn.

Ik moet evenwel herhalen dat de rechterlijke overheden vrij blijven die werken aan te kopen die zij voor de vervulling van hun taak het meest nuttig achten.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

DE VOORZITTER: Dames en heren, wij hervatten thans het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve.

De heer Smets heeft het woord.

DE HEER A. SMETS (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, geachte mevrouwen en heren Ministers, collega's, bij het tot stand komen van deze regering is het eerste wat ik deed, eens gaan kijken naar het regeerakkoord en die hoofdstukken die betrekking hebben op ruimtelijke ordening, het grondbeleid en huisvesting. Ik moet zeggen dat ik mij met deze drie hoofdstukken volledig eens kan verklaren en vooral omdat wij werkelijk een halt willen toeroepen aan het bestaande woonuitbreidingsfenomeen. Dat we enkel nog open ruimten zullen innemen als er een behoefte is en dat we maximaal de groene ruimte zullen beschermen.

Dames en heren Ministers, u weet zo goed als ik dat we de laatste jaren veel te veel villa's en appartementen hebben laten bouwen. Daarom ook ruimte hebben laten afnemen. U weet ook dat bijvoorbeeld in de Antwerpse Kempen enkele duizenden villa's te koop staan. In Antwerpen staan honderden appartementen te wachten op een koper of een huurder. De markt is kapot.

Enkele weken geleden werd in Kalmthout nog een villa verkocht. Vraagprijs 7.800.000 fr. Vorig jaar had men naast deze villa nog een tennisterrein aangelegd. Zij werd verkocht voor 1.800.000 fr. In het regeerakkoord staat: «er moet bovendien rekening gehouden worden met de prioriteiten die gelden met betrekking tot de vernieuwbouw en de stadskernvernieuwing». In dit kader dient een wijziging van het ruimtelijk beleid naar «inbreiding» toe te worden doorgevoerd. Persoonlijk ga ik daar 100% mee akkoord.

Trouwens in de sociale bouwmaatschappij waar ik voorzitter van ben, zijn wij daar mee bezig. Maar het kost ontzaglijk veel geld voor de maatschappij. Maar als men alle kosten doorrekent dan is het goedkoop. Daar zou de overheid moeten rekening mee houden.

Ik denk dan vooral aan de aanleg van infrastructuur die niet meer moet gebeuren, en dit is zowel voor scholen, gemeenschapslokalen, enz., en wij moeten verder geen open ruimten aanspreken.

Cijfers en statistieken leren ons dat de kwaliteit van ons woningpark nog heel wat te wensen overlaat. Globaal komt het er zelfs op neer dat in het Vlaamse gewest de helft van de bestaande woningen moet beschouwd worden als onaangepast en ongezond. Wat in concrete cijfers erop zou neerkomen dat niet minder dan 910.000 woningen moeten worden vervangen, gesaneerd of aangepast.

Daarom stelt ook de Vlaamse executieve in haar verklaring over het algemeen beleid op 15 mei 1979 voorop dat, rekening houdend met de afnemende behoefte van de demografische aard en met een kwalitatieve toestand van ons woningpatrimo-

nium, het huisvestingsbeleid prioritair gericht moet worden op het in stand houden, de sanering, de verbetering en aanpassing van de bestaande woningen. Daar moeten wij aan verder werken.

In het regeerakkoord spreekt men van een verwerving- of aankooppremie voor diegene die een bestaande woning koopt. Ik hoop dat er niet teveel meer moet over gesproken of geschreven worden, maar dat er iets beslist wordt en dit dan liefst gekoppeld aan de saneringspremie, aan een aanpassingspremie.

Mevrouw de Minister, ik heb de studiedagen voor de stadshernieuwing gevolgd in de maand maart. Ik ben gaan kijken naar heel wat steden. Naar Lier, naar Mechelen, Brugge, Oostende, Gent en uiteraard Antwerpen. Wat stellen wij vast. Dat is, dat Lier en Brugge waar eigenlijk nooit een probleem van verkrotting heeft gespeeld, dat deze beide steden gaaf zijn gebleven, maar dat in de andere steden ondanks dat men reeds tien jaar spreekt van sanering, stadvernieuwing, dat al deze steden formidabel zijn achteruit gegaan.

Dat de verkrotting toeslaat op een ontzaglijke manier. Daarom dat echte serieuze maatregelen moeten worden genomen om te kunnen komen tot het bewoonbaar maken van ganse wijken van deze steden. Ik hoop dat we daar nu gaan aan beginnen.

Voor de stadssanering zou uiteindelijk iets moeten worden gedaan, bijvoorbeeld aan de eigenaars de verplichting opleggen hun woningen te onderhouden of een belasting te laten betalen wanneer ze hun woningen laten verkrotten. De stad Oostende heeft al enkele jaren een belasting op leegstaande woningen. Aan burgemeester Piers heb ik gevraagd wat zijn ervaringen zijn op dat gebied. In dit verband schreef hij mij de volgende brief:

«Met ingang van het dienstjaar 1975 werd te Oostende inderdaad een belasting ingevoerd op de onbewoonbaar verklaarde of als ongezond of bouwvallig erkende woningen. Derhalve worden niet alle leegstaande woningen belast. Wel wordt overwogen vanaf het volgend dienstjaar 1981 de bestaande belastingverordening uit te breiden tot de onbewoonde woningen.

Dank zij het vaststellen van hoge aanslagvoeten (3 verschillende tarieven volgens de ligging die voor het dienstjaar 1980, 1.650 fr., 1.100 fr. resp. 550 fr. bedragen) per strekkende meter, met minimale aanslagen (in 1980, 11.550 fr., 7.700 fr. resp. 3.850 fr.) per woning, kon reeds vastgesteld worden dat het belasten van krotwoningen een goede maatregel was. De eigenaars ervan trachten inderdaad de aanslagen te vermijden door tijdig (vóór het verstrijken van drie jaar wachttijd) over te gaan tot het saneren of slopen en heropbouwen van het belastbaar object ».

Kan deze belasting niet voor gans Vlaanderen verplichtend gemaakt worden? Drie jaar geleden

heb ik trouwens een wetsvoorstel over deze materie ingediend.

Wat zeker ook positief overkomt in het regeerprogramma dat is dat men ook iets wil gaan doen om de mensen een stukje bijstand te geven, en dat men daarom een voorlichtingsdienst wil gaan uitbouwen en dit dan per gemeente om alzo te komen tot een gemeentelijke huisvestingsambtenaar.

Zoals u weet heb ik reeds jaren gepleit dat men meer armslag zou geven aan het Nationaal Instituut voor de Huisvesting, dat men het meer kans zou geven omdat zij toch in het leven geroepen zijn om de mensen te helpen.

Al de papieren die de mensen moeten invullen zijn zo ingewikkeld. Ik heb dat hier reeds verschillende malen op deze tribune gezegd en toch verandert daar niets aan.

Waarom moet het allemaal zo ingewikkeld zijn.

Het functioneren van de diensten daar is het zeer erg mee gesteld. Ik ben nu zes jaar in het parlement, ik heb dat zes jaar gevolgd. Het is ZO dat op de dienst huisvesting slechts 30% ambtenaren werken die dat statuut hebben. 70% zijn nog steeds stagiairs en tewerkgestelde werklozen met al de gevolgen vandien.

Als men een premie aanvraagt dan kan men soms een jaar tot 1,5 jaar wachten vooraleer men antwoord krijgt.

Dit is nu een dienst welke zeer kort bij de mensen zou moeten staan en hij staat er werkelijk zeer ver af. Daar zou toch vooreerst zeer dringend iets moeten aan veranderd worden.

Ik zou dan even willen ingaan op een paar specifieke problemen.

1. De saneringspremie.

Het KB van 14 augustus 1975, artikel 7, § 2, vermeldt: «op straffe van verval van het recht op de voordelen toegekend bij dit besluit:

— mogen de saneringswerken niet worden aangevat vóór het bezoek ter plaatse van..., tenzij dit bezoek niet werd uitgevoerd binnen 30 dagen.....

Ik zou hier willen vragen dat het reglement ter zake even gunstig zou zijn als bij het Waals gewest.

Hier wordt vermeld «de saneringswerken mogen worden aangevat vóór het onderzoek, op voorwaarde dat de reeds uitgevoerde en eventueel voltooidde werken het mogelijk maken de oorspronkelijke staat van de woning vast te stellen. Deze voorwaarde geldt niet meer indien voornoemd onderzoek slechts heeft kunnen plaatsvinden na de 30e dag.. . De facturen die de datum van indiening van de premie met meer dan 6 maanden voorafgaan tellen niet mee, maar deze hebben in geen geval de afwijzing van de premie voor gevolg.. .

Wij zouden dan ook durven vragen dat niet alleen beschikbaar wordt gesteld de saneringspremie

als de volledige woning helemaal gezond gemaakt wordt, maar ook als er bepaalde verbeteringen uitgevoerd worden waardoor er minimum eisen van gezondheid of uitrusting verzekerd worden.

Daarbij behoren: de vochtigheid wegnemen, WC binnenbrengen, badkamer plaatsen enz.. .

Eventueel zou kunnen voorzien worden dat dezelfde aanvrager voor dezelfde woning binnen de 10 jaar, na datum van de eerste aanvraag nog een aanvullende aanvraag kan indienen waarbij de premie het verschil zou bedragen tussen het maximumbedrag en het bekomen bedrag.

Ik zou ook durven vragen dat de saneringspremie ook zou toegekend worden aan een woning die aangepast wordt aan de behoefte van inwonende gehandicapten.

2. De huurtoelage en de verhuisinstallatie-toelagen voordele van bejaarden.

Hierin denk ik, dat wij ook een aantal zaken zouden moeten wijzigen.

Om het nog doelmatiger te maken en te zorgen dat nog meer mensen deze premie zouden kunnen verwerven omdat toch zij vooral met een klein inkomen toch ook op een deftige manier zouden kunnen wonen.

Daarom zou ik het volgende willen voorstellen.

1° Wat betreft de begunstigden:

1. dat de leeftijdsgrens 65 jaar zou worden teruggebracht tot 60 jaar voor gezinshoofden of echtgenoten, dit in analogie met Brussel en het Waalse gewest;
2. de toelage te verlenen aan gezinshoofden met een fysieke handicap van ten minste 66%, evenals de gezinshoofden wier echtgenoten of kind dezelfde graad van invaliditeit hebben;
3. de toelage te verlenen aan de huurder indien de betrokken aanvankelijk onaangepaste woning door verbeteringswerken functioneel aangepast wordt gemaakt.

Bij de huidige toepassing blijven gepensioneerde, dikwijls alleenstaande vrouwen en op vervroegd-pensioen-gestelde mannen (of werkonbekwaam) uitgesloten van de voordelen van het KB, ondanks het feit dat hun inkomens eveneens onder de gestelde inkomstenbarema's vallen. Tussen haakjes gezegd, deze inkomens liggen niet zo hoog.

Minder-validiteit (66%) waardoor de aanvrager gedwongen is te verhuizen, of verbouwingen te doen omdat de woning niet meer aangepast is voor de betrokken gehandicapte. geeft nu geen recht op toelage. De bedoeling van het KB is nochtans een premie te verlenen aan die categorie van minbegoede personen die een woning ontruimen omwille van het feit dat deze niet meer aangepast is, om een woning in huur te nemen die wél functioneel aangepast is aan deze gesteldheid.

2° Wat betreft de duurtijd van de toelage, is mijn voorstel deze te verlengen tot het overlijden van de aanvrager of de overlevende echtgenoot. Zoals het in Brussel en Wallonië gebeurt.

Het verzoek tot het verlengen van de toelage tot het overlijden van aanvrager of echtgenoot steunt op volgende overweging: het lijkt niet realistisch dat een min-begoede aanvrager die, gestimuleerd door de toelage zijn onaangepaste woning verlaat en een aangepaste (meestal duurdere) woning in huur neemt, na zes jaar zonder enige overgang terug de volledige huurlast op zich dient te nemen. Voor velen betekent dit dat zij verplicht zijn, na het beëindigen van de zesjarige periode, terug een onaangepaste (en goedkopere) woning te betrekken.

3° Wat betreft de inkomstengrens, zou ik willen vragen een afwijking toe te staan om, indien het belastbaar inkomen van de aanvrager, van het referentiejaar (voorlaatste jaar dat de aanvraag voorafgaat) boven de inkomstengrens valt, de inkomsten van het lopende dienstjaar als referentebasis te nemen. Dit zou enkel toe te passen zijn indien het bekomen van het lopende dienstjaar permanent ongunstiger is dan van het voorlaatste jaar.

Bij de huidige toepassing kunnen veel gepensioneerden slechts op de tussenkomst aanspraak maken vanaf het tweede jaar na de pensionering. Ik vind dat wij hier ook hetzelfde zou kunnen toepassen als bij het verlenen van de studiebeurzen.

4° Wat betreft de uitbetalingstermijn van de toelage, deze termijn zou sterk moeten verkort worden.

Ik moet dan ook de zeer zeer trage administratie dan nog eens aanklagen. Het duurt ongeveer 12 maanden na de aanvraag alvorens de eerste frank wordt uitbetaald.

Ik vind het niet serieus dat mensen met een zeer klein inkomen een grote inspanning hebben moeten doen om de huurtoelage te kunnen bekomen en dat ze dan ineens 46.000 F vergoeding krijgen.

Vervolgens kom ik tot het probleem van de bouwpremie.

Hier zou ik toch met aandrang durven vragen, dat voor jonggehuwden die de premie aanvragen hun inkomen van twee jaar terug wordt genomen en dit wordt samengeteld.

Gehuwden mogen 56.000 of 58.000 frank van hun aangifte aftrekken omdat er twee inkomens zijn. Bij het stelsel van het huurbeleid «sociale woningbouw», is de aftrek wel in de wet voorzien, doch bij de bouwpremie wordt hiermede geen rekening gehouden. Velen verliezen daardoor hun premie.

Men zou dringend geheel dit stelsel moeten herzien, zeker omwille van de intrestlasten die nu

veel te hoog liggen. Binnenkort zal niemand nog een huis kunnen kopen of bouwen. Men zou vooral de kopers van bestaande woningen moeten aanmoedigen.

In verband met het grondbeleid zullen wij eindelijk morgen in de Kamercommissie voor de infrastructuur een aanvang maken met de bespreking van de wetsvoorstellen Van Rompaey.

Wij zullen niet dulden dat nog verder verdragingsmaneuvers zullen plaatsvinden. De CVP wenst dat deze voorstellen eindelijk wet zullen worden, dit om het mogelijk te maken dat er nog kan gebouwd worden, ook door en voor mensen met een gering inkomen.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, waarde collega's, wij hopen dat het beleid inzake de plaatsgebonden materies, ruimtelijke ordening, grondbeleid en huisvesting, zoals opgesomd in het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve zo vlug mogelijk in zijn geheel zal worden uitgevoerd.

(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)

DE VOORZITTER: De heer Van Belle heeft het woord.

DE HEER 1. VAN BELLE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, waarde collega's na deze eerder uitvoerige uiteenzetting van mijn geachte confrater, zal ik mij beperken tot een kort en summier betoog en mij vooral richten tot de heer Kempinaire, Minister van de Vlaamse Gemeenschap.

In de u toebedeelde materies, mijnheer de Minister, is onder meer begrepen de zorg voor het behoud van ons cultureel patrimonium en meer bepaald van onze monumenten en landschappen.

Mijn juridische opleiding indachtig zijnde, stelde ik mij voor als voornaamste belangstellingsgebied de wetgeving ter zake ervan in te zien.

Ik kwam hierbij tot de verbazende vaststelling dat niet minder dan drie wetten, dertig koninklijke besluiten, zeven ministeriële besluiten, drie decreten en zeven omzendbrieven de monumenten en landschappen in ons land bepalen.

Het vergt een zekere inspanning om deze materie onder de knie te krijgen. Het overlopen van de basiswetgeving ter zake lijkt mij echter essentieel om een klaar beeld te verkrijgen.

Werd het eerste koninklijk besluit betreffende een bescherming van het kerkelijk kunstbezit reeds in 1824 uitgevaardigd, dan is de wet van 7 augustus 1931 handelend over het behoud van monumenten en landschappen als eerste belangrijke wetgeving te beschouwen. In haar tijd was dit één van de meest progressieve wetten in Europa. Door deze eerste wetgeving kon men bepaalde monumenten of landschappen, waarvan het behoud historisch, wetenschappelijk of esthetisch verantwoord

was. beschermen. Door deze wettelijke bescherming kreeg een monument of landschap een juridisch statuut, waardoor de eigenaar zowel rechten als plichten had. Als rechtstreeks gevolg van die wet verschijnen trouwens vanaf 1933 de eerste lijsten met wettelijke geklasseerde monumenten. Op 13 december 1968 verschijnt in een koninklijk besluit het huishoudelijk reglement van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

Dit KB betekende het einde van de zogenaamde unitaire commissie die sinds 1935 functioneerde. Twee autonome secties werden hierbij opgericht. De ene behorend tot de Franstalige cultuursector en de andere tot de Nederlandstalige cultuursector. De beide secties vergaderen gemeenschappelijk omtrent de monumenten en landschappen die tot de gezamenlijke bevoegdheid van de Minister van Franse Cultuur en van de Minister van Nederlandse Cultuur behoren. Het is vanzelfsprekend over de aangelegenheden ter zake betreffende de stad Brussel dat hier gehandeld wordt.

Op 1 juni 1972 wordt, naar analogie van een reeds bestaande Rijksdienst in Nederland, de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen per KB, en dit enkel voor het Vlaamse land, opgericht.

De oprichting van deze Rijksdienst was een belangrijke vernieuwing op gebied van de infrastructuur en liet onmiddellijk een meer wetenschappelijke benadering van het probleem toe. Het decreet van 13 juli 1972 wijzigt de wet van 193 I in die zin dat het initiatief tot bescherming komt van de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort of op voorstel hetzij van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, hetzij van het college van Burgemeester en Schepenen, hetzij van het federatie- of agglomeratiecollege, hetzij van het provinciebestuur.

Een andere belangrijke wijziging op de wet van 193 I is mijns inziens dat de Minister onmiddellijk kan overgaan tot een voorstel van rangschikking en gedurende een tijdvak van 9 maanden de procedure dient afgewerkt te worden zonder dat iets kan gewijzigd worden aan het te klasseren monument of landschap welke gelegen zijn in gemeenten van het Nederlands taalgebied.

Een KB van 24 september 1974 inzake de samenstelling, organisatie en bevoegdheid van de Koninklijke Commissie splitst de autonome sectie in twee afdelingen :

- de eerste afdeling is bevoegd voor de landschappen en het uitwendige van de monumenten ;
- de tweede afdeling is bevoegd voor het inwendige van de monumenten.

Op 17 juli 1979 wordt bij KB een verdere splitsing

doorgevoerd en komen drie afdelingen tot stand, wat tot op heden het geval is:

- de eerste afdeling is bevoegd voor monumenten en stads- en dorpsgezichten;
- de tweede afdeling is bevoegd voor het inwendige van de monumenten en het roerend kunstbezit ;
- de derde afdeling is bevoegd voor de landschappen.

Voor laatstgenoemd KB werd het decreet van 3 maart 1976 uitgevaardigd. Dit decreet samen met de wet van 193 I het bijzonderste regulerend document van deze materie, regelt de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van in het Nederlands taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten, omschrijft wat als ter bescherming voorgesteld monument of stads- of dorpsgezicht dient verstaan te worden en de wijze hoe dit via de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen aan de Minister wordt geadviseerd.

Dit decreet is zoals eerder gezegd mijns inziens het belangrijkste basisdocument waarop de werking van de Commissie, de Rijksdienst en ook uw kabinet, mijnheer de Minister, kan steunen.

Als ik ten slotte gewag maakt van het KB van 16 november 1976 dat de bevoegdheid en de organisatie regelt van de opgerichte provinciale commissies, meen ik de horizon van de basiswetgeving te hebben doorlopen.

Ik meen, mijnheer de Minister, dat in deze culturele aangelegenheid genoeg wetgevende materies voorhanden zijn om uw beleid, enerzijds, vast te bepalen, anderzijds zijn er mijns inziens mogelijkheden om onze geklasseerde en nog te klasseren monumenten en onze nog overblijvende gave landschappen op een overzichtelijke en humane wijze tot onze bevolking te brengen.

Mijnheer de Minister, graag had ik van u vernomen hoe u in deze beginfase van uw beleid zult te werk gaan. (*Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen*)

DE VOORZITTER: De heer Van der Niepen heeft het woord.

DE HEER P. VAN DER NIEPEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, in verband met de bespreking van het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve, houd ik er aan in het kader van de gestelde problematiek van het leefmilieu, enkele concrete vragen te stellen nopens de veruiling van de waterlopen in het algemeen en van de Dender in het bijzonder.

Zoals u allen weet werd reeds herhaalde malen een sterke graad van verontreiniging van de Dender aangeklaagd.

Nog onlangs werden te Geraardsbergen vele dode vissen opgehaald en regelmatig drijven grote, witte schuimvlokken met het Denderwater het Vlaamse gewest binnen.

De onaangename geuren, die vooral tijdens de zomermaanden optreden, zijn een reële hinder voor de plaatselijke bevolking.

Daarom vraag ik u, mijnheer de Minister:

- welke de verschillende oorzaken zijn van deze verontreiniging ;
- welke planning u heeft opgesteld om:
  - 1° het huishoudelijk afvalwater te zuiveren en ;
  - 2° het industrieel afvalwater te zuiveren;
- welke initiatieven u genomen heeft met uw collega's van het Waalse gewest voor het stroomopwaarts gedeelte van de Dender;
- welke initiatieven u genomen heeft met uw collega van Openbare Werken in verband met
  - het baggeren van het slib,
  - de oeverversterking,
  - het onderhoud van de oevers;
- welke initiatieven u genomen heeft met uw collega van Landbouw in verband met de vervuiling door de landbouw en de veeveelt.

Mijnheer de Minister, de wet van 26 maart 1971 over de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging voorziet in de oprichting van drie waterzuiveringsmaatschappijen. Tot op heden werd maar één maatschappij, met name de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken opgericht. Is het niet noodzakelijk dat, om

een meer planmatige aanpak mogelijk te maken en ook om de gemeenten van de zware financiële exploitatiekosten van een rioolwaterzuiveringsinstallatie af te helpen, dringend kwestieuze wet moet aangepast of gewijzigd worden ?

Daar wij als Vlaamse socialisten ten zeerste bekommerd zijn om het behoud en de bescherming van ons leefmilieu, hopen wij dan ook, mijnheer de Minister, dat u niet alleen een afdoend antwoord op de gestelde vragen zult geven maar dat u bovendien in de komende maanden werkelijk tastbare resultaten zult kunnen boeken.

(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER: Dames en heren, wij onderbreken hier het debat en vergaderen opnieuw deze namiddag om 14 uur. De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.20 uur.*

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 51)

Indiening

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren C. De Clercq, W. Seeuws, H. Suykerbuyk, J. Valkeniers, C. Van Elsen, J. Vergeylen.

MIDDAGVERGADERING

VOORZITTER: de heer H. BOEL

De heer M. Olivier, Secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

DE VOORZITTER : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

DE VOORZITTER: Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden: J. Bascour, C. Van Elsen, E. Van Steenkiste, gezondheidsredenen ; O. Carpels, L. Croux, P. De Keersmaeker, M. De Weuire, N. Staels-Dompas, P. Van Grembergen, O. Van Ooteghem, L. Vanvelthoven, buitenslands ;

K. Blanckaert, K. Dillen, F. Piot, W. Van Renterghem, ambtsverplichtingen ; J. Gerits, familieverplichtingen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER : Dames en heren, ik stel voor nu onmiddellijk verder te gaan met het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve. Het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980 en het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 zullen dan later in de namiddag worden besproken omdat de verslaggever nog niet volledig klaar is met zijn verslagen. *(Instemming)*

REGEERAKKOORD VOOR DE **VLAAMSE**
EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

DE VOORZITTER: De heer Van Elewyck heeft het woord.

DE HEER J. VAN ELEWYCK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, voor de tweede maal bespreken wij in de Cultuurraad een deelakkoord, een regeerakkoord. Wij hopen dat deze bespreking de volgende maal in andere omstandigheden zal kunnen doorgaan en dat zij dan niet, zoals vandaag nog het geval is, een praatje zal zijn, een gesprek over en weer zonder specifiek resultaat en zonder stemming.

Wij hopen dat bij de volgende gelegenheid dit debat zal kunnen besloten worden met een stemming waaruit dan zal moeten blijken of de deelregering, of de Vlaamse executieve al dan niet het vertrouwen heeft met het programma dat zij aan deze Raad voorstelt zodat zij zal weten of ze op basis van dit programma zal kunnen werken.

Wij betreuren dat de regering het niet nuttig heeft geoordeeld dit debat in te leiden om te zeggen op welke wijze zij het deelakkoord dat aan de regeringsverklaring is toegevoegd denkt te realiseren en ook om aan te tonen dat dit deelakkoord door deze Vergadering inderdaad moet worden besproken.

Het kan op geen enkele andere plaats ter bespreking worden voorgelegd. Het kon niet worden besproken in Kamer en Senaat tijdens het debat over de regeringsverklaring want slechts een deel van de Parlementsleden heeft kennis van dit akkoord, zoals een deel van de Parlementsleden geen kennis heeft van één van de beide andere deelakkoorden. Een document dat niet aan de volksvertegenwoordiging is overgemaakt kan vanzelfsprekend door deze volksvertegenwoordiging niet worden goedgekeurd. Wij konden ons er dus niet over uitspreken. De vraag is zelfs of wij ons over bepaalde van deze deelakkoorden uit te spreken hebben in andere assemblées. Dit is één van de moeilijkheden van het debat van vandaag. Inderdaad, de huidige bevoegdheden van onze Cultuurraad dekken niet volledig de inhoud van het regeerakkoord dat wij zouden willen bestempelen als toekomstgericht.

Velen van onze collega's zullen ongetwijfeld het officiële boekje te buiten gaan als men over sommige van de aspecten van dit deelakkoord gaat uitweiden.

Mijnheer de Voorzitter, de socialistische fractie kan zich in belangrijke mate erkennen in grote delen van deze beleidsverklaring, zeker wat betreft de sociaal-economische materies.

Wanneer in het Vlaanderen van morgen werk en

welvaart worden verzekerd dan is het duidelijk dat de weg dient gevolgd die voor deze aangelegenheden in het deelakkoord ter zake is uitgestippeld. Sommige van de collega's van de socialistische fractie zullen bepaalde aspecten van het deelakkoord toelichten en onderstrepen welke opties wij dienaangaande bijzonder in het licht willen stellen. Persoonlijk wil ik even stilstaan bij sommige aspecten van de persoonsgebonden materies. Er is de jongste weken een polemiek ontstaan betreffende de uitbreiding van het cultuurpact.

Mijnheer de Voorzitter, het verheugt ons dat onder de persoonsgebonden materies, onder de hoofding Gezondheidszorg en Sociale Dienstverlening het volgende is vermeld: «Dit principe in acht genomen zal er zorg worden voor gedragen dat de filosofische en ideologische opvattingen van de gebruikers worden geëerbiedigd».

Deze tekst, opgenomen in het deelakkoord, toont **aan** — en dit op een wijze die wij volledig onderschrijven — hoe onontbeerlijk het is om de cultuurpactbescherming ook toe te passen op het geheel van de persoonsgebonden materies.

Nu blijken er aangaande deze aangelegenheid nogal wat misverstanden te bestaan waarbij men probeert sommige fracties intenties toe te schrijven die helemaal niet bestaan. Deze misverstanden zouden wij graag zo snel mogelijk uit de weg ruimen.

Waar gaat het in feite om? Ik had graag gehad dat hier een ruimere vertegenwoordiging van sommige van de meerderheidsfracties aanwezig zou zijn geweest alhoewel wij natuurlijk weten dat de kwaliteit van de vertegenwoordiging de kwantiteit op een uitstekende wijze compenseert.

Wij komen in dit land, wat betreft het respect van de filosofische overtuiging, uit een periode van zeer grote onverdraagzaamheid. Dat zal niemand kunnen of willen betwisten. Momenteel leven wij in een periode die wij zouden willen bestempelen als deze van de verplichte verdraagzaamheid. Men is verplicht de aanwezigheid van andersdenkende te gedogen. Maar, in vele gevallen is dit inderdaad helaas niets anders dan «gedogen». Wij moeten naar een positief respect van ieders filosofische overtuiging evolueren. Dat is ons streven. Wij weten dat dit niet eenvoudig is. En, in tegenstelling met wat sommigen menen is het niet onmiddellijk een probleem van benoemingen noch van aanwezigheid in raden van beheer of bestuursorganen, alhoewel anderen voortdurend aandringen op de uitbreiding van dit soort extern pluralisme in andere aangelegenheden. Wij denken hier met name aan de gehele onderwijssector. Er moeten waarborgen komen opdat voor elk van de persoonsgebonden materies iedere filosofische overtuiging voortdurend gerespecteerd zou worden. Het is een moeilijk probleem. De vraag moet worden gesteld of dit kan worden opgelost met een uitbreiding van het Cultuurpact dan wel of er een

andere structuur moet komen? Zo ja, welke structuur? Kan één enkele structuur volstaan om elk van die materies op te vangen? Wie moet er toezicht houden op het naleven van wat wij hopen, een nieuwe algemene consensus te zijn? Ik heb het antwoord niet bij de hand. Ik prijs er mij in feite gelukkig om. Het zou inderdaad niet goed zijn zo één man of één fractie momenteel elk antwoord mocht kennen op dit in vele opzichten levensbelangrijk vraagstuk. Het zal de taak zijn van de partijen en van het nationaal Parlement om het antwoord te zoeken op deze vragen, op deze uitdaging en op deze opgave. Het zoeken naar een oplossing door de gekozenen van die partijen lijkt mij persoonlijk geen gelukkige oplossing. Ik heb echter geen beter voorstel.

Het gaat hier, geachte collega's, immers om de filosofische overtuiging. Ik denk niet dat hier iemand aanwezig is die zou durven zeggen dat hij vanuit een partijstructuur of vanuit een partijpolitiek standpunt een bepaalde filosofische overtuiging vertegenwoordigt, ofwel, dat hij de vertegenwoordiger is van een ideologische overtuiging of stroming.

Het gesprek dat tot een oplossing van deze problematiek moet leiden, moet alleszins snel tot stand komen. Het is een fundamenteel probleem dat, wat ons betreft, moet worden opgelost vóór de executieven buiten de nationale regering komen.

Mijnheer de Voorzitter, het volgend deel van mijn betoog is gewijd aan de culturele materies. We zouden willen stellen dat het voor ons bijzonder belangrijk is dat een einde wordt gesteld aan de tergende vertraging in de uitbetaling van de weddetoelagen. Die weddetoelagen zijn in feite een schuld van het rijk, niet alleen tegenover de betoelaagde verenigingen maar ook tegenover het personeel dat door deze verenigingen is in dienst genomen hetzij om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden door datzelfde rijk opgelegd, hetzij om te kunnen voldoen aan een opdracht waarvoor ze door het rijk worden betoelaagd. Als datzelfde rijk nalaat tijdig de weddetoelagen uit te keren dan ligt het voor de hand dat men deze verenigingen voor een onmogelijke opgave stelt en dat men in feite aan de sociale plichten op een tergende wijze tekort komt.

In een volgend punt wil ik het hebben over de vrije radio's. De tekst van het deelakkoord is duidelijk: men moet een oplossing zoeken binnen de nationale wetgeving en met eerbiediging van het Cultuurpact. Nochtans blijft volgens ons zolang er geen oplossing is de huidige wetgeving bestaan.

Wij zouden willen vragen dat de regering een duidelijke houding aanneemt tegenover alle overtreddingen. Hoe luiden de instructies die voor deze aangelegenheid werden gegeven? Wij kregen daarop graag een zo duidelijk mogelijk antwoord. Een laatste punt wat de culturele materies betreft

-want sommige van onze collega's zullen daar in het debat nog nader op ingaan — is de problematiek omtrent de samenlevingsopbouw en buurtwerk.

Mijnheer de Voorzitter, in de gedrukte tekst die ons werd voorgelegd is, volgens ons, een zetfout geslopen, maar een zetfout met belangrijke gevolgen als ze niet wordt hersteld en u weet dat het gedrukte woord via verklaringen van regeringswege kan worden hersteld. Als ik de getypte tekst van het akkoord vergelijk met de gedrukte tekst dan ontbreekt er een woord.

DE HEER F. DE BONDT: Beschikt u over een getikte tekst?

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Mijnheer De Bondt, er bestaat inderdaad ook een getypte tekst. Op bepaalde ogenblikken zijn er deelakkoorden voorgelegd aan de verschillende bestuursorganen van de verschillende partijen..

DE HEER F. DE BONDT: Buiten het Parlement! Wij zijn hier in het Parlement.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Mijnheer De Bondt, u hebt niet gevraagd of er een getypte tekst in het Parlement was, doch eenvoudigweg of er al dan niet een getypte tekst bestaat. Ik mag dus toch antwoorden op de vraag zoals ze door u werd gesteld.

Welnu, mijnheer de Voorzitter, in de getypte teksten die werden voorgelegd aan de respectieve beslissingsorganen van de partijen die deze meerderheid uitmaken, staat een lidwoord meer dan in de gedrukte tekst zoals die is rondgedeeld, met name het woordje «een». Ik lees bij de materie in verband met samenlevingsopbouw en buurtwerk op bladzijde 25: «samenlevingsopbouw en buurtwerk moet bij decreet worden geregeld». Er was duidelijk gesteld «bij één decreet» maar sommigen vonden dat het benadrukken iets te ver ging en dat men beter schreef «bij een decreet». Daarover was een akkoord bereikt en een afspraak gemaakt.

Dat telwoord «een» is tussen het typen en het drukken weggefallen. Wij vragen vanwege de regering de bevestiging dat men zich houdt aan wat afgesproken is. Het gaat over één decreet voor de beide materies. Wij dringen erop aan dat dit enig ontwerp van decreet voor de twee materies samen zo snel mogelijk zou worden ingediend.

DE HEER F. DE BONDT: Staat er één decreet?

DE HEER A. KEMPINAIRE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Bij decreet.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Ja, inderdaad, een decreet, met de bedoeling dat het gaat over

één enkel decreet, zoals het in de getypte tekst staat.

DE HEER G. DE ROUCK: Wij hebben die getypte tekst niet.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Indien u hem wel had, dan had ik het hier niet allemaal moeten signaleren. Het is precies om u terwille te zijn dat ik het even aanhaal. Wij zullen van regeringswege later in de namiddag hiervan wel bevestiging krijgen.

DE HEER F. DE BONDT: In de getypte tekst die u zou bezitten staat één decreet, niet twee.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Het telwoord één, niet het lidwoord.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Ja, inderdaad! Mijnheer de Voorzitter het regeerakkoord is één punt. Dit regeerakkoord uitvoeren is een tweede punt.

De regering evenals de deelregering heeft een bijzonder moeilijke periode voor de boeg, zowel op financieel als op sociaal-economisch gebied, maar vanzelfsprekend ook wat de structuren betreft.

Wij wensen de regering en de deelregering de kracht en de moed toe om de uitvoering van dit akkoord stapsgewijze en evenwichtig aan te vatten. De socialistische fractie zal, wat haar betreft, hierop aandachtig toezien en de nodige initiatieven nemen om de regering te helpen dit akkoord zo volledig mogelijk ten uitvoer te brengen.

(Applaus)

DE VOORZITTER : De heer De Seranno heeft het woord.

DE HEER J. DE SERANNO (*up de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, het deelakkoord dat ons vandaag ter bespreking wordt voorgelegd draagt als titel «beschouwingen». Bovendien is de tekst daarvan in de voorwaardelijke vorm, in de wensvorm opgesteld. Herhaaldelijk komen uitdrukkingen voor als : «er zal gestreefd worden», «het is wenselijk», «de betrachting staat voorop», «een inspanning dient te worden gedaan», «er zal worden onderzocht», «een snelle realisatie dringt zich op» enzovoort. Zulke formulering leidt tot dubbelzinnigheid en is niet van aard om een krachtig beleid te veronderstellen.

De Voorzitter en de leden van de executieve zouden er goed aan doen de betekenis en de bindende kracht, van wat hier wordt genoemd het regeerakkoord, maar dat de ondertitel draagt «beschouwingen», voor de leden van de Vlaamse Raad nader toe te lichten.

De huidige nog moeilijk te hanteren **beleidsstruc-**

turen, met deelregeringen en onduidelijke bevoegdheidsverdelingen, vinden ook in de ontwerp-tekst hun weerslag, ondermeer waar **herhaaldelijk sprake** is van de noodzakelijke coördinatie, het overleg, de noodzaak van uniformisatie en van vereenvoudiging. We duiden het de leden van deze deelregering niet ten kwade. Deze regering was nog niet geboren op het ogenblik dat deze teksten reeds bestonden.

DE HEER G. DE ROUCK: Daarom moest het een beleidsverklaring zijn. U bevestigt onze stelling.

DE HEER J. DE SERANNO: Het kan ook goed zijn dat de leden van de Raad eerst de deelregering ondervragen en dat deze laatste vervolgens haar standpunten en beleidslijnen formuleert. Blijkbaar is het ook de bedoeling het Vlaamse Parlement als wetgevend orgaan, meer dan dit sinds jaren het geval is, te betrekken bij het beleid. Vergeten we niet dat, sinds 1974, de gewestelijke begrotingen zeer laat in het Parlement ter bespreking zijn gekomen en dat zelfs de begrotingsposten niet nauwkeurig in de bevoegde Parlementscommissies konden worden onderzocht.

Inzake het expansiebeleid wordt in de tekst gesteld dat projecten zullen worden aangemoedigd die een vermeerdering inhouden van de toegevoegde waarde en de tewerkstelling vermeerderen of consolideren.

Volgens de ramingen van de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen moeten tot in 1985 in Vlaanderen 425.000 nieuwe werkgelegenheden worden gecreëerd. Dit betekent 85.000 nieuwe werkplaatsen per jaar.

Dit is een enorme opgave.

Sinds 1973 stagneerde de totale tewerkstelling in het Vlaamse land. Wijzigingen in de aard van tewerkstelling zijn er nochtans in die periode wel geweest:

- het aantal tewerkgestelden in de tertiaire sector neemt toe met 20.000 eenheden per jaar, maar in de secundaire sector neemt het af met hetzelfde aantal ;
- het aantal tewerkgestelde arbeiders daalt met jaarlijks 18.000 eenheden en het bediendenaantal neemt met evenveel toe;
- de privé-sector verliest 11 .000 werkplaatsen per jaar. De overheidssector wint er precies 11.000 bij ;
- het aantal zelfstandigen vermindert jaarlijks met circa 7.000 eenheden.

In Vlaanderen is 25 procent van het aantal tewerkgestelden in overheidsdienst. In Brussel is dit 33 % en in Wallonië reeds 30%.

Bij het vooropstellen van een expansieplan zal men niet mogen verwachten dat het aandeel van de overheidssector in de tewerkstelling tijdens de komende jaren in even snelle verhouding als tij-

dens de voorbije jaren zal kunnen blijven toemen. In het midden gelaten, of men al dan niet voorstander is van meer overheidsinmenging, zal een blijvende toename van de tewerkstelling door de overheid budgettair niet haalbaar zijn.

Er wordt vooropgesteld dat nieuwe tewerkstelling kan worden verhoopt in de sector van de nieuwe technologieën, de nieuwe industriële technieken ter bestrijding van milieuvervuiling, zoals de waterzuivering, de grondstoffenrecyclage, de aanwending van alternatieve energiebronnen, de energiebesparende technieken enz.

In het jongste aprilnummer van het tijdschrift «European Community» lazen wij dat tegen 1985 — dus binnen een periode van vijf jaar — tot 10% van de Europese werknemers zouden kunnen tewerkgesteld zijn in nieuwe technologieën. Binnen afzienbare tijd — vermoedelijk voor het jaar 2000 — zou het tot 50% zijn !

Inzicht in en aandacht voor zulke ontwikkeling vinden wij in het Waalse deelakkoord terug. Het is vertolkt onder de titel: «les axes wallons essentiels de la recherche scientifique», beleidslijnen die echter niet noodzakelijk in overeenstemming zijn met het nationaal regeerakkoord. Daarop wensen wij nu niet verder in te gaan.

De beperktheid der middelen zal het ons land ook niet mogelijk maken het niet doelgerichte onderzoek ruimschoots te ondersteunen. Slechts het toepassingsgericht onderzoek heeft ernstige toekomstmogelijkheden en dat onderzoek is, naar ons oordeel, in Vlaanderen onvoldoende uitgebouwd.

Wij zijn de mening toegedaan dat onmiddellijk moet onderzocht worden welk toegepast wetenschappelijk onderzoek tot de bevoegdheid van de gewesten en van de gemeenschappen moet behoren. Men zegt ergens in het nationaal akkoord wel : dat onderzoek dat betrekking heeft op de geregionaliseerde materies. Maar een grote osmose is mogelijk tussen de onderzoekingsvelden en ook is het vaak niet gemakkelijk te bepalen waar de begrenzing is tussen fundamenteel onderzoek en toegepast wetenschappelijk onderzoek, alsook tussen dat toegepast onderzoek dat betrekking heeft op Vlaamse of Waalse aangelegenheden.

Een formulering die ik voor mijn eigen rekening neem is dat wij uiteindelijk ertoe moeten komen dit onderzoek, naar de gemeenschappen over te dragen dat niet Europees kan worden verricht, zoniet riskeren beide gemeenschappen zich voortdurend de dupe te voelen.

Ik wil slechts één voorbeeld aanhalen: het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol. Wanneer is sommige persartikelen uit het zuiden des lands lees, worden de er bestede budgetten op het debat gezet van de Vlaamse gemeenschap, doch wanneer men de taalregeling moet toepassen, wordt dit centrum als een nationale instelling gerangschikt.

De tekst van het deelakkoord wekt de indruk dat de Vlaamse executieve weinig aandacht zou hebben voor de uitbouw van het toegepast wetenschappelijk onderzoek. Wij zullen straks horen of wij ons hierin vergissen.

De vorige Vlaamse executieve overwoog ook het inzetten van technische adviseurs die zouden optreden als bemiddelaars tussen de wetenschappelijke onderzoekscentra en het bedrijfsleven, dit met de bedoeling de resultaten van het onderzoekswerk te vulgariseren.

Blijft zulks de bedoeling van de huidige deelregering? .

Voor het Vlaamse land bestaan nu gewestplannen, op één uitzondering na. Het zijn middelen om de niet-verstedelijkte ruimten in Vlaanderen, nagenoeg 800.000 hectaren van de 1.400.000 hectaren, ook ten behoeve van de komende generaties te vrijwaren.

Bovendien moeten zij aan de bevolking rechtszekerheid geven en moet de bodem tegen overbodige bestemmingswijzigingen worden beschermd. Het aangekondigde structuurplan van Vlaanderen zal moeten kaderen in de opgestelde gewestplannen. De indruk mag niet gewekt worden dat voornoemde plannen op de helling kunnen worden gezet.

Wat de planning van de infrastructuur betreft, moeten de bestaande verkeers- en waterwegen worden aangepast, eerder dan steeds maar nieuwe tracé's te ontwerpen. Ongetwijfeld hebben wij in Vlaanderen nog te weinig aandacht voor de modernisering van het toch uitgebreide kanalenstelsel.

De beveiliging van het landelijk milieu en de landelijke leefkernen kan slechts verzekerd worden indien terzelfdertijd een grootscheeps programma wordt uitgewerkt tot herwaardering van het stedelijk milieu.

Ik zou het zo willen formuleren, dat de gaafheid van het landelijk milieu in functie is van de leefbaarheid van onze steden. Stadvlucht leidt immers tot fysieke verstedelijking van het platteland.

Terloops, mijnheer de Voorzitter, wil ik aanstippen dat een aantal bijzondere plannen van aanleg in landelijke dorpskernen verplichten tot halfhoogbouw die in de zestigerjaren werd gepland.

Wij willen vernemen hoe men zou kunnen komen tot een meer menselijke, esthetisch en technisch verantwoorde bouwwijze rond de dorpspleinen. Monumenten- en landschapszorg behoren tot de culturele bevoegdheid, maar ook het bouwen van jaarlijks twintigduizend à dertigduizend nieuwe woningen in Vlaanderen moeten als een cultuurdaad kunnen worden beschouwd.

Een grondbeleid is noodzakelijk zowel om de agrarische bestemming als om bestemming als natuurgebied, als industrievestiging of als voor

woningbouw veilig te stellen. In het merendeel van de Vlaamse landelijke arrondissementen Schommelde de grondprijstijging van 1970 tot 1978 tussen 12 en 20% per jaar, vergeleken met 1970. De nadelige planologische, sociale en budgettaire gevolgen hiervan kunnen wij moeilijk overschatten. Met genoegen noteren wij alvast volgende beleidslijnen inzake grondbeleid ten behoeve van de woningbouw: aanwenden van een inventaris van de bouwgrond, oprichting van een grondfonds, een decreet op de herverkaveling krachtens de wet, invoeren van het voorkeepsrecht bij het realiseren van sociale verkavelingen, het belemmeren van de grondversnippering buiten de woonzones.

Sinds het van kracht worden van de wet op de ruimtelijke ordening in 1962, 18 jaar geleden dus, werd door alle beleidsverantwoordelijken verklaard dat de ruimtelijke ordening in Vlaanderen niet denkbaar is zonder een grondbeleid. Aangezien sommige beoogde wetsontwerpen, — wellicht ook dienstig als ontwerpen van decreet — in het gevorderd stadium van parlementaire behandeling zijn, is hier enig optimisme gewettigd. Wij nemen aan dat dit optimisme aan regeringszijde wordt gedeeld.

In het akkoord zijn merkwaardige en uitvoerige beschouwingen gewijd en opties genomen over het te voeren huisvestingsbeleid. Daarin is ook sprake van een volledige integratie van de premieregeling. Mijnheer de Minister, het woord integratie wordt de jongste jaren meer en meer gebruikt, te pas en soms te onpas. Als ik mij de wiskundige betekenis van het woord integratie ongeveer herinner, dan betekent «integratie» het samenvoegen van verschillende onderdelen, derwijze dat deze onderdelen samen als een harmonisch geheel functioneren en waarbij elk onderdeel nochtans zijn eigenheid bewaart. Ik denk dat het voor de culturele integratie ook ongeveer zo is. Ik neem aan dat men inzake sociale huisvesting één draad wil trekken door al de premieregelingen die gelden zowel op het gemeentelijk, provinciaal, intercommunaal, parageemeentelijk vlak als bij de parastatale en de gewestelijke instellingen. Het door deze instellingen gevoerde beleid moet uiteraard in harmonie zijn, maar zodanig dat de verschillende beleidsniveaus het verdienstelijk werk dat ze nu verrichten, kunnen verder zetten. Een administratieve vereenvoudiging is bovendien noodzakelijk.

Wij zijn ervan overtuigd dat de **huisvestingspolitiek** voor Vlaanderen in zijn geheel grondig moet worden herdacht en dat de Vlaamse Raad hieraan een uitvoerig debat moeten wijden. Het voeren van een sociaal huisvestingsbeleid en het bevorderen van de tewerkstelling in de **bouwsector** is, zoals gesteld wordt in de beschouwingen, een tweedelige doelstelling. Het is echter noodzakelijk deze doelstellingen afzonderlijk te formuleren

derwijze dat de doelwitten duidelijk tot uiting komen.

De mobiliteit bij het verhandelen van woningen en bouwgrond moet worden bevorderd, zeker indien men het individueel initiatief tot bouwen wil aanmoedigen. Ik zal dit met een voorbeeld illustreren. Iemand die een eigen woning wil bouwen en daarvoor een bouwperceel heeft verworven in de streek van Oudenaarde, wordt als ambtenaar overgeplaatst naar Mechelen. Wanneer een eigenaar zijn bouwperceel verkoopt om een nieuw bouwperceel aan te kopen dan betaalt hij op dat vorige bouwperceel een belasting op de meerwaarde.

Wij moeten, al blijft dit tot de nationale wetgeving behoren, in het Vlaamse land iets doen om de mobiliteit van het onroerend goed derwijze te bevorderen, dat zij die zelf een woning willen bouwen, daartoe kunnen aangemoedigd worden. Hetzelfde geldt trouwens voor de **registratierechten**.

De door de regering voorgestelde maatregelen inzake huisvesting zullen echter een budgettaire weerslag hebben. Wij willen in de komende begrotingen de vertolking van het vooropgezette huisvestingsbeleid duidelijk onderkennen. Voor dat de gewestelijke begroting in het Parlement wordt behandeld, moet de regering een concreet programma inzake huisvesting kunnen voorleggen.

Inzake de milieuzorg moet de regering zuivere koffie schenken. De grillige **bevoegdheidsverdelingen** zijn van aard om bij de bevolking grote verwarring en onrust te zaaien.

De verantwoordelijkheid voor het beleid inzake de bestrijding van ernstige milieugevaren, zoals radioactiviteit, het gevaar voor ontploffingen en voor giftige afval, moet duidelijk vastgesteld worden.

Dit mag nationaal blijven omdat een problematiek van die aard en die omvang zelfs een Europese en mondiale aanpak vereist. Op dat vlak moet niet tot een decentralisatie van de wetgeving worden overgegaan.

In het akkoord wordt gesteld dat het aangewezen is met betrekking tot de grensoverschrijdende dossiers inzake watervervuiling, een protocol uit te werken tussen de executieven.

Dat zal wel nodig zijn, maar ondertussen wijzen nationale en regionale ministers elkaar met de beschuldigende vinger. Ik denk in dit verband aan de gevaarlijke vervuiling van de Dender. En lezen wij ook dat het Waalse gewest zelf de criteria voor waterzuivering zou op punt stellen, terwijl nochtans was gesteld dat dit tot de nationale bevoegdheid zou blijven. Ik verwijs hieromtrent naar de tekst van het Waalse regeerprogramma.

Ons land beschikt over een arsenaal van milieuwetten ter bescherming van mens en dier, van lucht, water en bodem. Het is echter pijnlijk zeven

jaar na de goedkeuring van de wet op de geluidshinder nog te moeten lezen dat «**dringend** werk moet worden gemaakt van de **bestrijding** van de geluidshinder»». Voor zover ik weet zijn aan deze geluidswet geen communautaire problemen verbonden.

Hetzelfde geldt voor de sinds jaren in het parlement gestemde wetten inzake giftige afval en natuurbehoud ; wetten waaraan het Parlement veel werk besteedde, doch die door de uitvoerende macht niet worden gehanteerd.

Het voorgestelde streven naar grotere Vlaamse **onafhankelijkheid** inzake watervoorziening verdient uiteraard aanbeveling.

Grondwaterlagen, vooral in onze zandgebieden, zouden nochtans slechts mogen aangeboord mits langdurige voorafgaande studies ; studies die uitwijzen dat de wateronttrekking geen verstoring zal brengen van de waterhuishouding ten behoeve van landbouw en natuur.

Al te weinig aandacht wordt trouwens ook besteed aan het toenemend gevaar voor verzilting en vervuiling van het grondwater in grote land- en tuinbouwgebieden van Oost- en West-Vlaanderen.

De geformuleerde inzichten om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren wijzen wel op de bedoeling steeds meer dit water aan te wenden voor de drinkwatervoorziening.

Men kan deze stelling onderschrijven maar daarom is het aangewezen binnen Vlaanderen, de zuivering van het afvalwater stroomopwaarts de waterlopen aan te vatten, dus waar de bevolkingsdichtheid veel kleiner is en waar men met relatief weinig werk vrij snel een groot gebied zuiver kan maken. Het is zo dat stroomafwaarts de bevolkingsdichtheid meestal veel groter is en aldaar de zuivering van een veel kleinere hoeveelheid regenwater méér geld kost.

Ik zou dan ook willen voorstellen, de werken eerst te beginnen in die gebieden waar de bevuiling niet te wijten is aan andere regio's of aan andere landen. In dit verband wil ik verwijzen naar de beide Neten, een gebied van 200.000 ha groot, dat mits zorg voor de zuiverheid met nut verder kan worden aangewend voor drinkwatervoorziening. Het is tenandere gevaarlijk veel verwachtingen te stellen op het water van het Albertkanaal.

Landschap en natuur worden in Vlaanderen geconditioneerd door de agrarische activiteiten. In gebieden waar de landbouw bedreigd leeft in de schaduw van verstedelijking en van industriële ontwikkeling, draagt het landschap de sporen van verminking en wegwijning.

Deze gebieden hebben grote nood aan reanimatie, waartoe de ruilverkaveling van de landeigendommen een aangewezen heelmiddel betekent.

Voor een aantal gebieden in het Vlaamse land is er nood aan gebiedsreconstructie ten einde de wonden van de stormachtige ontwikkeling van de

voorbij 25 jaar weg te werken. De opstelling van dergelijke reconstructieplannen en de uitvoering ervan vereist echter de inzet van deskundige teams. Ik denk onder andere aan restauratie van klei- en kiezelputten, gebiedsherinrichting na uitvoering van grote infrastructuurwerken en andere.

De waterhuishouding van te veel landbouwgronden blijft verstoord omdat de afwatering en ontwatering niet zijn genormaliseerd ; verstoord ook door infrastructuurwerken, door wateronttrekking, door verzilting, door giftige afval enz. . . De beleidsvoerders geven er zich te weinig rekenschap van dat de leefbaarheid van de uiterst intensieve land- en tuinbouw op de Vlaamse zandige gronden volledig geconditioneerd wordt door een goede bodemwaterbeheersing.

De tewerkstelling in de agrarische sector kan veilig worden gesteld door bestendig nieuwe investeringen ook met het oog op de aanwending van alternatieve energiebronnen en energiebesparing.

Voor de tuinbouw onder andere in de Noorderkempen, moet de aanwending van de geothermie, die daar mogelijk is, een energiebesparende techniek in de serrebouw, ondersteund worden.

Door het uitstellen van deze energiebesparende technieken in de tuinbouw zouden in de komende jaren belangrijke afzetgebieden in het buitenland — voor nagenoeg uitsluitend Vlaamse tuinbouwprodukten — verloren gaan en meteen ook vele duizenden werkplaatsen in het gedrang komen.

Natuurbehoud, landschapsbescherming, landschapszorg en natuurszorg, evenals natuurbeheer, krijgen ruime aandacht in de beleidsnota; onder meer onder de punten A8, A12, A13, A14, maar ook onder C4.

Onvermijdelijk moeten wij voor Vlaanderen komen tot een natuur- en landschapsbeschermingsdecreet. De huidige versnippering van beschermingsmaatregelen inzake de wetten op stedebouw, op het natuurbehoud, alsmede het decreet en de wet op de landschappen, leidt tot inefficiëntie.

Het is aangewezen dat de belanghebbende eigenaars en gebruikers inspraak zouden krijgen bij het tot stand komen van de nieuwe beschermingsmaatregelen voor de Vlaamse landschappen. Landschappen die functieloos zouden worden, dreigen trouwens hun aantrekkelijkheid spoedig te verliezen.

De gedurende lange tijd ondergewaardeerde economische functie van het bos is inmiddels, sinds de stijgende energiekosten, voldoende duidelijk en vanzelfsprekend geworden. Er mag wel worden gesteld dat het onderhoud en het beheer van een aantal privé-bossen veel te wensen overlaat. Ter ere van de bosbouwdeskundigen mag worden gezegd dat dit niet het geval is voor de bossen die

ressorteren onder het toezicht van het Bestuur van Waters en Bossen.

Met overtuiging pleiten wij om, per landbouwstreek of per deelstreek, een agrarisch ontwikkelingsplan op te stellen waarin de groeikansen voor land- en tuinbouw worden uitgezocht, begeleidingsmaatregelen bij externe ingrepen worden uitgewerkt en waarin vanzelfsprekend eveneens de zorg voor landschap en natuur wordt ingebouwd.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Mag ik zo vrij zijn er uw aandacht op te vestigen dat het Boswetboek zal worden aangepast met als voornaamste opties — en daarin staat uw wens uitgedrukt — : « 1. Alle bossen moeten onder wetenschappelijk adviserend toezicht komen van het Bestuur van Waters en Bossen » ; dus ook de privé-bossen. Dit komt dus tegemoet aan uw wens.

DE HEER J. DE SERANNO : Het woordje «moeten» zou eigenlijk moeten overbodig zijn. Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat de belanghebbende eigenaars van bossen beroep doen op gespecialiseerde diensten om hen terzake te adviseren. Hetzelfde geldt trouwens voor de landschapszorg. Het is helaas dikwijls zo dat, wanneer men van overheidswege bepaalde verplichtingen oplegt, streken en landerijen ontaarden omdat de bescherming als dwang wordt ervaren. Bomen sterven zelden zo snel dan wanneer zij moeten blijven leven !

Inzake toerisme en vrijetijdsbesteding worden maatregelen in het vooruitzicht gesteld ter bevordering van het sociaal toerisme. Met reden wordt aandacht besteed aan het kampeertoerisme en het weekeindverblijftoerisme.

Wat deze vorm van natuurrecreatie betreft, is een dringend uitgebreid onderzoek nodig nopens de totale ruimtebehoeften en de localisering ervan. Ik meen dat in dit verband te veel empirisch wordt tewerk gegaan en te veel wordt geïmproviseerd. Wij dienen te weten welke in Vlaanderen de behoefte is aan weekeindverblijftoerisme en natuurrecreatie.

Een dergelijk uitgebreid onderzoek is ook vereist willen wij de verpozingswaarde van de landelijke gebieden in Vlaanderen en onder andere in de Kempen, veilig stellen en willen wij — en ik wens hier de nadruk op te leggen — grote spanningen tussen stad en platteland voorkomen, spanningen die ook in het buitenland bij een toenemend natuurtoerisme van de stedeling naar het platteland, zijn gekend.

Wellicht wordt ook te weinig aandacht besteed aan de enorme mogelijkheden die het watertoerisme op de binnenwateren zou kunnen bieden. Ter bevordering ervan dienen een reeks maatregelen te worden genomen onder meer — en dit is

slechts één maatregel — de bediening van sluizen en bruggen tijdens de weekeinden, zodanig dat het kanalenstelsel in Vlaanderen en vooral in de Kempen ook voor het gemotoriseerd watertoerisme zou kunnen worden gebruikt.

Mijn laatste opmerking betreft de gemeentelijke voogdij en de gemeentelijke financiering. De tekst stelt dat op korte termijn een rationele en rechtvaardige verdeling van het Gemeentefonds zou worden doorgevoerd.

Vanuit een landelijk deelgewest heb ik een pleidooi gehoord om de gekende drieledige communautaire verdeelsleutel ook binnen Vlaanderen toe te passen ter verdeling van het Gemeentefonds: één derde volgens de oppervlakte, één derde volgens het bevolkingsaantal per gemeente, één derde volgens het belastbaar inkomen. Men stelt namelijk dat de landelijke gebieden niet met twee maten en twee gewichten mogen worden gemeten. Door de communautaire verdeelsleutel met de factor «oppervlakte» wordt het dun bevolkte gewest Wallonië bevoordeeld.

DE HEER G. DE ROUCK: Aan wie zegt u het !

DE HEER J. DE SERANNO : Voor de landelijke gebieden in het Vlaamse land wordt de formule juist andersom toegepast en worden, bij de verdeling van het Gemeentefonds, de stedelijke dichter bevolkte gebieden bevoordeeld. Dus : twee maten en twee gewichten ! Er zou dus kunnen worden gesteld dat de landelijke gemeenten in Vlaanderen tweemaal worden benadeeld: een eerste maal bij de communautaire verdeling van het Gemeentefonds en een tweede maal bij de verdeling van het Gemeentefonds binnen Vlaanderen. Zo lang de communautaire verdeelsleutel wordt aangewend, kan niet worden aanvaard dat voor landelijke gemeenten niet dezelfde verdeelsleutel binnen Vlaanderen zou worden toegepast !

(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)

DE HEER F. DE BONDT : Dan moet u het Gemeentefonds afschaffen !

DE VOORZITTER : De heer Caudron heeft het woord.

DE HEER J. CAUDRON *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, voorafgaandelijk wil ik een vraag stellen aan de Minister van de Vlaamse Gemeenschap over de gemeentelijke autonomie en over de plaats van de intercommunales.

Onder het hoofdstuk gemeentelijke voogdij en financiering, wordt enerzijds vermeld dat de autonomie van de gemeenten moet verder versterkt worden, wat impliceert dat het administratief toezicht nog zou worden versoepeld.

Anderzijds lees ik verder «Voor de beslissingen in verband met intercommunales zullen de gemeenten worden uitgenodigd hun beslissingen te steunen op een degelijk vergelijkend onderzoek van diverse types en mogelijkheden.

Deze beslissingen zullen aan de voogdijminister worden overgemaakt, vergezeld van een grondige motivering».

Tot de heer Marc Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, wil ik de vraag richten hoe hij de versterking van de gemeentelijke autonomie kan verwezenlijken in het kader van de bijkomende verplichtingen die aan de gemeenten worden opgelegd ten aanzien van de beslissingen over de intercommunale verenigingen.

Meer in het bijzonder zou ik willen vernemen welke beslissingen bedoeld worden, gaat het om alle intercommunales of wordt enkel een bepaald soort intercommunales gevisieerd en waarop slaat het degelijk vergelijkend onderzoek?

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, in het regeerakkoord van de Waalse gewestregering wordt aan het waterbeleid zoveel aandacht besteed, dat wij rustig mogen aannemen dat onze Waalse broeders het water als de laatste natuurlijke rijkdom van hun gewest **beschouwen**. De VU vindt het dan ook passend dat van Vlaamse zijde enige commentaar hierop wordt geleverd.

De Waalse gewestregering deelt het standpunt van Minister Dehousse en vertrekt van het principe dat de waterverdragen met Nederland de ontwikkeling en het gebruik van de Waalse watervoorraad niet mogen hypothekeren.

In de tekst lezen wij dat de ontwerp-verdragen voor Bath en Baalhoek invloed hebben op de toekomstige economische ontwikkeling van Wallonië omwille van de verplichte zuivering van het afvalwater. Het is dus noodzakelijk de nationale en regionale financiële weerslag van deze verdragen te onderzoeken, zeggen de Walen. Zij nemen vooral aanstoot aan de verplichting om aan Nederland het hele jaar door voldoende en zuiver Maaswater te waarborgen.

Sommige Waalse politici nemen het niet dat de zuivering van de afvalwaters een regionale aan gelegenheid is die ten laste valt van het gewest en zouden meteen ook maar liefst de EG-normen aan hun laars lappen.

Wij zijn ervan overtuigd dat de Waalse gewestregering van deze waterverdragen tracht te profiteren om haar dure programma's zoals zuiveringsstations en stuwmeren uit de nationale pot te doen betalen.

Inderdaad, wij stellen de laatste jaren en maanden een ontwikkeling vast inzake waterbeleid, die de vrees wettigt dat Vlaanderen een factuur zal betalen voor een aantal Waalse eisen waartegen de fameuze compensatiekredieten voor Zeebrugge maar klein bier zijn.

Aangezien van de huidige Minister met nationale bevoegdheden in verband met water, de heer Califice, kan verwacht worden dat hij de Waalse eisen, zij het verdoken, zal steunen, verwachten wij van de Vlaamse deelregering de grootste waakzaamheid en zonodig krachtdadig verzet indien hetgeen de VU vreest zou uitkomen.

In elk geval zullen wij de Vlaamse deelregering op haar verantwoordelijkheid wijzen indien Vlaanderen financieel benadeeld wordt door de huidige Waalse eisen.

De VU heeft niet voor niets als eerste gewaar schuwd en geprotesteerd tegen de jaarlijkse miljardenstroom van Vlaanderen naar Wallonië via de interregionale transferten en via de nationale kas. Een bijkomende diefstal door middel van een eenzijdig waterbeleid zal in Vlaanderen niet meer genomen worden.

Wat stellen wij immers vast, waarop steunt ons wantrouwen ?

1. Bijna dagelijks lezen wij in de Franstalige pers dat Wallonië de prijs moet betalen voor de watervoorziening van Vlaanderen en van Nederland door het zuiver houden van haar waterlopen en het in stand houden van voldoende voorraden.

Het verdrag met Nederland over het minimumdebiet en de kwaliteit van het Maaswater achten de Walen een onduidbare prijs voor de belangen van Vlaanderen in het verwezenlijken van het Baalhoekkanaal en de afsnijding van de bocht van Bath.

Wanneer aan Waalse bedrijven, die fluor lozen in de Maas, gevraagd wordt om de Europese normen na te leven, antwoordt Minister Dehousse dat de kosten dan maar moeten gedragen worden door diegenen die daar belang bij hebben, namelijk de Vlamingen !

Op die manier kon Wallonië reeds bekomen dat het overgedimensioneerde waterproductiecentrum van Tailfer een voorbeeld van Brusselse «esprit de grandeur», dat uiteindelijk ongeveer 5 miljard heeft gekost in plaats van de geraamde 1,5 miljard, uit de nationale kas betoelaagd wordt, met 60 procent.

Daarbij komt nog het feit dat de bouw van het ganse station te Tailfer niet is geschied volgens de normale officiële aanbestedingsprocedures die voor overheidsopdrachten gebruikelijk zijn.

Daarenboven begrijpen wij de ongerustheid van onze Waalse collega's niet wanneer men weet dat de productiecapaciteit van Tailfer, 180.000 m³ per dag, slechts voor een derde wordt benut.

Ingevolge bepaalde overeenkomsten door de regering destijds opgedrongen, wordt een aanzienlijk deel van deze waterproductie afgenomen door het TMVM dat hoofdzakelijk een deel van Oost- en West-Vlaanderen bedeeft.

Door de hoge produktiekosten van een m³ water te Tailfer, ingevolge de hoger vermelde onderbenutting van de totale productiecapaciteit, worden de

Vlaamse inwoners nog eens supplementair vergast op een hoge waterrekening.

Ter informatie melden wij dat de prijs van 1 m³ water bij de Antwerpse Waterwerken (AWW) nog geen 30 procent bedraagt van de prijs van 1 m³ water te Tailfer.

2. Een tweede zet van de Waalse politieke middens, die blijkbaar goed kunnen rekenen, vinden wij in het zogeheten Nationaal Prioritair Investeringsprogramma. Daar wordt voorzien om bij de stuwmeren van de Gileppe, de Ourthe en op andere plaatsen waterbehandelingsstations te bouwen met nationale kredieten. In ruil wordt met diezelfde kredieten de bouw voorzien van een méér dan verdachte ontziltingsinstallatie, **INZO**, te Oostende, waarvan mag verwacht worden dat het alleen duidelijk aanwijsbare Brusselse industriële belangen ten goede zal komen ten nadele van de aan Vlaanderen aanwijsbare kredieten voor de bouw van drinkwaterzuiveringsinstallaties die veel meer verantwoord zijn dan het INZO-project, mede in het licht van de zo noodzakelijke sanering van onze waterlopen.

Is het dan juist dat Wallonië hogere kosten heeft om het water zuiver te houden ? Het tegendeel is waar !

Op de kaart van de biologische kwaliteit van de waterlopen in ons land, door de vorige Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu uitgedeeld in het Parlement, zien wij dat de meeste Ardense waterlopen een goede kwaliteit hebben.

Overduidelijk zien wij hoe de waterzuivering in Wallonië slechts zal moeten tussenkomen voor de grotere bevolkingscentra en de industriegebieden van Henegouwen en Luik.

Daarentegen hebben bijna alle waterlopen in Vlaanderen de slechtste kwaliteit ondanks de veel grotere inspanning die hier geleverd wordt.

In de Staat van het Leefmilieu, opgesteld door Minister Dhoore, lezen wij dat de laatste vier jaar nagenoeg 15 miljard werd uitgegeven voor de waterzuivering uit de Vlaamse gewestbegroting, slechts 8 miljard uit de Waalse en nog geen één miljard uit de Brusselse gewestbegroting.

Uit dat alles leiden wij af dat Wallonië ons tracht af te persen met het natuurlijke feit dat het stroomopwaarts gelegen is ten opzichte van Vlaanderen. Daarbij komt nog het natuurlijk verschijnsel dat de waterlopen in Wallonië een groot zelfreinigend vermogen hebben.

Uit de toestand die blijkt uit de biologische kaart, kunnen wij afleiden dat er waarschijnlijk nog voor ± 80 miljard moet geïnvesteerd worden in Vlaanderen aangezien buiten de Antwerpse agglomeratie het afvalwater van nagenoeg alle grote agglomeraties en Brussel in Vlaanderen nog moet gezuiverd worden. In Wallonië kan men dit bedrag ramen op maximum 20 miljard.

Verleden week kregen wij nog een staaltje te zien en te ruiken van waterbezoedeling dicht bij de

bron waardoor de rivier voor de rest van haar loop verknoeid wordt. Zo ontspringt de Dender in het Waalse Ath, waar de zeepfabriek «La Floridienne» voor de wekelijkse zaterdagse schuimmassa zorgt met als gevolg dat in het Vlaamse Geraardsbergen duizende dode vissen boven drevén. Ook de firma Travenol uit Lessen is hier mede verantwoordelijk. Minister Califice noemde deze bezoedeling nog binnen de perken van het toelaatbare ! Wij nodigen hem uit om juist over de taalgrens eens poolhoogte te nemen. De Vlaamse gemeenschap wil de Minister gratis een gasmasker lenen.

In elk normaal land ligt het voor de hand dat het waterbeleid gevoerd wordt per waterbekken. In ons kunstmatig België, dat reeds 150 jaar communautaire twisten ondergaat, kan dit natuurlijk niet.

In ons land werden drie waterbekkens voorzien:

1. het kustbekken van de IJzer,
2. het bekken van Maas en Samber,
3. het Scheldebekken.

Alléén het eerste bekken is operationeel omdat het geen taalgrens overschrijdt. De twee andere bekkens zijn over die grens gestruikeld en in de mappen blijven 'steken.

Aangezien in België het waterbeleid niet per bekken kan gevoerd worden, is het gevaar zeer reëel dat de Walen de voordelen van het unitarisme willen behouden door van de nationale ruif te blijven eten zonder de consequenties van het federalisme te aanvaarden in de zin van eigen fiscale verantwoordelijkheid.

De Volksunie wil zuivere koffie en eist dat de Vlaamse deelregering een krachtdadige politiek zou voeren om onze toekomst in Vlaanderen aan waterbehoefte te waarborgen. Hierbij moet het volgende nagestreefd worden :

1. de volledige onafhankelijkheid van Vlaanderen en Wallonië voor alle kredieten die met het waterbeleid in de twee gebieden te maken hebben ;
2. een spoedige regeling voor de zuivering van de afvalwaters van Brussel ;
3. de onmiddellijke oprichting van de noodzakelijke structuren voor het waterbeleid in Vlaanderen, dat wil zeggen efficiënte diensten voor waterbedeling, waterzuivering, de controle en het onderzoek van het water ;
4. de naleving door iedereen en op eigen kosten van de normen die op nationaal vlak en door de Europese Gemeenschap worden vastgelegd ;
5. de onmiddellijke heraanknoping van de onderhandelingen met Nederland over de waterverdragen ;
6. een duidelijke arbitrage op nationaal vlak om tussen te komen bij het andere landsgedeelte of bij Frankrijk wanneer de sanering van een

bekken niet mogelijk is door de verontreiniging van het stroomopwaarts-geedeelte.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, mevrouwen en heren Ministers, waarde collega's, het standpunt van de VU inzake een voor Vlaanderen vitaal probleem.

Wij hopen dat de Vlaamse deelregering onze visie deelt en verwachten een krachtig en geen waterachtig beleid.

(Applaus bij de VU)

DE VOORZITTER: De heer Laridon heeft het woord.

DE HEER A. LARIDON (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen Ministers, heren Ministers, geachte collega's, mijn uiteenzetting zal zich beperken tot de problematiek van het leefmilieu met daarbij een klein toemaatje.

Zowel in de tekst van de algemene regeringsverklaring als in de tekst van het regeerakkoord van de Vlaamse executieve vinden wij iets terug in verband met het leefmilieu.

De tekst in de nationale regeringsverklaring kenmerkt zich door een opvallende continuïteit op het stuk van gemeenplaatsen. Het is stilaan een gewoonte geworden in de verschillende regeringsverklaringen die elkaar opvolgen een nietzeggende tekst te publiceren. Ook ditmaal vinden wij een tekst terug van zeven lijntjes tussen een minder korte passage tussen de bejaarden- en mindervalidenzorg enerzijds en een rubriek, betere rechtswereld, anderzijds.

Het spreekt vanzelf dat dergelijke nietszeggende teksten weinig voldoening geven aan degenen die bekommerd zijn om het leefmilieuprobleem, dat nochtans zeer actueel is. Bovendien verwekt de aanduiding van de heer Califice als titularis van het departement van Volksgezondheid, en dus ook op nationaal vlak verantwoordelijk voor het leefmilieu, weinig geestdrift.

Degenen die de leefmilieuproblemen gedurende de laatste jaren hebben gevolgd herinneren zich zeer duidelijk de eerder negatieve benadering ervan door deze Minister, die toen het departement van Tewerkstelling en Arbeid beheerde. Ik denk hier terug aan de spanningen die in 1974 tijdens de regering-Tindemans I bestonden tussen de heer Califice enerzijds en de enige Staatssecretaris voor het Leefmilieu die ons land ooit heeft gekend, de heer Poma, anderzijds. Ik denk hierbij ook terug aan het probleem van Bayer-Rickmans te Brugge en aan de eerder negatieve benadering van de heer Califice tijdens een interpellatie die ik heb gehouden in verband met kernenergie in 1974.

Wat betreft het regeerakkoord van de Vlaamse executieve kunnen we gelukkig zeggen dat het hier gaat om...

DE HEER G. DE ROUCK : Waarom hebt u dat niet reeds in het Parlement gezegd, mijnheer Laridon? Daar is dat toch meer op zijn plaats.

DE HEER A. LARIDON: Mijnheer De Rouck, wil u mij niet onderbreken. Het loont de moeite niet daarover te discussiëren. Wij bespreken momenteel de verklaring van de executieve. De reden waarom ik toen niet het woord heb gevoerd, heeft niet te maken met deze problematiek.

De Vlaamse executieve heeft gelukkig duidelijker en concreter bedoelingen. Ik geloof dat dit zeker hoopgevend is. Wij hebben ook meer vertrouwen in de titularis op dat gebied. Nochtans zijn er op organisatorisch vlak wel enige bedenkingen te formuleren, doch daarover zal ik straks uitweiden. In de eerste plaats wens ik het te hebben over de bevoegdheden. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de tekst de deur openlaat voor moeilijkheden en bevoegdheidsgeschillen met de nationale instanties en ik zou daarover een aantal voorbeelden kunnen aanhalen. Ik ga mij echter beperken tot één enkel voorbeeld. Ik lees in de tekst, waar de bevoegdheden werden gespecificeerd in verband met de executieve, op bladzijde 2 : «Onze executieve wordt bevoegd voor de politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven, onder voorbehoud van de bepalingen die betrekking hebben op de arbeidsbescherming».

Tegen beter weten in beschouw ik deze omschrijving zowat als de kwadratuur van de cirkel. Inderdaad, de politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven en het algemeen reglement van de arbeidsbescherming zijn één en ondeelbaar vervat in het regentsbesluit van 1946, die de basiswet ter zake uitmaakt. Reeds herhaaldelijk heb ik gevraagd die wet te herzien. Dit verzoek komt eveneens voor in mijn wetsvoorstel inzake de organisatie van het leefmilieu. In plaats van deze bevoegdheid op te delen had het zeker meer zin dit verouderd regentsbesluit te herzien. Doch in plaats van te herzien behoudt men het oude en men beeldt zich in dat dit oude nu kan worden opgedeeld tussen staat en executieve, zodanig dat met een beetje beeldspraak men het zou kunnen vergelijken met het opdelen van een oud paar schoenen tussen twee eigenaars, voor elk één oude schoen, terwijl men aan de andere kant veel beter had gehandeld in het herzien en het moderniseren van de legislatuur, met name het regentsbesluit van 1946.

Wat de toekomst voor Vlaanderen betreft inzake leefmilieu en meer bepaald het specifiek probleem van de zuivering van de afvalwaters is er in het regeerakkoord sprake van een Vlaams luik van de wet van 26 maart 1971, die de indeling bepaalt in drie gebieden, of bekkens: het Maasbekken, het Scheldebekken en het kustbekken. Tot nog toe werd enkel het waterzuiveringsstation kustbekken verwezenlijkt. Ik juich zeer graag dit

Vlaamse luik van de wet van 26 maart 1971 toe. Deze wet kon niet worden uitgevoerd en is gestruikeld — laat ons dit eerlijk bekennen — als gevolg van de communautaire geschillen.

Ik ZOU in dat verband aan de heer Minister zijn oplettendheid willen vragen voor bepaalde dominanten in Vlaanderen. Ik zou zeker niet graag hebben dat bij dit Vlaamse luik van 25 maart 1971 men zou nalaten te denken aan een evenwichtige verdeling der regio's. Ik denk hier aan het gevaar dat bepaalde financiële mogelijkheden al te zeer de richting zouden ingaan van Antwerpen en dat andere gedeelten van het land — ik denk aan West-Vlaanderen en de kust — daardoor zouden benadeeld worden.

In tegenstelling met een vorige spreker zou ik zeker wat West-Vlaanderen betreft willen aandringen op uitvoering van het ontwerp-INZO.

Ik kan mij niet akkoord verklaren met een lid van de Volksunie als zou dit project zijn ingegeven door Brusselse belangen. Ik geef aan deze collega de raad het project-INZO beter te analyseren en te ontleden. Indien hij dit had gedaan, zou hij deze opmerking niet hebben gemaakt.

Wat ook hoopgevend naar voor pleegt te komen, is dat er werk gemaakt wordt van de strijd tegen de geluidshinder. Ik ga er volledig mede akkoord. Er bestaat reeds een kaderwet, wat de geluidshinder betreft, sedert 18 juli 1973.

De uitvoeringsbesluiten van 24 februari 1977 op de muziekinstallaties en de besluiten van 27 april 1976 op de bromfietsen en motorfietsen bestaan, doch de rijkswacht, de gemeentelijke politie en al diegenen die de politie van het wegverkeer in hun bevoegdheid hebben, wachten op een minister die hun zegt hoe ze moeten tewerk gaan. Zij wachten op een decreet met praktische bepalingen. De kaderwet en de uitvoeringsbesluiten bestaan, maar het sluitstuk de concrete bepalingen, de decreten, blijven uit en zijn dringend noodzakelijk.

Collega's ik heb de indruk, wanneer ik het gedeelte leefmilieu lees dat in het regeerakkoord van de Vlaamse executieve voorkomt, dat de bedoelingen zeer hoopgevend zijn. Tot hun realisatie echter kan men mijns inziens alleen maar komen wanneer er eerst een operationele structuur inzake leefmilieu wordt opgebouwd. Ik heb het er in mijn wetsvoorstel in het Parlement al vaak over gehad. Zonder structuren, mijnheer de Minister, wordt het in Vlaanderen inzake leefmilieu niets, tenzij wat geldverspilling links en rechts volgens bepaalde verdeelsleutels die ofwel verdeelsleutels op ideologische grondslag gevestigd, ofwel verdeelsleutels tussen universiteiten.

Als er geen werkelijke operationele structuur komt inzake leefmilieu dan zullen wij, zoals in het verleden, nooit tot een doeltreffende leefmilieupolitiek komen.

Denken wij even aan de afvalwet. Het probleem van de vaste afval wordt zeker niet opgelost door

het dossier te doen rondzeulen van het ene GOM-bureau naar het andere of van een GOM-bureau naar een ander door de staat erkend VZW-kantoor.

Mijnheer de Minister, degenen die het leefmilieu ter harte nemen hebben hun hoop gericht op deze **deelregering** en vragen dat zij niet ZOU doen wat de nationale regering reeds jaren doet. Ik meen dat men sinds Premier Gaston Eyskens aan het bewind was, aan versnippering, improvisatie en gekibbel doet om bevoegdheden op te eisen. Maar aan **de** andere kant worden verantwoordelijkheden afgewimpeld, geld verspild voor **prestige**-zaken en worden de problemen op de lange baan geschoven wegens geldgebrek. De Vlaamse regering mag dat slechte voorbeeld niet volgen.

De Vlaamse regering moet streven naar een volwaardig departement voor milieubeheer, naar een instelling met een overkoepelende bevoegdheid en een overkoepelende visie op de zaken, met gespecialiseerde geledingen op het gebied wat waterbeheer, -voorziening en -zuivering en gespecialiseerde geledingen op het gebied van vaste afvalstoffen, van geluidshinder en van luchtverontreiniging. Het departement hoeft daarom in geen geval een logge bureaucratie te worden. Men hoeft evenmin de schaarse privé-initiatieven te vervangen, maar te zorgen voor coördinatie en dynamisme.

Wij dienen te komen tot een leefmilieubeleid gekenmerkt door tenminste drie facetten. Ten eerste, een milieubeleid ten dienste van een beter leefmilieu ; ten tweede, een milieubeleid als onderdeel van de bestrijding van de werkloosheid; ten derde een milieubeleid ten dienste van de economie, dit wil zeggen in het kader van de ontwikkeling van nieuwe nijverheidssectoren, dus van nieuwe werkgelegenheden.

Het milieubeleid ten dienste van de economie verdient wel enige inleidende toelichting. Sinds enkele jaren hebben een aantal buurlanden en ook andere landen zich toegelegd op een nieuwe bedrijfstak, namelijk de anti-vervuilingsindustrie, hoofdzakelijk gericht op de produktie van zuiveringstoestellen. Als voorbeeld kunnen wij hier de Westduitse industriële groepen Lurgi, Hamag, Gruenzweig, Hartmann, Bayer-Leverkussen en, in Engeland, Simon-Hartley vermelden.

Ons land, waarvan het technisch onderwijs op een zeer hoog peil staat, had dit voorbeeld van West-Duitsland en Groot-Brittannië reeds lang moeten volgen met het oog op de uitbreiding van de tewerkstelling in deze sector. In dit verband is het treurig te moeten vaststellen dat wij in ons land de tegenovergestelde richting zijn uitgegaan. Ieder industrieel zuiveringsapparaat dat men hier aantreft is van buitenlandse makelij.

Hetzelfde geldt voor de meetapparatuur. Tot dusver heeft geen enkele interministeriële commissie voor leefmilieu zich daarom ooit erg bekommerd

en, nog minder, ter zake een efficiënt beleid uitgestippeld.

Een flagrant voorbeeld ter zake dat al jaren aansleept, situeert zich in de sector van de bouw van waterzuiveringsstations en huisvuilverbrandingsinstallaties, met of zonder warmterecuperatie.

Met uitzondering van het beton, is het zo dat praktisch de volledige electra-mechanische uitrusting en de meet- en regelapparatuur uit het buitenland wordt ingevoerd. Ik meen dat in ons land met een zeer ontwikkeld technisch onderwijs, zeker een nieuw initiatief en nieuw dynamisme in dit opzicht op zijn plaats zou zijn.

Mijnheer de Minister, tot op heden hebben de nationale instanties op het gebied van leefmilieu een eerder passieve houding aangenomen. Wij hopen dat de Vlaamse deelregering op dit gebied meer verbeelding zal aan de dag leggen.

Tot besluit weze het mij nog toegelaten een vraag aan de heer Minister van de Vlaamse Gemeenschap te stellen. Mag ik, mijnheer de Minister, in het kader van uw bevoegdheden uw intenties kennen in verband met planning en openbaar economisch initiatief met betrekking tot de bedrijven die in moeilijkheden verkeren? Graag verkreeg ik een antwoord op deze vraag. *(Applaus bij de leden van de SP)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER : Dames en heren, wij onderbreken hier het debat om de twee begrotingsontwerpen van decreet te behandelen die op de agenda voorkomen.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980

— 6-C (1979-1980)-Nr. 1

— 7 (1979-1980)-Nr. 3 (Verslag van het Rekenhof)

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandenberghe, verslaggever, die hierover mondeling verslag uitbrengt, heeft het woord.

DE HEER A. VANDENABEELE, verslaggever (op de *tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, uw Commissie heeft deze ochtend het ontwerp van decreet besproken waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980.

De heer Minister gaf volgende toelichting bij dit ontwerp.

Voorliggend ontwerp van decreet stelt de bestemming vast van nieuwe, voorlopige kredieten, welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980.

Het betreft 4/12 van de dotatie, voor het jaar 1980, zoals ze nog werd vastgesteld tijdens de vorige Regering. Deze kredieten moeten toelaten de noodzakelijke uitgaven voor de maanden juli tot en met oktober 1980 te dragen.

Alles zal in het werk worden gesteld om nog vóór het parlementair verlof de culturele begrotingen voor het jaar 1980 in te dienen. In deze ontwerpen zal dan rekening gehouden worden met de nieuwe verdeelbasis voor de kredieten.

De aandacht van de Commissie werd erop gevestigd dat ingevolge het koninklijk besluit van 5 juni 1980 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 juli 1979 houdende voorlopige organisatie van de executieven van de gemeenschappen en van de gewesten, de juiste titel voor deze executieve «de Vlaamse Executieve» is. De publicatie in het Belgisch Staatsblad van 11 juni 1980 gebeurde evenwel nadat de thans voorliggende documenten gedrukt waren. Overal in de tekst waar de «Executieve van de Vlaamse Gemeenschap» vermeld wordt, moet dit bijgevolg vervangen worden door de «Vlaamse Executieve».

In uw Commissie werd de vraag gesteld waarom nu nog voorlopige twaalfden moeten worden gevraagd. Dit wekt de indruk dat de regering niet in staat is om de begroting zelf in te dienen.

Volgens de Minister blijven er inderdaad nog enkele problemen die door de regering nog moeten opgelost worden, onder meer in verband met de persoonsgebonden materies.

De Minister verwacht dat dit binnen enkele dagen kan gebeuren, zodat dan de begroting kan worden ingediend.

De Commissie heeft aangedrongen opdat de Cultuurraad zich nog vóór het reces over de begroting 1980 zou kunnen uitspreken.

De artikelen en de begroting worden daarop goedgekeurd met 10 stemmen voor, één stem tegen en één onthouding.

Uw Commissie stelt de Cultuurraad voor zich bij deze goedkeuring aan te sluiten. (*Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen*)

DE VOORZITTER: De heer De Bondt heeft het woord.

DE HEER F. DE BOND (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik had de gelegenheid de bevoegde commissievergadering bij te wonen waarin over dit ontwerp werd beraadslaagd. U weet, mijnheer de Voorzitter, dat traditiegetrouw de leden van de Cultuurraad zich de grootste inspanning getroosten om te begrijpen wat de aanleiding kan zijn van de indiening van zekere ontwerpen van decreet vanwege de regering.

Wat mij betreft moet ik in dit geval nederig toegeven dat ik niet in staat ben te begrijpen hoe het komt dat de regering vandaag aan de Cultuurraad vraagt nogmaals voorlopige twaalfden goed te keuren. Iedereen moet toch weten en de regering in de eerste plaats dat, om tenminste de illusie gaande te houden van een parlementaire democratie, de regering toch de plicht heeft te gepasten tijde aan het Parlement begrotingen voor te leggen. Indien dit vandaag, 17 juni, niet kan geschieden dan veroorloof ik mij de vrees uit te spreken dat diegenen die denken dat de regering niet in staat is de begroting voor 1980 aan het Parlement voor te leggen, waarschijnlijk geen verkeerde mening naar voor brengen.

Daaruit wil ik besluiten dat ik geen anonieme ont houder wil zijn. Bij de stemming over dit ontwerp van decreet in de Commissie heb ik mij onthouden. Ik wil de moed van mijn overtuiging naar voor brengen en ik zal bijgevolg niet in staat zijn dit ontwerp van decreet goed te keuren. Als trouw lid van de meerderheid zal ik mij bij de stemming onthouden. Later zal ik gaarne mijn ongelijk bekennen indien mocht blijken dat de regering toch in staat zou zijn vóór het parlementair reces een begroting in te dienen.

DE VOORZITTER: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER: Wij gaan thans over tot de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980.

Artikel 1

De bestemming van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de kredieten der begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1980, wordt vastgesteld als volgt:

Aan de Vlaamse Executieve:

a. Lopende uitgaven : F 3.444.200.000

b. Kapitaaluitgaven :

— Niet-gesplitste kredieten : F 79.400.000

— Ordonnanceringskredieten : F 526.900.000

— *Aangenomen.*

Artikel 2

Voorlopige kredieten ten belope van 582.000.000 frank en 26.100.000 frank, respectievelijk voor de lopende uitgaven en voor de kapitaaluitgaven, welke in mindering komen van de kredieten van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980, zijn bestemd voor de Minister van Nationale Opvoeding, en voor de Minister van Begroting, Adjunct voor Nationale Opvoeding.

— *Aangenomen.*

Artikel 3

De voorlopige kredieten waarvan de bestemming bij dit decreet wordt bepaald, mogen niet aangewend worden tot lopende en kapitaaluitgaven vroeger niet toegelaten door de Wetgevende Macht.

— *Aangenomen.*

Artikel 4

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 1980.

— *Aangenomen.*

DE VOORZITTER : De artikelsgewijze bespreking is gesloten. De naamstemming over het gehele ontwerp van decreet zal om 16 uur worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975

— 9-A (1979-1980).Nr. 1

— 8-A (B.Z. 1979)-Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende **eindregeling** van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandenabeele, verslaggever, die ook hierover mondeling verslag uitbrengt, heeft het woord.

DE HEER A. VANDENABEELE, verslaggever (*op* de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen en heren Ministers, collega's, uw commissie heeft vandaag de eindregeling van de begroting 1975 en het rapport van het Rekenhof onderzocht.

De Minister gaf daarbij de volgende verklaring: De goedkeuring van dit ontwerp van decreet door de Cultuurraad moet de Minister van Financiën toelaten om overeenkomstig artikel 29 van de wet van 28 juni 1963 het wetsontwerp houdende eindregeling van de begroting 1975 bij de Wetgevende Kamer in te dienen.

Zoals men zich herinnert werd tijdens ditzelfde jaar 1975 overgeschakeld van de gewone en de buitengewone begroting op de eenheidsbegroting, die bestaat uit lopende en kapitaalverrichtingen. Uit de tabel B, bladzijde 11, blijkt dat tijdens hetzelfde jaar uitgaven gedaan werden boven de toegestane kredieten ten belope van 218.249.958 F. Deze kredietoverschrijdingen situeren zich vooral in het kunstonderwijs, waar de betalingen van de weddetoelagen gebeuren via het stelsel van de vaste uitgaven, en als dusdanig niet onderworpen zijn aan het voorafgaand visum van het Rekenhof. Hiertegenover staan evenwel te annuleren kredieten ten belope van 391.116.468 F.

Het detail van deze te annuleren kredieten vindt men op blz. 9 van het rapport van het Rekenhof van 26 september 1979.

In feite sluit de begroting van de Culturele Zaken voor het jaar 1975 dus met een batig saldo van 172.866.510 F.

Vermits de dotatie voor het jaar 1975 in feite slechts een machtiging tot het aangaan van uitgaven was, komt dit zagezegde boni slechts ten goede aan de Schatkist.

Vanaf 1982 zullen eventuele overschotten de midelen van de gemeenschappen zelf aanvullen.

Een lid was het niet eens met deze opvatting.

De begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap mag niet terugvloeien naar de nationale Schatkist, daar het hier een soevereine instelling betreft. Hetzelfde lid meent dat de oplossing voorzien in 1982, thans niet aan de orde is.

Een lid doet opmerken dat er een groot tijdsverschil

is tussen het rapport van het Rekenhof en de indiening van het ontwerp van decreet.

Een ander lid merkt op dat tot tweemaal toe in ruime mate kredietoverschrijding valt te noteren. De Minister stelt hierop dat in het begrotingsjaar 1975 de wedde-aanpassingen in het kunstonderwijs werden opgenomen, wat grotendeels de vastgelegde kredietoverschrijdingen verklaart. Vorige jaren vielen trouwens ook diverse tekorten bij het kunstonderwijs te noteren.

De Minister geeft vervolgens een uitvoerig antwoord op de bemerking betreffende de bestemming van het saldo. Dit luidt als volgt: Ingevolge artikel 59bis, § 6, van de Grondwet bepaalt de wet het globaal krediet, dat ter beschikking wordt gesteld van elke Cultuurraad, die de bestemming ervan bij decreet bepaalt. Deze wet, die jaarlijks door Kamer en Senaat aangenomen wordt, wordt Begroting der Culturele Dotaties genoemd. Twee begrippen in deze benaming kunnen tot verwarring leiden.

In de eerste plaats het begrip begroting. Iedere begroting omvat ingevolge bepalingen van de Grondwet en de comptabiliteitswet een reeks kredieten, in feite machtigingen tot het aangaan van uitgaven, die dan ook aangerekend moeten worden op de daartoe voorziene kredieten.

Bij de begroting der Culturele Dotaties is er slechts één globale machtiging voor de lopende uitgaven en een tweede voor de kapitaalsuitgaven, opgedeeld in gesplitste en niet-gesplitste kredietmachtiging.

Op de begroting der Culturele Dotaties kan men evenwel geen uitgaven aanrekenen, met andere woorden het is geen begrotingsdocument zoals de andere departementale begrotingen. Wel is het zo dat de Cultuurraden de door de Grondwet aangegeven begrotingsoverheden zijn, die het stemmen van begrotingskredieten in hun bevoegdheid hebben, decreten die weliswaar geplafoneerd worden door het per soort — lopende, gesplitste en niet-gesplitste kapitaalkredieten — door het nationale Parlement toegestane globale krediet.

Het tweede begrip dat tot verwarring kan leiden is dat van de Dotaties.

Deze term dekt niet de traditionele notie van de «Dotatie», zoals deze gebruikt wordt in de wet houdende de begroting der Dotatiën, waaruit de Cultuurraad eveneens de kasmiddelen put die noodzakelijk zijn voor zijn eigen werking. Het globaal krediet staat rechtstreeks in verhouding tot de omvang van de begrotingsmaterie die uit de bevoegdheden van het Parlement overgeheveld werd naar de Cultuurraad.

Overeenkomstig het woordgebruik van de Grondwetgever zal dit krediet alle aspecten van de klassieke parlementaire begrotingsmachtiging mogen vertonen voor zover het eigene van de bevoegdheidsoverdracht naar de Cultuurraad niet in het gedrang komt. Zo zal dit krediet desnoods in

diverse schijven ter beschikking mogen worden gesteld, zoals voorlopige kredieten en bijkredieten.

De regering waakt erover dat de begrotingskredieten, naar analogie met de Rationale begrotingswetten, worden verwezenlijkt.

In het verslag van de heer Bogaerts, over nieuwe voorlopige kredieten 1974, wordt hierover het volgende gezegd :

«In een andere gedachtengang moet worden uitgegaan van de overweging dat de culturele begrotingen, aangenomen per decreet, in hun opvatting moeten beantwoorden aan de basisregels van de wet op de Rijkscomptabiliteit van 28 juni 1963 omdat de Cultuurraad, als door de Grondwet aangewezen begrotingsoverheid, machtiging verleent om uitgaven te doen overeenkomstig hetzelfde schema als het Parlement».

Meer recent, bij de bespreking van de begroting 1978 en van de aanpassingsbladen 1977 — Stuk 94 van 10 april 1978 — stelde het Rekenhof overigens nog het volgende : «. . . In het bijzonder geval waarin voorgesteld wordt de kredieten van sommige begrotingsposten te verminderen, is de voorafgaandelijke aanneming van het aanpassingsdecreet absoluut noodzakelijk vermits elke wijziging van de oorspronkelijke bestemming, inbegrepen het eventueel herbestemmen van overschotten van kredieten in plaats van het annuleren ervan, tot de prerogatieven van de Cultuurraad behoort». De conclusie is dus duidelijk. Ook de begrotingsdecreten zijn onderworpen aan de comptabiliteitswetten. Eventuele afwijkingen kunnen steeds worden voorzien binnen de begrotingswet van de Culturele Dotaties, de zogenaamde «begrotingsruiters» .

Ten slotte moet worden benadrukt dat in 1982, als de gemeenschappen rechtspersoonlijkheid bekomen hebben, de dotaties «middelen» vertegenwoordigen, dat wil zeggen gelden die door het rijk ter beschikking van de gemeenschappen worden gesteld. Dit houdt ook in dat de gemeenschappen vanaf dat ogenblik gaan beschikken over een eigen thesorie en zij een eigen gemeenschapsbegroting zullen hebben.

Een lid stelt dat deze interessante nota van de Minister niets heeft gewijzigd aan zijn afwijkende mening. Het lid stelt geen evolutie in de opvatting van de Minister vast. Het meent dat het verkeerd is de begroting van de Culturele Zaken op te nemen in eindafrekening van de Nationale Begroting. De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap bevindt zich op hetzelfde niveau als Kamer en Senaat. De eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken moet dus door de Cultuurraad geschieden. Het lid benadrukt eveneens dat de Cultuurraad nu reeds rechtspersoonlijkheid heeft. Hetzelfde lid meent verder dat men zou kunnen vermoeden dat de Uitvoerende Macht geen vertrouwen heeft in de culturele

autonomie.

De Minister merkt hierbij op dat men niet steeds de bevoegdheid van de Cultuurraad ten volle heeft benut. Verschillende kansen daartoe werden niet gebruikt.

Bij een eerste stemming van het ontwerp van decreet blijkt dat de vereiste meerderheid van de leden van de commissie niet tegenwoordig is. De Voorzitter stelt dus vast dat de stemmingen zonder gevolg blijven.

In een volgende uitdrukkelijk daartoe bijeengeroepen vergadering, keuren 9 leden de artikelen en het ontwerp goed, volgens artikel 15, § 2, van het Reglement van Orde van de Raad. Twee leden stemmen tegen, terwijl één lid zich onthoudt.

De artikelen en het gehele ontwerp van decreet zijn aldus goedgekeurd.

DE VOORZITTER: De heer De Rouck heeft het woord.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte dames en heren Ministers, geachte collega's, reeds de hele dag is hier sprake geweest van een tekort aan kredieten, met name in verband met de socio-culturele sector. Verschillende collega's, zowel van de oppositie als van de meerderheid — men zou bijna geloven dat iedereen in dat verband tot de oppositie behoorde — hebben daarop gewezen en de toestand aangeklaagd.

Nu stellen wij zeer in het algemeen vast — ik zal niet in detail treden — dat bij de eindregeling van 1975, voor de begroting van de staat, moeten worden geannuleerd : lopende uitgaven 13 1 miljoen en voor de ordonnanceringskredieten 259 miljoen, zijnde in totaal bijna 400 miljoen.

Wij kunnen niet aanvaarden dat kredieten teruggaan naar de staat, kredieten die onze Vlaamse gemeenschap niet heeft kunnen besteden. Daarom ook zullen wij deze eindrekening niet goedkeuren. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: De heer De Bondt heeft het woord.

DE HEER F. DE BONDT (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, ik ben net als u waarschijnlijk gesticht door de voortreffelijke wijze waarop onze collega-verslaggever een synthese heeft gemaakt van de interessante bespreking die uw Commissie vanmorgen aan de behandelde aangelegenheid heeft willen wijden. Van daaruit valt het mij gemakkelijk om mijn betoog zeer beknopt te houden. In de eerste plaats zou ik willen zeggen dat de Minister van Financiën, daarbij klaarblijkelijk gesteund door het Rekenhof, dat ons instrument is, volhardt in de dwaling, dwaling die erin bestaat te menen dat de eindafrekening van de cultuurbegroting een element dient te zijn van de eindaf-

rekening van de rijksbegroting die door beide Kamers moet worden gestemd.

Bij de behandeling van de eindafrekening van het begrotingsjaar 1974 heb ik reeds op die **dwaling** gewezen; klaarblijkelijk zonder daartoe de voldoende overtuigingskracht te hebben om de regering, in casu de Minister van Financiën, alsmede het Rekenhof, hun standpunt te doen wijzigen. Ik wou deze instanties erop wijzen — en ik neem aan, collega Verleysen, dat ik daarbij ook uw mening vertolk — dat het niet aan hen toekomt om te interpreteren wat de draagwijdte is van het grondwetsartikel; maar dat het aan de wetgevende instanties toekomt deze draagwijdte te bepalen. Ik behoor tot degenen — op de duur tot de zeldzamen — die de grondwetsherziening van 1978-1971 met veel interesse hebben meegemaakt, met alle risico's vandien. Welnu, artikel **50bis**, § 6, is wat mij betreft duidelijk.

De gevolgen daarvan brengen mede dat de eindafrekening van de cultuurbegroting tot de prerogatieven van de Cultuurraad behoort, weliswaar volgens de regels van de Rijkscomptabiliteit, omdat de wet op de Rijkscomptabiliteit mutatis mutandis of op analoge wijze toepassing verdient, ook bij de behandeling van de decreten die de eindafrekening bepalen, maar dat dit een terminus is in de Cultuurraad zelf en géén bestanddeel van de eindafrekening van de Rijksbegroting.

Het is wellicht nutteloos te hopen dat de uiteenzetting van een lid van de Cultuurraad hier op deze tribune de regering kan overtuigen haar dwaling in te zien. Voor zover ik in sprookjes zou geloven, zou ik mijzelf moeten voorstellen dat, na mijn pleidooi, de regering besluit dit ontwerp van decreet terug te trekken en het te wijzigen in de zin zoals de orthodoxe opvatting van de cultuurautonomie zal dicteren.

Maar de regering voelt wellicht aan — en het verslag van de heer Vandenaabeele is daar trouwens een aanduiding toe — dat zij toch niet helemaal conform datgene wat behoort, heeft gehandeld, vermits zij een referentie maakt naar het jaar 1982, jaar waarop alles anders zal zijn! (*Gelach bij de leden van de VU*) Maar dit is niet het voorwerp van bespreking. Het voorwerp van bespreking hier is datgene wat vandaag bij wijze van Grondwet en wetten geldig is. Hetgeen wij elk voor ons voor de toekomst wensen, moeten wij natuurlijk met grote kracht nastreven, maar dit is niet de legitimatie van de handelingen hier in deze vergadering.

Het spijt mij dus dat de regering in de boosheid volhardt en dat ik haar op dit gebied niet zal kunnen volgen voor zover ik, tijdens mijn betoog, de regering niet heb kunnen overtuigen van het ongelijk dat zij aan haar kant heeft. (*Applaus bij enkele leden van de CVP en bij de leden van de VU*)

DE VOORZITTER: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER: Wij gaan thans over tot de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975.

HOOFDSTUK I

Vastleggingen gedaan ter uitvoering van de cultuurbegroting

§ 1. Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1975 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 7, de som van F 921.520.279.

— *Aangenomen.*

§2. Vaststelling van de vastleggingskredieten

Artikel 2

De vastleggingskredieten omgedeeld door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap belopen voor de vastleggingen van het begrotingsjaar 1975 in totaal F 1.250.234.093 (tabel A, kolom 6).

Dat bedrag omvat:

1. een bedrag van F 914.000.000 vastleggingskredieten omgedeeld bij de begrotingsdecreten en samengesteld als volgt :

a) oorspronkelijke begrotingen : F 764.000.000
b) aanpassing van de kredieten:
verhoging : F 150.000.000

2. een bedrag van F 336.234.093 vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1974 naar het begrotingsjaar 1975 overgedragen bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de wet van 28 juni 1963.

— *Aangenomen.*

Artikel 3

De in totaal voor het begrotingsjaar 1975 omgedeelde vastleggingskredieten worden vermindert :

a) met een bedrag van F 282.101.094 dat bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de wet van 28 juni 1963 naar het begrotingsjaar 1976 kan worden overgedragen, bij de wet houdende eindregeling van de staatsbegroting. Voor het

overgedragen bedrag kredieten blijft de omkering van het begrotingsjaar 1975 behouden in het begrotingsjaar 1976.

- b) met een bedrag van F 46.612.720 dat voor annulatie in aanmerking komt bij de wet houdende eindregeling van de Staatsbegroting (tabel A, kolommen 9 en 10).

— *Aangenomen.*

Artikel 4

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovengenoemde artikels 2 en 3, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1975 vastgelegd op F 92 1.520.279, som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar geboekte vastleggingen (tabel A, kolom 11).

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Uitgaven gedaan ter uitvoering van de begroting

§ 1. Vaststelling van de uitgaven

Artikel 5

De tijdens het begrotingsjaar 1975 aangerekende ordonnanceringskredieten worden vastgesteld als volgt :

A. Lopende uitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten : F 6.921.014.856

Dat bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

- a) tijdens de vorige jaren: F 940.847.325
b) in de loop van het jaar: F 5.980.167.531

2. ten laste van ordonnanceringskredieten: F —

B. Kapitaaluitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten: F 81.613.001

Dat bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

- a) tijdens de vorige jaren: F 1.807.272
b) in de loop van het jaar: F 79.805.729

2. ten laste van ordonnanceringskredieten : F 598909.962

Dat bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

- a) tijdens de vorige jaren: F 306.251.445
b) in de loop van het jaar: F 292.658.517
(tabel B, kolommen 8, 9 en 10)

— *Aangenomen.*

Artikel 6

De ten laste van het begrotingsjaar uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, belopen F 6.970.254.803 voor de niet-gesplitste kre-

dieten en voor de ordonnanceringskredieten F 598.909.962.

— *Aangenomen.*

Artikel 7

De ten laste van de begroting aangerekende betalingen waarvan, bij toepassing van artikel 32 van de wet van 28 juni 1963, de verantwoording of de regularisatie naar een volgend jaar wordt verwezen, belopen F 32.373.054, alle ten laste van niet-gesplitste kredieten (tabel B, kolom 11).

— *Aangenomen.*

§ 2. Vaststelling van de betalingskredieten

Artikel 8

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, belopen voor het begrotingsjaar 1975

voor de lopende uitgaven

- niet-gesplitste kredieten : F 7.748.497.181
— ordonnanceringskredieten : F —
voor de kapitaaluitgaven
— niet-gesplitste kredieten : F 213.680.969
— ordonnanceringskredieten : F 1.167.270.386

(tabel B, kolom 7)

Die bedragen omvatten :

1. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij koninklijk besluit onderverdeeld als volgt:

1. Oorspronkelijke begrotingen, inclusief de verdeling van provisionele kredieten afkomstig van de Staatsbegroting

a) lopende uitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : F 6.418.585.000
— ordonnanceringskredieten : F —

b) kapitaaluitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : F 210.100.000
— ordonnanceringskredieten : F 765.000.000

(tabel C, kolom 2)

2. Aanpassing van de kredieten

Vermeerderingen :

a) lopende uitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : F 444.589.000
— ordonnanceringskredieten : F —

b) kapitaaluitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : F 692.000
— ordonnanceringskredieten : F 72.500.000

Verminderingen :

a) lopende uitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : F 53.606.000
— ordonnanceringskredieten : F —

b) kapitaaluitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : F 500.000

— ordonnanceringskredieten : F 30.000.000
(tabel B, kolommen 3 en 4)

II. De transporten van betalingskredieten bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de wet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen zijn samengesteld als volgt:

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 938.929.181
  - ordonnanceringskredieten : F —
- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 3.388.969
  - ordonnanceringskredieten : F 359.770.386
- (tabel B, kolom 6)

— *Aangenomen.*

Artikel 9

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1975 beschikbaar gestelde en omgedeelde **betalingskredieten** wordt verminderd met :

1. De betalingskredieten die naar het volgend jaar worden getransporteerd bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de wet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen :

1. lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 914.494.630
  - ordonnanceringskredieten : F —
2. kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 132.067.968
  - ordonnanceringskredieten : F 308.48 1.609

II. De betalingskredieten die beschikbaar bleven en die door de wet houdende eindregeling van de begroting van de staat moeten geannuleerd worden :

1. lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 131.237.653
  - ordonnanceringskredieten : F —
2. kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F —
  - ordonnanceringskredieten : F 259.878.8 15
- (tabel B, kolommen 14 en 15)

De **omdeling** van de te transporteren kredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1976.

— *Aangenomen.*

Artikel 10

Aanvullende kredieten ten belope van F 218.249.958 zijn nodig tot dekking van de lopende uitgaven ten laste van niet-gesplitste kredieten van het begrotingsjaar 1975, gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor de dienst van de begrotingen (tabel B, kolom 12). Deze kredieten worden toegewezen zoals uitgeduid in de tabel C.

— *Aangenomen.*

Artikel 11

Ten gevolge van de bepalingen vervat in de artikels 8, 9 en 10 worden de definitieve kredieten van het begrotingsjaar 1975 vastgelegd als volgt :

1. lopende verrichtingen :
- niet-gesplitste kredieten : F 6.92 1.014.856
  - ordonnanceringskredieten : F —
2. kapitaalverrichtingen :
- niet-gesplitste kredieten : F 81.613.001
  - ordonnanceringskredieten : F 598.909.962

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van het begrotingsjaar 1975 volgens tabel B, kolommen 8 en 16.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Ontvangsten en uitgaven gedaan ter uitvoering van de afzonderlijke sectie van de begroting

Artikel 12

De ontvangsten van het jaar 1975 geboekt op de afzonderlijke sectie van de begroting belopen F 66.203.763 (tabel D, kolom 4).

— *Aangenomen.*

Artikel 13

De uitgaven van het jaar aangerekend op de afzonderlijke sectie van de begroting belopen F 1.220.481.778 (tabel D, kolom 5).

Dat bedrag omvat: F 1.213.567.474 verantwoorde of geregulariseerde betalingen en F 6.914.304 betalingen waarvan bij toepassing van artikel 32 van de wet van 28 juni 1963 de verantwoording of de regularisatie naar een volgend jaar verwezen werd (tabel D, kolom 6).

— *Aangenomen.*

Artikel 14

De algemene eindcijfers van de afzonderlijke sectie van de begroting van het jaar 1975 worden definitief vastgesteld zoals uitgeduid in tabel D:

- ontvangsten : F 66.203.763
- uitgaven : F 1.220.481.778
- tekort : F 1.154.278.015

Dat uitgavenexcedent komt in vermindering van het bij het afsluiten van het voorgaande **begrotingsjaar** vastgestelde overschot groot: F 1 X5.809.569

Het aldus bekomen verschil omvat uitsluitend credit-saldi ; het bedraagt F 75 1.53 1.544

In diezelfde samenstelling wordt het overgedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1976.

— *Aangenomen.*

DE VOORZITTER : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

De naamstemming over het gehele ontwerp van decreet zal zo dadelijk worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980

— 6-C (1979-1980)-Nr. 1

— 7 (1979-1980)-Nr. 3 (Verslag van het Rekenhof)

Naamstemming

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de naamstemming over het afgehandelde ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980.

De heer Van Elewyck heeft het woord voor een verklaring vóór de stemming.

DE HEER J. VAN ELEWYCK (*op de tribunej*: Mijnheer de Voorzitter, vóór twee weken heeft de Minister van Nederlandse Cultuur aan deze Vergadering toegezegd dat de begroting van de Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1980 zou worden neergelegd vóór het einde van juni. Wij houden haar aan deze toezegging.

Intussen betreuren wij dat opnieuw de kredieten op de begroting van dit jaar zullen opgebruikt zijn vooraleer de Cultuurraad de bestemming van deze kredieten kan bepalen.

Aldus wordt de bevoegdheid van de Cultuurraad uitgehold. Zowel de wetgevende als de controlerende macht van onze Raad verdwijnt.

De socialistische fractie wenst de regering met de meeste nadruk te herinneren aan haar verplichtingen ter zake tegenover onze Raad.

Zo wij de nu voorgestelde voorlopige twaalfden stemmen dan is dit uitsluitend om de verdere uitkering van wedden en dergelijke mogelijk te maken.

DE VOORZITTER: Dames en heren, wij houden thans de naamstemming over dit ontwerp van decreet.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming:

130 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

126 leden hebben ja geantwoord;

4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben geantwoord:

Adriaensens J. (Mevr.)	Diegenant A.
Aerts F.	Dielens G. (Mevr.)
Akkermans P.	Dupré J.
Baldewijns E.	Egelmeers I.
Beerden G.	Février S.
Boel H.	Flamant E.
Boeykens G.	Galle M.
Bogaerts A.	Gheysen R.
Bourgeois A.	Gijs R.
Bourry M.	Grootjans F.
Breyne P.	Herman-
Bril L.	Michielsens L.
Buchmann J.	Hostekint R.
Calewaert W.	Houben F.
Canipel A.	Kelchtermans L.
Cardoen G.	Kempinaire A.
Cauwenberghs F.	Kuylen H.
Claes Albert	Lagae A.
Claeys Walter	Laridon A.
Coens D.	Leemans E.
Cools B.	Lenaerts L.
Cooreman E.	Lenssens J.
Coppieters A.	Lindemans L.
Danschutter L.	Marchand C.
De Backer-	Mesotten W.
Van Ocken R.	Nauwelaerts-
De Baere A.	Thues J.
De Clercq Constant	Nyffels G.
Deconinck A.	Olivier M.
De Cordier A.	Otte R.
De Coster M.	Panneels-
De Kerpel P.	Van Baelen M.
Deleecq H.	Pans L.
De Loore-	Peeters Renaat
Raeymaekers J.	Poma K.
Demeulenaere-	Ramaekers J.
De Wilde F.	Rommel-
De Mey O.	Souvagie A.
Deneir A.	Rutten Mathieu
De Pauw-	Seeuws W.
Deveen L.	Sleecks J.
De Rore A.	Smet M. (Mevr.)
De Seranno J.	Smets A.
De Smeyter G.	Smitt C. (Mej.)
Desutter E.	Steverlynck A.
Devos G. (Mej.)	Steyaert R. (Mej.)
Dewulf Maurice	Suykerbuyk H.
D'Haeyer R.	Swaelen F.
D'Hondt-	Taelman W.
Van Opdenbosch P.	Temmerman G.
Dhoore L.	Tobback L.

Turf-
De Munter G.
Tyberghien-
Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandenabeele A.
Van den Brande L.
Van Den Broeck O.
Van den Eynden J.
Vandenhove M.
Van den
Nieuwenhuijzen J.
Vanderborcht F.
Van der Niepen P.
Van Dessel M.
Van Elewyck J.
Van Elslande R.
Vangeel J.

Vangronsveld F.
Vanhaverbeke A.
Van Herreweghe M.
Van Keirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey R.
van Waterschoot J.
Verberckmoes F.
Verbist A.
Verge ylen J.
Verhaegen Guido
Verleysen W.
Vreven A.
Weckx H.
Willems G.
Willockx F.
Windels R.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens J. (Mevr.)
Aerts F.
Akkermans P.
Baldewijns E.
Beerden G.
Boel H.
Boeykens G.
Bogaerts A.
Bourgeois A.
Bourry M.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Calewaert W.
Canipel A.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.
Claes Albert
Claeys Walter
Coens D.
Cools B.
Cooreman E.
Coppieters A.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken R.
De Baere A.
De Clercq Constant
Deconinck A.
De Cordier A.
De Coster M.
De Kerpel P.
Deleecq H.
De Loore-
Raeymaekers J.
Demeulenaere-
De Wilde F.
De Mey O.
Deneir A.
De Pauw-
Deveen L.
De Rore A.
De Seranno J.
De Smeyter G.
Desutter E.
Devos G. (Mej.)
Dewulf Maurice
De Wulf Roger
D'Haeyer R.
D'Hondt-
Van Opdenbosch P.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dielens G. (Mevr.)
Dupré J.
Egelmeers I.
Février S.
Flamant E.

Galle M.
Gheysen R.
Gijs R.
Grootjans F.
Herman-
Michielsens L.
Hostekint R.
Houben F.
Kelchtermans L.
Kempinaire A.
Kuylen H.
Lagae A.
Laridon A.
Leemans E.
Lenaerts L.
Lenssens J.
Lindemans L.
Marchand C.
Mesotten W.
Nauwelaerts-
Thues J.
Nyffels G.
Olivier M.
Otte R.
Panneels-
Van Baelen M.
Pans L.
Peeters Renaat
Poma K.
Ramaekers J.
Rommel-
Souvagine A.
Rutten Mathieu
Seeuws W.
Sleeks J.
Smet M. (Mevr.)
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mej.)
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Temmerman G.
Tobback L.
Turf-
De Munter G.
Tyberghien-
Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandenabeele A.
Van den Brande L.
Van Den Broeck O.
Van den Eynden J.
Vandenhove M.
Van den
Nieuwenhuijzen J.
Vanderborcht F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

De Beul A. Schiltz H.
De Bondt F. Van Geyt L.

DE HEER H. SCHILTZ : Ik heb afgesproken met Minister Geens.

DE HEER L. VAN GEYT : Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden om de traditionele reden bij het stemmen van voorlopige twaalfden in de Cultuurraad.

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975

— 9-A (1979-1980)-Nr. 1

— 8-A (B.Z. 1979)-Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Naamstemming

DE VOORZITTER: Aan de orde is de naamstemming over het afgehandelde ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming:

130 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

126 leden hebben ja geantwoord;

1 lid heeft neen geantwoord;

3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

Van der Niepen P.	Van Rompaey R.
Van Dessel M.	van Waterschoot J.
Van Elewyck J.	Verberckmoes F.
Van Elslande R.	Verbist A.
Vangeel J.	Vergeylen J.
Vangronsveld F.	Verhaegen Guido
Vanhaverbeke A.	Vreven A.
Van Herreweghe M.	Weckx H.
Vankeirsbilck E.	Willems G.
Van Nevel A.	Willockx F.
Vannieuwenhuyze R.	Windels R.

NEEN heeft geantwoord :

De Bondt F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Schiltz H.
Van Geyt L.
Verleysen W.

DE HEER L. VAN GEYT: Mijnheer de Voorzitter, ik behoorde zowel toen als nu tot de oppositie.

DE HEER W. VERLEYSSEN: Ik heb mij onthouden om de redenen uiteengezet door de heer De Bondt.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

DE VOORZITTER: Aan de orde is de voortzetting van het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve.

De heer Van Geyt heeft het woord.

DE HEER L. VAN GEYT (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen Minister, heren Ministers, geachte collega's, het valt niet gemakkelijk concreet te discussiëren betreffende deze eerder abstracte intentieverklaring die eigenlijk de beleidsnota is van de Vlaamse executieve gevoegd bij de regeringsverklaring.

Immers, meer dan ooit is dit document in feite geconditioneerd door een dubbel keurslijf, niet alleen het budgettaire keurslijf van de nulgroei of beter vermindering met 2,2% van de begrotingskosten met bijkomende besparingen van 13 miljard maar ook het keurslijf, dit is trouwens met het eerste verbonden, van een door de multinationals en het Vlaams Economisch Verbond gedomineerd economisch en sociaal beleid in Vlaanderen zowel als op het nationaal niveau.

Het is zeker niet de nieuwe samenstelling van de Vlaamse executieve die van aard zal zijn om deze beoordeling te weerleggen of te corrigeren. Ik zal

dan ook zeer snel de hoofdruibrieken van de beleidsnota in omgekeerde volgorde behandelen en beginnen met wat tot de huidige volledige bevoegdheid van de Cultuurraad behoort, te weten het hoofdstuk betreffende de Cultuurpolitiek, om vast te stellen dat dit hoofdstuk wellicht bijzonder illustrerend is met betrekking tot de gevolgen van wat ik het budgettaire keurslijf heb genoemd.

Ik wil hier in het bijzonder wijzen op de onvolledige toepassing van de culturele decreten wegens de ontoereikendheid van de kredieten waarover de executieve ter zake beschikt. Ik wil ook de bedenking 'naar voor brengen die werd geopperd door wat men soms koepel V noemt, de BVVO die eigenlijk de minst verzuilde culturele verenigingen hergroepeert. Het is een beoordeling die tot nog toe bij mijn weten niet werd gelogenstraft, namelijk dat de wegens de ontoereikendheid van de budgettaire omslag, toegepaste besnoeiingen, niet alleen ongelijkmatig worden toegepast maar blijkbaar ook en wel voornamelijk ten nadele van de culturele instellingen die, in tegenstelling tot de verenigingen, meestal niet verzuild zijn en dus van bijzonder belang voor de zuilloze verbruikers behorend tot de zwakkere strekkingen.

Steeds volgens de BVVO is het zo dat de instellingen globaal slechts 47 procent ontvingen van de subsidies waarop zij volgens de decreten recht hadden, dat wil zeggen a rato van 95 procent van de personeelskosten en wat de werkingskosten betreft meestal slechts datgene wat beantwoordde aan de basistoelagen.

Ik zou dan ook aan mevrouw de Minister van de Vlaamse Gemeenschap willen vragen welke normen worden gehanteerd bij de ongelijke toepassing van de besnoeiingscriteria voor de diverse posten en decreten

Ik zou deze vaststelling in verband met ongelijke toepassing van de besnoeiingen in het algemeen willen in verband brengen met het feit dat het basisdocument dat het Cultuurpact was en blijft, in zijn toepassing een zekere afwijkende groei heeft gekend, te weten: dat weliswaar voor de diverse strekkingen en groeperingen aanleunend bij die strekkingen, grosso modo het pact is nageleefd, maar dat daarentegen de pluralistische instellingen, die meestal niet behoren tot of niet aanleunen bij de diverse zuilen meer en meer worden benadeeld. Ik zie hiervan onrechtstreeks een illustratie in de voornaamste nieuwe clausule van het BRT-decreet, met name de betrekkelijk belangrijke zendtijd die werd toegekend aan de zendverenigingen aanleunend bij de diverse strekkingen.

Ik zou ook willen in herinnering brengen wat de moeilijkheid is geweest bij de jongste samenstelling van de Commissie van het Cultuurpact ten gevolge van de toepassing in de tweede graad van de evenredige vertegenwoordiging in Dhondt-trant; en zulks ook indien het feit dat in de be-

leidsnota wordt gezegd dat de administratie van de Commissie niet meer onder de bevoegdheid zal vallen van de beide departementen van Cultuur, een klein teken in de goede richting zou kunnen wezen.

Ik zou vervolgens even willen stilstaan bij de persoonsgebonden materies en er willen op wijzen dat ook wat hen betreft de nulgroei en de toepassing van de besnoeiingen voorzien in de regeringsverklaring alleen van aard kunnen zijn om een reeks van eerder mooie, hoewel zeer abstracte, intentieverklaringen in de beleidsnota met enige relativiteit te moeten waarden en ontleden. En zulks te meer omdat ook op dit gebied de verzuiling een enorme plaats inneemt en enorme parten speelt en dat het zo is dat ongetwijfeld de sterkste strekking in onze gemeenschap beschikt over een sterk net van vrije instellingen die eraan gebonden zijn met alle mogelijkheden die daaruit voortvloeien. Ik zou daarbij willen zeggen dat, wat ons betreft, wij er niet van overtuigd zijn dat het meest gepaste antwoord hierop vanwege de andere strekkingen erin bestaat te ijveren voor een gewone projectering naar deze sector toe, niet zozeer van de letter van het Cultuurpact dan wel van de naar steeds meer verzuiling gegroeide praktijken in verband met dit laatste.

Wij denken dat een uitbreiding van de waarborgen aan de diverse strekkingen vooral moet gaan in de richting van een aanmoediging van het intern pluralisme, met binnen de pluralistische instellingen garanties voor de eerbiediging van de diverse overtuigingen en strekkingen.

Ik zou dan nu even willen stilstaan bij al wat betrekking heeft op het leefmilieu om vast te stellen dat in de beleidsnota fraaie principes worden uiteengezet maar dat deze principes wel zeer sterk afsteken bij bepaalde spectaculaire gebeurtenissen. Wij moeten alleen maar kijken naar wat wij de jongste dagen hebben meegemaakt in verband met het transport van kernafval in Vlaanderen. Ik weet wel dat dit niet integraal behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse executieve. Ik zou toch willen ter overweging geven dat één à twee jaar geleden, naar aanleiding van besprekingen op nationaal vlak, men in dit Parlement tot de verbazende en onrustwekkende vaststelling is gekomen dat een hele reeks maatregelen en voorzorgen van veiligheidsaard rond de installaties Doel, niet ter kennis werden gebracht van het bestuur van een grote Vlaamse stad, omdat deze toevallig in een andere provincie ligt dan de installaties van Doel.

Dat is blijkbaar, ten gevolge van wat toenmaal in het Parlement werd besproken, in zekere mate verholpen. Dit neemt niet weg dat wat Doel betreft, de zaken ver van geregeld zijn, vermits telkens wanneer incidenten gebeuren zoals in de afgelopen 48 uur, wij recht hebben op geruststellende verklaringen van de prive-verantwoor-

delijken van deze installaties, alvorens wij bericht krijgen van de overheid. Dat stemt toch tot nadenken over de effectieve controle vanwege de overheid.

Dit wou ik even aanhalen naar aanleiding van het hoofdstuk leefmilieu in deze beleidsnota.

Ik zou tevens wat ik zoëven heb gezegd over de toestand aan weerszijden van de lagere Schelde twee à drie jaar geleden in verband willen brengen met de gebeurtenissen met de Andrea Smits en het vervoer van kernstofafval per spoor. Onze collega, de burgemeester van Brugge, heeft zijn verwondering en verontwaardiging uitgesproken over het feit dat de nationale overheid hem niet eens had ingelicht over het goedje dat gedurende verscheidene dagen in het rangeerstation op het grondgebied van deze grote Vlaamse stad werd opgeslagen, in afwachting van de aankomst van het gewraakte schip.

Ik meen dat het hier gaat om een van de meest belangrijke en bedenkelijke aspecten van het beleid dat op Vlaams niveau zowel als op nationaal niveau wordt gevoerd onder invloed en in functie van de opties van de elektrotrusts, de multinationale ondernemingen en de financiële bedrijven in het algemeen.

Aldus is de bevoorrechte positie van de elektrotrusts op fiscaal gebied, in zoverre ze handelen door middel van gemengde *intercommunales*, naar aanleiding van de programmawet duidelijk aan het licht gekomen, en dan wil ik nog zwijgen over de perikelen in verband met bijvoorbeeld *Intergem*. Dit beleid, in de eerste plaats gevoerd in functie van de opties van de monopolies en multinationale ondernemingen, komt echter het meest aan bod op het gebied van het industrieel en tewerkstellingsbeleid. Het betreft hier juist het eerste luik van de beleidsnota dat natuurlijk rechtstreeks betrekking heeft op de Vlaamse regio, met inbegrip van het arrondissement Halle-Vilvoorde. Dit hoofdstuk verwijst inderdaad meermaals, en in theorie en op zichzelf is dit verheugend, naar het kortgeleden structureel op gang gekomen Vlaams sociaal-economisch overleg. Er is een rubriek gewijd aan een meer efficiënte steun aan de kleine en middelgrote ondernemingen en er is zelfs een andere rubriek in vevat die betrekking heeft op de noodzaak om op Vlaams niveau het industrieel overheidsinitiatief wat meer te ontwikkelen.

Ik moet echter vaststellen dat in de beleidsnota geen enkele expliciete melding voorkomt van het begrip contractuele planning, dit wil zeggen het ondergeschikt stellen van de diverse vormen van tegemoetkoming vanwege de overheid aan de bedrijven, aan contractuele clausules onder meer inzake het behoud en de verruiming van de tewerkstelling. Er wordt ook op geen enkele wijze verwezen naar een mogelijke aanwending in dezelfde geest van de zo belangrijke overheidsbestellingen die, naar onze mening --dit is ook de mening van

de beide grote vakbonden en van andere sociale organisaties in Vlaanderen — één van de belangrijkste instrumenten zouden moeten zijn van een richtinggevend overheidsoptreden ten gunste van de tewerkstelling en van een werkelijke groei in overeenstemming met de belangen van de bevolking.

Er is in de beleidsnota evenmin sprake hetzij rechtstreeks, hetzij per allusie, van de recente en de nog steeds actuele ontwikkelingen in verband met Marie Thumas, met GTE-Sylvania en met Agfa-Gevaert. Die gebeurtenissen hebben een groeiend ongenoegen veroorzaakt in vele sectoren, niet alleen in vakbondsmilieus, maar in een brede waaier van sociale krachten, met inbegrip van middenstand en boeren. Het betreft hier de loodzware greep van de multinationale ondernemingen op het economische leven en op het economisch beleid, ook op Vlaams niveau, en de bijna totale volgzzaamheid ter zake van de Vlaamse, wellicht meer nog dan van de nationale overheid. Ik zou dit in verband willen brengen met de meer en meer openlijke en spectaculaire, alvast ideologische maar vooral praktische tendens naar ongebreidelde heerschappij over het ganse economische en sociale leven, van de top van het Euro-Vlaamse patronaat, over alle nuances en belangenverschillen binnen dit laatste heen.

Ter zake spreken de recente verklaringen van Baron Bekaert, naar aanleiding van het congres van de Vlaamse Christelijke Werkgevers en een recent ophefmakend interview van de heer Leysen, uiteraard boekdelen. Wat betreft eerstgenoemde zou ik meer bepaald willen onderstrepen met welke kracht hij heeft verklaard dat voortaan het «grootpatronaat» in Vlaanderen zich veel meer rechtstreeks moet gaan bezig houden met het politiek beleid, omdat het politiek beleid steeds zwaarder doorweegt op de economische en sociale «werkvoorwaarden». Hij verwijst zeer duidelijk naar recente gebeurtenissen waarbij hij van oordeel is dat de gedane opties in de «goede richting» gaan maar wellicht misschien nog niet voldoende in detail rekening houden met de wil en de programma's van deze leidende «groot-patronale» kringen in Vlaanderen.

Wat de heer Leysen betreft, wil ik verwijzen naar zijn merkwaaardige verklaring in verband met de betrekkingen tussen de diverse economische en sociale krachten: tussen de zogenaamde sociale gesprekspartners is het zó dat de anderen — dus de werknemers — een meerderheid vertegenwoordigen in Vlaanderen en dat het democratisch spel de zijnen altijd in de minderheid stelt. Dat is zeer lastig, laat hij verstaan, of dat zou ten minste zeer lastig zijn indien alle sociale en politieke krachten, die steunen op de werkende bevolking, consequent zouden ageren in functie van de belangen van deze laatste en veelmin gevoelig zouden zijn voor de argumentatie van de minori-

taire groepen vertegenwoordigd door de heren Leysen, Bekaert enzovoort.

Het is duidelijk dat men in hetzelfde verband de kersverse oproep van de groep «Onderneming en Maatschappij» kan vernoemen, die onder andere wordt vertegenwoordigd door beide genoemde heren, samen met de hele «fine fleur» van de Vlaamse en Belgische top-managers en top-investeerders, die in grote meerderheid over bijzonder sterke multinationale bindingen beschikken.

Hier tegenover is het zo — en ik heb hierop daarnet allusie gemaakt — dat men in de Vlaamse arbeiders- en democratische beweging tot nog toe te maken heeft met een niet te loochenen aarzeling over de houding aan te nemen tegenover de opties, van die groep die eigenlijk overeenstemt met de top van het Vlaams Economisch Verbond. Deze aarzelingen vindt men trouwens niet alleen terug in bepaalde sectoren van de christelijke arbeidersbeweging, maar ook in de andere takken van de arbeiders- en democratische beweging.

De aarzeling bestaat tussen twee keuzen. Ofwel zich voornamelijk toeleggen op het afronden van de hoeken van het door de VEV-heren voorgestane en al te vaak op beleidsniveau doorwegend beleid en hierbij proberen van diverse vormen van sociale bescherming te vrijwaren, alsook van diverse vormen van zo weinig mogelijk kritische opvoeding en vorming; maar fundamenteel berusten in het door het Vlaams Economisch Verbond en zijn verlengstukken voorgestane groei-model. Ofwel dit groei-model in vraag stellen en een alternatief beleid voorstaan, dat vanuit de basis zou gedragen worden, door een combattief optreden van het geheel van de arbeiders- en democratische krachten onder meer geschaard in en rond de twee grote vakbonden, de Bond van Grote Gezinnen en democratische stromingen binnen de middenstand- en landbouworganisaties.

En dit, mits het nastreven van de vorming van een hierbij aanleunende alternatieve politieke meerderheid op Vlaams niveau.

Er zijn enkele recente positieve tekens in de tweede richting aan de wand.

Ik verwijs naar het gezamenlijk optreden van de werkers behorende tot de voornaamste twee sociale en politieke richtingen. zowel in de conflicten bij Claeys en Vande Moortele als meer bepaald in het kenschetsend conflict bij Sidmar, waar de bedienden door een eensgezind optreden en ondanks een in het begin zeer brutaal optreden — ik vind geen beter passende parlementaire uitdrukking — van de Rijkswacht. De bedienden hebben inderdaad een nieuwe vermindering van de arbeidsduur verkregen, hetgeen slechts een positieve invloed kan hebben op het niveau van de tewerkstelling.

Ik kan ook nog verwijzen naar positieve tekens in bepaalde openbare sectoren. alsook naar de ont-

wikkeling in het onderwijs waar, in weerwil van de naderende examens en de vakantieperiode, op 7 mei en 4 juni het gezamenlijk front, ook in Vlaanderen, duidelijk heeft uitgewezen, dat het zich niet zomaar neerlegt bij de opties van de top van het Vlaams Economisch Verbond en andere conservatieve krachten op Vlaams en nationaal niveau.

Ik zou tevens willen wijzen op de groeiende belangstelling ook in de christelijke arbeidersbeweging in Vlaanderen, voor alternatieve opties, zoals een financiële politiek gericht op de belasting van de grote vermogens, de strijd tegen de grote fiscale faude en de kapitaalvlucht, de herverdeling van de sociale lasten van het patronaat op basis van het globale volume van de investeringen, veeleer dan alleen maar van het volume van de lonen.

Ter zake is er een discrete verwijzing in een passus van de beleidsnota. Wij hopen dat het daarbij niet blijft.

Wat de strekking betreft die ik in deze Raad vertegenwoordig — dit is mijn besluit, mijnheer de Voorzitter — zou ik willen stellen dat hoe sneller en hoe duidelijker voor dergelijke opties en oriënteringen ook uitgesproken pluralistische steun aan bod zal komen in de schoot van onze Raad, of van de toekomstige rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad met eigen executieve en mogelijke eigen meerderheid, hoe liever. Wij zullen elke stap in die richting niet alleen begroeten, maar maximaal steunen.

Indien in deze Raad, op dit ogenblik, deze strekking slechts vertegenwoordigd is door één man, weet men wel dat onder de sociale en democratische krachten te velde de ideeën van deze strekking heel wat breder vertegenwoordigd zijn dan zuiver proportioneel met de aanwezigheid van deze éne man.

DE VOORZITTER: De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, de PVV stemt volmondig in met dit debat, maar wij zullen ons beperken tot de culturele materies die onder de bevoegdheid van de Raad vallen. Hierdoor blijven wij consequent met het standpunt dat wij hebben ingenomen bij de bespreking van een beleidsnota bij de vorming van de regering-Martens I. Bij de bespreking in Kamer en Senaat kwamen tal van problemen die in de beleidsnota voorkomen, niet aan bod. Het is daarom nuttig dat er tijdens dit debat nadere toelichtingen komen vanwege de bevoegde leden van de regering en dat er van de partijen nuttige suggesties en duidelijke standpunten worden ingebracht.

Andere leden van onze fractie zullen een aantal standpunten van onze partij op enkele deelgebieden toelichten. Ik zal mij beperken tot enkele algemene opmerkingen.

Ik wil het hier hoofdzakelijk hebben over drie punten :

- het pluralisme en de cultuurbevordering,
- de uitbreiding van het Cultuurpact ten opzichte van de persoonsgebonden materies,
- een grotere administratieve onafhankelijkheid van de Cultuurpactcommissie.

Een van die onaantastbare beginselen is voor ons het pluralisme in de cultuurbevordering en in de culturele participatie die onder meer en vooral door een onvervalste toepassing van de geest en de letter van het Cultuurpact moet worden verzekerd.

Wij horen de laatste tijd vanuit diverse hoeken kwaadaardige opmerkingen in de richting van het Cultuurpact die de minderheden in het algemeen en de vrijzinnige minderheden in het bijzonder, moeten verontrusten.

Men leest en hoort dat de toepassing van het Cultuurpact de cultuur politiseert omdat alle ideologische strekkingen vertegenwoordigd zijn in de diverse beheers- en adviesorganen van de culturele sector. Laten wij de hypocrisie ter zake doorprikken.

Zijn deze organen gepolitiseerd omdat er nu, naast de vertegenwoordigers van toevallige of blijvende meerderheidsgroepen in een proportionele verhouding vertegenwoordigers zitten van de minderheden ?

Een andere kwaadaardige bewering blijft luiden dat het Cultuurpact ondemocratisch is.

Volgens deze simplistische opvatting van democratie heeft vijftig plus één alles voor het zeggen, alles uit te voeren en alle middelen op te strijken, moet vijftig min één zwijgen, zich schikken en ontmanteld worden.

En dan maar kretten uiten over participatiedemocratie en algemene betrokkenheid. Cultuurbeleid is en blijft iets anders dan economisch of administratief beleid. De cultuur behoeft de inbreng van alle volksgroepen, liefst in de grootst mogelijke verscheidenheid.

Daarom is juist proportionele participatie een meer verfijnde en meer doeltreffende vorm van culturele democratie.

Het is juist daarom dat de PVV stelt dat naar aanleiding van de realisatie van een grotere autonomie voor de gewesten, omwille van een gelukkige evolutie in de ideologische en filosofische verhoudingen en mede door de verdiensten van het Cultuurpact en de vruchtbare werking van de Cultuurpactcommissie binnen afzienbare tijd een aanpassing, een verfijning en een uitbreiding van het Cultuurpact tot stand moeten komen.

Dit moet thans kunnen in een klimaat van sereni-

teit zonder wrevel en frustraties van welke kant ook.

Wij hebben in de voorbije periode vastgesteld dat verantwoordelijken uit meerderheidsgroepen bereid waren een objectieve toepassing van het Cultuurpact na te streven en we brengen graag hulde aan een dergelijke breeddenkende houding. Maar naar aanleiding van de vraag om uitbreiding tot persoonsgebonden materies steigeren sommige minder breeddenkenden opnieuw.

Er moet een aanpassing komen om te verhinderen dat via het stelsel-Dhondt en zijn herhaalde toepassing verhoudingen ontstaan die niet de waarachtige verhoudingen zijn in de bevolking.

Er moet verfijning komen derwijze dat bij voorbeeld de culturele centra, die veel gemeenschaps-geld hebben gekost en die werden voorgesteld als de nieuwe ontmoetingsplaatsen van de hele bevolking ook en vooral in de samenstelling van hun personeelsbestand dat pluralistische samenspel weerspiegelen zodat voor alle groepen de dremelvrees verdwijnt.

Mevrouw de Minister, dat is spijtig genoeg niet altijd zo. De vrijzinnigen zijn nagenoeg totaal afwezig of geweerd en het is de grote donkere vlek op uw in andere domeinen gewaardeerd streven naar pluriformiteit.

Er moet ook uitbreiding komen naar andere persoonsgebonden materies.

Wij willen de dialoog hieromtrent niet aangaan vanuit agressiviteit of vijandigheid tegenover welke instelling ook, wel vanuit de zorg om en het respect voor ieders vrije levens- en geestesopstelling in alle omstandigheden.

Vanuit de zorg vooral dat de mens in de meest pijnlijke momenten van zijn bestaan, bij ziekte, ouderdom niet het voorwerp zou zijn van een beïnvloeding waar hij niet om vraagt.

Ons leiden de volgende stelregels : deze waarborg kan en moet hun gegeven worden zonder aantasting van de eigen overtuiging en hun recht op vrije vereniging. Maar elke instelling die zich openstelt voor het hele publiek in gans zijn verscheidenheid en op grond van diensten waaraan in hoofde van diegene die ze krijgt geen levensbeschouwelijke voorwaarden worden verbonden, moet een aantal spelregels toepassen die voor de hele gemeenschap aanvaardbaar zijn.

De voornaamste spelregel dient ervoor te zorgen dat de noodsituatie van een persoon nooit de aanleiding is tot gelijk welke levensbeschouwelijke druk.

Men stelt het vaak voor alsof het moeilijk is hieraan praktische uitwerking te geven, net zoals men dat indertijd met de culturele materie deed.

Het is niet moeilijker, indien men het wil, in de openbare instellingen via personeel en beleid het onthaal, de verzorging, de begeleiding te organiseren in pluriformiteit uitgaande van de gevoeligheid van de patiënt en wars van elk proselitisme om een

eigen visie op te dringen.

Het is best mogelijk in de vrije instellingen die geheel of hoofdzakelijk werken met de middelen van de gemeenschap of de betrokkenen het onthaal, de begeleiding, de bijstand zo te organiseren dat er een kansaanbod aanwezig is dat de echte keuzevrijheid van de mens in nood tegemoet komt.

Daar waar in vele instellingen spontaan een evolutie heeft plaatsgehad in overeenstemming met de tijdsgeest en een aanpassing in soepelheid aan de eigen opstelling van de noodlijdende wezens, kan er geen bezwaar zijn om een rechtssituatie te scheppen die van dit algemeen beginsel uitgaat.

In de regeringsverklaring ter zake staat dat de regering de Cultuurpactcommissie zal vragen na te gaan of het Cultuurpact al dan niet een adequate oplossing biedt voor de problemen die kunnen rijzen door de uitbreiding van de gemeenschapsmateries tot de persoonsgebonden zaken.

Indien sommige politieke partijen verklaren zich bij de regeringsverklaring te houden, dan kunnen wij er ons ook volledig bij aansluiten.

Wij willen evenwel onderstrepen dat het hier gaat om een advies van de Cultuurpactcommissie en niet om een beslissing.

Vervolgens zullen wij niet aanvaarden dat de Cultuurpactcommissie onder welke reden ook, dit verslag niet voor het najaar, en a fortiori niet voor de lente van volgend jaar, klaar zal krijgen. Indien de Eerste Minister, namens de regeringspartijen, tijdens de regeringsverklaring mocht mededelen dat het de wens van de regering is dat de staatshervorming voor het parlementair reces zou worden aangepast, dan mag men hier eveneens uit afleiden dat het ook de wens van de regering is, dat de Cultuurpactcommissie haar advies voor het parlementair reces zou indienen. Een duidelijke houding van de regering is hier noodzakelijk.

Wij verheugen er ons over dat deze regeringsverklaring de verbintenis aangaat een grotere administratieve onafhankelijkheid en operationele zelfstandigheid te verlenen aan de Cultuurpactcommissie.

De reeds jarenlange ervaring en de bevindingen van het jaarrapport tonen aan dat qua volume en inhoud hier al bij al indrukwekkend pacificatiewerk is verricht.

Het is derhalve de hoogste tijd om dit instrument van toenadering en redelijkheid de status en de werkomstandigheden te geven die onontbeerlijk zijn voor een serene en objectiverende werking. Tot slot, mevrouw de Minister, geachte leden van de regering, wou ik graag antwoord van de regering op een paar gevoelige punten.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het sociaal toerisme in het verleden nogal gemonopoliseerd geworden is ten behoeve van op hun manier kapitaalkrachtige groepen.

Mogen wij erop rekenen dat deze kredieten in de

toekomst volgens de criteria van het Cultuurpact zullen gaan naar alle groepen die er behoefte aan hebben?

Op het vlak van de rechtszekerheid en de bestaanszekerheid in de culturele sector: kunnen wij erop rekenen dat bij decreet aangegane verbintenissen bij prioriteit worden gehonoreerd en ontdaan van de gedwongen afvloeiingen naar de banken vanwege de laattijdige voorschotten die achterschotten zijn?

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het departement van cultuur van economische efficiëntie nog geen kaas heeft gegeten.

Een ander bijzonder gevoelig punt is ook de vertegenwoordiging van de Vlaamse gemeenschap in het buitenland. Wij hebben daar vanwege vroegere oriëntaties een achterstand op te halen die niet gering is. Sommige diplomatieke vertegenwoordigers belast met culturele aangelegenheden zijn voor hun taak niet opgeleid en niet gemotiveerd.

Misschien zijn er zelfs bij die onze taal en onze cultuur niet genegen zijn. Het is meer dan wenselijk — zoals de vrome wens van de **regeerverklaring** luidt — dat onze culturele vertegenwoordiging in het buitenland wordt geregeld; het is nodig dat dit onmiddellijk wordt gerealiseerd.

Mogen wij erop rekenen, mevrouw de Voorzitter van de Vlaamse executieve, dat dit ook voor u een absolute prioriteit is?

(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)

DE VOORZITTER: De heer Lenaerts heeft het woord.

DE HEER L. LENAERTS *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, in dit kort bestek wens ik het te houden bij enkele bedenkingen bij het administratief toezicht, hiervan enkele concrete voorbeelden te geven, ondermeer de aangelegenheid Intergem, en enkele bedenkingen te uiten omtrent de organisatie van het bestuurlijk toezicht in het algemeen.

Ik zal trachten in deze tussenkomst de term voorgedij te vermijden omdat ik veronderstel dat onze gemeenten niet moeten bevoegd worden; ik zal mij houden aan de term administratief toezicht.

Het regeerakkoord dat wij vandaag bespreken is bijzonder bondig in deze aangelegenheid en spreekt alleen van een noodzakelijke versoepeling. Ik vraag aan de gewestelijke regering welke haar bedoelingen zijn in verband met de toezichtsbevoegdheid. Sinds geruime tijd is immers een evolutie merkbaar dat op het provinciale vlak meer en meer bevoegdheid wordt toegespeeld naar de Gouverneur, terwijl de Bestendige Deputatie geleidelijk aan ontmanteld wordt. Ik ben er voorstander van dat men een omgekeerde politiek zou volgen door aan de Bestendige Deputatie, die

dat toch een verkozen orgaan is, meer bevoegdheid toe te spelen teneinde de decentralisatie te laten verlopen via democratisch verkozen organen.

Het gaat immers niet op om eenvoudig te voorzien dat de bevoegdheden van Binnenlandse Zaken worden toegepast, maar dit gebeurt niet, bij voor- Het hele systeem moet herdacht worden, zo geef ik slechts twee voorbeelden die een inbreuk zijn op de algemene regel: de toezichtsbevoegdheid wordt vastgelegd in functie van het belang van de handeling.

Deze regel is goed en zou moeten consequent worden toegepast, maar dit gebeurt niet, bijvoorbeeld wordt de afzetting of de weddevermindering van een adjunct-politiecommissaris goedgekeurd door de Gouverneur, maar de weigering van zijn periodieke weddeverhoging moet door de gewestregering worden goedgekeurd.

De aan- of verkoop van roerende goederen beneden anderhalf miljoen moet door niemand worden goedgekeurd, boven deze grens door de Gouverneur, maar elke vervreemding van onroerende goederen ongeacht hun waarde, moet ten minste worden goedgekeurd door de Deputatie.

Een andere opmerking betreft het reeds lang voorbijgestreefd zijn van de in de gemeentewet aangehaalde bedragen die dateren van 1953. Terwijl het indexcijfer voor dit jaar dan toch omtrent de 275 punten ligt, als men 1953 als basis aanvaardt. Dit betekent dat het toezicht verzwakt naarmate de inflatie vordert of dat dit toezicht meer naar het gewest wordt verschoven zonder dat het belang van de gestelde handelingen in feite verandert. Door de wijziging van de gemeentewet in 1962, werden een aantal belangrijke verbeteringen aangebracht aan de regelen van het algemeen toezicht. In de praktijk echter blijkt dat méér en méér gemeentehandelingen die niet aan een bijzonder toezicht onderworpen zijn, geschorst of vernietigd worden.

Dit is een betreuenswaardig verschijnsel en ik zou durven vragen dat men deze aangelegenheid grondig onderzoekt.

Met het bijzonder toezicht is het nog slechter gesteld, het zit zodanig verspreid over een aantal artikelen van onder andere de gemeentewet, dat het een waar puzzelwerk is deze regeling overzichtelijk te groeperen. Het lijkt mij een taak te zijn voor de gewestregering om hier een coherente verbetering aan te brengen.

Vanaf het ogenblik dat een gemeente-activiteit van groot belang is, wordt ze onderworpen aan het bijzonder toezicht, de reden daarvoor is dat het algemeen toezicht pas achteraf wordt uitgeoefend en de beschikkingen van de **gemeenteorganen** uitvoerbaar maakt of wanneer ze door de overheid ontbonden worden.

Het bijzonder toezicht daarentegen is een opschortende voorwaarde in de handeling die aan het

toezicht onderworpen is : deze handeling is slechts uitvoerbaar ná de goedkeuring. Dit beperkt in grote mate de gemeentelijke autonomie. De gemeente wordt aangezien als een soort onbekwame, die het fiat van de gewestelijke voogd nodig heeft van zodra hij een belangrijke handeling stelt. Het bijzonder toezicht verlamt de gemeente. Dank zij dit toezicht, dank zij de macht van de annulatie heeft het overheidsapparaat een te grote invloed in de lokale administratie. Met andere woorden de gemeentelijke autoriteiten hangen af van de appreciatie die absoluut is en bovendien niet altijd objectief. Met een zeer grote vrijheid bepaalt de gewestelijke regering wat het algemeen belang is en welke de eventuele overtreders zijn. Bovendien komt daar nog bij dat de lokale zelfstandigheid uitgehold wordt doordat steeds méér bevoegdheden aan de gemeenten onttrokken worden én door haar toenemende financiële afhankelijkheid.

Ik verwijs hier naar fiscale beperkingen, naar de afhankelijkheid van het steeds kleiner wordende Gemeentefonds en de werkingstoelagen, naar het berucht subsidietoezicht door de afhankelijkheid van toelagen voor investeringen op de buitengewone dienst.

In het nieuw ontwerp van de gemeentewet dat op dit ogenblik in de Senaat in behandeling is, is een merkbare verbetering aangebracht aan zowel het algemeen als het bijzonder toezicht. Zo wordt de Deputatie in haar bevoegdheid hersteld, zo wordt de termijn veralgemeend voor het bijzonder toezicht. Er is de motiveringsplicht die wordt ingevoerd wanneer de goedkeuring wordt geweigerd en een heel nieuw principe dat de **mededelings**-plicht meebrengt, met andere woorden de stilzwijgende goedkeuring ná het verstrijken van de termijn.

Het lijkt mij een belangrijke opdracht te zijn voor de gewestregering om juristen aan het werk te zetten om een totale toezichtshervorming in voorstellen om te werken. Ik weet wel dat dit in grote mate een wijziging zal inhouden van de **gemeentewet**geving. Ik voorspel aan degenen die met deze opdracht zullen belast worden slapeloze nachten als zij zich een weg zullen zoeken in het labirint van de huidige toezichtsregeling. Wij kunnen enkel maar hopen dat aan het eind van deze zoektocht in dit labirint, wanneer zij na lang zoeken de draad zullen gevonden hebben, dat er aan het eind van deze draad een mooie verrassing wacht, zoals Ariadne op Theseus wachtte.

Het verleggen van de toezichtbevoegdheid naar het gewest, biedt een unieke kans om werk te maken van een globale hervorming, een systeem waarbij men de complicaties zou wegwerken en dat verder zou gaan dan een loutere aanpassing aan de nieuwe gewestelijke structuur. Het toezicht moet een logische lijn volgen, de procedures moeten vereenvoudigd en versoepeld worden, de

termijnen moeten ingekort worden en vooral dienen er waarborgen tegen willekeur ingebouwd. Vooral de inventaris van de aan bijzonder toezicht onderworpen handelingen moet herzien worden. Geval per geval moet worden nagegaan of het goedkeuringstoezicht naast het algemeen toezicht noodzakelijk is.

Naast deze wijzigingen van de toezichtregeling, moet er ook iets gedaan worden om de gemeenten minder afhankelijk te maken van allerhande subsidies. Mijn collega's en ik weten dat deze **betoe-laging** met zich brengt: een quasi verdubbeling van de kostprijs, alleen maar door de tijd die er over heen gaat. Bovendien worden door de subsidiërende overheden zoveel regels en verplichtingen opgelegd dat het aanvankelijk bescheiden plan, dat door een gemeente wordt ingediend zodanig gecompliceerd en duur wordt dat de subsidie in feite zinloos is geworden.

De gewestvorming heeft voor vele van onze gemeenten geen duidelijkheid gebracht. Zo is het voor de meeste gemeenten allerminst duidelijk wanneer een bepaalde beslissing of eventueel betwisting nu behoort tot de bevoegdheid van Binnenlandse Zaken of tot de bevoegdheid van het gewest. Deze onduidelijkheid wordt nog versterkt door het feit dat het gewest een beroep doet op cellen — ik gebruik het woord «cellen» omdat het tegenwoordig nogal in zwang is — binnen een nationale administratie.

DE HEER F. DE BONDT: Cellen binnen de administratie ?

DE HEER L. LENAERTS : Zo is het een welbekend feit dat de toezichthoudende overheid naar klachten toe vanuit de gemeenten nog steeds de bevoegdheid is van Binnenlandse Zaken. En het komt de gewestregering, in casu Minister Galle, niet toe om bij klacht van één lid van het schepencollege dat niet aan zijn trekken komt, een sanctie voor te stellen. Ook als is dit ene lid van het schepencollege nog een SP-er. Mijnheer de Minister, de bevoegdheid in dergelijke aangelegenheden behoort nog steeds tot Binnenlandse Zaken. Hetzelfde probleem heeft zich voorgedaan in een andere Brabantse gemeente waar één lid van de gemeenteraad, zijn beklag doet bij Minister Galle en waar deze een nogal expansieve opvatting heeft over zijn bevoegdheden ter zake. Goedkeuren, machtigen, schorsen van beslissingen van college en gemeenteraad behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse regering, maar alle andere vormen van voorgedij, zoals het optreden bij betwistingen, het voorstellen van tuchtsancties is de bevoegdheid van Binnenlandse Zaken, tot nader tegenbericht. Zo horen wij van enkele Vlaamse gemeentebesturen klachten over een niet-objectieve behandeling van de subsidiëringdossiers. In Vlaanderen heeft men de indruk dat andere dan louter admini-

stratieve normen worden gehanteerd.

Overigens stel ik hier opnieuw de vraag naar de deontologie. Is het zinvol, is het verantwoord dat op het Kabinet dat zich bezighoudt met het toezicht, medewerkers werkzaam zijn die ook zetelen in het schepencollege of in de gemeenteraad. Met andere woorden mensen die toezicht houden over hun eigen beslissingen ?

Ik zou durven voorstellen dat deze aangelegenheid eens grondig zou besproken worden binnen de Vlaamse gewestregering.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Ook voor de OCMW's?

DE HEER L. LENAERTS : Inderdaad, ik heb gezegd: op alle departementen die hun aandacht besteden aan de voogdijbevoegdheid. Wij moeten te allen prijze vermijden dat administratief toezicht in feite politiek toezicht wordt. In dit verband wens ik even uit te weiden over het probleem van Intergem.

Intergem is het voorwerp geworden van een vinnige polemiek rond de systemen van de gemengde en van de zuivere intercommunale. Ik durf stellen dat men van de toezichtbevoegdheid gebruik heeft gemaakt om deze aangelegenheid te doen uitmonden in een zuiver ideologische strijd, die het Waasland en de Denderstreek gedurende vele maanden diep beroerd heeft.

De distributie van elektriciteit, gas en kabeltelevisie is een gemeentelijk monopolie. Het komt aan de gemeenten toe, en aan hen alleen, om te beslissen onder welke beheersvorm zij deze distributie zullen verzorgen. Dit is gemeentelijke autonomie. De taak van de provincie en van de gewestregering is beperkt tot het administratieve toezicht. Dat wil zeggen zij moet erover waken dat in deze aangelegenheid de wet en het algemeen belang gerespecteerd worden.

In 1976 heeft Minister Claes van Economische Zaken de commissie-Evalenko opgericht. Haar opdracht bestond erin een herstructurering uit te werken voor de sector van de gas- en elektriciteitsdistributie. Men stelde toen twee doelstellingen vooraan. Grotere en homogener entiteiten zouden leiden tot rationalisering en het karakter van de overheidsdienst moest een groter accent krijgen. De commissie-Evalenko leidde niet tot de gewenste resultaten, vooral omdat de gemeentebedrijven en de zuivere intercommunales geen afstand wisten te doen van hun verworven autonomie en weigerden te fusioneren.

DE HEER G. TEMMERMAN: Dat is niet waar.

DE HEER L. LENAERTS: intermixt heeft dan deze taak verder gezet en bij mijn weten beschikt Intermixt over studiediensten en onafhankelijke experts. Op die manier kwam een modelstatuut

tot stand dat beantwoordde aan de doelstellingen van de regering en dit is een goed jaar geleden. Deze nieuwe statuten brengen belangrijke wijzigingen in het beheer van de gemengde intercommunale en versterken in hoge mate het karakter van overheidsdienst. Zo krijgt de openbare sector tweederden van de beheersmandaten en wordt de winstverdeling ingrijpend gewijzigd ten voordele van de gemeenten.

DE HEER G. TEMMERMAN: De privé-instellingen behouden nog een vetorecht.

DE HEER F. DE BONDT: U vergist zich.

DE HEER L. LENAERTS: Volledig volgens de onderrichtingen van Intermixt, waarin enkel de publieke sector is vertegenwoordigd, heeft het overlegcomité van 5 Oostvlaamse intercommunales nieuwe modelstatuten uitgewerkt. Deze modelstatuten werden getoetst aan de aanbevelingen van de juridische diensten van de provincie Oost-Vlaanderen en van de dienst Openbare Besturen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Alle gemeenten aangesloten bij de vijf intercommunales kregen voldoende gelegenheid om hun opmerkingen te formuleren. In mei en juni 1979 werd door de gemeenteraden van de 28 betrokken gemeenten gestemd over het voorstel van Intergem.

Op een totaal van 701 raadsleden stemden er 9 tegen terwijl 33 zich onthielden. De provincieraad van Oost-Vlaanderen keurt de nieuwe statuten unaniem goed en beslist deel te nemen aan de oprichting van Intergem.

Op 29 juni 1979 gaat de stichtingsvergadering door in Aalst onder voorbehoud van de koninklijke machtiging. En nu komt het. . .

In plaats van de verwachte machtiging krijgen de gemengde intercommunales vanwege de Minister, Marc Galle, op 31 januari 1980, de vraag om op basis van door de Minister meegedeelde hypothesen het toekomstig winstaandeel voor de gemeenten te herberekenen. De Minister geeft opdracht aan Interregies dezelfde berekening te maken voor de formule zuivere intercommunale. Dit alles in het kader van de bevoegdheid administratieve voogdij !

Als basis voor de berekeningen worden door de Minister drie hypothesen opgesteld :

1. geen indexaanpassingen, dus geen inflatie;
2. geen nieuwe investeringen gedurende 30 jaar, dus geen aangroei van het aantal abonnees, geen uitbreidingen ;
3. de afschrijvingen bestemd voor het instandhouden van het net worden aangewend voor de aflossing van het kapitaal geleend voor de overname van het net !

Het overlegcomité van Intergem beoordeelt deze hypothesen als onrealistisch en stelt aan de Mi-

nister voor om meer bruikbare uitgangspunten aan te nemen. De Minister reageert niet. Op 25 februari krijgen de gemeentebesturen dan de berekeningen toegestuurd van Interregies die steunen op de betwiste hypothesen. Deze berekeningen geven voor de gemeenten op 30jaar een winst van 23 miljard.

DE HEER F. DE BONDT: Science-fiction!

DE HEER L. LENAERTS: Intergem maakt een vergelijkende berekening, op basis van dezelfde hypothesen die Intergem evenwel niet wenst te aanvaarden en komt met deze berekeningsmethode tot een quasi evengrote winst. Interregies reageert en maakt een nieuwe berekening met deze keer 42 miljard winst. Met cijfers goochelen is inderdaad een kleine kunst.

Intergem herberekent het tweede voorstel van Interregies, maar neemt hierin de exploitatiekosten en rekeningen van twee zuivere intercommunales uit het Luikse. Deze berekening drukt de voorspelde winst van Interregies van 42 naar 10 miljard.

Mijnheer de Minister, ik wens uw handelwijze in deze ten sterkste te bekritisieren. In de eerste plaats hebt u zowel Intermixt, als zijn studiediensten, als de diensten van de provincie Oost-Vlaanderen, als de gemeentebesturen van Oost-Vlaanderen voor schut gezet en hen aangezien als onbekwaam en niet in staat om op basis van objectieve gegevens te oordelen over het belang van de ganse Oostvlaamse gemeenschap.

U hebt bovendien de eensgezinde actie van 28 gemeenten doordruist door uw nogal fantasierijke cijfergegevens. U hebt diepe scheuren gemaakt in bestaande goedwerkende coalities van vele gemeenten. U hebt bovendien ook vele van uw eigen partijgenoten voor schut gezet. En u hebt, en dit is mijn besluit, op een onverantwoorde wijze misbruik gemaakt van uw voogdijbevoegdheid.

Overigens verneem ik dat Minister Galle tot op vandaag zijn machtiging niet heeft gegeven aan de hernieuwde beslissing van de Oostvlaamse gemeenten. Ik durf veronderstellen dat de Minister toch niet gaat wachten tot de gemeenteraden een derde keer zullen beslissen.

Administratief toezicht is toetsen aan de wetelijkheid en het algemeen belang en niet toetsen aan de ideologische overtuiging van u of van uw medewerkers.

(Applaus)

DE HEER G. TEMMERMAN: Dat heeft er niets mee te maken.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Toch wel, mijnheer Temmerman.

DE VOORZITTER: De heer Cools heeft het woord.

DE HEER B. COOLS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen en heren Ministers, geachte collega's, ik meen dat het stilaan duidelijk wordt dat er door de jongere generatie belangstelling wordt opgebracht voor onze steden en voor het behoud van het bouwkundig erfgoed. Maar, ook in de oude stadswijken wordt, door de vaak mindervermogende inwoners, sedert jaren gewacht op bijzondere inspanningen op het stuk van het stedelijk herstel.

Toch blijkt er telkens bij een nieuwe **regerings**-vorming op dit vlak iets mis te lopen. We krijgen ook steeds minder de gelegenheid om daarover in het Parlement of in de Cultuurraad te praten, laat staan concrete opties ter zake te nemen.

Mevrouw de Minister, monumentenzorg, **stads**-kernvernieuwing, grondbeleid, dat alles zijn duidelijke facetten van de ruimtelijke ordening, terwijl het ook evident is dat in feite de huisvesting onder hetzelfde dak thuishoort.

Op dit punt wordt het hier in Vlaanderen echter steeds maar slechter. Als dit de prefiguratie is van de Vlaamse regering, dan bedank ik daarvoor. Zou men het nu echt niet eenvoudig kunnen maken en gewoon een minister aanstellen voor de volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, zoals in Nederland, met gebeurlijk, als er dan toch nog iemand anders nodig is, een staatssecretaris voor bij voorbeeld monumentenzorg, landschapszorg en natuurbehoud? Dat zou redelijk zijn en consequent, maar hier gaat dat blijkbaar niet.

Ik ben in 1971 in onze stad schepen voor ruimtelijke ordening geworden. Ik heb opgeteld hoeveel ministers van ruimtelijke ordening, huisvesting enz. wij sedertdien hebben gekend.

Sedert 1971 hebben wij 6 verantwoordelijken gekend voor ruimtelijke ordening, 5 voor monumentenzorg en 7 voor huisvesting. Nu maken wij mee dat een Staatssecretaris, de heer Akkermans, verantwoordelijk is voor de ruimtelijke ordening, ruimtelijke ordening die in feite de basis is van gans het ruimtelijke beleid; dat een Minister, de heer Galle, wordt belast met het natuurbehoud; een ander Minister met huisvesting en ik vermoed ook met grondbeleid maar dat heb ik nergens teruggevonden.

Mijnheer de Voorzitter, het herstel van onze steden is een prioritaire zaak, het vergt een zekere permanentie omdat het een werk is op langere termijn, maar voornamelijk vergt het een coördinatie en geen spreiding van alle bevoegdheden over verschillende mensen. Ik betreur die gang van zaken.

DE HEER G. DE ROUCK: U hebt gelijk.

DE HEER B. COOLS : Men weet momenteel niet meer bij wie men moet aankloppen. Indien u denkt dat u op die manier de ruimtelijke ordening onder de knie zult krijgen dan vergist u zich. Een dergelijke situatie doet zich voor van regering tot regering en elke keer wordt het slechter en slechter. Mij kan het niet schelen van welke kleur of welke partij de Minister is maar er dient op zijn minst een coördinatie te bestaan zodat alles behoorlijk wordt gedaan.

Mijnheer Kempinaire, 1975 was een belangrijk jaar — Europees gezien althans — voor het behoud van de monumenten. Er werd een Europees manifest goedgekeurd. Van de concrete toepassing van het manifest in Vlaanderen hebben wij nog niet veel gezien.

Een belangrijk punt uit dat manifest was dat het hier niet alleen gaat om grote of kleine monumenten maar ook om het behoud en de rehabilitatie van heel de bebouwde omgeving. Dat was een belangrijk Europees besluit.

Als medeverantwoordelijke voor de stadsvernieuwing — de stadsvernieuwing en de monumentenzorg komen toevallig bij u terecht — krijgt gij een kans om dat belangrijk Europees principe uit te werken. Zoals gezegd gaat het niet alleen om monumenten maar om de volledige bebouwde omgeving. U gaat evenwel een grote moeilijkheid tegemoet omdat de stad en haar historisch patroon herstellen en beschermen naar mijn bescheiden mening niet kan zolang gij de bebouwing buiten de steden niet beheerst, met andere woorden zolang men in Vlaanderen maar blijft verkavelen aan de lopende band. 40 procent van het Vlaamse grondgebied is woongebied. Dat is enorm.

Steden herstellen en blijven verkavelen is contradictorisch. Wij zeggen en schrijven dit reeds vele jaren.

Nu staat er dienaangaande een zin in het regeerakkoord. Mijnheer Kempinaire, ik hoop dat gij er mede zult over waken dat die belangrijke zin gestalte zou krijgen.

Onder de rubriek ruimtelijke ordening staat in het regeerakkoord :

«In het verder benutten van open ruimten dient te worden rekening gehouden met een behoeftenraming mede op basis van de gegevens beschikbaar uit de inventaris van de bouwpercelen en van de opties van het structuurplan voor Vlaanderen». Wij zullen niet meer lukraak blijven verkavelen maar eerst zien of er werkelijk behoeften zijn. Zolang dat niet gebeurt zal in ons land stadsvernieuwing een klucht blijven. De druk op de stad blijft groot.

Mijnheer Kempinaire, de sleutel van het verkavelen ligt natuurlijk bij de heer Akkermans. Ik reken dus op u om mede te waken over de toepassing van het artikel dat ik zojuist heb voorgelezen. Wanneer wij aan grondbeleid gaan doen — de heer De Seranno heeft er lang over gesproken — mag

dat grondbeleid precies niet dienen om verkavelingen in de hand te werken maar wel om over de instrumenten te kunnen beschikken waarmede wij ook in de stad aan grondbeleid kunnen doen. Want daar is het veel moeilijker. Een sociale verkaveling lanceren kan iedereen. De beheersing van de bodem in de stad is het moeilijkste.

Een tweede punt, mijnheer Kempinaire, sta mij toe dat ik nog even tot u spreek, is dat wij liberaal zijn op het stuk van het subsidiëren van de monumenten. Velen benijden ons dat. Zolang de voorraad strekt kan men tot ongeveer 80% subsidiëren. Wat nu niet wordt gesubsidieerd en wat in feite een kleine hypocrisie is, is dat geen subsidies ter beschikking worden gesteld om de zogenaamde stadsgezichten in stand te kunnen houden. Men klasseert nu bij voorkeur onder het mom «stadsgezicht» en dan komen er geen «kluiten» op tafel. Dat is spijtig.

Ten derde, werd er in december 1978 een koninklijk besluit uitgevaardigd door Staatssecretaris Eyskens, de zesde man waarover ik sprak in verband met de ruimtelijke ordening. Het betreft hier een geweldig document ! Er konden premies worden uitgereikt tot 200.000 frank. Het hoogste bedrag dat ooit werd beloofd. Probeert u maar eens zo'n premie op te strijken. Dat kan gewoonweg niet want er zijn geen uitvoeringsbesluiten gepubliceerd.

Mijnheer de Minister bevoegd voor de stadsvernieuwing, wij rekenen op u dat u er iets zal aan doen. Er moeten uitvoeringsbesluiten worden uitgevaardigd zodat wij even van dat lekkers zouden kunnen proeven. Want, dit alles roest reeds sedert 1978.

Wij geloven ook dat ingevolge het toeval dat u stadsvernieuwing en monumentenzorg moogt beheren, het mogelijk zal zijn om dat lekkers van 1978 te kunnen combineren met de subsidiëring op het stuk van monumentenzorg. Dat zou alles doorzichtiger maken voor diegenen die kunnen aanspraak maken op zulk een premie. Want, het is gewoon verschrikkelijk bij zovelen te moeten aankloppen.

Mijnheer De Sranno leek het daarstraks 'niet te begrijpen wanneer in de regeringsverklaring werd gesproken over geïntegreerde subsidieregeling. Ik geef er u een voorbeeld van. Het is niet mathematisch bedoeld. Het betekent dat degenen die gaan aankloppen weten dat zij meteen de subsidies a, b, c enzovoort zullen kunnen trekken. Wij menen dat deze stadsvernieuwing en monumentenzorg perfect kunnen worden geïntegreerd zonder een discriminatie van één van beiden.

Ten vierde, op het stuk van de monumentenzorg wachten wij op een financieringsbesluit en dit reeds sedert 1976. Ik dacht dat de vorige regering dit reeds had voorbereid en dat de heer Kempinaire dit spoedig opnieuw zou inkijken maar er ook gestalte aan geven. Meent de Minister tevens

niet dat het misschien beter ware naar het Franse systeem te evolueren, dat minder geld kost aan de gemeenschap en dat erin bestaat de particulieren de gelegenheid te bieden een gedeelte van de restauratiewerken als onkosten van hun belastingen af te trekken in plaats van subsidies uit te reiken. Aldus moet het rijk niets uitgeven; het ontvangt alleen minder. In deze tijd van «duur» geld zou het een oplossing zijn die gemakkelijker is en voordeliger voor het rijk.

Mijnheer Kempinaire, ook voor het volgend probleem richt ik mij tot u. U weet dat bij het toekennen van subsidies inzake monumentenzorg de betrokken Minister een koninklijk besluit uitvaardigt dat bepaalt hoeveel procent er ten laste van het rijk, de provincie en de gemeente valt. Welnu, mijnheer de Minister, er zijn provincies die gewoonweg weigeren dat aandeel te betalen. U zou dat best samen met uw collega, Minister Galle, van naderbij bekijken. De provincie Henegouwen was de eerste die weigerde het aandeel te betalen, gevolgd door de provincie West-Vlaanderen. Wij vrezen dat dit een nefast effect zou kunnen hebben op de andere provincies en dat eveneens de gemeenten zullen weigeren hun steentje bij te dragen. Dan valt de monumentenzorg, dat mooi liberaal systeem, in duigen. Samen met de voogd, de heer Galle, hopen wij dat de provincie- en gemeentebesturen hun aandeel niet mogen of kunnen weigeren wanneer de bevoegde Minister een verdeelsleutel heeft uitgevaardigd.

Mijnheer Galle, ik heb uw naam reeds vermeld bij het opsommen van de verschillende taken maar het is vooral de natuurbescherming waarvoor u bevoegd is. Ik tracht het zoveel mogelijk bij de culturele materies te houden. In de Cultuurraad wachten wij reeds geruime tijd op het nieuwe decreet ter bescherming van de natuurlandschappen maar ik zie geen beweging op het stuk van de landschapszorg. Behoort deze materie misschien weer tot de bevoegdheid van Minister Kempinaire? Het lijkt me nogal verward. Ik lees dat u bevoegd is inzake natuurbehoud doch wie gaat zich bezig houden met het nieuw decreet over landschapszorg?

DE HEER A. DE BEUL: Het staat letterlijk in het decreet !

DE HEER B. COOLS: Volgens mij is de heer Galle bevoegd voor het natuurbehoud, mijnheer De Beul.

DE HEER W. CALEWAERT, Minister van Nationale Opvoeding: Het hoort bij het natuurbehoud, maar zodanig dat de heer Kempinaire het werk doet.

DE HEER B. COOLS : Ik vind uw antwoord fantastisch maar ik kan er niet mee lachen !

Aan de heer Galle zou ik nog willen vragen of hij eraan denkt het natuurpark bij ons een statuut te kunnen geven. Ik vind het gewoonweg een schande hoe weinig wij daaraan doen. Nochtans zijn er in Vlaanderen nog enkele gebieden die het statuut natuurgebied zouden verdienen. Het ligt misschien in uw bevoegdheid te proberen hiervoor een statuut uit te werken.

Mevrouw De Backer, de resterende bevoegdheid, met name in verband met de huisvesting, ligt bij u. Ik ga hier niet lang bij stilstaan. Belangrijke maatschappijen voor volkshuisvesting hebben net hun berekeningen gemaakt en de betrokken sociale huurders hebben hun huishuur toegestuurd gekregen.

Het ziet er naar uit dat ze misschien 50 procent minder huishuur gaan betalen, maar dat betekent dat die andere 50 procent hetzelfde of meer gaan betalen.

In het regeerakkoord staat hierover wel een zinnenetje, maar wij zouden toch graag hebben dat u op de voet de toepassing van de nieuwe huishuurwet in de sociale sector zou volgen, en indien het nodig mocht blijken ze onmiddellijk bij te werken. Ik vrees dat dit uit de hand zou kunnen lopen.

Ik richt mij nu tot mevrouw Herman-Michielsens in verband met het buurtwerk. Ik ben blij dat wij daarvoor eens een nieuw en vriendelijk gezicht zien. Ik hoop dat er in de sector van buurtwerk eindelijk een beetje doorzicht komt. Het is weliswaar een luidruchtige doch een zeer gesloten kring.

Overall in onze steden en dorpen zijn buurtwerkers uit de grond gerezen, maar niemand weet precies wie deze meisjes en jongens heeft uitgekozen, op basis van welke criteria en om wat te doen. Op basis van welke wettelijke grond worden ze aangesteld en betaald? Overall beweren zij te spreken en te handelen in naam van de bevolking. Ze werden op een niet gekende manier aangesteld, maar blijkbaar toch niet om het gemeentelijk beleid over te nemen. Wij zouden dus graag uw standpunt vernemen in verband met het buurtwerk.

Mijnheer de Voorzitter, dit waren enkele kritische beschouwingen in verband met de regeringsverklaring op de vooravond van de Europese campagne, mijnheer Kempinaire, voor stadsvernieuwing, waarvan wij toch iets anders verwachten dan een sticker- en boekjespakket zoals dit in 1979 het geval was naar aanleiding van het Jaar van de Monumenten. Wij verwachten concrete daden.

(Applaus)

DE VOORZITTER: De heer De Beul heeft het woord.

DE HEER A. DE BEUL (*op de tribune*): *Mijnheer de Voorzitter, dames en heren leden van de executieve, geachte collega's, nopens het voorliggend regeerakkoord van de Vlaamse executieve wens ik een reeks vragen te formuleren die betrekking hebben op de drie materies van dit akkoord. Om het gemakkelijk te maken zal ik daarbij de onderverdeling van deze materies in het regeerakkoord zo goed als mogelijk volgen. Ik begin bij de plaatsgebonden materies met als eerste punt de ruimtelijke ordening.*

Inzake ruimtelijke ordening neemt de Vlaamse executieve zich voor een structuurplan voor Vlaanderen op te maken, onder meer om het bestaande uitbreidingsfenomeen halt toe te roepen. In dit kader wil men de woonuitbreidingsgebieden voorbehouden voor sociale en middelgrote woningen. Deze op zich zelf uiteraard goede maatregel zal nochtans het fameuze uitbreidingsfenomeen dat men te keer wil gaan in de hand werken. Het zou veel beter zijn gronden voor sociale middelgrote woningen ter beschikking te stellen binnen de op het gewestplan voorziene woningzones, die trouwens meer dan ruim genoeg zijn opgevat. De woonuitbreidingsgebieden zijn eigenlijk reserves en mogen niet voor bebouwing worden vrijgegeven, ten minste niet zolang de mogelijkheden binnen de vastgelegde woonzones niet zijn uitgeput. Een tegengesteld beleid zou uiteindelijk van Vlaanderen één verstedelijkt gebied maken. Collega Cools heeft trouwens op dat gevaar gewezen. Mijn vraag is of de executieve bereid is de woonuitbreidingsgebieden gedurende een bepaalde tijd globaal te bevriezen.

In verband met de ruimtelijke ordening wordt ook nog gesuggereerd dat de plaatselijke beleidsmensen meer verantwoordelijkheid zullen krijgen, onder meer door het inschakelen van de gemeentelijke adviescommissies voor de ruimtelijke ordening. Nopens de samenstelling en de werking van deze gemeentelijke adviescommissies, heb ik in de Kamer reeds herhaaldelijk het woord gevoerd. Ik koester ernstige twijfels nopens de deugdelijkheid van deze commissies die trouwens moeilijk op gang komen. Als voorbeeld wil ik aanhalen dat, wat de provincie Antwerpen betreft, er op dit ogenblik door de streekcommissie slechts een viertal dossiers zijn behandeld.

Wanneer ik vaststel dat deze adviescommissies op de meest heterogene wijze worden samengesteld en veeleer evolueren in de richting van een lokaal belangensyndicaat dan van een door het beleid bedoeld adviesorgaan, huiver ik over de beslissingen die door deze commissies zullen worden genomen. De executieve zou er goed aan doen de omzendbrieven in verband met deze adviescommissies te herdenken. In gemeenten met minder dan 10.000 inwoners kunnen deze adviescommissies enkel officieus zijn, en blijft de streekcommissie van advies het laatste woord

hebben. Het ware wellicht beter alle gemeentelijke adviescommissies tot dit statuut te beperken. Dan is er wel inspraak maar blijft het beslechten van belangenconflicten aan een afstandelijk niveau voorbehouden, wat de sereniteit alleen maar ten goede kan komen.

Een tweede punt is het grondbeleid. Bij de plaatsgebonden materies worden onder punt 9, grondbeleid, vermeld : «Voor zover een voorkooprecht wordt ingesteld, zou het uitdrukkelijk beperkt worden tot de openbare besturen en tot die gebieden die uitsluitend op initiatief van de overheid bestemd zijn voor sociale woningbouw en stadsvernieuwing». Die inleidende uitdrukking «voor zover» klinkt niet bijster overtuigend. Ik wens te vernemen of het ontwerp van wet op het sociaal grondbeleid, dat thans bij de Senaat aanhangig is, al dan niet door de Vlaamse executieve wordt onderschreven. Tevens wil ik weten of de executieve inzake het grondbeleid akkoord gaat met beide voorstellen van wet van collega Bob Van Rompaey tot regeling van de prijzen van uit een verkaveling voortkomende bouwgronden en van in een verkaveling gelegen bouwgronden die thans op de agenda staan van de Kamercommissie voor de infrastructuur.> Een duidelijke stellingname tegenover deze ingrijpende voorstellen van wet, waarmee collega Van Rompaey sinds 5 à 6 jaar van het kastje naar de muur wordt gezonden, lijkt ons onomkoombaar.

Inzake het grondbeleid vermeldt het regeerakkoord de oprichting van een grondfonds. Dergelijke maatregel komt 20 jaar te laat, maar beter laat dan nooit. Ik heb twee vragen daarover: ten eerste, op welke wijze zal dit grondfonds gestijfd worden; ten tweede, zullen naast de openbare besturen — ik denk aan de gemeentebesturen, er zijn er niet veel, die reeds over een grondregie beschikken — ook lokale maatschappijen voor sociale woningbouw op dit grondfonds een beroep kunnen doen ?

Wat dit kapittel betreft, ten slotte nog een vraag. Gaat de executieve een reële inspanning doen om een aantal bouwpercelen in overheidsbezit tegen sociaal verantwoorde prijzen op de markt te doen brengen? Iedereen die zich om het grondbeleid bekommert, weet dat meer dan 200.000 kavels in overheidsbezit zijn. Zo men deze kavels planmatig en volgens een bepaald tijdschema en tegen bepaalde prijzen te koop aanbiedt, kan dit een prijsdempend effect hebben, ook voor de kavels die nu in privébezit zijn.

Een woord nog in verband met het grondbeleid. Hoever staat het met het opmaken van de inventaris van de niet bebouwde kavels, waarmee de ondergeschikte besturen reeds geruime tijd geleden zijn belast?

Een derde punt betreft de huisvesting. Uit de teksten in verband met de huisvesting, punt 10, blijkt dat de executieve een ernstige inspanning wil doen

Om de vernieuwbouw en de vervangings-nieuwbouw te stimuleren. Beide technieken hebben hoofdzakelijk betrekking op verstedelijkte gebieden en stadskernen. Deze optie kunnen wij volkomen onderschrijven. Het verwondert ons echter dat in de uitgebreide tekst niets is terug te vinden over het invoeren van een wet tot bevordering van de stadsvernieuwing voor het Vlaams gewest.

Wil men op ernstige wijze aan stadsvernieuwing doen, dan is een dergelijke wet absoluut noodzakelijk. Collega Bob Cools heeft trouwens enkele tijd geleden een wetsvoorstel in die richting ingediend. Mag ik van de executieve vernemen of zij achter dit wetsvoorstel staat? Zal zij zelf een *wetsontwerp ter zake indienen?

De Staatssecretarissen die in het recente verleden voor deze materie bevoegd waren hebben herhaaldelijk de indiening van een dergelijk wetsontwerp beloofd.

Inzake huisvestingsbeleid stelt de executieve voorop dat een verwervingspremie voor de aankoop van bestaande woningen zal worden ingesteld, die dan functioneel kan gekoppeld worden aan een aantal secundaire premies, zoals bij voorbeeld de saneringspremie. Dit is ongetwijfeld een verbetering ten opzichte van de huidige situatie, maar zal weinig of niets veranderen aan de "pape-rasserij" die erbij komt kijken en helemaal niets aan het feit dat kwestieuze premies niet substantieel zijn, tenzij men de bedragen ervan aanzienlijk zou verhogen. Ik vraag mij af of het niet veel beter zou zijn heel die «papieren premiewinkel» met al zijn complicaties te vervangen door één enkele maatregel, met name een detaxatie inzake BTW, die men dan op de verschillende aspecten van de vernieuwbouwonderneming kan toepassen. De gegadigden zouden hiermede veel beter en onmiddellijk gediend zijn, terwijl men overbodige administratieve rompslomp en moeilijkheden uitsluit.

Graag vernam ik of de executieve in die richting zou willen gaan.

Een randvraag nog inzake huisvesting. Vorige week hebben wij in de Kamercommissie voor de Infrastructuur kennis genomen van het wetsontwerp ter aanvulling van de stedenbouwwetgeving, ten einde in de algemene bouwverordeningen bepalingen te kunnen opnemen betreffende de thermische en acoustische kwaliteit van de bouwwerken, de besparing en de terugwinning van energie. Dit wetsontwerp lijkt ons volledig verantwoord. Het verwondert ons echter dat het enkel voor het Waals gewest werd ingediend. Waarom heeft de Vlaamse executieve dit wetsontwerp niet mede onderschreven?

Het waarborgen van voldoende en adequate huisvesting zal in de toekomst stellig afhangen van een met succes doorgedreven vernieuwbouw. De gemeentebesturen — en zeker deze van belangrijke

verstedelijkte gemeenten — zouden hierbij een belangrijke rol kunnen vervullen, indien zij zelf met eigen personeel aan vernieuwbouw konden doen.

Er zijn buitenlandse voorbeelden. Denken wij maar aan Frankrijk, waar de gemeentebesturen multidisciplinaire werkploegen hebben gevormd die, woning na woning, huizenblok na huizenblok, hebben vernieuwbouwd en aldus prachtig renovatiewerk leveren. Waarom zou zulks bij ons in Vlaanderen niet kunnen? Het is toch een feit dat de privé-bouwsector nu eenmaal niet veel voelt voor vernieuwbouw. Waarom zouden de lokale besturen op dit terrein dan niet ingrijpen? Zodoende zou het trouwens mogelijk zijn aan het BTK een nieuwe dimensie te geven. Graag vernam ik of de executieve deze suggestie kan waarderen.

Een woord nu over het gemeentebeleid.

De precaire financiële toestand van de gemeenten zal ik vandaag niet voor de zoveelste maal op deze tribune uit de doeken doen. Het volstaat u eraan te herinneren dat de gemeenten dit jaar uit het Gemeentefonds 11 miljard frank minder zullen ontvangen dan waarop zij normaal ingevolge de wet van 5 januari 1976 recht hadden. In het regeerakkoord wordt wel gesproken over een rationele en rechtvaardige verdeling van het Gemeentefonds, maar over de financiële toestand van de gemeenten als dusdanig, wordt geen woord gerept. Iedere municipalist weet echter dat het 5 voor 12 is. De collega's zijn daaromtrent voldoende geïnformeerd door nota's die hun overgemaakt werden door de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

De vorige Minister van Binnenlandse Zaken heeft een drietal maanden geleden een algemeen debat over de gemeentelijke financiën, samen met alle betrokken regeringsleden, toegezegd. Graag vernam ik of de betrokken leden van de Vlaamse executieve zich zullen inspannen opdat dit debat er zo spoedig mogelijk zou komen.

Mede in verband nog met de plaatsgebonden materies en het gemeentebeleid, zou ik nog een opmerking willen maken aan de heer Lenaerts, die heeft gehandeld over het probleem van de zuivere intercommunales, versus gemengde intercommunales, en de voorgedij van de executieve die daarbij te pas is gekomen.

Het is inderdaad zo, dat de voorgedij de wettelijkheid en het algemeen belang van bepaalde beslissingen toetst. Ik moet u echter doen opmerken, mijnheer Lenaerts, dat het algemeen belang geen wetenschappelijke notie is en dat het zeer moeilijk te omschrijven is. Bij de beoordeling van het algemeen belang, of men het wil of niet, komt enig ideologisch inzicht te pas. Wat voor de liberalen het algemeen belang is, is dit niet noodzakelijk voor iemand met een socialistische visie, wel voor iemand met een sociaal-democratische visie, noch

voor iemand met de visie van mijn partij. Bijgevolg een minister verwijten dat hij zich heeft laten leiden door zijn ideologie, doet hier weinig ter zake.

DE HEER L. LENAERTS: Er is nog een gemeentelijke autonomie ook.

DE HEER A. DE BEUL: Inderdaad, de gemeentelijke autonomie speelt, maar laat mij toe te zeggen dat de gemeentelijke autonomie in deze discussie tamelijk vervormd werd door de reusachtige invloed die de elektriciens op de gemeentebesturen hebben en door het feit dat een aantal gemeentebesturen technisch onvoldoende gewapend zijn om dergelijke ingewikkelde materie deskundig en grondig te beoordelen. Wanneer men debatten bijwoont tussen vertegenwoordigers van gemengde intercommunales en van zuivere intercommunales en vaststelt hoe die mensen mekaar met zuiver technische argumenten om de oren slaan, met boekhoudkundige gegevens en speciale ingewikkelde berekeningen, dan is het vrij duidelijk dat normale gemeentebesturen niet in staat zijn om zomaar over de keuze of het voordeel van het ene boven het andere te beoordelen.

DE HEER F. SWAELEN: Wat u zegt is niet helemaal logisch. Ofwel is een gemeente bekwaam om dergelijke beslissing autonoom te nemen, ofwel niet. Is zij het niet, dan moet men haar die bevoegdheid onttrekken en ze geven aan hen die wel bekwaam zijn.

DE HEER A. DE BEUL: Deze redenering gaat op voor alle bevoegdheden die aan de gemeenten worden toevertrouwd. De gemeenten beslissen autonoom over alles wat tot de gemeentelijke bevoegdheidssfeer behoort, met deze restrictie dat er nog altijd de voogdij is — anders moet men de Grondwet veranderen — die een oordeel kan uitspreken over het al dan niet tegenstrijdig zijn van een beslissing met het algemeen belang. Indien de voogdijoverheid op een bepaald ogenblik de mening is toegedaan dat zekere beslissingen van een gemeentebestuur het algemeen belang schaden, dan kan de voogdijoverheid altijd aan het desbetreffende gemeentebestuur vragen de beslissing nog eens in overweging te nemen. Ik geef toe dat dit in het verleden niet dikwijls is gebeurd. Als specialist van binnenlandse zaken kan ik zeggen dat er tot nog toe bitter weinig ministers geweest zijn die dat gedurfd hebben, alhoewel sommigen in hun hart de mening toegedaan waren dat zij het moesten doen. (*Applaus bij de SP*) Op bepaalde ogenblikken is het moeilijk zijn verantwoordelijkheid te nemen. Het is veel gemakkelijker alles stilletjes te laten gaan en zich te verstoppen achter de gemeentelijke autonomie.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Zeer juist.

DE HEER A. DE BEUL: Ik wil er niet meer woorden aan vuil maken, maar deze opmerking wilde ik graag maken.

DE HEER A. DIEGENANT: Het is toch geen pleidooi voor bestuurlijk centralisme !

DE HEER A. DE BEUL: Ik pleit niet voor bestuurlijk centralisme. Maar hoe u de Staat ook gaat indelen en welke mate van decentralisatie u ook gaat doorvoeren, altijd zult u met een vorm van voogdij opgescheept zitten. Wanneer men het principe behoudt dat het algemeen belang mag beoordeeld worden, hoe men de staat dan ook structureert, dan heeft men altijd te maken met iemand die van boven af mag zeggen dat dit of dat tegenstrijdig is met het algemeen belang. Op zichzelf heeft dit niets met centralisatie te maken.

DE HEER F. SWAELEN: Toch wel.

DE HEER L. LENAERTS: Dan zou men bijna alle technische beslissingen van een gemeenteraad — wegprofilering enzoverder — aan een voogdijoverheid moeten onderwerpen.

DE HEER B. COOLS: Dat is zo.

DE HEER L. LENAERTS: Dan zou men iedere keer de beslissing van een gemeenteraad moeten verbreken omdat hij zagezegd niet bevoegd is.

DE HEER A. DE BEUL: Dat heeft met bevoegdheid niets te maken. Een klein voorbeeld zal het u duidelijk maken. U had het daarstraks over dossiers inzake wegenis. In de provincie Antwerpen gaat de overheid ervan uit dat een gemeenteweg 12 meter breed moet zijn. Wanneer een bepaalde gemeente aan onze provincie een rooilijnplan voorlegt met een wegbreedte van slechts 7 meter, dan zegt de voogdijoverheid dat dit niet kan omdat de norm van de overheid 12 meter is en kadert in het algemeen belang. Ook voor dossiers die strikt genomen niet naar de voogdijoverheid moeten gaan, kan om het even welke particulier zich tot de gouverneur wenden en vragen de zaak eens speciaal onder de loupe te nemen omdat ze volgens hem strijdig is met het algemeen belang of met de wet.

DE HEER L. LENAERTS : Het dossier Intergem werd door de voltallige provincieraad van Oost-Vlaanderen goedgekeurd en kreeg een gunstig advies van de juridische dienst van de provincie, die ook al een voogdijoverheid is.

DE HEER B. COOLS: Dat is de tweede trap van de voogdij !

DE HEER A. DE BEUL: Mijnheer Lenaerts, ik heb mij voorgenomen over het probleem van de Intercommunales in zijn totaliteit te spreken ter gelegenheid van de bespreking van de begroting van Binnenlandse Zaken. Ofwel zal ik daar een interpellatie aan wijden. Ik ga nu niet verder in op het geval van Intergem en de desbetreffende beslissingen van verschillende gemeente en van de provincie Oost-Vlaanderen. Daarover wil ik het vandaag niet hebben. Ik wou alleen een technische opmerking maken omdat u volgens mij in deze kwestie veel te ver bent gegaan.

Het tweede luik van mijn betoog omvat de persoonsgebonden materies.

Inzake de sociale dienstverlening wil ik in het kader van een welbegrepen gezinsbeleid erop aandringen dat de Vlaamse executieve eindelijk eens iets zou doen voor de opvang van mishandelde vrouwen. Er bestaan reeds een zevental vluchthuizen die echter met grote problemen, niet alleen op financieel vlak maar ook inzake personeel, te kampen hebben.

Het zou verkeerd zijn deze vluchthuizen in de openbare sector te integreren.

De inrichtende macht en de praktische werking moeten in privé-sfeer blijven, maar de overheid zou de nodige infrastructuur en de financiële middelen ter beschikking moeten stellen.

Graag vernam ik welk initiatief de executieve op dat vlak gaat nemen. Dat behoort tot de bevoegdheid van mevrouw Herman-Michielsens. Ik verwacht dan ook daarop van haar een antwoord.

Voor de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn voorziet de Vlaamse executieve een drietal niet onbelangrijke wetswijzigingen.

Trouwens de organieke wet van 5 augustus op de OCMW's mag wel wat worden bijgeschaafd, al was het maar om de verhouding gemeente-OCMW beter op punt te stellen.

Zal de Vlaamse Gemeenschapsraad van de toekomst de nodige wijzigingen kunnen doorvoeren? Op bladzijde 18 van het nationaal regeerakkoord staat als niet behorende — ik onderstreep «niet behorende» tot de persoonsgebonden materies — en ik citeer: «de regelingen tot inrichting van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, alsook de regelingen en de financiering van het gewaarborgd inkomen van de personen die zich in een behoeftige toestand bevinden».

Het ware wenselijk dat de Vlaamse executieve deze tegenstrijdigheden tussen haar eigen regeerakkoord en het nationaal regeerakkoord zou opklaren.

Ik heb deze bemerking reeds in openbare vergadering van de Kamer naar voren gebracht, maar heb er spijtig genoeg geen reactie op gekregen. Vandaag verwacht ik daarover echter een uitleg, zo niet moet deze passus uit het regeerakkoord van de Vlaamse executieve worden geschrapt.

In verband met het integratiebeleid ten aanzien

van vreemdelingen had ik graag van u vernomen of ook in Brussel een ernstige inspanning op dat vlak zal worden gedaan.

De huidige statistieken van de schoolbevolking in Brussel- 19 gemeenten wijzen erop dat over tien jaar de vreemdelingen de meerderheid van de Brusselse bevolking zullen uitmaken. Ik hoop dat onder meer het NCC zich zal inspannen opdat niet al deze vreemdelingen naar de Franse Cultuurgemeenschap toe zouden evolueren.

De inspanning die het NCC momenteel doet voor de integratie van de vreemdelingen in Brussel is volstrekt ontoereikend en wijst eigenlijk op een grove miskennis van de vreemdelingenproblematiek te Brussel.

De vraag is dan of het NCC meer middelen gaat besteden of gaat kunnen krijgen voor een specifiek Vlaams integratiebeleid te Brussel.

Zo kom ik dan tot het laatste kapittel, dat van de culturele materies. Onder punt 4, dat handelt over de landschapszorg, staat dat dringend zal worden overgegaan tot het opstellen van een ontwerp van decreet over de landschapszorg in overeenstemming met de wet over het natuurbehoud. Ergens vind ik dat een flauwe grap. Een half jaar geleden werd door mij in de Cultuurraad dergelijk voorstel van decreet ingediend, dat zeker als basistekst kon dienen om tot een wettelijke bescherming van onze landschappen te komen. De tekst van dit voorstel is in feite gemaakt door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en werd door mezelf aangepast om het in overeenstemming te brengen met de wet op het natuurbehoud.

Ik vraag me dan ook af waarom de executieve het nodig vindt de indiening van een gelijkaardige tekst aan te kondigen. Ik ben zeer benieuwd te zien in hoeverre hij van het reeds ingediende voorstel van decreet zal verschillen.

Nu nog een woordje over het filmbeleid. Bij de culturele materies vinden wij niets inzake filmbeleid.

In dit verband zou ik wensen dat de executieve zich uitspreekt ten gunste van de oprichting van een filmproductiefonds, een voorstel dat trouwens reeds in de Cultuurraadcommissie in bespreking is.

Ook wens ik te vernemen wat de Vlaamse executieve gaat doen om de meer dan 120 miljoen subsidies die het Ministerie van Economische Zaken, via detaxatie van films verleend te culturaliseren. Deze detaxatie kan niet worden beschouwd als steunverlening aan de filmnijverheid als dusdanig maar is in feite een subsidiëring achteraf van afzonderlijk door een commissie geselecteerde films op basis van onder meer culturele criteria.

Ik wens erop te wijzen dat momenteel 80% van deze meer dan 120 miljoen frank naar Franstalige filmproducties gaat, zodat onze gemeenschap hier dik bij de bok wordt gezet. De inzet loont dus de

moeite, want indien wij ons rechtmatig deel van deze 120 miljoen loskrijgen dan verdubbelt eenvoudig het filmbudget in onze cultuurbegroting. Nu wil ik het nog even hebben over Brussel, in verband met de monumentenzorg.

In opdracht van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie, werd een urgentie-inventaris van het bouwkundig erfgoed van de Brusselse agglomeratie uitgegeven. Deze basisstudie voor de monumentenzorg in de Brusselse agglomeratie is een zeer degelijk werkdocument. Het zou uiteraard spijtig zijn moest ons patrimoniumbeleid in Brussel daarmee als afgedaan worden beschouwd.

Concreet wens ik te vernemen welke inspanningen de Vlaamse executieve gaat doen om de achterstand die Brussel, op het vlak van de monumentenzorg, heeft opgelopen, zo spoedig mogelijk weg te werken. Ik weet wel dat voor Brussel twee departementen bevoegd zijn maar men moet mekaar toch kunnen verstaan om in Brussel aan monumentenzorg te doen. Het loont zeker de moeite, gelet op de inventaris die ik daarnet heb vernoemd.

Nu nog een woordje over iets dat aansluit bij punt 10 van het regeerakkoord, waar sprake is van de bestaanszekerheid van tewerkgestelden in de culturele sector.

In dit verband zou ik de aandacht willen vragen voor de precaire situatie van een aantal plastische kunstenaars, die veelal marginaal leven zonder enige sociale zekerheid.

Zou de Vlaamse executieve het niet op zich kunnen nemen te zorgen dat er een verantwoord sociaal statuut voor de plastische kunstenaars wordt uitgewerkt, eventueel onder vorm van een decreet dat hier ter stemming wordt gebracht?

Tevens stel ik mij de vraag of het wel verantwoord is dat de plastische kunstenaars BTW moeten betalen bij de eerste verkoop van hun werk. Onze gemeenschap subsidieert van alles en nog wat, maar de kunstenaars die werkelijk actief zijn worden niet gesubsidieerd maar wel fiscaal gepenaliseerd. Dit lijkt mij geen zinnig kunstbeleid. Andere landen, zoals bijvoorbeeld Nederland, kennen het systeem van de contra-prestatie, een verregaand subsidiebeleid.

Het is niet mijn bedoeling bij ons hiervoor te pleiten, maar het minste dat wij zouden kunnen vragen is dat de executieve ertoe bijdraagt die hatelijke BTW op plastische kunstwerken af te schaffen.

Mag ik vernemen of de executieve inderdaad in die richting een initiatief zal nemen?

Ten slotte wil ik nog het probleem van het onderwijs aanraken. De tekst onder de titel «Onderwijs» in het regeerakkoord is vrij uitgebreid. Ik kan er echter niet uit afleiden of de Vlaamse executieve een inspanning zal leveren voor de algemene invoering van het tweede kansonderwijs. het speci-

fieke onderwijs voor volwassenen dat hen een tweede kans geeft om nog een diploma te behalen. Evenmin kan ik er uit afleiden dat de Vlaamse executieve zou gewonnen zijn voor het organiseren van een open universiteit.

Ik wil er wel op wijzen dat Nederland thans met deze laatste onderwijsvorm is gestart en dat wij andermaal achterna hinken. Mijn vraag is dan ook concreet: wanneer krijgen wij het tweede kansonderwijs en de open universiteit in Vlaanderen? Nog inzake onderwijs vraag ik mij af of het niet mogelijk is een specifieke opleiding voor overheids personeel in het leven te roepen. Behoudens de opleiding die enkele departementen zelf geven en de provinciale cursussen in administratief recht die worden georganiseerd, kan men eigenlijk nergens terecht voor een ambtenarenopleiding. Nu de overheidsadministratie alsmaar toeneemt, komt dit me bevreedend voor.

Mag ik de executieve vragen minstens een onderzoek te willen laten instellen naar het nut en de noodzakelijkheid van een geëigende opleiding voor het overheids personeel ?

Dames en heren van de executieve, dit waren dan twee dozijn vragen bij uw regeerakkoord. In de hoop op alle vragen een ernstig antwoord te krijgen, dank ik u voor uw aandacht.

(Applaus bij de VU)

DE VOORZITTER: De heer Olivier heeft het woord.

DE HEER M. OLIVIER (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, waarde collega's, namens de CVP-fractie wil ik, in overleg met mijn collega's, mij beperken tot het hoofdstuk «persoonsgebonden materies».

Mijn betoog wil ik splitsen in enkele algemene beschouwingen om dan verder op de diverse hoofdstukken in te gaan.

Bij de analyse van het hoofdstuk «persoonsgebonden materies» verklaart de CVP zich akkoord met de grote krachtlijnen en opties die genomen werden. Toch vindt onze groep dat bepaalde krachtlijnen te algemeen gesteld zijn. Onmiddellijk rijst de vraag naar verduidelijking zowel wat de inhoud betreft, als naar de manier waarop deze opties kunnen gerealiseerd worden. U zult mij dan ook toestaan bij bepaalde hoofdstukken enkele vragen te formuleren of suggesties ter zake te doen.

Anderzijds zijn er een aantal stellingen die een verderreikend karakter moeten hebben dan voor die sector waaronder ze werden ondergebracht.

Enkele voorbeelden :

- het belang van de thuiszorg loopt over de sectoren gezondheidsbeleid, gehandicaptenbeleid en bejaardenzorg en over de functies verzorging en dienstverlening ;
- het bevorderen van gezinsplaatsing kan

evenzeer van belang zijn voor bijzondere jeugdzorg, eventueel bepaalde vormen van kinderopvang, als voor het gehandicaptenbeleid;

- het belang van verdere vorming en vervolmaking is niet enkel voor bejaardenhelpsters van belang, maar evenzeer voor andere categorieën van professionele en vrijwillige hulpverleners.

Enkele aspecten of uitzichten van het welzijnswerk komen in het akkoord niet of ontoereikend aan de orde. Ik citeer enkele hiaten:

- het bevorderen van rechtshulp, de vrijwilligershulp, die een geëigende plaats heeft naast de professionele hulp;
- aandacht voor nieuwe evoluties zoals de zelfhulp, de inspraak van de cliënt-patiënt-gebruiker-individueel en collectief — in de dienstverlenings- of verzorgingsinstelling;
- het bevorderen van de registratie als instrument van sociaal beleid;
- het valoriseren van de signaalfunctie van de sociale werker;
- de ethiek en deontologie van de hulpverlening, die verder reikt dan corporatistische beroepscode.

Graag wil ik blijven stilstaan bij de vier grote hoofdstukken.

1. Gezondheidszorg en sociale dienstverlening. Als principe worden de evenwichtige ontwikkelingsmogelijkheden en coördinatie gesteld zowel voor het privé- als het overheidsinitiatief. Evenwichtig moet dan ook «als gelijk» gezien worden en mag niet leiden tot bepaalde vormen van nivellering. Iedereen gaat daarenboven akkoord met het principe van de coördinatie. Er moet evenwel een onderscheid gemaakt worden naargelang het niveau waarop deze coördinatie gebeurt.

Wat de eerste lijn gezondheidszorg betreft onderstrepen we het belang dat gehecht wordt aan de herwaardering van de rol van de huisarts. Toch hebben we enkele vragen over de op te richten stuurgroep.

Wat is haar precieze taak, opdracht en functie? Bestaat het reële gevaar niet voor overstructuratie?

Is het de bedoeling bestaande initiatieven te stimuleren, op te treden als animator, de creativiteit te bevorderen?

Wat wordt bedoeld met nieuwe initiatieven? Kunnen hiervan enkele voorbeelden gegeven worden?

Wat de ziekenhuizen betreft durven wij heel speciaal de aandacht vestigen op de thesaurieproblemen van onze ziekenhuizen. De grote achterstallige bedragen maken het onmogelijk de ziekenhuizen op een efficiënte manier te beheren en brengt hen soms tot noodgedwongen ingrepen

waar zowel de kwaliteit van de verzorging als de noodzakelijke rationalisatie onder lijden.

Toch blijft bij ons zeer de vraag of het nu precies de taak is van het OCMW om het gebruik van gespecialiseerde apparatuur en diensten te integreren. Voor ons is dit onaanvaardbaar. Hiervoor bestaan meer adequate middelen. Iedereen gaat akkoord met de humanisering van het ziekenhuiswezen. Wat is evenwel voorzien voor de rechten van de ziekenhuispatiënt?

In verband met de geestelijke gezondheidszorg durf ik nogmaals de klemtoon leggen op de personeelsproblematiek. De resocialisatie, de terugopname van de patiënten in de maatschappij, het nieuwe opname- en ontslagbeleid vraagt toch wat meer verduidelijking. Kan de Vlaamse deelregering hierover wat méér informatie verschaffen? In verband met de gehandicaptenzorg vinden we heel wat zaken terug waar, wij als CVP-groep, totaal achterstaan, onder meer de bijzondere inspanningen die zullen gedaan worden om tot een reële coördinatie van het sectorieel beleid te komen.

We staan daarenboven zeer positief ten aanzien van de afschaffing van de dubbele erkenning van revalidatiecentra voor psychisch gestoorde en centra voor geestelijke gezondheidszorg. Toch hebben we enkele bedenkingen bij het zogenaamde «enig dossier». Is dit niet utopisch? Is het zoeken naar een bepaalde vorm van uniformisering niet een eerste stap? Via een vereenvoudigde procedure en op basis van één enkele diagnose en evaluatie van de handicap zou het recht op diverse voorzieningen en uitkeringen kunnen vastgesteld worden. Eenheid van procedure en dossier dient gecombineerd te worden met de noodzakelijke vrije keuze, door de betrokkene, van de inleidende en begeleidende instantie.

Het algemeen beleid moet op het hoogste niveau worden gecoördineerd, maar de dienstverlening moet naar het plaatselijk vlak toe worden gedecentraliseerd. Voor de gehandicapten is de oprichting van pluridisciplinaire equipes voor thuisgezondheidszorg, dringend noodzakelijk. Het sensibiliseren tot plaatsing van gehandicapten bij gezinnen is bijzonder positief. We moeten nochtans ook de consequenties durven trekken met name de ondersteuning van en de deskundige begeleiding ten huize van de gezinsleden van de gehandicapten.

Ook het oprichten van nieuwe voorzieningen zoals de activiteitscentra zullen een oplossing betekenen voor de problematiek van de beschutte werkplaatsen, enerzijds, maar ook de dagverblijven een nieuwe dimensie geven.

Er blijven evenwel een aantal hiaten. We denken hier onder meer aan de ontoereikende voorzieningen voor volwassen gehandicapten, diabetici, epileptici enz.

De bejaardenzorg blijft onze fractie sterk bekommeren. Het streven om de bejaarden in het eigen midden te laten, is zeer positief. De inspanningen van de familieleden voor hun bejaarden dienen aangemoedigd en niet afgeremd zoals dit nu het geval is in de ziekteverzekering, het fiscale vlak enz...

Ook hier wordt de vraag naar de begeleiding van de opvanggezinnen gesteld. Wat de functieverhuizing naar rustoorden betreft, wachten we nog altijd op de uitvoeringsbesluiten van de wet van juli '78 waarbij de integratie tussen de eerste en tweede lijn in de overgang vergemakkelijkt wordt. Ik hoop ten slotte niet te wijzen op de hachelijke financiële situatie van de diensten die in staan voor de opleiding en vervolmaking van bejaardenhelpsters.

Het beleid inzake kinderopvang is in het regeerakkoord bijzonder karig en zeer traditioneel opgevat. Hier zijn we aan een grondige hernieuwing en aanpassing toe. We vinden niets terug in verband met een statuut voor de onthaalmoeders; waar wordt de behoefte van voor- en naschoolse opvang voor kinderen omschreven; wat met de problemen inzake occasionele opvang; waar vinden we iets in verband met sociale spoeddiensten voor acute noodsituaties, onder meer crisisinterventie? In welke mate is onze infrastructuur inzake kinderdagverblijven, peuterspeelplaatsen polyvalent?

Over de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zou ik alleen durven vragen hoe de Minister de afbakening ziet van de taak van de gemeente en het OCMW en wat hij bedoelt met de «billijke» toepassing van artikel 98 van de wet van het OCMW in verband met de alimentatieverplichting?

2. Het gezinsbeleid.

Het programma ter zake vinden we ietwat vaag. Voor onze groep is en blijft het gezinsbeleid prioritair. Hier dienen een aantal positieve maatregelen genomen die een gunstig gezinsklimaat bevorderen en het streven naar een kindgerichte samenleving centraal stellen. Daarbij dient de gemeenschap te waken over het behoud van de wettelijke bescherming van het menselijk leven, met inbegrip van het leven van het verwekte maar nog niet geboren kind. Binnen een coherent familiaal beleid moeten de meest benadeelde gezinnen en gezinnen met bijzondere moeilijkheden prioritair behandeld worden. Pas dan is de toekomst van ieder kind en iedere ouder maximaal gewaarborgd.

Op het vlak van de opvoeding en vorming tot gezinsleven en de begeleiding van gezinnen, opteren we voor het «samen-delen» van de totale gezinsverantwoordelijkheid door man en vrouw. Diverse materiële en immateriële hindernissen dienen van overheidswege te worden weggerukt. In dat perspectief moet de gezinsopdracht

sterker gevaloriseerd worden. Opleiding tot deze gezinsverantwoordelijkheid in onderwijs en jeugdorganisaties, uitgaande van de vorming tot relatiebekwaamheid, tot bewust ouderschap en tot gelijkwaardigheid van man en vrouw dienen gestimuleerd.

In het kader van de permanente vorming moeten de prestaties en initiatieven van gezinsopvoeding substantieel worden ondersteund.

De uitbouw van de dienstverlening voor gezinnen in moeilijkheden dient verder aangemoedigd en verbeterd.

— *Mejuffrouw G. Devos, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

Op het vlak van de collectieve uitrustingen en diensten moeten de diensten voor gezinshulp over voldoende financiële middelen beschikken om hun reële kosten te dekken. Bovendien moeten de private diensten op voet van gelijkheid met de publieke diensten behandeld worden, zowel wat de werkingsmogelijkheden als wat de mogelijkheden tot expansie betreft.

Gelijke behandeling en gelijke ontplooiingskansen dienen geboden ten aanzien van de publieke diensten, een gelijke honorering van het personeel moet gewaarborgd worden, het derde luik in het dienstenpakket, met name de poetsdienst, dient erkend, de bijdrageschalen voor de gezinnen dienen herzien. Het is inderdaad zo dat gezinnen uit bepaalde inkomenscategorieën de noodzakelijke hulp weigeren omwille van de kostprijs. De gezins- en bejaardenhulp speelt niet alleen in op een behoefte, maar biedt ook enorme mogelijkheden op het vlak van zinvolle tewerkstelling. De vrije keuze uit een pluriform aanbod dient dan ook gewaarborgd.

3. Integratiebeleid ten aanzien van vreemdelingen.

Wat in het regeerakkoord te lezen staat is een goede samenvatting. Het onthaal van de vreemdelingen moet evenwel loskomen van het aspect tewerkstelling. De economische crisis doet ons hoe langer hoe meer bepaalde vormen vaststellen van latent racisme en afkeer ten opzichte van al wat vreemd is.

Prioritaire aandacht gaat uit naar deze categorieën, Noord-Afrikanen en Turken, zonder evenwel de problemen van de anderen te negeren. Het accent in het beleid dient verder gelegd op de tweede generatie, de kinderen van de gastarbeiders. In tegenstelling tot de ouders-vreemdelingen, zijn de jongeren, in hun minder stabiele opgroeiperiode, niet volledig geïntegreerd en tevens vervreemd van het ouderlijk milieu. Zij hebben het gevoel, niet zozeer van ontworteling, dan wel van «nergens wortel te schieten», met ander woorden «onvrede in niemandsland...». De problemen worden dan nog acuter of scherper gesteld

wanneer het om migranten en migrantenjongeren gaat die geconcentreerd leven in stedelijke centra, in anonieme grootsteden, zoals Brussel, Antwerpen, Gent.

In de mate dat zij niet onthaald worden, zich niet betrokken weten bij, geen inspraak en zeggenschap krijgen in, zich niet aangesproken weten door... is het realistisch te verwachten dat zij zich eerder op een negatieve manier in onze gemeenschap zullen bewegen. Dit uit zich, of kan zich uiten, in het zich afzetten tegen, het afwijzen van... Dit kan uitmonden in individueel deliquent gedrag of gezamenlijk revolterende acties. Alle redenen dus om het volle gewicht te leggen op de positieve affirmatiekansen en goed opgevatte integratiekansen. Daarom durven wij pleiten voor openheid, positieve onthaalmentaliteit en -structuren.

De interdepartementale commissie met een aangepaste adviesraad kan hiertoe een belangrijke bijdrage zijn. Toch blijven verscheidene problemen vooralsnog niet voldoende uitgediscussieerd, met name :

- de spanning tussen integratie en zelforganisatie ;
- de juiste plaats van de overheid in de begeleidingsstructuur ;
- de financierings- en subsidiëringsrol van de overheid,
- de plaats van Brussel in het organigram;
- de relatie tussen buurtwerk, categoriaal opbouwwerk en onthaalwerk ;
- de samenstelling en dosering van de vertegenwoordiging in de inspraak- en beleidsorganen.

4. De jeugdbescherming.

De jeugdbescherming en hetgeen eruit voortvloeit, zou van het Ministerie van Justitie moeten worden overgeheveld naar een ministerie dat effectief de aspecten bescherming, preventie, hulp en begeleiding, incarneert. Op die manier verdwijnt de jammerlijke verwarring tussen gerechtelijke en maatschappelijke dienstverlening, repressie en preventie. In het kader van de bijzondere jeugdzorg dient voor de opvoeders verder gestreefd naar betere werkvoorwaarden en een financieel statuut. Tot slot dient nog te worden gewezen op de noodzakelijke herwaardering, stimulering en ondersteuning van het vrijwilligerswerk, dat met de nodige soepelheid moet kunnen functioneren.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, enkele bedenkingen, vragen en suggesties ten aanzien van het regeerakkoord van de Vlaamse executieve.

Onze CVP-fractie ziet in de voorliggende tekst een goede vertrekbasis en wil graag medewerken aan de realisatie van de diverse projecten.

(Applaus bij de meerderheidspartijen).

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE HEER G. DE ROUCK: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat er nog een tien à vijftien sprekers zijn ingeschreven en naar mijn schatting moeten er nog 5 of 6 Ministers antwoorden. Zou het niet zinvoller zijn dit debat nu te beëindigen en het over een week of binnen veertien dagen verder te zetten? Zodoende zullen wij met een betere kennis van zaken en met meer mensen tot een debat kunnen komen, debat dat op zichzelf misschien weinig waarde heeft maar uit de vele tussenkomsten blijkt toch een zekere allure.

DE VOORZITTER: Mijnheer De Rouck, ik zal straks de Fractievoorzitters hierover raadplegen. Er is echter klaar en duidelijk afgesproken in het Bureau dat wij dit debat deze avond nog zouden besluiten. Het is pas kwart na zes en ik geloof dat we toch nog een tijdje kunnen doorgaan met de bespreking. Ook kan ik u zeggen dat er geen 15 sprekers meer zijn ingeschreven, dat kan u misschien geruststellen.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

DE VOORZITTER : Dames en heren, wij zetten het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve voort. Mevrouw De Pauw-Deveen heeft het woord.

MEVROUW L. DE PAUW-DEVEEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren leden van de executieve, geachte collega's, bij de bespreking van het regeerakkoord in de Senaat, op 23 mei jongstleden, gaf ik uiting aan mijn ontgoocheling aangaande de passage die Brussel betreft in het regeerakkoord van de Vlaamse executieve. Op pagina 26, § 7, staat immers alleen het volgende : «... Sinds meerdere jaren wordt door de Nederlandse Gemeenschap een belangrijke inspanning geleverd om het verenigingsleven van de Vlamingen te bevorderen en om de Nederlandse Cultuur te stimuleren.

Deze inspanningen zullen worden voortgezet. De reeds door de nationale overheid aangegane financiële verplichtingen ten opzichte van de NCC dienen te worden nageleefd.

Het ingezette beleid, gericht op heraanpassing van de eigen gebouwen en de aanpassing van de socio-culturele infrastructuur aan haar nieuwe bestemming, zal worden voortgezet».

U zal zeggen : «dat is niet weinig !» Zeker niet en ik reken er bovendien op dat, wat de persoonsgebonden en culturele materies betreft, de in de verklaring opgesomde beleidsopties ook de

Vlaamse gemeenschap te Brussel betreffen, de waarborgen voor pluralisme inclusief !

Maar toch meen ik dat, om dat beleid in Brussel waar te maken, heel wat meer kan en moet worden gedaan dan tot nog toe het geval was. Zeer zeker hebben de talloze inspanningen van NCC, APSKW, ANB, CCC, VOC, de sociaal-culturele raden, de verenigingen zelf, heel wat vruchten opgeleverd; we moeten er hen allen dankbaar om zijn en ze de mogelijkheid bieden ze verder te zetten, ongetwijfeld.

Maar ze betreffen voor het grootste deel alleen het verenigingsleven, Mallemunt en de straatanimaties niet te na gesproken.

Nu komt het erop aan ook die Vlaamse Brusselaars te treffen die nergens lid van zijn. Er worden pogingen gedaan, maar die moeten dringend en sterk worden verveelvoudigd. Te midden van zogenaamde francophone «oasen» zijn die Brusselaars veel moeilijker bereikbaar dan in een een-talige gemeenschap.

Doordat ze juist geen bindingen hebben met onze gemeenschap, riskeren ze ook er vlug voor verloren te gaan, zoals het reeds met tienduizenden gebeurde. Daarom vraag ik dan ook de Vlaamse executieve welke politiek ze zal volgen, welke maatregelen ze zal treffen, welke acties ze zal voeren om die soms reeds halfverfranste Vlaamse Brusselaars, of uitgeweken Vlamingen ervan bewust te maken dat verfransing hen niet baat. Ze moeten weten dat ook wij hen wat kunnen bieden, op cultureel vlak — en liefst geen cultuur met een grote C — en op sociaal vlak. Nu alles wat de mensen persoonlijk aangaat, wordt gecommunautariseerd, moet het werkterrein van onze instellingen worden voorbereid. Men heeft de Brusselaars er zo aan gewoon gemaakt — de oorzaken en redenen hoef ik hier niet uiteen te zetten — dat het veiliger was met de buitenwereld in het Frans te leven, dat het gevaar zeker niet denkbeeldig is, dat ze zelfs als ze Vlaming zijn, zich wenden tot Franstalige instellingen, des te meer als ze niet weten dat Vlaamse gemeenschapsinstellingen aan hun behoeften kunnen beantwoorden.

Daarom lijkt het werk dat door de Vlaamse executieve moet worden geleverd prioritair en zeker dringender dan het bevorderen van de uitstraling van onze cultuur buiten onze grenzen toe, hoe nuttig dat ook is.

In Brussel leven ten minste 200.000 Vlamingen, na Antwerpen en Gent de grootste stedelijke concentratie ! Hoe meer hun aantal groeit, hoe minder moeilijk wordt het probleem Brussel.

Brussel stelt zeker nog een ander probleem, scherper dan in de rest van het land, namelijk dat der vreemdelingen. Thans worden te Brussel 11% niet-Belgen geboren. Zij mogen niet alleen door de Franstalige gemeenschap worden opgevangen. Graag vernam ik ook dienaangaande hoe ons beleid verder — ik weet immers dat staatssecretaris

Steyaert al heel wat had gedaan tijdens de vorige regering — zal worden uitgebouwd.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's en leden van de executieve vooral, ik hoop dat uw bekommernis om Brussel zo groot moge zijn, dat binnen de kortst mogelijke tijd daadwerkelijke resultaten zullen zijn bereikt.

(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)

DE VOORZITTER: De heer Somers heeft het woord.

DE HEER J. SOMERS *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen en heren leden van de Vlaamse executieve, geachte collega's, in het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve worden tal van problemen behandeld. Men spreekt hierin over persoonsgebonden aangelegenheden en over plaatsgebonden materies. Tal van punten op deze beide terreinen van het regeerakkoord kunnen diep ingrijpen in de samenlevingsopbouw die men voor Vlaanderen wenst. Het is van het uiterste belang dit akkoord te testen op een voor ons belangrijk aspect.

De Volksunie opteert voor een verdraagzaam Vlaanderen, dat wil zeggen, dat onze partij aan de verdraagzaamheid als maatschappelijke waarde een groot belang hecht. De waardigheid van de mens eist naast een grote dosis gelijkheid ook een grote dosis vrijheid. Dit zijn de twee uiterste polen van het spectrum waarbinnen het maatschappelijk gebeuren zich moet afspelen. Het consequent beleven van een open maatschappij-opbouw eist evenwel moed in het politiek gebeuren. Want absolute ideologieën bouwen steeds machtsstructuren op die de andere strekkingen verdrukken en waardoor men willens nillens botsingen veroorzaakt. Het klerikale absolutisme heeft als een domper Vlaanderen gewogen en is niet beter dan het marxistische absolutisme van de volksdemocratie. Door ons tegen beide af te zetten, kunnen wij ons inderdaad onderscheiden van de andere partijen en sluiten we consequent aan bij de vrijheidsgedachte die ongetwijfeld de Vlaamse Beweging heeft gestuwd. Wij wensen in onze uiteenzetting nader in te gaan op deze open verdraagzaamheid.

Wij beleven een tijd waarin men heel wat waarden over boord smijt. En men gaat hierbij niet altijd selectief genoeg te werk, zodat men dikwijls zonder dieper inzicht achteloos voorbij gaat aan levensinzichten en levensgewoonten, die generaties lang ons volk gevormd hebben en mensen geschonken met een ruim hart en een open geest, die hun leven hebben gericht naar de christelijke en humanistische principes van waarheid, rechtvaardigheid, goedheid en schoonheid. Ook ervaren we dikwijls een onverantwoord afwijzen van tal van inzichten die de hedendaagse kennis en

wetenschap wist te verzamelen. Zij kunnen een indicatie zijn van nieuwe **ontplooiingstendenzen** in de menselijke samenleving.

Zowel het verwaand afwijzen van deze nieuwe inzichten als de verloochening van de waarden die uit het verre en nabije verleden, van alles wat volkseigen en volksgebonden over generaties heen tot ons is doorgedrongen, duidt op laakbare zelfoverschatting. Het «doof blijven» voor de stem van eigen tijd, evenals het minachten van de «oude waarden» en wat van «ons» is, authentiek en orgineel is, leidt tot ontwrichting en vervlakking.

Een volksgemeenschap, die haar eigen gelaat niet meer kent en een leefgemeenschap, die niets meer typisch zou te bieden hebben, zou niet langer ervaren worden als een waardevolle eigen thuis, waarvoor men kan offeren en werken. Het zou niet meer de moeite waard zijn om enige frisheid op te roepen, om eigen volks- en leefgemeenschap lief te hebben en men zou niet langer de sterke drang «voelen» om erbij te willen horen.

We mogen daarbij niet uit het oog verliezen, dat onze hedendaagse maatschappij-opbouw met zijn grote verscheidenheid aan ideeën en inzichten en met een explosie van een — meestal oppervlakkig weten en kennen — via de communicatiemiddelen, een zekere discipline vereist om elke meningsuiting aan bod te laten komen en tevens erover te waken dat eigen opvattingen niet in verdrukking geraken.

Een noodzakelijke openheid voor de anderen om een gesprek mogelijk te houden, daar we uiteindelijk toch moeten kunnen samenleven, mag niet ontsporen in een onderdrukken van eigen opvattingen om de anderen niet te ontstemmen. De noodzakelijkheid van een pluralistische maatschappij-opbouw in Vlaanderen is daarom een niet-te-ontkomen werkelijkheid, maar dat betekent nu niet dat we alles grijs moeten maken, dat we over alles een zelfde standpunt moeten innemen en gestroomlijnd tot dezelfde inzichten moeten komen. Confrontatie van ideeën en zelfs tegenstellingen zijn verbonden aan de wil niet zomaar naast elkaar te leven, maar samen te bouwen aan een Vlaanderen van morgen, waar elke strekking voldoende groeikracht en mogelijkheden kan verwerven om tot bloei te komen. Wij pleiten dan ook uitgesproken voor het pluralisme dat het militeren voor eigen mening openlaat en beveiligd. In tegenstelling tot men zou kunnen verontstellen, is het pluralisme geen modieus verschijnsel, niet een bevlieging van nieuwlichterij ! Wie de geschiedenis van ons volk kent, weet dat het pluralisme steeds één van de peilers van onze samenleving geweest is. Op deze basis wist ondermeer Willem van Oranje de eenheid te verzekeren onder de strekkingen van de Oude Nederlanden.

Spontaan ontstaat uit open verdraagzaamheid waardering, inzicht, vriendschap en rijke creati-

viteit. Pluralisme aanvaardt gewoon dat de andere «anders» is en geeft de «anderen» ook de kans anders te zijn. Pluralisme aanvaardt dat we niet allen hetzelfde denken en voelen, dat we niet noodzakelijk op dezelfde manier hoeven te leven en ondanks die verscheidenheid elkaar toch kunnen waarderen, toch één kunnen zijn en een gezamenlijke inspanning kunnen opbrengen voor het welzijn en het welvaren van de Vlaamse mens. Het Vlaanderen van morgen moet de medemens de gelegenheid geven — zo nodig op zijn manier of volgens zijn inzichten — gelukkiger te zijn, om dan uiteindelijk het samenleven aangenamer te laten verlopen en beter uit te bouwen zonder de medemens te verplichten eigen inzichten op te geven onder dwang of door uitsluiting de ontplooiing van «anderen» te beknotten.

Deze mentaliteit die niet wil dat anders-denken verstoet worden, omdat ze andersdenkend zijn, sluit vooraf elke kleingeestigheid, vele spanningen, vooroordelen en moeilijkheden uit. Geslotenheid en eenzijdigheid brengen verdorring en ook gebondenheid aan toestanden en personen. In het Vlaanderen van morgen, in onze nieuwe gemeenschap, moet het welzijn van die gemeenschap de maatstaf zijn van onze menselijke activiteiten en onze politieke inzet. Daarbij verwerpen we uiteraard de welvaart van enkelen ten nadele van velen. Daarom klagen wij de ontspoorde machtsuitbouw en machtsstructuren van de traditionele zuilen aan, die niets ontzien, geen rekening houden met de mens, maar enkel gericht zijn op het behoud en de versterking van de macht. Tegen de wellicht onbewuste neiging van een machts- en bezitsdrang, die niets ontziet en alles misbruikt — ook hogere geestelijke waarden — en steunt op een exclusieve waarheidspretentie, plaatsen we de relativerende bescheidenheid, het onrustig zoeken naar de waarheid en een kritisch pragmatische geest, die vecht voor de «kwaliteit van het leven» zonder dwang, zonder machtsmisbruik, met eerbied voor de inzichten en gevoelens van de medemens en met de geest en het hart gericht naar het eeuwig schone, het eeuwig blijvende, het eeuwig waardevolle, dat elke mens aangrijpt en dat elke mens tot uiting wil brengen. Vanuit deze ingesteldheid willen wij het regeerakkoord van de Vlaamse executieve benaderen waar men spreekt over aangelegenheden die raken aan de open verdraagzaamheid en vrij willen wijzen op problemen die zich in verband hiermee stellen in Vlaanderen.

Geachte heer Voorzitter, beste collega's, in een crisistijd zoals wij thans beleven bestaat het gevaar dat de afhankelijkheid van de burger groter wordt en ontbreekt soms de wil of de bezorgdheid de rechtszekerheid van de burger te waarborgen. De burger heeft meer dan ooit bepaalde noden en behoeften en ieder van ons beseft dat er onvermijdelijk misbruiken kunnen tot stand komen, waar-

bij men mensen om ideologische en filosofische overtuiging achteruitstelt en ze dan aan de traditionele zuilen tracht te binden, buiten hun wil om, maar onder druk van hun behoefte en vooral uit de nood aan ontplooiingsmogelijkheden. De neiging om mensen te binden om den brode kennen wij allemaal. Al jaren steunt de benoemings- en bevorderingspolitiek in heel wat rijksadministraties op dit principe. Ook in de provinciale en gemeentelijke diensten neemt dit onvoorstelbare vormen aan. Het gaat niet zozeer om de deskundigheid of de bekwaamheid, maar wel om het feit of men bereid is slaafs alles uit te voeren wat de partijdirectieven voorschrijven, of men bereid is hand- en spandiensten te leveren. Beroepseer en beroepspllicht, tracht men als minder belangrijk voor te stellen. Onze stellige bekommernis bij de bespreking van het regeerakkoord dat voor Vlaanderen van toepassing is, gaat dan ook uit naar de vrijheid van denken en handelen. Onze bekommernis roept de vraag op of de politieke wil aanwezig is om niemand om zijn noden en behoeften te dwingen, een bepaalde ideologische of filosofische richting uit te stappen. Onze bekommernis gaat naar de levensruimte die men laat of die men wil bieden aan andersdenkenden en dit alles om de ongedwongen zelfrealisatie van elke mens optimaal te laten verlopen. Men kan nu beweren dat deze bekommernis begrijpelijk is, maar overbodig ! De dagelijkse ervaringen echter wijzen veeleer op een terugkeer naar een sectarisme, dat ons meer en meer verontrust. Wij stellen vast dat men het niet zo nauw neemt met het recht op eigen inzicht. We weten dat men ideologische en filosofische voorwaarden stelt bij het verwerven van een stukje grond in een sociale verkaveling, tot stand gebracht door gemeentelijke overheden of intercommunale verenigingen. We stellen vast dat men de vrije cultuurbeleving tracht af te breken en men zelfs eisen stelt op ideologisch vlak in de verzorgingssector.

Om het recht tot inspraak te verwerven betreffende de ruimtelijke ordening, moet men zich laten catalogeren tot één van de traditionele zuilen.

Dit alles verontrust ons sterk !

Mijnheer de Voorzitter, mevrouwen en mijne heren, leden van de Vlaamse executieve, geachte collega's.

Ik wil met een paar voorbeelden aantonen hoever deze situatie op dit ogenblik reeds geëvolueerd is en waar de Vlaamse executieve zou kunnen ontsporen, indien men niet de wil heeft een open en verdraagzame Vlaamse samenleving tot stand te brengen.

Ik wens in de eerste plaats te handelen over het Cultuurpact en de uitvoering ervan, zeker nu er sprake is over de uitbreiding van dit pact tot de persoonsgebonden aangelegenheden.

De Cultuurpactcommissie heeft er nu bijna vier jaar effectieve werking opzitten. In het verleden

hadden wij de gelegenheid met de werking van deze commissie en haar inspectiediensten kennis te maken en het kan niet genoeg onderstreept worden hoezeer deze instantie tot de ideologische en filosofische pacificatie tussen de verschillende strekkingen bijdraagt. Onze fractie zal zich dan ook niet verzetten tegen een verdere bevoegdheidsuitbreiding van het Cultuurpact tot de persoonsgebonden materies. Het waardevolle werk van de Cultuurpactcommissie wordt echter dikwijls geneutraliseerd en dit om twee redenen. Een eerste is het feit dat Minister De Backer nog steeds haar hiërarchische invloed uitoefent op de inspectiediensten van deze commissie.

(Ontkennend gebaar van Minister R. De Backer-Van Ocken)

Tot op heden werden een tiental klachten tegen Minister De Backer bij de Cultuurpactcommissie ingediend; over geen enkele van deze klachten deed de commissie reeds een uitspraak. Statistisch gezien blijven de klachten tegen mevrouw de Minister het langst op behandeling wachten, sommige reeds meer dan twee jaar, daar waar de wet bepaalt dat de commissie binnen de 60 dagen uitspraak zou moeten doen. Op 31 mei 1979 mochten ikzelf en mijn collega's De Croo en Van Elewyck de bemoeienissen en de druk van mevrouw De Backer op de administratie van de Cultuurpactcommissie in de Kamer van Volksvertegenwoordigers aanklagen. Tot op heden is hierin niet de minste verandering ingetreden, integendeel zelfs.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Mijnheer Somers, mag ik u doen opmerken dat ik zoiets nooit heb gezegd? Nooit had ik het over «bemoeizucht», zoals u nu doet. Ik heb gezegd dat naar ons oordeel het niet goed is dat de administratie van de Cultuurpactcommissie blijft ressorteren onder de ministers van Cultuur. Toen u uw interpellatie hield heb ik gezegd dat volgens ons die administratie beter zou gehecht worden aan de diensten van de Eerste Minister, zoals het Hoog Comité van Toezicht, om te voorkomen dat een dubbele administratie zou afhangen van ministers die, uit hoofde van hun functie, kunnen betrokken zijn bij problemen die voor de Cultuurpactcommissie aanhangig worden gemaakt. Mag ik er u attent op maken dat er in de politiek, ook tegenover tegenstrevers, een minimum aan fair play nodig is om te kunnen blijven praten ?

DE HEER F. SWAELEN: Mijnheer Somers, ik verzoek u uw insinuaties zowel tegenover de Minister als tegenover ambtenaren van de Cultuurpactcommissie ofwel in te trekken ofwel te bewijzen. Wat deze laatste betreft, gaat het immers om personen die zich niet kunnen verdedigen.

DE HEER J. SOMERS: Wij wensen uitsluitend onze mening te zeggen en de verdraagzaamheid eist dat u die mening minstens kan aanhoren.

— *De heer H. Boel, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.*

DE HEER F. SWAELEN: Mevrouw De Backer heeft het woord gevraagd om een toelichting te geven.

DE HEER J. SOMERS : Mevrouw De Backer kan straks haar toelichting geven wanneer zij het woord heeft.

DE VOORZITTER: Het spijt mij u te moeten zeggen dat de heer Somers het woord heeft.

DE HEER F. S WAELEN : Laat ten minste mevrouw De Backer antwoorden op deze aantijgingen.

DE HEER J. SOMERS: De Volksunie verheugt zich erover dat het onttrekken van de administratie van de Cultuurpactcommissie aan de bevoegdheid van de Minister van de Gemeenschap in het regeerakkoord werd opgenomen. Dit is trouwens één van de weinige punten in het regeerakkoord waarover onze fractie zich kan verheugen. Alhoewel er op dit punt blijkbaar geen consensus bestaat, moet er toch op een snelle uitvoering aangedrongen worden, vermits er in sommige kringen van de CVP reeds pogingen ondernomen werden om het regeerakkoord op dit punt te boycotten en de administratie van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie volledig in het departement van cultuur te integreren.

Een tweede element waardoor het waardevolle werk van de Cultuurpactcommissie dikwijls geneutraliseerd wordt, is het optreden van de voorgedij-overheden.

Het is bekend dat de Cultuurpactcommissie voor de uitvoering van haar uitspraken een beroep moet doen op de klassieke voorgedij-overheden. Welnu, hier moet een vrij grote willekeur vastgesteld worden. Soms treden deze overheden zeer drastisch op, helemaal buiten proportie tot de aangeklaagde feiten; in andere gevallen treden zij niet op, alhoewel de commissie zeer zware overtredingen moest vaststellen.

Wij hebben het zelf ondervonden. Wij hebben drie klachten ingediend en men treedt niet op ondanks het feit dat de VNC eenparig het gemeentebestuur veroordeelt. De Nationale Cultuurpactcommissie heeft geen kans om uiteindelijk iets te laten uitvoeren wat tegen de wil van de meerderheid ingaat. Men stelt vast dat in sommige gemeenten de uitvoering wel gebeurt.

Hier komt het politieke touwtrekken terug naar boven. Is de politieke invloed op de Cultuur-

pactcommissie zelf uiterst gering, hij is des te meer op de voorgedij-overheden die voor de uitvoering van de uitspraken van de commissie moeten instaan. Het is duidelijk dat de Cultuurpactcommissie over voldoende macht zou moeten beschikken om zelf voor de tenuitvoerlegging van haar uitspraken te kunnen instaan.

(Onderbrekingen op verschillende banken)

Indien dit niet kan verwezenlijkt worden, vrezen we dat de mogelijkheden om te komen tot een verdraagzaam Vlaanderen zullen beknot blijven. Wat het sociaal woon- en grondbeleid betreft, menen we dat de toewijzing van een sociale woning of een perceel grond uit een sociale verkaveling moet gebeuren via een vast normenstelsel, waarvan de toepassing gecontroleerd wordt door een zo open mogelijk gestructureerd toewijzingscomité. In de erkende bouwmaatschappijen gebeurt het wel eens dat een lidmaatschapskaart belangrijker is dan de sociale behoefte. We weten toch ook allemaal hoe de erkende bouwmaatschappijen een beheerraad toegewezen krijgen.

DE HEER W. MESOTTEN: Waar en wanneer?

DE HEER A. DE BEUL: Overal.

DE HEER W. MESOTTEN: Wij zijn geen naïevelingen.

DE HEER J. SOMERS : Dat moet u zeggen. Het is voldoende dat men twijfel laat bestaan over de sociale gevallen.

Toevallige meerderheden op gemeentelijk vlak zijn de basis van de samenstelling ervan.

We moeten hier — al was het maar de indruk — van een zekere willekeur om ideologische of filosofische redenen wegnemen.

Ook de verkavelingen, om «sociale» gronden vrij te maken op initiatief van gemeentelijke overheden, laten te veel ruimte aan favoritisme. Ook hier moet een ernstige controle ingebouwd worden, want er is geen controle.

Een ander aspect van de samenleving is de ruimtelijke ordening. Er is de voorziene mogelijkheid om gemeentelijke adviesraden voor ruimtelijke ordening te installeren in gemeenten met minder dan 10.000 inwoners.

De omzendbrieven die aan de gemeenten richtlijnen geven, laten te veel willekeur open en zijn te vrijblijvend.

We begrijpen de bekommernis om de gemeentelijke autonomie te eerbiedigen, maar het is perfect mogelijk een bevolkingsgroep die 15 procent vertegenwoordigt, gewoon uit te sluiten van enige inspraak, hoewel het de bedoeling was van de wetgever alle bevolkingslagen bij de besluitvorming te betrekken.

Het is toch onloochenbaar dat een politieke partij inzake ruimtelijke ordening een visie ter

keuze aan de bevolking voorlegt en ook op basis hiervan vertegenwoordigers krijgt in de gemeenteraad.

Welnu, wanneer men de optimale samenstelling van 20 leden gewenst acht en via het systeem-D'Hondt maximaal 6 gemeenteraadsleden in deze commissie opneemt, is het gevaar groot dat sectarisme de bovenhand neemt en een deel van de bevolking tot 15 procent om ideologische of filosofische redenen geen inspraak krijgt. Wij hebben dat trouwens ondervonden in de provinciale adviesraad ruimtelijke ordening van Antwerpen die de gemeentelijke beslissingen moet goedkeuren. De voorstellen werden terug naar de gemeentebesturen gestuurd omdat ze op het vlak van evenwichtige vertegenwoordiging volgens de strekkingen geen bevrediging gaven. Het gevaar van onverdraagzaamheid is reëel. Er zouden nauwkeurige richtlijnen moeten worden verstrekt om ook op dat vlak de ideologische en filosofische vrijheid mogelijk te maken.

We zouden ook op dezelfde gevaren kunnen wijzen in de verzorgingssector. Elke democratische controle wordt soms totaal onmogelijk gemaakt wanneer men gemeentelijke VZW's opricht die instaan voor warme maaltijdbedeling, de kinderopvang en de gehandicaptenzorg. Met subsidies van de meerderheid, zowel van het OCMW als van het gemeentebestuur, zonder enige controle op de besteding van deze gelden of betrokkenheid van de minderheidsfracties bij de initiale besluitvorming worden deze zaken doorgedreven. Dat gebeurt ook in verband met de vrijetijdsbesteding, de thuisverpleging voor bejaarden. De gelden van de gemeenschap worden gebruikt via deze VZW's zonder enige controle van de gemeenschap, zonder enige inspraak van de minderheid. Dat brengt de verdraagzaamheid in Vlaanderen zeker in gevaar.

Klachten bij de voogdijoverheid blijven zonder gevolg. Men bouwt deze zaken verder uit en ze worden gesubsidieerd. Ik kom met deze voorbeelden tot het besluit: zulk een onverdraagzaam Vlaanderen wensen wij niet !

Inzake het cultuurleven, de verzorgingssector, het sociaal woon- en grondbeleid, de ruimtelijke ordening en de intercommunales willen wij een open verdraagzaamheid en wensen wij de uitsluiting om ideologische en filosofische overtuiging te doorbreken. En dan wensen wij niet eens te handelen over het onderwijs, waarbij wij moeten vaststellen dat een bepaalde partij er niet voor terugschrikt, onder protest van het lerarenkorps, directies onder druk te zetten om de schoollokalen ter beschikking te stellen als meetingszalen onder de vorm van informele conferenties met partijpolitieke inslag.

De wens van een ooen verdraagzaamheid in Vlaanderen kan moeilijk worden gecombineerd

met een doelbewuste en verdoken partijpolitieke indoctrinatie van jonge mensen !

Het zou mij dan ook verheugen de zienswijze van de Vlaamse executieve te mogen vernemen betreffende haar voornemen om op deze verschillende terreinen een verdraagzaam Vlaanderen tot stand te brengen.

Wij zullen niet nalaten een positieve bijdrage te leveren om het aftands sectarisme te bekampen en elke discriminatie van ideologische en filosofische strekkingen uit het Vlaanderen van morgen te weren. .

DE VOORZITTER: Mevrouw Smitt heeft het woord.

MEVROUW C. SMITT (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, er wordt ons vandaag een nieuwe kans of gelegenheid geboden om inhoud en vorm te geven aan een nieuw of modern sociaal welzijnsbeleid, aangepast aan de noden van deze tijd.

De nieuwe kans of gelegenheid ligt enerzijds in de groter wordende beleidsautonomie op dit terrein. Anderzijds is het positief neveneffect van een bezuinigingsvraagstuk dat meer dan ooit nagedacht wordt of moet nagedacht worden over prioriteiten die moeten gelegd worden. Prioriteiten opstellen wil zeggen dat we terug de vraag van de behoeften moeten stellen.

Werd deze gelegenheid voldoende aangegrepen ? We menen te moeten stellen, dat dit zeker onvoldoende in deze verklaring van de Vlaamse executieve gebeurde.

De reden hiervoor moeten op een drievoudig vlak gezocht worden en dit zijn dan ook de lacunes die we menen te moeten vaststellen in deze verklaring.

1. Op de eerste plaats ontbreekt in deze verklaring de ontleding van de bestaande toestand. Zo deze als gekend verondersteld wordt, ontbreekt in ieder geval het geheel van uitgangspunten voor een samenhangend beleid.

2. Het woord is reeds gevallen: «samenhangend beleid». Het onvoldoende duidelijk stellen van de uitgangspunten heeft mede tot gevolg dat de nodige samenhang gaat ontbreken.

3. Wie zegt samenhang, zegt ook hoe deze samenhang tot uitdrukking moet gebracht worden; wie wat moet doen; een taakverdeling en spreiding van verantwoordelijkheden.

We hebben de indruk dat we de autonomie voor de Vlaamse gemeenschap nog niet kunnen uitdrukken in een samenhangend sociaal welzijnsbeleid. Het beleid voor de Vlaamse gemeenschap blijft nog duidelijk een component van het nationaal beleid.

In die zin komt het ons ook voor dat hetgeen wordt voorgesteld veelal hooguit een verbetering in-

houdt van losstaande beleidsmaatregelen en beleidsinhouden.

Daarom zouden we van deze gelegenheid gebruik willen maken om een aantal uitgangspunten inzake sociaal welzijnsbeleid, die ons dierbaar zijn, nog eens op een rijtje te zetten.

Aan iedere vorm van sociaal welzijnsbeleid dient vooraf te gaan, dat een **appèl** moet kunnen gedaan worden op de inzet van de mens en zijn onmiddellijke leefwereld.

Aan gezondheidszorg gaat vooraf dat de mens zelf wil verantwoordelijkheid dragen voor zijn gezondheid. Daar begint ook de eerste preventie.

Iedere gezondheidszorg die daarmee geen rekening houdt, houdt eigenlijk een stuk bedreiging in van de volksgezondheid en maakt de gezondheidszorg eigenlijk een stuk onmenselijk.

Voorzieningen, voor zover die nodig zijn, moeten deze kwaliteitstest kunnen doorstaan.

Bewerkstelligen dat de mens kan leven in gezonde menswaardige leefstructuren, is dan ook een eerste vereiste van een modern sociaal welzijnsbeleid.

Hier wordt dan ook de brug geslagen tussen sociale en culturele uitzichten van het welzijnsbeleid.

Dat de mens werk maakt van eigen ontplooiingsmogelijkheden is tegelijkertijd de meest fundamentele sociale en culturele opgave van de mens. Zo is bijvoorbeeld integratie in eerste instantie geen kwestie van voorzieningen of maatregelen, maar wel de uitdrukking van het willen leven samen met iemand of met een categorie van mensen die anders is.

Dit moet dan ook de basis zijn van behoeftenverkenning en het behoeften-gericht-werken van onze voorzieningen.

We moeten ophouden met iedere nood en iedere behoefte te willen vertalen in bijkomend geld of een bijkomende voorziening. We moeten toegeven dat er in het verleden vaak alleen economische grenzen waren aan dat automatisme.

In de toekomst zal het zaak zijn, meer en meer rekening te houden met de menselijke of sociale grenzen van onze maatregelen en voorzieningen.

In economische termen uitgedrukt betekent dit, dat het niks hoeft te kosten of goedkoop moet als het kan, en duur mag zijn als het moet.

In dezelfde orde van gedachten moet gesteld worden dat, alvorens nieuwe initiatieven worden genomen, eerst moet uitgemaakt worden of de oplossingsmogelijkheden van bestaande voorzieningen voldoende benut worden.

In dit perspectief moeten we ook durven onderzoeken of de grenzen die we getrokken hebben tussen voorzieningen die bestemd zijn voor eenieder en voorzieningen die bestemd zijn voor bijzondere groepen en categorieën van de bevolking niet moeten verlegd worden of niet moeten verdwijnen of vervagen.

Gelden de overwegingen op basis waarvan mensen vroeger in instellingen zoals bijvoorbeeld rustoorden worden opgenomen nog heden tondage!

Hierbij moeten we bedenken dat mensen nooit direkt behoeften hebben aan een instelling, maar wel aan een pakket van zorg en begeleiding dat in bepaalde omstandigheden slechts vanuit een instelling kan geboden worden.

Een recent onderzoek maakt duidelijk dat ook vandaag nog een vrij groot aantal mensen naar een instelling moeten omdat zij in hun thuismilieu niet de elementaire verzorging kunnen krijgen.

In 1979 hebben bepaalde diensten aan heel wat bejaarde mensen geen hulp kunnen bieden omdat er geen voldoende aantal bejaardenhelpsters beschikbaar waren. Circa 10% van de bejaarden die geen hulp konden krijgen, waren verplicht naar een instelling te gaan. Dit vertegenwoordigt zeker een vrij hoog aantal.

In ieder geval moeten we in het licht van de gelijkwaardigheid van eenieder durven uitgaan van «de eenheid van het sociaal welzijnsbeleid» waarin weliswaar voorrang wordt gegeven aan de kansarmen.

Een derde uitgangspunt moet zijn dat iedere georganiseerde zorg- en dienstverlening moet vertrekken vanuit de eerste lijnzorg. Voorzieningen in de eerste lijn dienen dan ook zo uitgebouwd dat een optimale opvang in dit milieu kan gegarandeerd worden. Een eerste voorwaarde van een eerste-lijns-zorg is, dat er een thuismilieu is, en dit moet op de eerste plaats versterkt alvorens moet voorzien in gekoördineerde zorg. We denken onder andere aan de ondersteuning van de mensen die thuis een zieke of gehandicapte opnemen en begeleiden.

Eén van de grootste uitdagingen die op het sociaal welzijnsbeleid afkomt, is die van de steeds groter wordende vervlochtenheid of samenhang van de problemen.

Het is wellicht altijd zo geweest dat bijvoorbeeld gezond of ziek zijn, zijn weerslag heeft op het sociaal functioneren en vice versa. Doch deze samenhang wordt een des te groter probleem naarmate daar tegenover een losstaande verscheidenheid van voorzieningen aanwezig is.

Hoe een samenhang van voorzieningen bewerkstelligen die beantwoordt aan de samenhang van problemen, wordt met de dag een moeilijker beleidsvraag.

Gegeven zijnde deze uitgangspunten kan en moet het sociaal welzijnsbeleid zich uitdrukken in termen van «recht» van iedere burger op «maatschappelijk welzijn», maar ook de plicht en het recht om hiervoor zelf zorg en verantwoordelijkheid te dragen.

In het licht van deze uitgangspunten zou ik de aandacht willen vestigen op de volgende punten: Vanuit «het recht op en verplichting tot de zorg

voor het maatschappelijk welzijn» van eenieder zullen we opnieuw kansen moeten gaan bieden aan het vrijwilligerswerk. Niet als tegengesteld aan het werk van beroepskrachten maar als het noodzakelijk complement ervan, als uitdrukking van het recht op zelfzorg. In dat perspectief zal ook meer ruimte geboden worden aan onder meer zelfhulpgroepen, ik denk hier bij voorbeeld aan de AA-groepen en aan groepen van reumapatiënten. Ook in de vorm die we zoeken voor de participatie in de sociale welzijnssector zal mede rekening moeten gehouden worden met dit «recht op zelfverantwoordelijkheid».

Zo we de eerste-lijnszorg als basisniveau zien van de georganiseerde zorg, dan moeten we ervan uitgaan dat «de zelfzorg» haar uitdrukking moet vinden in heel de zorg- en dienstverlening. Mevrouw de Minister een positief gezinsbeleid gaat ervan uit dat het gezin het basismilieu is voor opvoeding en verzorging, dat de gezinstaat derhalve wordt erkend als een volwaardige maatschappelijke taak, zowel voor man als vrouw, naast of samen met andere maatschappelijke taken.

De nodige maatregelen moeten getroffen worden voor een open taakstelling en taakverdeling zowel binnen als buiten het gezin.

Bijzondere aandacht zouden we willen vragen voor bespoediging van maatregelen ter ondersteuning van de thuisgezondheidszorg. Ter zake zouden we willen benadrukken dat de thuisgezondheidszorg op zichzelf geen gesloten instituut wordt. Eerst en vooral moet ze een meerwaarde inhouden van hetgeen nu in verspreide orde in het thuismilieu gebeurt.

De thuisgezondheidszorg, zoals overigens ook de dienstencentra, moeten bekeken worden in een ruimer geheel van georganiseerde thuiszorg. Men dient er over te waken dat men door één coördinatieprobleem op te lossen men er geen andere creëert.

Nauw verwant met de thuisgezondheidszorg is de opvang en begeleiding van chronisch zieken.

De uitbreiding met of de reconversie van ziekenhuisvoorzieningen naar de opvang van chronisch zieken moet meer inhouden dan een gewone uitbreiding of een naamwijziging.

Naast de directe verbondenheid met het thuismilieu en de thuisopvang moet er voor gezorgd dat uitgegaan wordt van de behoefte, de maat en het leefritme van de chronisch zieken zelf.

Het nieuw opname- en ontslagbeleid dat in de verklaring gevraagd wordt in verband met de psychiatrie geldt voor iedere instellingenzorg, de algemene ziekenhuizen inbegrepen.

Dit opname en ontslagbeleid, dat overigens duidelijk moet zijn voor de buitenwereld, moet een bestanddeel van de kwaliteitsnormen zijn waarvan sprake is in de nationale regeringsverklaring.

In de beleidsverklaring is sprake van de koppeling

van de uitbreiding van voorzieningen voor volwassen gehandicapten aan de reconversie van voorzieningen voor minderjarigen. Wij kunnen instemmen met deze beleidsoptie op voorwaarde dat de meerderjarigen die eigen voorzieningen nodig hebben geen gijzelaars worden van dit beleid.

Ten slotte zouden we de volgende kanttekening willen maken. Een nood in een gezin laat zich veelal niet vertalen in de officiële **8-uren-dag** of in de **38-uren-week**. Meestal biedt een dienst meer of minder dan nodig is of wordt de nood verdeeld over meerdere diensten. Een rustoord of een ziekenhuis in een streek met veel of weinig bejaarden of andere streekenmerken zal anders functioneren. Het concept van bepaalde diensten sluit beter aan bij meer stedelijke dan bij meer landelijke gebieden.

De werking van een voorziening wordt ook mede bepaald door de aan- of afwezigheid van andere diensten.

Gecoördineerde gezondheidsvoorzieningen, gecoördineerde bejaardenvoorzieningen, gecoördineerde gehandicaptenvoorzieningen veronderstellen ook een coördinatie tussen deze beleidssectoren.

Vlot kunnen inspelen op noden, op de eigen kenmerken van lokaliteit en streek, op het eigen patroon van voorzieningen, op de eigen behoeften aan samenwerking en overleg zijn allemaal argumenten voor «open voorzieningen» maar ook voor een gedecentraliseerde aanpak. Open voorzieningen kunnen slechts gedijen in een gedecentraliseerde aanpak.

Om het met de woorden van mevrouw de Minister zelf te zeggen : «de tijd van de sleutel-op-de-deurvoorzieningen die overal op éénzelfde wijze moeten werken, is voorbij».

In die zin zouden we graag volgende passage uit de beleidsverklaring willen verruimd zien.

«De ordening (inzake gezondheidszorg) moet op elk niveau gerealiseerd worden, te weten: het lokaal, provinciaal en gemeenschapsniveau».

Zodoende zou ook kunnen aangegeven worden wat nu in een gedecentraliseerde aanpak van het lokale, provinciale en gemeenschappelijke kan en mag worden verwacht.

Vlaanderen zal slechts autonomie verwerven in de mate dat we erin slagen een eigen samenhangend beleid te voeren, waarvan het sociaal welzijnsbeleid een onderdeel is.

De decentralisatie vormt hiervan een wezenlijk bestanddeel.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER: Dames en heren, er zijn op dit ogenblik nog een zevental sprekers ingeschreven. Na ruggespraak met de verschillende Fractievoorzitters stel ik voor het debat nog vandaag te

sluiten. (Instemming) Ik verzoek de sprekers zich tot het essentiële te beperken — het ligt hierbij niet in mijn bedoeling de spreektijd te limiteren — en niet in herhaling te vallen.

Ik vraag ook aan de regering zo kort en essentieel mogelijk te antwoorden.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

DE VOORZITTER: Dames en heren, wij hervatten het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve.

De heer De Rouck heeft het woord.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, zoals het reeds eerder vandaag gebeurd is, had ik ook graag even stilgestaan bij de subsidiëringspolitiek van de Vlaamse deelregering en meer speciaal — gezien verschillende sprekers daarover reeds gehandeld hebben, zal ik zeer bondig zijn — over de subsidiëringspolitiek ten aanzien van de sociaal-culturele sector en de vernieuwde en meer vindingrijke aanpak die ik vanwege de Volksunie alsmede van een groot aantal verenigingen en verantwoordelijken van deze sector, verwacht had.

De BVVO, de Bond voor Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties, publiceerde zopas een alarmerend zwartboek onder de titel «De **subsidieperikelen** van het sociaal-cultureel vormingswerk». De situatie van de sociaal-culturele sector, en meer bepaald van de instellingen, zoals hij uit dit zwartboek naar voor komt, is werkelijk onthutsend.

Het is hier dan ook de plaats aan de verantwoordelijke Minister de vraag te stellen of de vermelde gegevens inderdaad met de werkelijkheid overeenstemmen en, zo ja, of de Minister van zins is op de gestelde problemen een afdoend antwoord te geven.

Voor de laatste jaren — meer dan tien jaar na het koninklijk besluit van 24 maart 1967, een mijlpaal voor het culturele werk — kwamen de soms verregaande tekorten van het subsidiebeleid tot uiting. En meteen moet vermeld worden dat hiervoor sinds jaren één en dezelfde Minister verantwoordelijk is — bijna nergens anders bleef eenzelfde Minister zo lang voor eenzelfde departement verantwoordelijk.

We zullen hier slechts zeer summier de meest belangrijke onvolkomenheden van het subsidiebeleid vermelden. Voor de rest verwijzen naar het genoemde zwartboek.

1. Er is, allereerst, de wel bijzonder trage realisatie van de subsidiekredieten.

Bijna tien jaar zijn er al verlopen en nog altijd is het zogenaamde «klavertje vijf» niet rond. Het gaat nochtans maar om een totaal bedrag van nog geen vijfhonderd miljoen.

Misschien is dat veel maar zopas hebben wij gezien hoe in de afrekening van 1975 voor de Vlaamse gemeenschap ongeveer 400 miljoen zijn verloren gegaan.

In 1976 kwam het decreet betreffende het **sociaal-cultureel** werk in verenigingsverband tot stand ; in 1978 het decreet betreffende het sociaal-cultureel werk in instellingen.

En pas in 1981 gaat het decreet op de amateuristische kunstbeoefening in voege.

De rest van het vormings- en ontwikkelingswerk — nog zowat zeventig kleinere en grotere organisaties — zullen moeten wachten tot 1983 en sommigen gewagen zelfs van 1985.

2. Er is, ten tweede, het aanhoudend tekort op de begroting om de decreten volledig te kunnen uitvoeren.

3. Er is, ten derde, de opvallend ongelijke toepassing van de verschillende decreten, zodat terecht mag gesteld worden dat er van een globaal beleid ten aanzien van het educatief werk in Vlaanderen geen sprake is.

Veeleer, aldus het rapport, worden de belangen van de bevriende ideologische-politieke families gediend ; het klinkt hard, maar het is niet onwaar. Eerst en vooral kwamen de overwegend katholieke verenigingen, onder impuls van de CVP, aan bod.

Pas twee jaar later kwam het decreet op de instellingen er ; dit decreet wordt bovendien veel minder gunstig en veel minder volledig uitgevoerd als het eerste.

De organisaties die gesubsidieerd worden op basis van het koninklijk besluit van 24 maart 1967, zijn er nóg slechter aan toe.

Elk van deze drie fundamentele gebreken in het subsidiebeleid worden overtuigend aangetoond aan de hand van feiten en cijfers.

Hoe dan ook vormt het zwartboek een belangrijk document. Het formuleert zo fundamentele verwijten aan het subsidiebeleid, zoals het tot op heden gevoerd werd, dat er hierop antwoorden moeten komen.

Ze betekenen noch min noch meer een blaam over de gehele lijn voor het beleid van de Minister.

Het ging zelfs zo ver dat er onjuistheden betreffende de subsidiëring werden bekendgemaakt.

Niet alleen werden daardoor de betrokken vormingsinstellingen, maar evengoed de Parlementsleden in de maling genomen. Een voorbeeld maar.

Voor het werkingsjaar 1978 werd door de Minister herhaaldelijk medegedeeld dat de kredieten voor toepassing van het decreet op de instellingen toereikend waren, namelijk zeventig miljoen. Toch werden er voor 1978 te weinig subsidies uitge-

keerd. Dit was mede te wijten aan het feit dat er, ondanks een goedgekeurde begroting, slechts 57,9 miljoen beschikbaar werd gehouden voor het decreet. Deze vermindering van het krediet zou op 20 november 1979 (inderdaad op 20 november 1979) gelegaliseerd worden door de goedkeuring in de Cultuurraad van de begrotingswijziging 1978. Dit was in feite tegen alle fatsoen, omdat via het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting 1978 een totale miskennis plaats vond van de reeds aan alle beleidsverantwoordelijken gesignaleerde probleemsituatie.

Deze en andere feiten stemmen wonderwel overeen met onze eigen ervaringen. Herhaaldelijk stelden wij vragen betreffende de subsidiepolitiek. Het antwoord dat wij kregen, was telkens ondermaats.

Op 15 januari van dit jaar stelden wij nog een mondelinge vraag. We durven ze hier te herhalen, omdat ze bijna alle knelpunten van de **subsidiepolitiek** insluit.

We wezen vooraf op de verschillende toepassingswijzen voor uitbetaling krachtens de verschillende decreten, met de mogelijkheid en de werkelijkheid van discriminatie van de ene werksort ten aanzien van de andere, meer bepaald de verenigingen ten opzichte van de instellingen.

De Volksunie heeft altijd gepleit, destijds bij monde van Senator Maurits Vanhaegendoren, voor het tot stand brengen van één enkel raamdecreet, waarin alle vormen van sociaal-cultureel werk zouden omvat zijn, zodat onderlinge discriminatie zou uitgesloten zijn.

Men heeft ons niet willen volgen en men ziet hiervan nu het resultaat.

En aan die vaststelling koppelden wij een aantal vragen, die onverminderd geldig blijven.

Wanneer wordt voorzien in een indexaanpassing van minimum 15%, ook voor de instellingen ?

Wanneer voorziet de Minister in een inhaaloperatie voor de instellingen ?

Hoe ziet de Minister de verdere evolutie met het oog op het volledig uitkeren van de door de decreten voorziene subsidiëring ?

Heel wat organisaties worden thans nog gesubsidieerd door middel van het KB van 1967. Voorziet de Minister hier in de nabije toekomst in een subsidiëring van de voorziene 50%, die vorige jaar maar 40% meer was. Naast de organisaties voor amateuristische kunstbeoefening wordt krachtens bedoeld KB een niet onbelangrijke werksort, het volksontwikkelingswerk, gesubsidieerd. Deze werksort dreigt, nadat het decreet op de amateuristische kunstbeoefening is goedgekeurd, vergeten te worden.

Wanneer voorziet de Minister de realisering van het decreet op de volksontwikkeling en wanneer zal het van toepassing zijn? Hebben zij die gewagen van 1985, gelijk ?

Nogmaals : onze ervaringen stemmen wonderwel

overeen met de gegevens van het zwartboek. Heel zeker moet het een en het ander de volksvertegenwoordiging én de beleidsverantwoordelijken aanzetten tot een diepgaande reflectie omtrent ons cultureel beleid, en meer bepaald ons subsidiebeleid.

Wanneer komt hierover een fundamenteel debat? Met de ervaringen na zovele jaren werking van de decreten, met de zinvolle opmerkingen als deze van het zwartboek, moet men de politieke moed opbrengen zonedig — en het is nodig — de tot op heden gevoerde politiek radikaal te wijzigen.

Van nauwelijks te onderschatten belang hierbij is dat de volksvertegenwoordiging niet zou miskend worden. Bij het vastleggen van de prioriteiten moet de stem van de volksvertegenwoordiging doorslaggevend zijn.

Wijziging van prioriteiten kan bijvoorbeeld gebeuren via begrotingswijzigingen, na openbaar debat. In ieder geval zal de VU-fractie de begroting in dit licht grondig onderzoeken en wellicht voorstellen tot begrotingswijzigingen formuleren.

Tegelijk doen we hier de suggestie tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie. De taak van deze commissie zou er mede in bestaan een dringend onderzoek te wijden aan het veelvuldig geciteerde zwartboek van de BVVO.

Er blijven zovele vragen open.

We keken, zoals gezegd, dan ook met meer dan gewone belangstelling uit naar het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve van de nieuwe regering, waarin we hoopten een antwoord te vinden op minstens een aantal vragen.

Maar niets daarvan.

Onder hoofding C. «Culturele Materies» vinden we precies geteld vijf lijnen — en dan nog niets anders dan vaagheden en algemeenheden.

Bij punt 10: «De bestaanszekerheid van de tewerkgestelden in de culturele sector kan beter gevrijwaard worden onder andere door een snellere uitbetaling van de diverse toelagen».

En bij punt 13 : «De voorbereiding van het decreet op het volksontwikkelingswerk zal worden geactiveerd».

Duidelijkheid is natuurlijk nog wat anders. . .

Is het teveel gevraagd als we over dit alles dringend duidelijkheid wensen ?

Wij hebben dan ook een voorstel van resolutie betreffende de subsidiepolitiek inzake Nederlandse cultuur, neergelegd. Dit voorstel van resolutie luidt als volgt — ik zal de inleiding niet lezen — : «De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap richt, ter uitvoering van artikel 16 van de wet van 21 juni 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en de Franse Cultuurgemeenschap, een bijzondere commissie op belast met een onderzoek van de subsidiepolitiek inzake Nederlandse cultuur. De bijzondere commissie brengt, zes maand na haar

oprichting, verslag uit over haar bevindingen». Ik heb hier deze bundel, samen met het voorstel van resolutie, bij. Ik wil deze bundel aan de Voorzitter overhandigen om hem aan de leden van de Cultuurraad mede te delen. Ik verklaar mij zeker bereid dit vooraf in de commissie te bespreken. Ten slotte nog dit: ik meen hier bijna nog niets te hebben gehoord — en ook in de regeringsverklaring valt daarover weinig te lezen — over de Noord-Zuid-integratie. Wel is er sprake van een Commissariaat-generaal voor de Nederlandse cultuurgemeenschap als mogelijkheid tot uitstraling in de wereld.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers's, geachte collega's, ik wens hier een vurig pleidooi te houden om de wil op te brengen om, via de media, het onderwijs de ruime menselijke contacten en de wetenschappelijke samenwerking te komen tot een beter contact tussen Noord- en Zuid-Nederlanders als behorende tot dezelfde stam.

Voor nu wij door het gebruik van het woord «Vlaams» terug naar het provincialisme dreigen af te zakken. De Franstaligen hebben dat niet gedaan en geven daardoor blijk zich te willen integreren in de grote Franse taalgemeenschap. In het groot-Europa van morgen zullen wij alle leden van de Nederlandstalige gemeenschap nodig hebben om stand te kunnen houden als cultuurgemeenschap. Daarom is het de hoogste tijd dat de Noord-Zuid-integratie wordt verwezenlijkt met al de middelen waarover wij beschikken. Ik hoop dat al de leden van deze Cultuurraad daaraan zullen meewerken. *(Applaus bij de leden van de VU)*

DE VOORZITTER: Dames en heren, ik heb kennis genomen van het voorstel van resolutie dat werd ingediend door de heer De Rouck. Zoals het voorzien is in ons reglement, verzend ik het naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport, die er het nodige gevolg aan zal geven.

De heer Baldewijns heeft het woord.

DE HEER E. BALDEWIJNS *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, ongeveer 10 jaar geleden werden geestdriftige woorden uitgesproken in binnen- en buitenland ter gelegenheid van het Europees Natuurbeschermingsjaar, woorden die niet alleen een groter bewustzijn van de onvervangbare waarden van ons natuurpatrimonium hebben opgewekt, maar ook op de toenemende bedreigingen van ons natuurlijk milieu hebben gewezen.

Dit initiatief was gegroeid uit de middelen van de natuurbescherming en was er op gericht meer middelen ter beschikking te stellen van de beveiliging van de natuurgebieden met hun zo rijke verscheidenheid aan dier- en plantensoorten. Het

ging in hoofdzaak om het natuurbehoud *sensu stricto*, dit wil zeggen om het behoud van wat nog ongerept en ongeschonden is gebleven.

Naarmate deze actie is uitgedeind naar de beleidsverantwoordelijken toe werd het zwaartepunt zeer duidelijk verschoven naar wat men sindsdien de «hinderproblemen» is gaan noemen, en waarvan ieder van ons dagelijks de gevolgen kan ervaren.

De verontreiniging van lucht, water en bodem, het lawaai, het stralingsgevaar, kortom de versnelde teloorgang van de natuurlijke hulpbronnen hebben sindsdien ongetwijfeld zowel de burger als de gezagdrager meer weten te boeien dan de teruggang van een aantal met uitsterven bedreigde dier- en plantensoorten, laat staan de inkrimping van hun groeiplaatsen. Dit moet wel eens worden toegegeven.

Het wordt derhalve dringend om aan deze scheefgetrokken situatie iets te doen om het onbehagen dat in natuurbehoudskringen alsmaar toeneemt, enigzins weg te werken.

Is het dan ook niet meer dan tijd om aan het natuurbehoud in Vlaanderen een verhoogde prioriteit te geven?

Graag zou ik ter zake een viertal concrete punten behandelen.

De wet op het natuurbehoud dateert van 12 juli 1973. Van 1973 tot nu werden slechts een beperkt aantal uitvoeringsbesluiten op deze wet genomen die hoofdzakelijk betrekking hebben op beheersreglementen van natuur- en bosreservaten en de werking van de Hoge Raad voor Natuurbehoud.

Wordt het niet de hoogste tijd om de wet op het natuurbehoud operationeel te maken? Tot mijn spijt moet ik zeggen dat ik daarover zeer weinig terugvind in de beleidsverklaring van de Vlaamse executieve.

In vergelijking met het buitenland ligt in ons land de oppervlakte aan beschermde natuurgebieden procentueel veel te laag.

De natuurreservaten zijn doorgaans tot het strikte minimum beperkt. .

— *Mejuffrouw G. Devos, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

Geen wonder dus dat deze uiterst kostbare terreinen te lijden hebben van een veel te sterke bezoekersdruk. Ik weet, mijnheer de Minister, dat gij al het mogelijke doet om bossen aan te kopen en in de mate van het mogelijke open te stellen voor het publiek.

Zou het niet wenselijk zijn dezelfde inspanning te leveren voor de natuurreservaten?

Met genoegen heb ik kunnen vaststellen dat een Vlaamse Hoge Bosraad en een Vlaamse Hoge Raad voor de Riviervisserij werden ingesteld.

Een voorwaarde tot efficiënt natuurbeheer lijkt

mij echter de omvorming van de huidige Hoge Raad voor Natuurbehoud.

Het blijkt dat de coördinerende functie, waarvan uit andere departementen en belangengroepen een groot aantal leden ambtshalve in de Hoge Raad werden opgenomen, weinig realiseerbaar is en evenmin bevorderlijk voor de zaak van het natuurbehoud. Het afwegen van de belangen hoeft mijns inziens niet op dit vlak te geschieden.

Tot slot moet ik er de aandacht op vestigen dat het voor iedereen steeds moeilijker wordt om wegwijs te worden uit de terminologie die gebruikt wordt in de wetten op het natuurbehoud, de stedenbouw en de ruimtelijke ordening en het decreet op de monumenten en landschappen. Men spreekt naast mekaar over natuurgebieden, natuurreservaten, reservaten, parken, natuurparken, landschaps-parken, bossen, bosreservaten, valleigebieden, ecologisch waardevolle gebieden enz..

Als ik mag besluiten met een zinsnede uit het regeerakkoord : «Een optimale coördinatie tussen alle bevoegdheden inzake natuurbehoud, ruimtelijke ordening en landschapsbescherming is dringend noodzakelijk », dan zou ik daar willen aan toevoegen, leden van de executieve, laten wij misschien beginnen met het zoeken naar eenvormigheid in de terminologie. (*Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen*)

DE VOORZITTER: De heer Moors heeft het woord.

DE HEER C. MOORS (*op de tribune*): Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, mevrouwen en heren Staatssecretarissen, beste collega's, in verband met het regeerakkoord dat thans ter bespreking voorligt, wens ik over drie deelaspecten van het beleid het woord te voeren. Vooreerst over het regeerakkoord en de problematiek van de decentralisatie. Ten tweede, over het uniformistisch karakter van het beleid of, met andere woorden, het gevaar van onvoldoende rekening te houden met de verscheidenheid van de problemen in Vlaanderen en dit vooral op geografisch vlak. Ten derde, over de administratie.

Bij het lezen van dit regeerakkoord komt het mij voor dat heel het beleid wordt gezien als gewoon een verticale afsplitsing van het nationale. Welke bevoegdheden heeft de Vlaamse deelregering en welk eraan beantwoordend beleid kan zij voeren zij het complementair of zij het in plaats van de nationale ministers? Dit schijnen de hamvragen te zijn. Op enkele uitzonderingen na wordt nergens gewezen op het gedecentraliseerd karakter van het beleid binnen de Vlaamse gemeenschap. Het is alsof men het Belgische centralisme vervangt door een Vlaams centralisme. Uiteraard kan dit niet de bedoeling zijn. Ik neem aan dat de actualiteit van en de wijze waarop de staatshervorming thans in ons land verloopt bij voorrang de aandacht vragen

voor het geven van een duidelijke structuur aan de eigenheid, aan de autonomie van de gemeenschappen. Maar, dit mag niet betekenen dat het te voeren beleid binnen de Vlaamse gemeenschap geen aandacht zou besteden aan de wijze waarop de opbouw van het beleid in Vlaanderen dient te gebeuren en de wijze waarop deze Vlaamse gemeenschap intern dient opgebouwd. Vragen stellen zich. Hoe zal bij het beleid, vooral bij het sociaal-cultureel beleid, de burger nauwer betrokken worden? Welke voorzieningen zijn er nodig? Hoe kunnen deze voorzieningen zo efficiënt mogelijk aansluiten op de reële behoeften? Hoe zal de planning voor een verantwoorde spreiding zorgen? Hoe zullen de beperkte middelen zo efficiënt mogelijk worden aangewend? De antwoorden op deze vragen vormen de uitgangspunten van waaruit het beleid zal moeten worden gevoerd.

Hierbij dient men zich dan ook te bezinnen over de rol van de gemeenten en van een coördinerend, plannings- en beleidsintermediair niveau tussen de gemeenten en de regionale overheid.

Op deze vragen wordt in feite geen antwoord gegeven in dit regeerakkoord. Hieraan voorbijgaan, om welke reden dan ook, zou betekenen dat onze Vlaamse gemeenschap niet zou aansluiten op een maatschappelijke ontwikkeling op het vlak van de democratisering, de participatie, de eigen verantwoordelijkheid en van de efficiency van de voorzieningen die zich internationaal aftekent.

Het zou ook betekenen dat de Vlaamse gemeenschap geen oog heeft voor de aard van het regionalisatieproces in de ons omliggende landen zoals in Frankrijk, Duitsland, Italië en Nederland. Hopelijk, mevrouw de Voorzitter, zal de eigen aard van onze communautaire problematiek niet de ware aard van de internationale maatschappelijke ontwikkelingen verdoezelen zoals in 1968, toen de problematiek van de splitsing van de universiteit van Leuven de ware doelstellingen van de studentenrevolte verborg.

Het ergste voor onze Vlaamse gemeenschap zou zijn dat de decentralisatie- en de participatiegedachten zouden worden beperkt tot een verticale afsplitsing van bevoegdheden tot een beleidsverdeling tussen het nationale en de gemeenschappen terwijl de horizontale bevoegdheidsverdeling, zoals hierboven gesteld, niet zou worden doorgevoerd.

In een tweede punt, mevrouw de Voorzitter, wens ik even te wijzen op het gevaar van een te uniformistisch beleid, dat wil zeggen dat het beleid zou worden gevoerd op de doorsnee-Vlaamse problematiek zonder rekening te houden met de verschillen binnen Vlaanderen.

Dit gevaar is minder groot in de categoriale zorg naar gezinnen, gepensioneerden, jeugd, gehandicapten toe dan vooral in de geografische verschillen. Ik wil enkele voorbeelden aanhalen. Wat

de woningbouw betreft moet prioritair de aandacht gaan naar het saneringsbeleid. Dat wil zeggen naar het wederuitrusten van bestaande woningen. Men geeft de indruk dat er bijna geen behoefte meer zou zijn aan nieuwbouw. Ik wil er op wijzen dat omwille van de demografische expansie in bepaalde gebieden, er daar nog wel behoefte is aan nieuwbouw. Ik meen dat dit aspect in het beleid moet worden ingebouwd.

Een tweede voorbeeld is het bibliotheekdecreet dat thans in uitvoering is. Wanneer bepaalde gemeenten, vooral gemeenten met heel wat wijken en oude deelgemeenten, in aanmerking willen komen om het bibliotheekdecreet door te voeren naar de lokale gemeenschappen toe, dan is dit bijna onmogelijk omwille van de minimumnormen die men oplegt om een bibliotheek op te richten. Dit zowel wat het aantal boekdelen als wat de oppervalkte die men ter beschikking stelt betreft. Ik wil hier niet ingaan op de problematiek van onze plattelandsgebieden. Ik heb de gelegenheid gehad daar uitvoerig op in te gaan bij een voorgaande bespreking.

Ik kan toch niet nalaten er op te wijzen dat er momenteel verhoudingen en verschillen optreden in de diverse gewesten in Vlaanderen dat deze als het ware uit elkaar groeien. Er werd een zodanig beleid gevoerd dat bepaalde gebieden, vooral deze met kleine kernen, niet in aanmerking komen voor een minimale uitrusting qua culturele centra, sportinfrastructuur, sport en cultuuranimatoren en zelfs onderwijs. Het zijn vooral deze streken die voor de verticale subsidiëringspolitiek niet in aanmerking komen. Het blijven cultuurarme streken.

Het zal derhalve dringend nodig zijn ons beleid om te vormen, rekening houdend met de diversiteit van de problemen in Vlaanderen. Het uniformistisch beleid moet in elk geval worden omgebogen rekening houdend met de noden die zich op gewestelijk vlak voordoen.

In een derde punt wil ik nog even ingaan op het probleem van de administratie. De huidige regeringsverklaring stelt de oprichting van een administratie voor de gemeenschappen in het vooruitzicht. Geen enkel woord wordt in het regeerakkoord van de Vlaamse executieve gezegd over de inrichting en de noodzaak van een efficiënte werking ervan. Weliswaar werd in de beleidsverklaring van 15 mei 1979 gezegd dat een doorzichtige administratie van de lokale en regionale structuren met inbegrip van intercommunale verenigingen zal nagestreefd worden.

Mevrouw de Voorzitter, ik meen nochtans dat naar aanleiding van de inrichting van een Ministerie voor de Vlaamse Gemeenschap van de gelegenheid moet worden gebruik gemaakt om bepaalde misgroeiende weg te werken. Ieder gemeentebestuurder en ook de burger voelt steeds meer aan dat de administratie als een traag, ongecoördi-

neerd en een bemoeizuchtig iets werkt. Zij ondervindt steeds minder het dienstverlenend aspect dat normaal van de administratie zou moeten uitgaan.

Op dit ogenblik kan ik tientallen voorbeelden aanhalen, in die mate zelfs dat een aantal gemeentebestuurders vaak eerder de neiging hebben om bepaalde toelagen niet aan te vragen, dan de lange lijdensweg van de subsidiëring af te leggen, die dan uiteindelijk nog als resultaat zal hebben dat het project duurder zal zijn voor de lokale gemeenschap.

Uiteraard is de steeds ingewikkelder wetgeving en reglementering hiervan mede de oorzaak. Het verheugt mij dat in dit regeerakkoord uitdrukkelijk voor bepaalde sectoren, onder meer in verband met de ruimtelijke ordening, vereenvoudigingen worden aangekondigd.

Feit is echter dat veel ambtenaren eigen interpretaties blijven geven en bijkomende eisen stellen. Ik meen dat bij de overheveling naar een Vlaams ministerie toe de organisatie en de goede functionering maximaal dienen bewerkstelligd.

Tenslotte wens ik nog even in te gaan op de problematiek van de vestiging van de administratie en de tewerkstellingspolitiek.

Mevrouw de Voorzitter, ik heb het niet over de vestigingsplaats van de Vlaamse Gemeenschapsraad, van de Vlaamse executieve, doch ik wil wel wijzen op het feit dat de lokaliserings van de administraties, of althans bepaalde besturen ervan, mede een element van de te voeren tewerkstellingspolitiek kan vormen.

Ik verwijs hierbij naar Nederland waar bepaalde nationale administraties werden en worden overgeheveld naar streken met een hoge werkloosheid, onder meer naar de overheveling van CBS in Heerlen. Analooq hieraan vraag ik dat de leden van de Vlaamse deelregering zouden overwegen hoe bepaalde besturen van de gemeenschapsadministratie zouden kunnen worden ingeplant in bepaalde gebieden met hoge werkloosheid in Vlaanderen.

Mevrouw en heren Ministers, heren Staatssecretarissen, in mijn betoog heb ik mijn bezorgdheid willen uiten over de mogelijke ontwikkeling van het beleid in de Vlaamse gemeenschap.

Ik hoop dat, ondanks alle bekommernissen om de nieuwe instellingen en de autonomie gestalte te geven, de zorg voor een gedecentraliseerd beleid, voor een beleid afgestemd op de pluriformiteit van de noden en voor een Vlaams efficiënte administratie, maar die ook een element zal vormen voor de tewerkstellingspolitiek, uw bijzondere aandacht zullen wegdragen. (*Applaus*)

DE VOORZITTER: De heer Seeuws heeft het woord.

DE HEER W. SEEUWS (*op de tribune*): Me-

vrouw de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, meer dan bij het debat over de regeringsverklaring in de beide kamers, biedt de bespreking van het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve, de gelegenheid te blijven stilstaan bij enkele voldoende belangrijke detailpunten, wat de culturele en onderwijsmateries betreft.

Onze fractie verheugt er zich over dat in de beleidsovereenkomst opnieuw de oprichting van een «Centrale Raad voor het Cultuurbeleid» werd opgenomen, een programmapunt dat reeds op het eerste congres van de Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid, in 1968 werd voorgesteld.

In deze benarde tijden van economische stilstand, is het inderdaad meer dan ooit nodig een planmatig beleid te voeren — ook in de sociaal-culturele sector — teneinde op basis van wetenschappelijk onderzoekswerk en in overleg met de betrokken sectoren, het groeiritme te bepalen en de prioriteiten van de cultuurpolitiek vast te leggen voor de komende periode.

De beschikbare middelen moeten oordeelkundig aangewend worden en ook in deze materie moeten we de moed opbrengen om te rationaliseren waar dat kan, maar te investeren waar het moet.

Met andere woorden, wij zijn tegen de toepassing van een loutere subsidieregeling-van-drie «binnen de perken van de begroting», en willen een positieve bijdrage leveren door enkele prioriteiten in het beleid aan te duiden, waarvoor — naar wij menen — de bijkomende middelen bij voorrang moeten aangewend worden.

Ten eerste wat de bestaanszekerheid betreft.

Dit punt van het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve, zouden we willen verduidelijken naar de werkzekerheid van de culturele werkers in deze sector.

We zouden meer bepaald willen weten of ook in de toekomst tenminste de door de decreten verplicht gestelde weddetoelagen, vooraf en integraal zullen veilig gesteld worden, welke ook de beschikbare kredieten op de begroting zijn.

Voor de jeugdsector, moeten dan wel bijzondere maatregelen genomen worden om een analoge regeling te kunnen treffen.

Ten tweede, wat betreft de infrastructuur, moeten doortastende en afdoende maatregelen getroffen worden om de coördinatie van de culturele en sportinfrastructuur te verzekeren.

Wij begrijpen terzake niet goed de dualiteit of het parallellisme die in de punten 3 en 12 van het regeerakkoord vervat zitten, maar dat zal waarschijnlijk worden toegelicht.

Er kan ongetwijfeld een grondige sanering gerealiseerd worden door een betere organisatie en een beter op elkaar inspelende geïntegreerde conceptie, ook in relatie tot de onderwijsvoorzieningen en tot de sector van de sociale huisvesting. Anderzijds zou de discriminatie van sommige

achtergebleven streken, moeten verhinderd worden door de prioriteiten van het plan als een verplichte voorwaarde te maken voor de subsidiëring van overheidsinfrastructuur aan ondergeschikte besturen.

Ten derde is het voor ons duidelijk dat de geleidelijke uitvoering van het bibliotheekdecreet tot de prioriteiten behoort.

Als niets meer kan, moet dit nog kunnen, om het wat overtrokken te zeggen.

We hebben er vroeger op gewezen dat de realisatie van het bibliotheekdecreet geld zou kosten, wellicht veel geld. Maar we kunnen nu niet meer terug. Er moet nu een duidelijke planning gemaakt worden van de concrete uitvoering gespreid over het ganse Vlaamse gewest.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om met aandrang te pleiten voor een spoedig resultaat van de besprekingen die, naar ik meen te weten, aan de gang waren op het einde van de vorige regering in verband met het bibliotheekonderwijs, zodat de deskundige opleiding van voltijdse bibliothecarissen kan worden verzekerd.

De toekomst van het bibliotheekwezen, dat ik de basis voor elke politiek van volksopleiding durf noemen en de absolute voorwaarde voor een beleid van permanente educatie, hangt inderdaad mede af van de kwalitatieve vorming van het personeel dat morgen in de gemeentelijke openbare bibliotheken zal werken.

Ten vierde is er de idee van de permanente vorming, die in het onderwijsluik is opgenomen.

We pleiten voor een dubbel aspect : ten eerste, de realisatie van een volwaardig cultureel verloop om het recht op permanente vorming en het onderwijs voor volwassenen te kunnen concretiseren ;

ten tweede, maatregelen van positieve discriminatie ten opzichte van sommige lagere scholen waar thans kansarme kinderen terecht komen, om te vermijden dat de kloof nog wijder wordt tussen zij die weten en zij die niet weten, wat later moet leiden tot zij die hebben en zij die niet hebben.

Ten vijfde, wat het sociaal toerisme betreft, gaat iedereen nu wel akkoord over de economische noodzaak om het toerisme in eigen land te bevorderen : de gezinsbudgetten schijnen trouwens als vanzelfsprekend de weg aan te wijzen.

Voor het sociaal toerisme moet nieuwe kansen krijgen : men mag nu niet enkel meer investeren in stenen en bedden. Evenveel aandacht moet gaan — net zoals dit vaak in typische vakantiegebieden het geval is — naar de omkadering voor de animatie, en naar de culturele en sportieve ontspanning.

Dit zijn, mevrouw de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, enkele aspecten waarop wij, wat de culturele materies betreft, de nadruk willen leggen.

Iets wil ik persoonlijk nog wel kwijt : ik behoor tot diegenen die tien en meer jaar geleden tot de als ietwat zonderlingen beschouwd werden, omdat

we meer aandacht durfden bepleiten voor de sociaal-culturele sector en voor het vormingswerk. Toen was het inderdaad nog «de bon ton» om het accent te leggen op de «Schone Kunsten» met de grote K.

Nu besteedt het zeer gedetailleerde programma-akkoord voor de Vlaamse executieve, althans wat de tekst betreft, één derde van haar aandacht aan de sociaal-culturele en vormings-materies.

Met geen woord wordt gerept over de kunstenaar en zijn creatieve arbeid.

Ik heb trouwens soms de indruk met een gefronste blik te worden bekeken als ik met enig enthousiasme over een artistiek hoogstaand cultureel gebeuren durf vertellen dat ik heb bijgewoond, alsof het als niet gepast voorkomt het als elitair beschouwde woord «kunst» nog te gebruiken zonder zich daarvoor te verontschuldigen.

Ik neem aan dat dit geen teken aan de wand is voor wat morgen in het geregionaliseerd Vlaanderen, cultureel zal te beleven vallen.

Maar ik ben er natuurlijk van overtuigd dat dit niet de bedoeling is geweest.

We zullen ons dan ook — net als in het verleden trouwens, en rekening houdend met de aangeduide prioriteiten — volledig inzetten voor de verwezenlijking van het programma van de Vlaamse deelregering.

(Applaus)

DE VOORZITTER : De heer Verberckmoes heeft het woord.

— *De heer H. Boel, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.*

DE HEER F. VERBERCKMOES (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, het bibliotheekdecreet, dat net iets meer dan twee jaar geleden werd goedgekeurd, werd bij de bespreking beschreven als een zeer belangrijke stap vooruit voor het bibliotheekwezen in Vlaanderen. Aandringen op een zo goed mogelijke uitvoering van het bibliotheekdecreet kan daarom misschien overbodig lijken, maar in een tijd waarin besparingen alom moeten doorgevoerd worden, is het goed dat het gebeurt. Immers, omwille van zijn inherent belang, heeft de PVV toen als oppositiepartij het bibliotheekdecreet mee goedgekeurd.

Op dit ogenblik begint de concretisering van dit decreet zich geleidelijk af te tekenen en worden er ook enkele knelpunten duidelijk. Bij de bespreking van het decreet werd door meerdere sprekers, en ook door mijn partijgenoot, de heer De Grève, gewezen op de dwingende noodzaak om de opleiding tot bibliothecaris degelijk uit te bouwen. Op dit ogenblik, twee jaar later, is daar nog niets van in huis gekomen. Het bibliotheekdecreet voorziet in een aangepast personeelskader en

stelt, terecht, zekere diplomavooraanvoorwaarden voor het personeel. Inderdaad, de optimale uitvoering van het bibliotheekdecreet ligt voor een niet onbelangrijk deel in handen van het bibliotheekpersoneel, dat mede het gelaat van de bibliotheek zal bepalen. De uitdeinende taken van de bibliothecaris zullen steeds zwaardere eisen stellen.

We moeten vaststellen dat vandaag de dag de vraag naar bevoegd en geschoold bibliotheekpersoneel niet verenigbaar is met de bestaande opleidingsmogelijkheden. Het voorzien in een dagopleiding is dan ook een dwingende noodzaak. werden hieraan gewijd, zodat in overleg met de onderwijsministers op korte termijn een oplossing moet gevonden worden. De bestaande opleiding in het kader van de sociale promotie zal zeker nog een zekere tijd noodzakelijk blijven, onder meer om de in functie zijnde bibliothecarissen de mogelijkheid te bieden zich te vervolmaken en om doorgroeimogelijkheden voor hen open te houden. Voor een goede uitvoering van het bibliotheekdecreet is de inrichting van een dagonderwijs een eerste fundamentele vereiste.

Het bibliotheekdecreet legt de gemeentelijke openbare bibliotheek zowel het inwendig als het uitwendig pluralisme op, conform het Cultuurpact. Deze bepaling werd door alle partijen onderschreven en we rekenen erop dat ze loyaal zal uitgevoerd worden, ook wat betreft het personeelskader. Dit is een billijke verzuchting en haar uitvoering kan tekenend zijn voor de wil om te komen tot een pluralistisch Vlaanderen.

Vooraleer even uw aandacht te vragen voor de schoolmediatheken, nog een tweetal bedenkingen. Het met nogal wat ruchtbaarheid afgekondigde koninklijk besluit op de oprichting van een Nederlandstalig Centrum voor de Openbare Bibliotheken wacht nog steeds op zijn uitvoering. De voor dit centrum weggelegde taken zijn nochtans vrij belangrijk, zodat we hopen dat dit centrum vlug vorm zal krijgen. Het bibliotheekdecreet voorziet het tot stand komen van een decreet op de begeleidingsorganisaties. We hopen dat vooraf overleg zal gepleegd worden met de betrokken organisaties.

Op het ogenblik dat de reorganisatie en de uitbouw van het openbaar bibliotheekwezen in ons land werkelijkheid wordt, zouden we graag even uw aandacht vragen voor de documentatievoorziening voor de schoolgaande jeugd. De openbare bibliotheek was jaren de oude vriend en toeverlaat van de schoolgaande jeugd. Tot vóór de vijftiger jaren bezorgde de openbare bibliotheek de aanvullende lectuur die de school niet verschafte aan de leerlingen. Sedert jaren zijn echter de mogelijkheden van de openbare bibliotheek niet meer te verzoenen met de gewijzigde eisen van het onderwijs. Het langer schoollopen, de vernieuwing van het onderwijs en het ontstaan van gespecialiseerde

opleidingen maken dat de openbare bibliotheek niet meer kan voorzien in de daartoe vereiste gespecialiseerde werken. Dit behoort niet tot de opdracht van de openbare bibliotheek en bijgevolg moet het onderwijs zelf instaan voor de noden die het creëert. Dit betekent niet dat het jeugdbezoek aan de openbare bibliotheek overbodig zou zijn, eens een degelijke schoolmediatheek zou bestaan. Er kan niet genoeg op aangestuurd worden de scholieren vertrouwd te maken met de openbare bibliotheek. Ze moeten er nog meer wegwijs gemaakt worden waarbij de klemtoon moet liggen op het complementaire karakter van de openbare bibliotheek.

Bij dit pleidooi voor het uitbouwen van een net schoolmediatheken komt nog een ander aspect kijken. Wil de school met haar tijd meegaan, dan kan de kennisoverdracht niet langer gebeuren met de traditionele of halfaangepaste middelen. Een overschakeling op audiovisuele middelen in de beste vorm is een dwingende noodzaak. Het ligt immers voor de hand dat de vergelijking gemaakt wordt met de buitenschoolse informatie die wel fris en aantrekkelijk kan overgebracht worden.

In deze omstandigheden is de oprichting van een schoolmediatheeknet, gesteund door een stevige administratieve en pedagogische dienst een noodzaak. De rol van de schoolmediatheek vloeit voort uit de aard van de informatie, die voor de studies nodig is en onmogelijk door de openbare bibliotheek kan verstrekt worden. Als kern en stuwende kracht zou een departementale dienst voor de schoolmediatheken kunnen fungeren. Onder de leiding van een bevoegd personeelslid is voor elke schoolgemeenschap een centrale mediatheek aangewezen. In elke school kan een basisuitrusting voorhanden zijn.

We meenden dat het goed was bij de nieuwe organisatie van het openbaar bibliotheekwezen even de aandacht te vestigen op de noodzaak van de uitbouw van een net schoolmediatheken. Wanneer hiermee vlug een aanvang wordt gemaakt, verkeert men op dit ogenblik in de ideale situatie dat van bij de uitbouw van de beide structuren, het openbaar bibliotheekwezen en een schoolmediatheeknet, een officiële complementaire samenwerking tussen schoomediatheek en openbare bibliotheek kan uitgewerkt worden. Dit zou niet zonder belang zijn voor de leatuurvoorziening in het algemeen.

(Applaus bij de leden van de PVV)

DE VOORZITTER: De heer Diegenant heeft het woord.

DE HEER A. DIEGENANT *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, het verheugt mij dat wij deze bespreking kunnen houden, zelfs nog op dit

late uur. Ze is de bevestiging van de wil om een Vlaamse deelstaat uit te bouwen en deze dichter bij de burger te laten functioneren, correct en klaar, volgens de regels van de parlementaire democratie. Het is onze wil, maar het blijft een opdracht. Onze Cultuurraad besprak reeds culturele begrotingen, regeringsnota's, en ook eenmaal een regeerverklaring. Ditmaal bespreken we opnieuw een regeerverklaring. Ze slaat evenwel op een bredere waaier van materies dan voorheen. Deze evolutie is positief. Naast de oorspronkelijke culturele materies worden door dezelfde Raad thans ook de persoonsgebonden materies besproken, evenals de plaatsgebonden of gewestmateries.

Wij moeten er nu voor zorgen dat de jaarlijkse begrotingen voor al deze materies in onze Raad worden besproken. Dit zou spoedig moeten kunnen. Dit moge dan de aanloop zijn tot regeerverklaringen en begrotingen voor een Vlaamse executieve voorgelegd aan een Vlaams Parlement waarvoor de executieve dan ook politiek verantwoordelijk is, in de volle betekenis van het woord. Mijnheer de Voorzitter, op twee punten van de voorliggende regeerverklaring wil ik nader ingaan: namelijk het beleid inzake sport en het beleid inzake gezondheidszorg. Over het sportbeleid zegt de regeerverklaring twee dingen: ten eerste, het statuut van de niet betaalde sportbeoefenaar moet worden aangepast; ten tweede, er moet een coördinatie tot stand komen voor het functioneel en dagrond gebruik van de sportinfrastructuur opgericht door de openbare besturen en scholen.

Wat het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar betreft, moet inderdaad worden vastgesteld dat dit decreet niet afdwingbaar is. Er moet ook worden vastgesteld dat naar ons gevoel ten onrechte, in sportmiddens de indruk wordt gewekt dat alles wat de wet voorschrijft, fout is. Er wordt een aversie gekweekt. De wetgever moet de sport niet bemoederen. Wel moet hij erop staan dat in alle sectoren van de samenleving, rechtvaardigheid, gelijkheid en menselijkheid heerst. «Entre le faible et le fort» zei Lacordaire, «la liberté opprime, ia loi protège».

DE HEER G. DE ROUCK: Franse citaten zijn hier niet toegelaten!

DE HEER A. DIEGENANT: De wetgever moet door zijn belangstelling en steun in overleg met de sportmiddens aanmoedigen tot een eerbare sport, beroepssport zowel als liefhebberssport. De toename van de actieve sportbeoefening in Vlaanderen heeft heel wat problemen van infrastructuur doen ontstaan. Er zijn zalen en velden tekort. Wij steunen dan ook elk initiatief dat ertoe strekt de bestaande infrastructuur maximaal open te stellen. In dezelfde lijn doen wij een oproep opdat de inspanning inzake infrastructuur zou worden voortgezet. Er blijven onder meer nog sedert jaren

geplande initiatieven af te werken. In dezelfde zin pleiten wij ook voor veilige wandelwegen, meer fietspaden, openbaar groen — gebruiksgroen —, voldoende zuivere rivieren en andere wateroppervlakten. Er is ook een schrijnend tekort aan logies voor schoolsportweken en vakantiesportkampen.

Mevrouw de Minister, alleen een volk dat ook fysiek fit is, kan de toekomst met vertrouwen tegemoet zien. Doorheen de lichaamsbeweging zorgt de sport ervoor dat de mensen hun zelfvertrouwen bewaren en hun kunnen op peil houden. Het Bestuur voor de Lichamelijke Opvoeding, de Sport en het Openluchtlevens heeft tot de verspreiding en de kwalitatieve verbetering van de sport in Vlaanderen zeer veel bijgedragen.

Het past bij het tienjarig bestaan van het BLOSO dat we dit bestuur, dat we de mensen die het animeren, onze waardering en erkentelijkheid betuigen. Wij hopen dat hun dynamisme onaangetast blijft.

Wij hopen tevens dat het de eerste bekommernis van deze administratie zal blijven, de vrije sport waardig te dienen.

Dit kan door het verstrekken van werkingstoelagen. Het kan ook door het geven van aanmoedigingstoelagen bij het optrekken van privé-infrastructuur.

Thans wordt reeds uitrusting en materieel betoelaagd. Waarom ook niet het optrekken van infrastructuur stimuleren, bij voorbeeld via een beperkt vast bedrag al dan niet gekoppeld aan een rentetoelage? Het vermenigvuldigingseffect van een uiteraard beperkte begroting kan op die manier aangewend groot zijn.

Mijnheer de Voorzitter, wat de gezondheidszorg betreft, had ik graag gewezen op het enorm belang van de echt preventieve gezondheidszorg. Dit is de gezondheidszorg die zich situeert voor de depistage. Voorkomen is nog altijd veel beter en ook veel beterkoop dan genezen.

Toen de heer De Saeger Minister van Volksgezondheid was, werden voorbereidselen getroffen om in onze Cultuurraad op basis van een regeringsnota een debat over preventieve gezondheidszorg te houden.

Wij zouden het op prijs stellen mocht dit debat, dat wellicht ook de openbare opinie zou sensibiliseren, er inderdaad komen.

Wat de ziekenhuissector betreft achten wij drie richtlijnen uit de regeringsverklaring zeer belangrijk. Wij citeren ze:

- de filosofische en ideologische opvattingen van de gebruikers worden geëerbiedigd;
- stop aan het aantal acute ziekenhuisbedden door reconversie of afbouw;
- betere taakverdeling en hiërarchie tussen de ziekenhuizen in functie van hun opdracht op plaatselijk en sub-regionaal vlak.

Bij deze laatste richtlijn dient ons inziens verstaan

dat de academische ziekenhuizen in de eerste plaats een nationale rol te vervullen hebben.

In verband met de eerste geciteerde richtlijn achten wij het belangrijk dat, binnen een algemeen kader van voorzieningen, elke ideologische strekking op evenwichtige wijze haar gezondheidsinstellingen kan oprichten en uitbouwen.

Dit geldt uiteraard evenzeer voor het gebied binnen Brussel als aan de rand ervan.

Waar op basis van algemeen geldende normen, overtal is, dient afgebouwd; waar tekort is, moet kunnen worden bijgebouwd of nieuwe instellingen opgericht.

Ook binnen de Vlaamse gemeenschap in en rond Brussel dient in de ziekenhuissector die — het weze onderstreept — met al zijn vertakkingen zo diep in het menselijk leven ingrijpt gezorgd voor de nodige eentalige, Nederlandstalige instellingen en hun ideologische diversiteit. Dit uit respect voor al onze burgers en hun opvatting.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil besluiten met dit woord over Brussel. Brussel ligt ten Noorden van de taalgrens. Het is en blijft een prioritaire opdracht voor executieve en Parlement de Vlaamse gemeenschap te Brussel, in dezelfde mate als elders in het Vlaamse land, met de nodige voorzieningen te bedienen in de onderwijs-, culturele en persoonsgebonden sector.

Het is van bijzonder belang voor de Vlaamse gemeenschap dat zij te Brussel mede beslist. Basisvereiste daartoe is dat onze gemeenschap te Brussel als gemeenschap stevig ingeplant blijft en er zich ook uitbouwt.

Hiertoe wordt in de eerste plaats gerekend op de politieke, minder dan op de financiële, solidariteit van de ganse Vlaamse gemeenschap.

DE VOORZITTER: De heer Van Den Broeck heeft het woord.

DE HEER O. VAN DEN BROECK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, in feite dacht ik dat niemand van de vorige sprekers ergens artikel 12 van de communautaire problemen zou aansnijden, maar zojuist vóór mij heeft dan toch een collega dit artikel even belicht.

Rekening houdend met hetgeen onze Voorzitter heeft gevraagd, meer bepaald niet in herhaling te vallen, zal ik in een paar minuten zeer kort en bondig nog even dit artikel 12 aansnijden, aangezien het slaat op de sport.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wij weten dat er enorme prioriteiten worden gesteld voor deze regering die in de kortst mogelijke tijd een oplossing moeten krijgen.

Niettemin ben ik toch van oordeel dat prioriteiten niet toelaten dat andere noden daardoor zouden achteruitgesteld worden.

De sport heeft als sociaal verschijnsel een enorme greep gekregen op ons maatschappelijk bestel. Maar anderzijds hebben talrijke aspecten van dit maatschappelijk bestel ook meer greep gekregen op de sport. Daardoor zijn er in de sport talrijke infiltraties aan gang die met sport eigenlijk niets meer te maken hebben.

Het uitschakelen of—indien dit niet mogelijk is — het binnen strikte perken houden van alles wat als een kankergezwell de sport kan aantasten, moet dan ook een algemeen principe zijn voor een gezond sportbeleid. Dat dit enkel via politieke weg kan gebeuren houdt op zichzelf reeds een eerste en niet te onderschatten risico in.

Inderdaad, alhoewel men soms de indruk kan krijgen dat sommigen de politiek als een boeiende sport beschouwen, wordt het toch pas echt delicaat wanneer men de sport als politiek wapen gaat hanteren.

De politieke bruikbaarheid van de sport is een feit. Daarvan hoef ik wel niemand te overtuigen nu de polemieken rond de boycot van de Olympische Spelen zeker nog niet zijn uitgedoofd maar, integendeel, wel eens een nieuwe fase zouden kunnen inluiden wat deze politieke bruikbaarheid betreft. Maar ook in eigen land kan een verdere verpolitiserings van de sport als een spijtige realiteit worden ervaren. Daarbij denken wij aan de politiek geïnspireerde sportbonden die toch stilaan in ons land de kop beginnen op te steken.

DE HEER A. DIEGENANT: Welke zijn die?

DE HEER O. VAN DEN BROECK: Wel, ik veronderstel katholieke voetbalbonden, de liberale turnbonden enzomeer. Ik durf dat gerust zeggen. Ik denk wel dat die bestaan.

DE HEER A. DIEGENANT: Zijn dat politieke?

DE HEER O. VAN DEN BROECK: Ik zeg niet dat het politieke zijn, maar men kan toch gerust stellen dat, wanneer zij een dergelijke naam in hoofding inschrijven, zij in werkelijkheid een politieke strekking hebben.

DE HEER A. DIEGENANT: Een ideologische, maar geen politieke!

DE HEER O. VAN DEN BROECK: Men zou dat inderdaad niet moeten doen, want de sport is weinig gediend met al te veel politieke inmenging.

DE HEER A. DIEGENANT: Indien zij er echt de politiek willen bij betrekken!

DE HEER O. VAN DEN BROECK: Ik ben ervan overtuigd dat weinigen kunnen stellen dat politiek en sport volledig uit mekaar kunnen worden ge-

houden. Aan de andere kant zijn er bepaalde normen. Ik ben het volledig met u eens als men zegt dat de politiek zich niet moet gaan bemoeien met privé-aangelegenheden, maar dat moreel gezien de overheid in de sport moet kunnen optreden en vice-versa.

Ik zou nu graag mijn betoog verder zetten.

Ik geloof dat essentieel dient gesteld te worden dat de taak van de overheid in feite moet beperkt blijven tot het creëren van de mogelijkheden opdat de sporter — van recreatie, over competitie tot topsporter — zijn sport in de best mogelijke omstandigheden zou kunnen beoefenen.

Als middel daartoe zien wij voor deze regering dan ook de uitwerking van enkele noodwendigheden. Ten eerste: de aanpassing — zoals u zelf hebt gezegd — van het reeds eerder genoemd statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar dient zonder uitstel of achterstel aangepast en uitgevoerd te worden, niet alleen omdat ikzelf mede-ondertekenaar ben van het nieuwe voorstel van decreet dat de toestand van de niet-betaalde sportbeoefenaar zou wijzigen, maar vooral omdat het huidige bestaande decreet ter zake de stabiliteit van ons sportleven totaal op de helling plaatst.

Vroeger was blijkbaar niet iedereen overtuigd dat het bestaande decreet niet bruikbaar was voor de ontplooiing van het sportleven. Wanneer we nu vaststellen dat er vergaderingen plaatsgrijpen met verantwoordelijken van de Vlaamse politieke partijen, met de BLOSO-administratie, met de verzoeningscommissie en met de Hoge Raad van de Sport om te trachten een verbeterd decreet uit te werken, moet men hier de besluiten uit trekken dat nu iedereen inziet dat er wijzigingen dienen aangebracht te worden.

Daarom pleiten wij dan ook voor een vrijheid van de niet-betaalde sportbeoefenaar die beter in overeenstemming te brengen is met de noodwendigheden van een club. Waar in dat verband dan nog problemen zouden rijzen, menen wij dat de verzoeningspogingen per sportdiscipline moeten aangepakt worden.

De verscheidenheid op dit niveau lijkt ons hier te groot opdat voor een globale aanpak zou geopteerd worden.

Tevens denken wij dat een vrijwillige aangegane verbintenis tussen een speler en een club een rechtsgeldigheid zou moeten bezitten die de twaalf maanden — zoals thans — kan overschrijden, zonder evenwel terug te keren naar de totale binding van de sportbeoefenaar aan zijn club. Daarom lijkt ons een verbintenis met een maximumtermijn van drie jaar meer geschikt.

Een tweede sportdecreet dat bijna evenzeer de fase van de kinderziekten aan het doorworstelen is, is het decreet dat voorziet in de regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde federaties. Meerdere bonden worstelen hier met moeilijkheden en de Vlaamse

Brusselaar die aan sport doet, heeft men tot hier toe bijna helemaal in de kou laten staan.

Ook hier moet een soepele aanpak de bestaande problemen op korte termijn kunnen wegruimen. Anders gaat een sneeuwbaaleffect deze individuele gevallen doen ontaarden in oeverloze palabers over principeskwesties en rechtsprocedures waar de sport zeker niet mee gediend is.

DE HEER G. DE ROUCK : Zeer juist !

DE HEER O. VAN DEN BROECK: Verder wensen wij ook nog te beklemtonen dat die praktijken die de lichamelijke of de geestelijke gezondheid van de sportman en uiteraard ook van de sportvrouw in het gedrang brengen, behoren tot de publieke en niet tot privé-moraal. De waarborgen waarvoor de overheid hier moet instaan, zien wij vooral op het niveau van de strijd tegen het geweld en de misbruiken van de medische of niet-medische begeleiding.

De toenemende uitingen van agressief gedrag op en rond sportvelden zijn bij ons tot hiertoe gelukkig nog in vrij latente vorm aanwezig daar waar dit in sommige van onze buurlanden reeds veel scherper tot uiting komt.

De laatste reellen bij de Europese voetbalkampioenschappen tijdens de wedstrijd Engeland-België zijn hiervan alweer een sprekend bewijs. Om een verdere uitbreiding hiervan onmogelijk te maken moet dit probleem nu dringend de nodige aandacht krijgen.

DE HEER A. DIEGENANT: De initiatieven die de Belgische regering ter zake heeft genomen zijn u toch bekend!

DE HEER O. VAN DEN BROECK: Inderdaad, maar ik meen dat nog meer aandacht aan dit probleem dient te worden besteed.

De doping is nog zo'n mooi voorbeeld dat aantoonst dat de sport als sociaal verschijnsel ondergraven wordt door waarden en belangen die eigenlijk met sport niets meer te maken hebben. Een betere internationale en interdisciplinaire aanpak dringt zich hier ten stelligste op.

Ten derde kan men stellen dat het sociaal statuut van de beroepssporter in een niet te verantwoorden situatie verkeert.

Voor de professionele voetballer kan de toestand nu reeds als bevredigend beschouwd worden, maar het sociaal statuut van dezen die bijvoorbeeld wielrennen om den brode, moet evenzeer dringend aangepakt worden. De familiale en financiële implicaties die deze toestand reeds veroorzaakt heeft, zijn soms zeer betreurenswaardig en niet langer duldbaar.

Men zou de lijst nog gemakkelijk kunnen uitbreiden, maar ik denk dat dit geenszins nodig is voor hen die het goed menen met de sport.

Inzichtelijk overheidsbeleid op sportniveau is immers pas van zeer recente datum zodat de af te leggen weg vanzelfsprekend nog lang is. Te lang is er in deze sector geïmproviseerd, meestal via de sinterklaaspolitiek van de subsidiëring met als logisch gevolg de hierboven beschreven wildgroei en complexiteit van alles wat er bestaat.

De coördinatie in het gebruik van de sportaccommodatie laat veel te wensen over maar ook hier geeft de regeringsverklaring, zoals reeds gezegd, blijk van goede intenties. Concreet lijkt ons een beter rendement van wat bestaat vooral wenselijk op de volgende terreinen.

Ten eerste : het gebruik van de sportinfrastructuur zowel voor scholen, sportverenigingen als sociaal-culturele organisaties. Ten tweede : een coherente visie van wat nog opgericht en uitgebouwd moet worden op basis van een wetenschappelijk behoeftenonderzoek.

Wij kunnen ons niet ontdoen van de indruk dat politieke beïnvloeding hier te doorslaggevend was. Ten derde: een betere samenwerking tussen de overheids- en privé-sector.

Een modem gefundeerde visie over mens en maatschappij heeft uiteraard ook ideeën over welzijnsbeleid, en in een visie over welzijnsbeleid neemt volgens ons de sport een niet te veronachtzamen plaats in.

Ondanks alle prioriteiten van het komende regeringsbeleid mag dit aspect dan ook zeker niet op het achterplan gehouden worden.

Namens de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang kan ik u verzekeren, mevrouw de Minister, geachte Vergadering, dat wij aan de uitbouw van een degelijk sportbeleid steeds een loyale bijdrage willen leveren, de sport en onze bevolking ten bate.

(Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen)

DE VOORZITTER: De heer Temmerman heeft het woord.

DE HEER G. TEMMERMAN *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, dames Ministers, heren Ministers, geachte collega's, ik zal trachten zeer bondig enkele bedenkingen te maken bij een aantal deelaspecten van het regeerakkoord der Vlaamse executieve, om te beginnen in verband met het probleem van de huishoudelijke afval en de verwerking ervan.

Persoonlijk ben ik zeer blij met de tekst, die in het akkoord is opgenomen, maar veroorloof mij toch de wens uit te drukken dat het niet bij intentieverklaringen zou blijven.

Het probleem van de ophaling en de selectieve verwerking van vaste afval moet zeer dringend worden aangepakt. Momenteel heerst op dat vlak de meest complete wildgroei inzake initiatieven en nagestreefde oplossingen. Er is geen coördinatie, geen begeleiding van overheidswege, geen over-

heidsinitiatief inzake recyclage, met als gevolg dat het voordeel van de vele gemeentelijke financiële en menselijke inspanningen totaal verloren gaat. Ik neem het voorbeeld van de selectieve ophaling van glas, papier en dergelijke die in vele gemeenten wordt georganiseerd.

De BRT heeft de jongste tijd, via het programma «Kringloop», gedurende maanden de bevolking en plaatselijke besturen gesensibiliseerd voor de recyclage van huishoudelijk afval. Zeer velen hebben daar gevolg aan gegeven. Maar, om te beginnen kost de selectieve ophaling van afval veel geld, terwijl de resultaten de kosten niet altijd ten volle verantwoorden. Er is blijkbaar niemand die zich om dat aspect van de dingen bekommert. Van overheidswege is er helemaal niets gedaan om de resultaten van de selectieve inzamelingen beter te laten renderen.

Laat mij één voorbeeld geven: de glasafval die in talrijke gemeenten selectief wordt ingezameld wordt hoofdzakelijk aan Franse glasfabrieken verkocht aan de prijs van 1.100 frank per ton, terwijl vele gemeenten aan de opkopers moeten betalen om de glasafval te laten weghalen. Op die manier strijken particuliere opkopers de winst op van de gemeentelijke en particuliere inspanningen.

Intussen moet de Belgische staat enorme bedragen uittrekken om de Belgische glasfabrieken die met faillissement bedreigd zijn op dreef te houden. Ook van overheidswege, via interessante studiedagen en dies meer, spoort men de gemeenten aan papier, plastic, glas, metaal en autobanden selectief in te zamelen. De bevolking eist bijna van haar gemeentebesturen dat zij initiatieven zouden nemen op dat vlak, maar niemand organiseert de opvang en de afzet van de aldus ingezamelde afvalstoffen die in wezen toch waardevolle grondstoffen zijn.

Hier ligt naar mijn gevoel een belangrijke rol weggelegd voor het Vlaamse gewest. De afvalwet, mijnheer de Minister, moet er absoluut en dringend komen. De opvang en industriële verwerking van diverse soorten te recycleren huishoudelijke afval moeten dringend, via een overheidsinitiatief, worden aangepakt.

Ik zou ook een woord willen zeggen over de waterdistributie.

Het regeerakkoord voorziet inspanningen tot rationalisatie van de waterdistributie en tot normalisatie van de prijzen. Hiervoor zeg ik driemaal bravo. De tekst zegt letterlijk: «een reorganisatie en hergroepering van de waterdistributiemaatschappijen tot een beperkt aantal met een homogeen gebied en de geleidelijke uniformisering van de watertarieven zal worden verdergezet».

Ik struikel een beetje over de woorden: «zal worden verdergezet», want tot nog toe heb ik van

rationalisatie en normalisering van de prijzen echt niet veel kunnen merken.

Het resultaat ervan is dat in het Antwerpse nog steeds water kan worden geleverd aan iets meer dan 4 frank/m³ terwijl de tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen haar water moet afzetten aan 30 frank/m³ wat vanzelfsprekend bijzonder nadelig is, vooreerst voor de verbruikers, maar ook voor het industrieel- en tewerkstellingsbeleid, want de waterprijs is in onze provincie zonder twijfel een zeer zware handicap voor de industriële expansie.

Het is daarenboven onlogisch dat diverse maatschappijen die waterwinnings bouwen met staatsgelden mekaar achteraf klanten trachten af te snoepen met betere prijzen als argument terwijl bij voorbeeld de TMVW contractueel verplicht blijft het zeer dure Waalse water te blijven kopen. Hier is een vlugge en zeer kordate aanpak absoluut noodzakelijk.

Zeer kort zou ik ook een paar woorden willen zeggen over de gevolgen van de fusies der gemeenten op het stuk van de nutsvoorzieningen voor elektriciteit, gas, water en teledistributie. Het is u allemaal bekend: de fusiewet heeft de overname van de contracten die door de vroegere gemeenten of de huidige deelgemeenten waren gesloten, verplicht gesteld. De regering beloofde toendertijd zeer spoedig aanvullende wetsbepalingen.

Wij hebben een ontwerp van Minister Michel gekend dat, ingevolge de val van de toenmalige regering, nooit de Kamer heeft bereikt. Het ontwerp was in de Senaat ingediend. Nadien is er een ontwerp van Minister Boel geweest dat evenmin, ingevolge de verdwijning van de regering, aan bod is gekomen. Onder de vorige regering was er een ontwerp van Minister Gramme dat een eerste bespreking heeft gekend in een groep geïnteresseerde vertegenwoordigers van diverse instanties zoals Intermixt, Interregies enz... Het is nooit tot een concreet voorstel gekomen. Velen stellen zich de vraag of wij nu een ontwerp-Moureaux zullen kennen als vierde in de rij. Men zegt mij echter dat er geen ontwerp-Moureaux komt omdat nu, ingevolge de **opdeling** van de bevoegdheden, het de heren Galle en Dehousse zijn die hier uiteindelijk een beslissende rol zullen spelen, ieder wat zijn gewest betreft.

Ik kan enkel vaststellen, mevrouw en heren Ministers, dat drie en een halfjaar na de fusies van de gemeenten nog niets is gebeurd. Op gemeentelijk vlak bevinden wij ons voor een zeer moeilijke situatie, zelfs voor een warboel. Hier kan sprake zijn van een ware discriminatie van de bevolking binnen eenzelfde gemeente als gevolg van het feit dat in vele gemeenten diverse maatschappijen: regies, zuivere **intercommunales**, gemengde **intercommunales** voor diverse distributiediensten instaan, wat tot allerlei moeilijke toestanden leidt.

Hier moet echt iets gebeuren, dit kan zo niet langer blijven duren. Ik zeg dit vanzelfsprekend met het besef dat zulks moet kunnen met respect van de gemeentelijke autonomie.

Dames en heren Ministers, de fusiegemeenten moeten absoluut het recht verkrijgen om de bedeling van de nutsvoorzieningen op hun grondgebied te rationaliseren ongeacht de bestaande contracten en zonder dat zij daarvoor schadeloosstellingen moeten betalen, vermits de situatie hen door de wetgever, via de fusiewet, is opgedrongen.

Ik durf aandringen opdat de ter zake bevoegde Minister, in overleg vanzelfsprekend met de Minister van Binnenlandse Zaken en met zijn collega van het Waalse Gewest, onverwijld maatregelen zou treffen om tot een concrete oplossing te komen.

Ik zou het hierbij kunnen laten ware er niet de tussenkoms geweest van de heer Lenaerts, welke mij verplicht te spreken over de situatie van **Inter-gem.**

Ik zou aan de heer Lenaerts willen zeggen, dat de gegevens hem door Intermixt verstrekt, op zijn zachtst uitgedrukt, tendentius moeten worden genoemd.

Intermixt, mijnheer Lenaerts wordt blijkbaar hoe langer hoe meer een organisatie ter verdediging van de gemengde sector in plaats van een organisme ter verdediging van de gemeentelijke belangen in de gemengde sector.

De personen die aldaar bevoegdheid hebben, hebben het blijkbaar steeds moeilijker om die twee begrippen uit elkaar te houden. Ik hoop dat u duidelijk het onderscheid hebt begrepen.

DE HEER F. SWAELEN : Dat is toch een zware beschuldiging. Er zitten daar vele vertegenwoordigers van de openbare besturen in van wie u beweert dat zij de privé-belangen zouden verzeke- ren en niet de belangen van de gemeenten.

DE HEER G. TEMMERMAN: Wat ik hier zeg, heb ik zowat veertien dagen geleden ook in de beheerraad van Intermixt verklaard. Daar ben ik toevallig vertegenwoordiger van een kleine inter-communale ingevolge een gemeentelijke opdracht. Ik erger mij steeds meer aan de wijze waarop woordvoerders van Intermixt optreden en zonder het met zo veel woorden te zeggen, bij herhaling partij kiezen voor een bepaalde opvatting, daar waar Intermixt in de eerste plaats is gesticht om de belangen van de gemeenten binnen het gemengde stelsel en niet om het stelsel als dusdanig te verdedigen. En, daarenboven ook teksten verspreiden en standpunten innemen die politieke standpunten zijn en waarbij zij helemaal geen rekening houden met het feit dat in Intermixt ook mensen zetelen die niet zozeer voorstanders van het gemengde stelsel zijn maar door erfenis, dank zij de wet op de fusies van gemeenten bij

voorbeeld, met hun gemeente in het gemengde stelsel zijn terechtgekomen. Ik ben bereid om dit op gelijk welke plaats met bewijzen te staven. Ik ben trouwens niet de enige in deze zaal die zulks zou kunnen doen en dit met nog meer brio zou kunnen verkondigen.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Zeer juist !

DE HEER G. DE ROUCK: Akkoord.

DE HEER F. SWAELEN : Wanneer zult u dit met bewijzen kunnen staven? Ik herhaal dat dit een beschuldiging is die men zo maar niet uit.

DE HEER G. TEMMERMAN: Mijnheer Swaelen, ik wil dit debat niet onnodig rekken. Daarvoor is het reeds veel te laat geworden. Laat mij één voorbeeld geven: kort geleden, ik weet niet meer precies op welke datum, de heer Van Elewyck kan mij hier misschien helpen, is aan de Raad van Beheer van Intermixt een **ontwerp-memorandum** voorgelegd dat zonder de minste twijfel als een zuiver politiek document moet worden bestempeld, waarin Intermixt tegenover de regering en meer bepaald tegenover één van haar ministers stelling nam. Na een urenlang debat heeft men moeten besluiten de tekst terug te trekken aangezien hij, indien hij ooit was gepubliceerd, tot de ontbinding van Intermixt zou hebben geleid als gevolg van de verregaande meningsverschillen die omtrent de inhoud bestonden.

Het gold hier een manifeste daad van partijdigheid gesteld door het bureau van Intermixt, wat door de raad van beheer, tot mijn groot genoegen niet is genomen, meer bepaald in verband met de situatie van Intergem.

DE HEER F. SWAELEN : Het gaat hier niet over de stellingname van Intermixt maar over een document dat voorgelegd werd en dat niet door de Raad van Beheer werd weerhouden. Dat is iets heel anders.

DE HEER G. TEMMERMAN: Ik ben niet in de gelegenheid dit hier breedvoerig uit te praten. Ik ben echter ter beschikking om u de bewijzen te leveren. Ik herhaal nogmaals, het is altijd mijn overtuiging geweest dat Intermixt in de eerste plaats bestaat, daar zijn wij het over eens, om de gemeentelijke belangen in de gemengde sector te verdedigen. Het zou volstaan dat u even de moeite zou nemen om sommige toespraken die ter gelegenheid van bepaalde plechtigheden waar de vereniging bij betrokken werd, werden gehouden te herlezen.

Ik hoop het daarbij te kunnen laten en ben bereid om het even wie daarover te woord te staan als men mij daartoe de gelegenheid wil geven. Ik meen nochtans, dat dit hier niet de aangewezen plaats is.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Wij hebben alle documenten ter beschikking, mijnheer Swaelen.

DE HEER G. TEMMERMAN : Ik raad u aan ze te lezen en u zal verbaasd zijn over de inhoud ervan. Ik zou willen stellen dat ik de beschuldiging van de heer Lenaerts ten aanzien van de heer Galle, met name dat de Minister in de zaak Intergem van een grote vooringenomenheid zou hebben blijk gegeven, met de grootste klem wens tegen te spreken. De waarheid is dat de Intergem-gemeenten in de eerste fase van het dossier geen enkel alternatief hadden, wat vanzelfsprekend ook de uitslag van de stemmingen verklaart. Als men geen keuze heeft, berust men allicht in een bepaalde situatie. Het betrof hier dus een akkoord dat er in feite een was van gelatenheid.

Bij een tweede rond was het dossier zodanig politiek geladen dat het veeleer om een stemming vóór of tegen Minister Galle ging dan om een stemming over het principe zelf. Dat legt volgens mij voldoende de uitspraken van de gemeenteraden uit. Ik zou mij willen aansluiten bij de woorden van de heer De Beul, die hulde bracht aan Minister Galle voor de moed die hij heeft opgebracht om de gemeenten ten minste toch tot een vergelijkende studie aan te sporen.

Het is vandaag reeds te laat om met de heer **Lenaerts** hierover een debat aan te gaan en over de geciteerde cijfers van Intergem en Interregies te spreken. Ik kan de heer Lenaerts echter zeggen dat zijn raadgevers hem alleszins verkeerd hebben voorgelicht.

Hij kan van mij een volledig dossier krijgen waarin hij rustig kan bladeren en aldus vergelijkingen maken. Hij zal echter niet ontkennen dat alle instanties, de universitaire inbegrepen, die het dossier bestudeerden, hebben erkend en onderstreept dat de exploitatie van de nutsvoorzieningen in openbaar beheer altijd meer winst voor de gemeenten oplevert. Dat is van mijnentwege geen polemisch argument; het is gewoon een onweerlegbare vaststelling.

Mijnheer Lenaerts, waarom blijven de voorstanders van de gemengde intercommunales dit altijd opnieuw ontkennen? Waarom missen zij de moed om hun voorkeur voor een bepaald systeem van samenwerking met de privé-sector ronduit te erkennen in plaats van zich voortdurend achter drogredenen te verschuilen? Waarom trachten ze zichzelf altijd met onjuiste beweringen ten **nadele** van de openbare sector te verrechtvaardigen?

Ik geef u hierover een voorbeeld. Uw bewering over de tweederden-meerderheid van de gemeentelijke sector in de raden van de gemengde intercommunales is een lachertje, want alle statuten van de gemengde communales voorzien dat geen enkele beslissing geldig kan worden genomen als niet de meerderheid in de twee groepen is behandeld. Voor mij mag men dan 99 procent ge-

meentelijke vertegenwoordigers in de Raad van Beheer plaatsen en één enkele uit de privé-sector. Als de meerderheid in de beide groepen noodzakelijk is, dan is er volgens mij een veto en dat kan u niet tegenspreken. Al de rest is gewoon een gunst of een blijk van goodwill ten bate van de gemeenten om op die manier naar buiten uit de schijn te wekken en u toe te laten dat soort argumenten in het publiek te gebruiken, alsof de gemengde sector door de gemeenten wordt gedomineerd en de privé-partners alleen maar een bijkomstige rol spelen.

DE HEER L. LENAERTS: Mijnheer Temmerman, mag ik even tussenbeide komen? Wat u zegt betreffende de dubbele meerderheid staat inderdaad in de statuten van de gemengde intercommunales, maar u weet even goed als ik — en dat verzwijgt u hier ook — dat er een protocol bestaat tussen de privé-sector en de publieke sector waarbij de privé-sector zich verbindt om van deze dubbele meerderheid geen gebruik te maken wanneer het gaat over gemeentelijke aangelegenheden. Wanneer u mij een volledig dossier wil bezorgen, dan ben ik u daar dankbaar voor, maar ook mijn dossier is volledig en ik weet zeer juist waarover ik het heb.

DE HEER G. TEMMERMAN: Dan had u tot mijn spijt niet mogen zeggen wat u heeft gezegd. Ik mag zeggen dat ik sinds jaren de praktijk van de gemengde intercommunales ken. Iedereen weet welk enorm gewicht de deskundigen die de privé-sector in de gemengde intercommunales vertegenwoordigen, hebben. Zij staan tegenover de gemeentelijke mandatarissen die in vele gevallen, zoals de heer De Beul reeds heeft gezegd, de grootste moeite hebben om zich in deze bijzonder technische materie in te werken en eventueel hun standpunt te verdedigen.

Daarom is zo'n protocol gemakkelijk te ondertekenen. Indien het om gemeentelijke belangen gaat zal de privé-sector zich wellicht onthouden, maar voor alles wat te maken heeft met het beleid van de maatschappij speelt tenvolle het vetorecht. Ik zou u willen vragen mij één voorbeeld van het tegenovergestelde te bezorgen. U zal het zeer moeilijk hebben om er een te vinden. De waarheid is, mijnheer Lenaerts, dat het voorstel van de Minister inzake de gemengde intercommunales door een aantal mensen kwalijk werd genomen omdat hij het automatisme waarmee de privé-sector de jongste dertig jaar de gemeenten op het stuk van de nutsvoorzieningen heeft gekoloniseerd, heeft doorkruist en in het gedrang gebracht. Hij heeft voor het eerst het risico doen ontstaan dat in dit luilekkerland van de elektriciteitssector, het enige nog in West-Europa dat als een privé-jachtterrein wordt beschouwd van de grote elektriciteitsmaatschappijen, verandering zal komen. Als

u meent, mijnheer Lenaerts, dat het een belediging is aan de gemeentelijke mandatarissen te vragen twee systemen met elkaar te vergelijken dan bent u ofwel geweldig naïef ofwel te kwader trouw. Ik wens het eerste te kiezen omdat ik u goedgezin ben.

DE HEER L. LENAERTS : Ik stel vast dat na het tweede debat toch dezelfde beslissing wordt genomen. Niettegenstaande deze tweede beslissing van alle gemeenten, van zeventhonderd raadsleden, heeft de Minister nog steeds zijn machtiging niet verleend.

DE HEER G. TEMMERMAN: Ik neem aan dat de Minister daarover straks zelf zijn mening zal geven. Over deze tweede beslissing kan nog lang worden gepraat, maar niet deze avond. Het zou ons veel te ver leiden. Ik verwijs trouwens naar de tekst van het regeerakkoord, dat u toch hebt goedgekeurd, en die zeer duidelijk het volgende zegt : «Voor de beslissingen in verband met de intercommunales zullen de gemeenteraden worden uitgenodigd hun beslissingen te steunen op een degelijk vergelijkend onderzoek van de diverse types en mogelijkheden. Deze beslissingen zullen aan de voogdijminister worden overgemaakt vergezeld van een grondige motivering». Geachte dames en heren, deze tekst illustreert perfect de houding die Minister Galle heeft aangenomen. Ik wil besluiten met de hoop uit te spreken dat hij deze tekst morgen naar de letter zal blijven toepassen. (*Applaus*)

DE VOORZITTER: Mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, u verwacht van mij dat ik kort zal zijn, alleszins korter dan ik zou willen en eventueel kunnen zijn. Ik verontschuldig mij dat ik op enkele vragen niet zo volledig zal antwoorden zoals zij het zouden verdienen.

Wanneer ik op het einde van het debat de betogen naga van de heren Schiltz en De Rouck, lijkt het op een zinsbegoocheling. De heer De Rouck vreesde dat deze bespreking in het ijle zou verlopen. Indien dit zo is, dan is het ook zo dat wij ons in het ijle blijkbaar bijzonder goed thuisvoelen. Dit debat is immers vrij lang uitgelopen ! Maar deze bespreking gebeurde niet in het ijle. Wij hebben als basis immers een tekst, namelijk de bijlage aan het regeerakkoord. Die tekst is u allen bekend en werd u als parlementair stuk overgemaakt. U hebt zich daarover reeds uitgesproken in Kamer en Senaat. Mijnheer De Rouck, u heeft laten opmerken dat wij dit ook hebben gedaan voor andere akkoorden

van andere deelregeringen. Hierbij verwijs ik naar wat de Premier toen heeft gezegd, namelijk dat geen enkele gemeenschap een akkoord kan sluiten dat in tegenstelling zou zijn met de wetten, de Grondwet en de gesloten overeenkomsten. Wat dat betreft is het duidelijk dat daar geen misverstanden kunnen over zijn. Waarom dit debat? De verschillende fracties van deze Cultuurraad hebben gevraagd dat de executieve zou antwoorden op vragen die haar zouden worden gesteld door de leden van deze vergadering. Wij zijn daarop natuurlijk grif ingegaan omdat we zoveel als mogelijk aan de wensen van deze Hoge Vergadering willen tegemoet komen.

De heer Schiltz heeft gewezen op het feit dat in de bedoelde tekst enkele punten voorkomen die ofwel gedeeltelijk ofwel min of meer in hun geheel behoren tot de nationale bevoegdheid. Hoe komt dat? Het is duidelijk, en het is u trouwens niet onbekend, dat we op dit ogenblik in ons land op twee vlakken debatteren. Aan de ene kant heeft men de institutionele hervormingen en de staatsvorming die volop in wording is en gediscussieerd wordt in de bevoegde commissie van de Senaat. Aan de andere kant zijn er de wensen van deze Cultuurraad. Het is niet gemakkelijk om precies af te bakenen wat men zou willen horen van ons en wat precies tot de rechten van deze Cultuurraad behoort en de verdere uitleg die men wenst te krijgen over bepaalde punten die in de toekomst tot de bevoegdheid van deze Raad zullen behoren. Hetzelfde geldt voor het akkoord dat gesloten is tussen de meerderheidspartijen.

Aan collega De Seranno die daarop ook heeft gewezen kan ik antwoorden dat de draagwijdte van deze beschouwingen kunnen worden aangezien als een akkoord, dat we het regeerakkoord noemen, gesloten tussen vertegenwoordigers van de meerderheidspartijen die in de executieve zitting hebben. Dit akkoord slaat op wat de executieve wenst te doen op het vlak van de bevoegdheden die ze heeft, zowel wat de persoons- als wat de plaatsgebonden materies betreft.

Het is dus juist dat de punten die door de heer Schiltz werden aangehaald niet uitsluitend tot de gewestelijke of gemeenschapsbevoegdheid behoren maar voor een deel althans tot de nationale bevoegdheid. Dit komt omdat in aangelegenheden, zoals deze door de heer Schiltz werden aangehaald, een beroep wordt gedaan op de inbreng van de deelregering met het oog op de herziening van bij voorbeeld nationale reglementeringen. Ik verwijs onder meer naar het expansiebeleid. Voor andere materies houden de wetteksten ook een adviesrecht in voor de executieven.

Een aantal andere nationale bevoegdheden zijn nauw verwant en hebben grote invloed op de autonome bevoegdheden van de deelregeringen. Ook hier heeft de executieve bepaalde wensen

naar voren gebracht, zo bijvoorbeeld over het vervoerbeleid. Bepaalde aspecten hiervan zijn immers geregionaliseerd.

Er werd gesproken over de financiële implicaties van de gewestplannen en hun overbrenging naar het regionale budget. Dit is inderdaad een nationale materie, maar waarbij toch een zeer duidelijke wens kan geuit worden vanuit het regionaal beleid.

Verder heeft de heer Schiltz drie grote vragen gesteld waarop wij even willen ingaan. Hij vraagt onder andere in welke democratie wij wensen te leven. Hij meent dat het niet heel duidelijk is waar het cultuurbeleid naartoe gaat. Is het naar het externe pluralisme of naar het interne pluralisme dat wij evolueren? Gaat het cultuurbeleid inderdaad in één richting? Het is zo dat men aan de ene kant steeds heeft gepleit voor een intern pluralisme waar het ging om de infrastructures. U herinnert zich het decreet op de culturele centra, het theaterdecreet en dergelijke. Anderzijds pleitte men voor de uitbouw van levensbeschouwelijke modellen op het vlak van het verenigingsleven, het sociaal cultureel werk en dergelijke, waar de levensbeschouwelijke inspiratie inderdaad erg belangrijk is.

In die zin is het duidelijk dat een evenwicht tussen het extern pluralisme en het intern pluralisme, het ideaal moet verwezenlijken waarheen wij met het cultuurbeleid wensen te gaan en dat ons inderdaad naar een democratisch cultuurbeleid moet voeren. De heer Schiltz stelde als tweede vraag: in welk economisch model willen wij in onze deelstaat leven? Ik meen te moeten stellen dat een economisch model in een democratisch bestel niet kan opgelegd worden, maar moet steunen op de brede consensus. Vandaar dat de deelregering het initiatief heeft genomen om een permanent sociaal-economisch overleg tot stand te brengen. Uit de weerklank van het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité zal duidelijk moeten worden rond welk economisch model een consensus kan groeien.

Om een antwoord te krijgen op de vraag tot waar de mogelijkheden van de deelregering op economisch gebied reiken, verwijzen wij naar de koninklijke besluiten van 6 juli 1979, die hierover voldoende klaarheid geven. Het is momenteel — en de heer Schiltz heeft dit ook gezegd — nog een vasthouden van de financiële touwtjes, door de nationale regering, wat een volkomen autonomie afremt. Ik meen dat in gelijk welk land, hoe federaal het ook gestructureerd is, er inderdaad een permanent contact en beïnvloeding zal zijn op economisch, financieel en budgettair vlak tussen de nationale staat en de deelstaten.

Ten slotte heeft de heer Schiltz gevraagd welk antwoord wij hebben op de uitdaging van de internationalisering van onze maatschappij. Ik vind dit een bijzonder belangrijke zaak. De heer Schiltz

sprak onder andere over de taalpolitiek in de scholen. Minister Calewaert zal daarop ongetwijfeld antwoorden. Wij hebben als het ware een wonder zien gebeuren, dank zij de gedurende zoveel decennia gevoerde taalpolitiek. Maar zowel wat het taalprobleem als wat de andere onderwijsmodellen betreft die in de scholen gangbaar zijn, is misschien een koerswijziging noodzakelijk. Dit zijn de eigenlijke tekenen van onze volwassenheid die wij op dit ogenblik verworven hebben. Door de ontwikkeling die ons volk heeft verworven, kunnen we ons nu als het ware de luxe veroorloven uit onze eigen kring te treden, zowel op taalgebied als op tal van andere vlakken.

Het is duidelijk dat wanneer men zichzelf is en wanneer men zijn eigenheid volkomen heeft gevonden, men vanzelfsprekend een soepeler houding aanneemt tegenover zijn omgeving en de buitenwereld. Dit is zowel op taalvlak mogelijk zoals dit ook kan en zal gebeuren op het vlak van de opvoeding van onze kinderen naar hun plaats in de wereld van morgen toe.

De heer Smets stelde vragen over het grondbeleid, de ruimtelijke ordening en de huisvesting. Wij danken hem voor zijn positieve benadering van deze problematiek. De nieuwe politiek van vernieuwbouw door het instandhouden, het verbeteren en het aanpassen aan het bestaande woningpatrimonium, die ook onder de vorige deelregering werd ingeleid, zal worden uitgebreid. Concrete maatregelen zijn onder meer het instellen van de verwervingspremie bij aankoop van een bestaande woning in de privé-sector en een verbeteringspremie voor het verbeteren en het aanpassen van functioneel onaangepaste woningen. Dit is tevens een antwoord op de vragen van de heer De Beul. Bijzondere aandacht zal worden verleend inzake voorlichting aan de bevolking. Wij nemen ons voor met de medewerking van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting en het Bestuur voor de Huisvesting, gemeentelijke huisvestingsambtenaren op te leiden die zullen instaan voor de administratieve en technische bijstand in elke gemeente. Er zal ook gestreefd worden naar een vereenvoudiging en een uniformisering van de verschillende reglementeringen. De vertraging bij het behandelen van de dossiers en het uitbetalen der premies is hoofdzakelijk te wijten aan een personeelsprobleem bij het Bestuur voor de Huisvesting. In afwachting van het totstandkomen van een nieuw personeelskader, hebben wij reeds bij onze collega van Openbare Werken aangedrongen opdat het afvloeiend personeel minstens vervangen en aangevuld zou worden voor de uitvoering van de geplande nieuwe reglementeringen.

Wat nu meer specifiek uw suggesties betreft, zal de reglementering der saneringspremie's aangepast en versoepeld worden, met inbegrip van de uitsluitingsbepaling bij vroegtijdige aanpak der

werken. Uw suggestie van gedeeltelijke sanering in verschillende fazen, zal zorgvuldig onderzocht worden. Ook de reglementering van de verhuis- en installatietoelagen, alsmede van de huurtoelagen, zal worden aangepast. Een uitbreiding van het stelsel der bejaarden tot het domein van de gehandicapten, lijkt mij aangewezen, alsook de uitwerking van een redelijke oplossing voor bejaarden die op het ogenblik van hun aanvraag de pensioengerechtigde leeftijd bereikt hebben, maar tijdens het referentiejaar voor de **inkomensvoorwaarden** nog een te hoog beroepsinkomen genoten.

In de lijn van de nieuwe politiek van vernieuwbouw is het ook logisch dat de beide stelsels, deze van de bejaarden en van de personen die een ongezonde woning ontruimd hebben, wordt uitgebreid tot de personen die ongezonde, verbeterbare en functioneel onaangepaste woningen blijven bewonen, die respectievelijk worden gesaneerd en aangepast.

De overige suggesties : verlaging van de leeftijd en de aanpassing van de **duurtijd** van de huurtoelagen voor bejaarden, zullen worden onderzocht.

Ondertussen heb ik ook kennis genomen van het voorbereidende werk dat dienaangaande verricht werd door de heer Coens. Wij danken hem daarvoor en wij zullen er terdege rekening mee houden. Het zal ons een grote steun zijn bij de verdere uitbouw van ons beleid.

Aan de heer Smets wil ik nog zeggen dat wij niet te veel over het muurtje moeten kijken om te zien wat er gebeurt bij onze burens in het Zuiden. Wij mogen geen wafelijzerpolitiek voeren waar er een geëigend beleid voor het gewest of voor de gemeenschap verantwoord is bevonden.

In zijn betoog had de heer Van Elewyck het over de uitbreiding van het Cultuurpact tot de persoonsgebonden materies. Ik kan hier slechts verwijzen naar het regeerakkoord. Hij weet dus ook dat de Cultuurpactcommissie om advies wordt gevraagd. Deze beslissing zal uitgevoerd worden. De heer Van Elewyck weet bovendien ook zeer goed dat het om een nationale aangelegenheid gaat; de partner van het andere landsgedeelte moet dus ook bij deze besprekingen worden betrokken. Daarenboven werd het Cultuurpact niet gesloten tussen regeringspartners, maar wel tussen partijen. Daarmee moet ook rekening worden gehouden. Tijdens deze bespreking heb ik ook vernomen dat er soms nogal grote kritiek is op het Cultuurpact in zijn huidige vorm en de uitvoering ervan. Als het Cultuurpact kan verbeterd worden — en wat is niet voor verbetering vatbaar — dan moet dit ook gebeuren. Wanneer wij het advies hebben van de Cultuurpactcommissie kan nagegaan worden hoe wij deze zaken op elkaar kunnen laten inspelen.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Mevrouw de

Minister, het spijt me dat ik gesproken heb op een ogenblik dat u hier niet kon zijn. Naar ons oordeel moet er niet noodzakelijk een uitbreiding van het Cultuurpact komen. Voor ons kan het ook als we tot een andere afzonderlijke structuur komen. Ik heb bovendien benadrukt dat het zeker geen aanleggenheid voor de regering kan zijn. Het advies van de Cultuurpactcommissie is een zeer gevaarlijke stap, want de Cultuurpactcommissie mag geen adviezen geven aan andere besturen.

DE HEER F. SWAELEN: In de regeringsverklaring stond dat een verslag zou worden gevraagd.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Of deze Commissie een advies kan geven is echter een andere zaak!

DE HEER F. SWAELEN : Ik vind het een gevaarlijke stelling te zeggen dat deze Commissie niet bevoegd zou zijn, terwijl iedereen in dit land zijn bijdrage zou moeten leveren om precies te zien welke materies aanleiding zouden kunnen geven tot een uitbreiding van het Cultuurpact. Datgene waartoe we ons allemaal, uw partij zowel als de onze, hebben verbonden, moet loyaal worden uitgevoerd.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Mijnheer Swaelen en mijnheer Van Elewyck, niemand van ons wenst het regeerakkoord een verkeerde draai te geven en het is duidelijk dat wij ons conform het regeerakkoord zullen gedragen.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Mag ik nog een vraag stellen betreffende het deelakkoord van de Vlaamse executieve, waar in staat dat voor de gezondheidszorgen en dergelijke, deze waarborgen al zullen worden toegepast?

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Ik zal dadelijk op deze vraag terugkomen want een andere spreker had het er ook over. Het is duidelijk dat het nefast zou zijn dat er druk zou worden uitgeoefend — u moet de bewoordingen waarin de tekst gesteld is goed lezen — op de gebruikers van bij voorbeeld ziekenhuizen en **gezondheidsinstellingen** wat hun filosofische ingesteldheid aangaat. In verband met de uitbetaling van de subsidies weet u dat inderdaad in de beginfase van een nieuw decreet de subsidies te laat uitbetaald worden. De oorzaken hiervan liggen niet altijd in onze handen. Ik heb dit vanmorgen ook al gezegd. Het zijn heel dikwijls de organisaties zelf die in gebreke blijven.

De nalatigheid bij de organisaties zelf brengt mee dat de saldi van het voorbije jaar niet tijdig worden

uitgekeerd. Dit is ook het geval voor de voorschotten voor het nieuwe jaar. Dit alles zal echter verbeteren. De situatie zal zich normaliseren.

De heer Poma had een vraag gesteld over de voorschotten. Ik kan hem mededelen dat de voorschotten één en twee in 1979 in verrekening werden gesteld in juli, voorschot drie in augustus, voorschot vier in oktober voor de instellingen, in november voor de koepels en in december voor de verenigingen.

Op 15 april 1980 werden de saldi voor 1979 voor de instellingen in verrekening gesteld. Voor de instellingen werden de eerste twee voorschotten voor 1980 reeds getekend op 20 mei en 5 juni.

De heer Van Elewyck heeft een vraag gesteld over het probleem van de vrije radio. Zoals reeds gezegd maakt dit deel uit van een geheel mediabeleid. Er zijn voor het ogenblik besprekingen aan de gang met de verschillende instanties om experimenten te kunnen realiseren. Daardoor moet het mogelijk worden om in het kader van een groter mediabeleid in samenspraak met alle instanties definitieve beslissingen te nemen.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Wijkt u af van het regeerakkoord ?

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Nooit !

DE HEER J. VAN ELEWYCK: In het regeerakkoord staat namelijk dat dit zal gebeuren binnen het kader van wat in de nationale wetgeving is bepaald en binnen het kader van wat in de Cultuurpactwet is voorgeschreven. Mijn juiste vraag was welke houding u tegenover de illegale zaken die op dit ogenblik gebeuren, zal aannemen en welke maatregelen de regering zal treffen om de huidige nationale wet te doen eerbiedigen.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Wat illegaal is mag niet gebeuren. De Uitvoerende Macht en de Rechterlijke Macht zijn gescheiden en de zaken verlopen niet altijd zoals wij het wensen.

DE HEER G. DE ROUCK: Hoe is het mogelijk dat in Vlaanderen en Wallonië de Rechterlijke Macht verschillend optreedt ?

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Er kan een andere toepassing zijn in de provincie Antwerpen dan in de provincie Brabant, omdat de Rechterlijke Macht daar anders reageert.

DE HEER G. DE ROUCK: Dat is toch niet normaal !

DE HEER K. POMA: De interpretatie is verschillend.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Wegens de geografische afbakening kan een verschillende interpretatie volgen.

DE VOORZITTER: Ik dring erop aan dat de Ministers en Staatssecretarissen een bondig antwoord zouden geven. Zij moeten zich tot het essentiële beperken. Hoe meer uitgebreid wordt, hoe meer misverstanden er rijzen. (*Gelach op verschillende banken*)

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: In antwoord op de tussenkomst van de heer De Seranno inzake het huisvestingsbeleid kan ik het volgende antwoord verstrekken.

Wat de sector huisvesting betreft, ben ik het volkomen eens met mijn geachte collega dat het sociaal huisvestingsbeleid en de tewerkstelling in de bouwsector twee afzonderlijke doelstellingen zijn die volledig gescheiden moeten worden gehouden. Het particulier initiatief tot bouwen is inderdaad rechtstreeks verbonden met de beschikbaarheid van bouwgronden, hetgeen de noodzaak onderstreept van een sociaal verantwoord grondbeleid om de kandidaat-bouwers in de gelegenheid te stellen bouwgrond te verwerven tegen billijke voorwaarden.

Wat de nationale wetgeving inzake registratierechten betreft, zal worden onderzocht hoe deze kan worden versoepeld om de mobiliteit van het woningpatrimonium te bevorderen.

De inspanningen op het gebied van de sociale huisvesting hebben ongetwijfeld een weerslag op de Vlaamse gewestbegroting. Er zal dan ook zo spoedig mogelijk een concreet programma worden uitgewerkt.

Inzake het grondbeleid kan ik de heer De Seranno verzekeren dat alles in het werk zal worden gesteld voor het voeren van een sociaal verantwoord grondbeleid.

Onder de vorige deelregering werd een eerste stap gezet door een gemeentelijke inventaris van bouwgronden verplichtend te stellen.

Aangezien een sociaal huisvestingsbeleid onmogelijk is zonder een sociaal grondbeleid nemen wij ons thans voor de concrete maatregelen die onder de vorige regering waren vooropgesteld, te hernemen en te verwezenlijken, namelijk het oprichten van een grondfonds, het instellen van een beperkt voorkooprecht en uitvoering van het nieuwe artikel 80 van de Huisvestingscode betreffende de infrastructuur van nieuwe en bestaande woonwijken.

De heer De Seranno stelde ook de vraag of het toegepast wetenschappelijk onderzoek zal behoren tot de gemeenschap en tot het gewest.

De Vlaamse executieve zal binnenkort een initiatief nemen ten einde het toegepast wetenschappelijk onderzoek te coördineren en te stimuleren.

De heer Van Geyt heeft ook enkele vragen gesteld. Hij excuseerde zich voor zijn afwezigheid en vroeg mij toch de antwoorden te geven, zodanig dat hij in het Beknopt Verslag hiervan kennis zou kunnen nemen.

Volgens de heer Van Geyt zou er in de toepassing van decreten een onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende strekkingen. Dit is onjuist ! De decreten en de uitvoeringsbesluiten zijn voor iedereen gelijk. De enige norm is het beschikbare krediet.

Zoals ik vanmorgen aan de heer Van Belle kon antwoorden, wil ik thans nog eens herhalen dat bij de uitvoering van de decreten voorrang zal worden gegeven aan het behoud van de tewerkstelling.

De heer Poma heeft zich verheugd over het feit dat in het Vlaamse luik van de regeringsverklaring wordt voorzien dat de administratie van de Cultuurpactcommissie niet langer zou ressorteren onder de bevoegdheid van de Minister van de Gemeenschap. Het is duidelijk dat dit in de ogen van de onderhandelaars geenzins betekent dat de administratie nu wel afhankelijk is van de Minister van de Gemeenschap. Zij is, toevallig, afhankelijk van de twee Ministers van Cultuur, zoals er eigenlijk nog andere bepaalde zaken afhankelijk zijn van de twee Ministers van Cultuur en dit op een zuiver toevallige manier. Op een bepaald ogenblik gebeurde dit ook voor de ambtenaren van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, omdat men ervan uitging dat een bepaald aantal ambtenaren uit een administratie moesten worden gedelegeerd.

Men zal er zeker wel aangevoeld hebben -en wij vinden hiervan de weerslag in de regeringsverklaring — dat de Cultuurministers er helemaal niet naar verlangen dat de administratie van de Vaste Cultuurpactcommissie zou blijven afhangen van de administratie van Cultuur, wel integendeel.

Wij hebben steeds gevraagd dat men oplossingen in een andere richting zou vinden omdat wij dat niet goed en niet gezond vinden. Die huidige regeling werd ons op een bepaald ogenblik opgedrongen. Er werd evenwel — en ik wil dit hier zeer duidelijk stellen — nooit de minste druk op deze administratie uitgeoefend.

In de sector van het cultuurbeleid zijn wij eveneens voorstander van de toepassing van het Cultuurpact, natuurlijk in een geest van verdraagzaamheid en openheid, zoals dit werd gesteld door de heer Poma. In dit verband verwijs ik naar mijn antwoord aan de heer Van Elewyck ook in verband met de mogelijkheden tot uitbreiding tot de persoonsgebonden materies.

De heren Poma en Van Geyt hebben gezegd dat de decreten onvoldoende worden toegepast. De de-

creten moeten worden uitgevoerd in het kader van de beschikbare begrotingskredieten. Zo zullen hogere weddeschalen op basis van diplomabezit, anciënniteitsverhogingen, de indexaanpassing maar mogelijk zijn binnen de beperkingen van de begrotingskredieten. Dit staat uitdrukkelijk in het decreet en in de uitvoeringsbesluiten. Het is evident dat met ruimere middelen een ruimere toepassing mogelijk wordt.

Er wordt wel eens gezegd — en ook de heer Poma haalde dit aan — dat er onvoldoende kredieten voorhanden zijn voor het sociaal-cultureel werk. Ik wil hem en degenen die op dezelfde toer zijn gegaan, onder andere de heer De Rouck het volgende antwoorden. De subsidiëringen van de Organisatie voor Volksontwikkeling hebben de jongste jaren de volgende evolutie gekend: van 1951 tot 1961 zijn de kredieten gestegen van 0,5 miljoen tot 2,2 miljoen ; in 1971 werd dit 53,5 miljoen. Sedert 1975 bedragen de subsidies: voor 1975 : 113 miljoen ; voor 1976: 233 miljoen ; voor 1977: 250 miljoen ; voor 1978: 345 miljoen ; voor 1979: 377 miljoen.

Ik meen dat een dergelijk stijgingstempo, precies in een tijd van budgettaire moeilijkheden, bijna ongelooflijk is. Ik vraag u in gelijk welk van de ons omringende landen na te gaan hoe daar het stijgingstempo in verband met de kredieten voor het vormingswerk geëvolueerd is.

De heer Poma heeft ook gesproken over het buitenlands beleid. Wij vinden dat inderdaad ook bijzonder belangrijk. Wij hebben gesprekken gevoerd met het Ministerie van Buitenlandse Zaken precies wat de positie van de culturele attaché's betreft. Deze gesprekken waren onder de vorige regering bijna afgerond. Ze **zullen** nu worden hernomen en wij zijn ervan overtuigd dat wij daar een goede oplossing kunnen bewerkstelligen en dat dientengevolge de anomalieën zullen verdwijnen, waarnaar de heer Poma verwijst.

De heer Cools sprak over bepaalde aspecten van de huisvestingssector. Eerst en vooral wil ik op zijn bijna pathetische oproep tijdens het begin van zijn uiteenzetting, ingaan. Het is inderdaad zó dat ruimtelijke ordening, grondbeleid, huisvestingsbeleid, monumentenzorg, stadsvernieuwing enzovoort onder één man — of één vrouw — moeten kunnen ressorteren. Er dient evenwel gezegd, dat een grote vooruitgang is geboekt. Het behoort inderdaad tot de specifieke bevoegdheid van de verschillende leden van de executieve, die bij consensus en collegiaal beslissen, waardoor alle problemen gezamenlijk worden opgelost. Bovendien heeft zo elke een weet van de moeilijkheden die er in mekaar sector bestaan. Ik beweer echter niet dat de bevoegdheidsverdeling ideaal is. Daarenboven, als er één grote gemeenschapsadministratie komt, kunnen wij daaraan remediëren door al deze sectoren in één tak van de administratie te brengen, in één bestuur wat de mogelijk-

heid zou bieden om nog gemakkelijker en dichter bij mekaar te komen wat de oplossingen betreft.

DE HEER J. VAN ELEWYCK: Het is een poging van antwoord !

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Neen, mijnheer Van Elewyck, het is realiteit !

Wat het nieuwe huurstelsel betreft, kan worden gezegd dat het sociaal en gezinsgericht is. De heer Cools heeft zelf gezegd dat ongeveer 50% minder zullen betalen, wat dus het beste bewijs is van het sociaal, progressieve karakter van het stelsel. Binnen dit huurstelsel werd aan erkende vennootschappen een ruime autonomie gegeven, hetgeen ook verantwoordelijkheid betekent. Daarom zou de efficiëntie van het nieuwe systeem in belangrijke mate afhangen van de wijze waarop de lokale maatschappijen het zullen toepassen. Zoals u voorstelde zullen wij dit inderdaad op de voet volgen.

Het stelsel zal in verschillende fasen worden ingevoerd : 1 juli 1980, 1981 en 1982. De data 1 juli zijn de belangrijke data waarnaar gerefereerd zal worden.

De heer De Beul heeft ook vragen gesteld in verband met het grondbeleid. In verband met het voorverkooprecht zijn wij er voorstander van dat dit zou worden beperkt tot die gebieden waar het werkelijk nodig is, dus woonuitbreidingsgebieden, stadsvernieuwing enzovoort. U vindt dit letterlijk in de tekst.

Wat de wetsvoorstellen Van Rompaey betreft zal de executieve het initiatief nemen om ter zake binnen de executieve tot een gelijklopend regeringsstandpunt te komen. Het gaat hier evenwel duidelijk om nationale wetsvoorstellen.

Wat het grondfonds betreft, zal de executieve alles in het werk stellen om dit spoedig tot stand te brengen. Wij beschikken ter zake over een krediet van 200 miljoen.

DE HEER J. DE SERANNO: Mevrouw de Minister, betekent zulks dat u het aanhangig zijnde wetsontwerp over het grondfonds en het voorverkooprecht verder zult amenderen om het eventueel in het door u getrokken spoor te brengen, of is het uw bedoeling helemaal opnieuw te beginnen ?

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Ik mag hier eigenlijk geen duidelijk antwoord geven omdat ik met mijn collega's in de executieve hierover nog geen gesprek heb gehad. Maar wanneer wij dit tijdens de vorige regering wel hebben besproken, ging dit eerder in de richting van het amenderen van bepaalde voorliggende teksten. Binnen de

nieuwe executieve moet daarover nog worden onderhandeld.

DE HEER J. DE SERANNO: Ik hoop toch dat u al het in de commissie geleverde werk niet ter zijde zult schuiven.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: De inventaris van de gronden, die alle gemeenten tegen 1981 moeten klaar hebben, zal ons een beter inzicht geven over de beschikbare gronden.

Wat de huisvesting betreft, zullen wij spoedig werk maken van de nieuwe maatregelen voor de aankoop en de sanering van bestaande woningen. In verband met de isolatie van woningen en gebouwen is binnenkort een interregionaal overleg gepland.

De heer De Beul heeft gesproken over de open universiteiten. Mijn collega Calewaert zal daarover straks spreken. Ook de Hoge Raad voor Volksopleiding zal in dat verband moeten advies verstrekken.

De heer De Beul sprak ook over het filmfonds en het filmbeleid in ons land, evenals over de oprichting van een filmproductiefonds en de coördinatie met Economische Zaken. Als voorzitter van de bevoegde commissie van de Cultuurraad, mijnheer De Beul, weet u zeer goed hoever deze gesprekken staan en weet u ook hoe de verschillende filminstanties daartegenover staan. Na de vakantie zal een voorstel worden uitgewerkt dat voorbereid is door een speciale werkgroep. In het verleden is gebleken dat er niet veel interesse was voor een filmproductiefonds zoals het toen werd opgevat. Voorts weet u dat tijdens de vorige regering, en ook nu, de gelden die voor de steun aan de filmnijverheid ter beschikking worden gesteld, nationaal worden beheerd door Economische Zaken. Wij nemen ons voor contact op te nemen met de Minister van Economische Zaken om een coördinatie in het beleid tot stand te brengen.

Wat het sociaal statuut van de plastische kunstenaars betreft, wil ik er de aandacht van de heer De Beul op vestigen dat deze kunstenaars niet zozeer verhoging vragen van de subsidies, al is die natuurlijk altijd welkom. Zij hebben het ook niet over contraprestaties, zoals in Nederland. Men is daar trouwens reeds van terug gekomen, zoals ik van mijn collega in Nederland vernam. De plastische kunstenaars wensen bij prioriteit een aanpassing van de BTW-regeling, een versoepeling van het cumulatiestelsel en een regeling in verband met de dubbele bijdrage voor de sociale zekerheid. Dit zijn duidelijk allemaal zaken die niet tot de gemeenschapsmaterie behoren. Wel nemen wij ons voor, en wij hebben dit reeds gedeeltelijk gerealiseerd in een werkgroep voor de plastische kunstenaars, om al deze nationale deelelementen samen te brengen en zo tot een samenhangend

beleid te komen samen met de nationale Minister in kwestie. Ons lijkt het dat de dubbele bijdrage voor de sociale zekerheid precies het punt is dat het gevoeligst ligt bij de kunstenaars. Dit geldt overigens ook voor letterkundigen en componisten.

De heer Somers pleit voor verdraagzaamheid in pluralistisch Vlaanderen. Hij kan ervan overtuigd zijn dat het zeker niet het departement van Cultuur is dat deze verdraagzaamheid en dit pluralisme niet zou toepassen.

Ik veronderstel dat degenen die met dit departement hebben gewerkt, daar ook wel van overtuigd zijn.

Toch wil ik nog even zeggen dat zijn suggestie over een hiërarchische beïnvloeding van de Cultuurpactcommissie iets is dat mij erg dwars zit en waartegen ik met klem protesteer.

Mijnheer De Rouck — het wordt reeds zo laat en ik heb op al die vragen over het sociaal-cultureel vormingswerk deze ochtend geantwoord en cijfers aangehaald ook via mondelinge en schriftelijke vragen — ik kan u zeggen dat er geen discriminatie is tussen de instellingen en verenigingen. Er is de jongste jaren een enorme groei van de subsidies. Alles bij mekaar vind ik trouwens in de tussenkomsten van uw partij ter zake dikwijls ook geen coherentie.

Wanneer er een nieuwe vorm van permanente vorming decretaal wordt geregeld, zoals op het ogenblik bij voorbeeld de amateuristische kunstbeoefening, dan klaagt men aan dat men minder geld zal hebben voor de andere takken. Als een vorm niet decretaal geregeld is, wordt ons traagheid verweten. U vraagt zich dan af waarom men niet één enkel algemeen en allesomvattend decreet heeft uitgevaardigd waar de heer Vanhaegendoren steeds naar verwees. Ik moet u zeggen dat heel dikwijls het «saucissoneren» het enige middel is om stukje bij beetje datgene te bereiken wat men ten slotte bereiken wil.

DE HEER G. DE ROUCK: Mevrouw de Minister, het is inderdaad reeds laat, maar in verband met dat zwartboek zou ik toch het volgende willen zeggen. Ik heb jarenlang meegewerkt aan de Hoge Raad voor de Volksopleiding en dat zwartboek zit me toch een beetje dwars. Onze partij heeft zopas een voorstel van resolutie ingediend en ik geloof dat het nuttig zou zijn ons daar toch eens aandachtig over te buigen. Want als daar onrechtvaardigheden zouden in staan, dan blijven dat onrechtvaardigheden en als daar onjuistheden in voorkomen, dan blijven het onjuistheden. Het zou toch interessant zijn, zowel voor de oppositie als voor de meerderheid, deze zaken eens grondig te bekijken en samen het cultuurbeleid in Vlaanderen — dat is ook de bekommernis van de oppositie — in zo goed mogelijke banen te leiden.

Wij ondervinden allemaal dat er in verband met

onze organisaties zware problemen bestaan. Op een bepaald ogenblik is het cultuurbeleid misschien te snel geëvolueerd, maar aan de andere kant wordt toch zeer veel geld uitgegeven. Het gaat hier over 500 miljoen en ik meen dat nog 500 miljoen meer, dus een miljard zou moeten worden uitgegeven, wat toch zeker nuttig besteed geld zou zijn voor de cultuur in Vlaanderen. Wij hebben daar nog steeds grote behoefte aan. We zullen het daar nu niet over hebben, maar we moeten toch eens aandachtig dat zwartboek bekijken en zien of daar inderdaad waarheden in zitten, welke **waarheden** en welke oplossingen we er kunnen aan geven.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Mijnheer De Rouck, ik kan zeggen dat dat zwartboek mij nog veel meer dwars zit. Het is duidelijk dat daar een heleboel zaken in staan waarover men kan debatteren.

Het is eveneens zeer duidelijk dat wij de permanente vorming, de volksontwikkeling altijd prioritair hebben gesteld. Wanneer u spreekt van verschuivingen dan moet u eens zeggen waar wij het geld zullen halen om te verschuiven naar waar. Want wanneer u aan verschuiving doet zult u wel een zeker succes hebben in de sector volksontwikkeling — alhoewel dat ook niet zo'n enorme verschillen zal kunnen bewerkstelligen — maar dan zal u natuurlijk minder succes hebben bij diegenen waar u de gelden vandaan haalt.

Ten slotte is er nog uw vraag over de Noord-Zuid-integratie. U weet ook dat wij daar enorm hebben aan gewerkt en dat voor het taalunieerverdrag onze regeringscrisis de oorzaak is van het feit dat het nog niet is getekend. Daarna zal het hier in de Cultuurraad worden goedgekeurd. Dit is één aspect, er zijn er nog andere, denk maar aan de «Brakke Grond». Ik ben van oordeel dat men ons niet kan verwijten dat daarvoor niet met hart en ziel is geijverd.

U vraagt ook wanneer er decreten zullen komen voor het volksontwikkelingswerk en het buurtwerk. Beide zijn aangekondigd in de regeringsverklaring.

Een ander probleem is de tewerkstelling in de sector volksontwikkeling : het aantal gesubsidieerde personeelsleden, op basis van het decreet en de koninklijke besluiten van 1967, steeg van 1977 tot 1978 met 28 procent en is opgelopen tot 800 personeelsleden. Het is duidelijk dat precies in deze richting veel vooruitgang is geboekt.

Mevrouw Smitt en de heer Moors zegden zeer terecht dat men een gedifferentieerde politiek moet hebben, niet centralistisch, niet **uniformistisch**. Ik ben het daar volkomen mee eens. De voorbeelden die de heer Moors gaf, met name de nieuwbouw die in Limburg nog altijd aan de orde is — veel minder in de andere provincies — zijn juist.

Ik geeft dit als voorbeeld, maar er zijn er nog andere.

De heer Seeuws sprak ook over de werkzekerheid.

Ten einde de bestaande werkzekerheid in de onmiddellijke toekomst te vrijwaren, zullen wij ons inspannen om de voorschotten en de saldi zo vlug mogelijk uit te keren, de weddetoelagen inbegrepen, de indexaanpassing te verrekenen in de weddetoelagen en de uitbreiding van subsidieerbaar personeel vooralsnog te blokkeren. Ten slotte zullen wij het begrotingskrediet verhogen omdat, zoals wij reeds zegden, precies in deze sector het tewerkstellingselement de prioriteit geniet.

De heren Seeuw en Verberckmoes hebben over het bibliotheekonderwijs en over de bibliotheken in het algemeen gesproken.

Met de uitvoering van het bibliotheekdecreet zijn we omzeggens klaar. Het laatste ontwerp van KB ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. Met uitzondering van dit ontwerp van KB op het leidend en technisch personeel werden alle noodzakelijke gegevens voor de uitvoering van het decreet bezorgd aan alle betrokken openbare besturen en alle erkende openbare bibliotheken.

Alleen het KB op de organisatie van de inspectiedienst moet nog worden opgesteld.

Ik meen te mogen zeggen dat de overheden in samenwerking met de bibliotheekwereld op alle niveaus, zowel gemeentelijk als provinciaal en nationaal volop bezig zijn met de uitvoering van het bibliotheekdecreet.

Nu de eerste operatie, namelijk de onmiddellijke vertaling van het decreet in uitvoeringsbesluiten is beëindigd, zullen wij de nodige maatregelen moeten nemen die vooral zullen gericht zijn op de verdere kwalitatieve uitbouw van de openbare bibliotheeksector.

Allereerst is de verdere uitbouw van het bibliotheekonderwijs dringend vereist. Ook het Nationaal Centrum voor Openbare Bibliotheken, het NCOB, moet worden uitgebouwd en operationeel gemaakt. Via dit NCOB moet het gestructureerd overleg worden op gang gebracht met de wereld van de wetenschappelijke bibliotheken, en met zowel wetenschappelijke- als openbare bibliotheekcircuits in het buitenland.

Het NCOB zal uitgroeien tot een centrale dienstverlenende instelling ten behoeve van de gehele Vlaamse gemeenschap en zal derhalve ook nauw moeten samenwerken met andere centrale dienstverlenende instellingen op het vlak van de openbare bibliotheken.

Het cultureel verlot, mijnheer Seeuws, moet worden bekeken in het kader van de vernieuwing van het stelsel der kredieturen en sociale promotie. Wij zijn akkoord met uw zorg ter zake. Wat de infrastructuur betreft, wees u op een zekere dualiteit in de regeringsverklaring met betrekking tot punt 3 en punt 12. In punt 3 gaat het duidelijk

over de uitbouw van een centrale op administratief vlak voor de infrastructuur voor alle culturele materies. In punt 12 gaat het over een noodzakelijke coördinatie tussen alle initiatiefnemers op het vlak van cultuur, onderwijs, gemeentelijke en provinciale overheden.

Ten slotte sprak de heer Diegenant over het sportbeleid. Het is inderdaad dringend nodig dat in die infrastructuur prioriteit wordt verleend aan de afwerking van wat in aanbouw is. Het is ook duidelijk, ik meen dat dit door de heer Van Den Broeck werd gezegd, dat er eigenlijk een samenwerking zou moeten zijn tussen de verschillende instanties voor het gebruik en de aanbouw van de infrastructuur. In het verleden bestonden reeds akkoorden tussen de verschillende onderwijsnetten, BLOSO en gemeenten, die kunnen worden voortgezet.

De verschillende soorten sport, sport voor allen, competitie en topsport, moeten op gelijke wijze aan bod kunnen komen. Zij werken zo op elkaar in dat het ene bijna noodzakelijk uit het andere volgt. De heer Van Den Broeck heeft ook gezegd, en terecht, dat wij de strijd tegen het geweld in de sport moeten voortzetten. Daaraan werd reeds veel aandacht besteed. U zegt dat het noodzakelijk is dat in de toekomst het sportbeleid niet politiek zou worden bekeken. Ik stel de vraag of dit in het verleden wel is gebeurd? Ik meen immers dat zulks niet het geval is. Het is precies op het gebied van de sport dat alle verschillen worden uitgewist. Dat doet mij denken aan iets wat ik in Limburg heb gehoord waar men zei dat de verschillen van godsdienst, nationaliteit, huidskleur enz. vervagen op het sportveld. Dat is zo, maar het is nog in grotere mate zo dat alle ideologische en filosofische verschillen worden vergeten bij het sportgebeuren.

Ik meen de Voorzitter genoeg te doen indien ik aankondig dat ik mijn betoog zal beëindigen. Ik wou nog enkel aankondigen dat op alle andere vragen door mijn collega's uit de executieve zal worden geantwoord. Wanneer soms de kritiek wordt geuit dat de bevoegdheidsverdeling niet altijd klaar en duidelijk is, kan ik zeggen dat dit vroeger ook niet het geval was. Wij hebben bijvoorbeeld vaak de heer De Seranno horen spreken over overlappingsen en over grensgevallen, bij voorbeeld in de sector landschapszorg en natuurbehoud. Nu kunnen we ten minste samen, bij consensus en collegiaal, over deze zaken beslissen. Het heeft dus inderdaad niet zoveel belang of een materie behoort tot de bevoegdheid van de ene of de andere collega. (*Applaus op alle banken*)

DE VOORZITTER: De heer Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voor-

zitter, waarde collega's, ondanks de afwezigheid van de heer Schiltz, die zich liet excuseren, wil ik toch antwoorden op een aantal door hem aangehaalde zaken waarmee ik het niet eens ben. Ik kan hem nochtans verzekeren dat ik zeer blij was over het feit dat hij op zijn beurt trachtte een einde te maken aan de verwarring tussen Nederlands en Vlaams, wat de benaming betreft die men ons heeft toebedeeld, met name Minister van de Vlaamse gemeenschap en niet van de Nederlandse gemeenschap. Hij had het over de Nederlandse cultuurgemeenschap waarvan wij allen deel uitmaken en dat hoeft niet in twijfel te worden getrokken, maar op politiek vlak zijn wij een Vlaamse gemeenschap. Dit is geen verloochening zoals sommigen lichtzinnig schrijven; het is een bevestiging van een volk dat na zijn samenhangsgevoel en op basis van een culturele erfenis nu vooral tot een samenhangsbesef wil komen en aldus op weg is binnen de Belgische structuren een natie te worden. De Franstaligen kunnen niet de term «Waalse» gemeenschap gebruiken omdat de Franstaligen die in Brussel wonen, niet tot die gemeenschap kunnen worden gerekend. Zij moeten dus een beroep doen op een noodbenaming, namelijk de Franstalige gemeenschap of de Franse gemeenschap. Wij hoeven dat niet te doen en ik vind dat een voordeel, een voorsprong.

Ik zou de heer Schiltz nog willen antwoorden dat er in het regeerakkoord van de Vlaamse executieve over een aantal punten wel meningen werden naar voren gebracht, al bezit de Vlaamse regering hierover geen autonome bevoegdheid. Dit om reeds te laten blijken welke mening wij vanuit een Vlaamse optiek hebben over een aantal nationale materies die raakpunten hebben met de regionale.

Het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve heeft zo onder meer willen stellen dat de meerderheid in Vlaanderen denkt dat er een grotere doorzichtigheid moet komen inzake verleende overheidshulp. Wanneer wij honderden miljoenen spenderen aan een bedrijf in moeilijkheden dat een exploitatiezetel heeft in Vlaanderen — één van de exploitatiezetels van een bedrijf dat nog in andere gewesten of in andere landen een exploitatiezetel heeft — dan wensen wij te weten of dat geld niet doorsijpelt en dan kan beter met een eigen boekhouding en een boekhoudkundige entiteit waarop wij controle hebben. Daarom achten wij het nuttig en noodzakelijk dat er een boekhouding per exploitatiezetel wordt uitgewerkt. Het was voor de Vlaamse executieve belangrijk dit zo te stellen wanneer men in het centraal regeerakkoord schrijft dat de wetgeving betreffende de overheidshulp opnieuw moet worden aangepakt. Dit is dus niet tegenstrijdig maar ligt integendeel in elkaars verlengde.

Tevens stelt de heer Schiltz drie belangrijke

kernvragen. Zo stelde hij een tweede kernvraag over het sociaal-economisch beleid.

Dit beleid zal worden gevoerd in alle en met de inspraak van alle betrokkenen. Daarom heeft de Vlaamse regering ook het **VERSOC** opgericht om met de sociale gesprekspartners, Vlaams patronaat en Vlaamse verantwoordelijken van de vakbonden, alle sociaal-economische problemen in Vlaanderen te bespreken en desgevallend tot besluiten te komen. Het is duidelijk dat een economisch beleid niet eindigt aan de grenzen van Vlaanderen. Het is meer dan een regionaal beleid.

Zelfs de internationaal bekende specialist inzake regionale economie, professor Doctor Isard, heeft deze stelling onderschreven. Toch kan men per gewest, per gemeenschap andere klemtonen leggen. Dit is met de huidige economische regionale bevoegdheden mogelijk bij voorbeeld inzake toepassing van de economische expansiewetgeving, de herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden, de contractuele planning, het openbaar economisch initiatief. Daarom werden deze punten in het regeerakkoord ook omschreven.

Verder wil ik erop wijzen dat in sommige nationale instellingen de gewesten reeds een grote invloed hebben. In tegenstelling tot wat de heer Schiltz denkt, is het Fonds voor Industriële Vernieuwing in belangrijke mate afhankelijk van het beleid dat de gewesten willen. Tweederden van de middelen van het FIV gaan naar reconversie. Hierover zal elk gewest alleen beslissen. Het FIV heeft daar enkel de financieringsmiddelen te geven. **Eén** derde van de middelen van het FIV zijn voor projecten voor renovatie bestemd. Hier beslist het beheerscomité van het FIV over de voorstellen die het voorlegt aan de ministerraad. Het **beheerscomité** bestaat voor de helft — 6 op 12 — uit leden aangewezen door de drie gewesten. Het is nu reeds mogelijk effectief in te grijpen in het economisch leven door de gewesten op niet onbelangrijke terreinen. De planning, de overheidshulp, het openbaar economisch initiatief zijn hefbomen van een nieuw regionaal economisch beleid. Ten aanzien van de vragen gesteld door collega's Van der Niepen en Caudron wil ik het volgende zeggen. Op mijn voorstel heeft de Vlaamse deelregering principieel een ontwerp van wet goedgekeurd tot aanvulling van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het oppervlaktewater tegen vervuiling.

Het ontwerp zal het mogelijk maken in Vlaanderen één of meerdere waterzuiveringsmaatschappijen op te richten, naast de waterzuiveringsmaatschappij die bestaat voor het kustbekken, zodat zij actief kunnen optreden in deze materie. Door onder meer de communautaire moeilijkheden zijn de waterzuiveringsmaatschappijen van het Maas- en Scheldebekken, die zich over meer dan één gewest uitstrekken, nooit opgericht. Al-

leen dit van het kustbekken kwam in 1975 tot stand.

In de andere gebieden blijven de gemeentebesturen verantwoordelijk, terwijl de Minister alleen als subsidiërende instantie kan optreden. Daardoor werd een planmatige aanpak onmogelijk en staan de gemeenten die voor de exploitatie van de waterzuiveringsinstallatie moeten instaan voor zware financiële moeilijkheden.

Het gevolg is een erge verontreiniging in sommige streken waaraan een einde dient te worden gemaakt.

Het ontwerp is reeds voorgelegd aan de Raad van State, vlak vóór de regeringsswisseling, en kan nu verder zijn weg gaan. Het zal binnenkort voorgelegd worden aan de Vlaamse executieve. Eens goedgekeurd door het Parlement zullen bij koninklijk besluit de nodige uitvoeringsbesluiten dienen te worden getroffen. Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel wat antwoorden, hoewel ze belangrijk zijn, overslaan.

DE VOORZITTER: Dat is zeer verstandig.

DE HEER A. DE BEUL: Heeft de Voorzitter misschien een rendez-vous ?

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Daar kan ik u niet op antwoorden. Er is echter wel een verschil tussen een afspraak en een rendez-vous. (*Hilariteit*)

DE HEER B. COOLS: Wij leren nog wat.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Wat de waterleidingen en drinkwaterproductie betreft, tracht het Vlaamse gewest zo zelfstandig mogelijk te worden. Om tegemoet te komen aan de stijgende behoeften van de bevolking, industrie en landbouw, zal worden getracht de prijzen zo laag mogelijk te houden. Mijnheer Temmerman, u bent met het probleem van die hoge tarieven geconfronteerd in een deel van Oost- en een deel van West-Vlaanderen. U weet dat zij een gevolg zijn van een slecht contract met de Brusselse maatschappij en dat nog duurt tot na het jaar 2000.

DE HEER B. COOLS : Wij kunnen hen vragen bij het AWW aan te sluiten.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Wij zullen het onze ertoe bijdragen indien het mogelijk is, om het prijsverschil zo laag mogelijk te houden in Vlaanderen.

In het kader van de politiek van het waterbeleid zoals bepaald door het koninklijk besluit van juli 1979 zal dienen te worden onderzocht wat de nationaal bevoegde Minister als internationale en nationale wetgeving wenst in te voeren of te wijzi-

gen. Daarbij kan worden gewezen op de wensen van de Vlaamse gemeenschap.

Wij denken ter zake aan ontwatering alsmede aan Europese richtlijnen, zoals betreffende de kwaliteit van het oppervlaktewater dat bestemd is voor de produktie van drinkwater in de lidstaten.

Er zijn ook de kwesties van de grensoverschrijdende problemen, zowel op het gebied van de gewone watervoorziening als van de waterzuivering.

De problemen in verband met het Albertkanaal, en dus van de Maas, daarbij met de Houille-kwestie, kunnen alleen maar onze aandacht vragen. U weet dat het Maaswater dat naar het Albertkanaal vloeit, door een bepaalde firma in Wallonië wordt vervuild. Daardoor wordt de drinkwatervoorziening voor de Antwerpse agglomeratie in gevaar gebracht.

Wij moeten een tweede spaarbekken aanleggen in Viersel voor het geval de piek van de vervuiling te hoog zou worden en toch de agglomeratie van water te kunnen voorzien. Het is zeker onze bedoeling in het ministerieel overlegcomité regering-executieven dit probleem nog ter sprake te brengen samen met dit van de Dendervervuiling.

DE HEER J. DE SERANNO: Indien u moeilijkheden hebt met de waterbevoorrading kunt u nog altijd water krijgen uit de beide Netes. Wij hebben water te veel. Er zijn voortdurend dijkbreuken.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: U hebt ons plan geraden.

Er zijn mogelijkheden tot verhoging van de eigen Vlaamse waterproduktie. Ten eerste, bij de intercommunale Antwerpse Waterwerken, die nog steeds beschikt over zuiveringsinstallaties en watervangen op het Albertkanaal, met een capaciteit van 600.000 m³ per dag met nog 50.000 m³ als puntcapaciteit. Dit is ongeveer de beschikbare waterhoeveelheid in het Albertkanaal. Daarmee heeft de AWW nog voldoende reserves, daar het gemiddeld dagverbruik in 1976, een zeer droog jaar, 440.000 m³ per dag bedroeg.

Ten tweede, de Blankaart in Woumen, die kan worden opgevoerd tot een produktiecapaciteit van 40.000 m³ in de toekomst. Daarvoor zal een toekomstig spaarbekken worden opgericht. Dat zou ongeveer 1 miljard 200 miljoen kosten.

Ten derde, wat Kluizen betreft, weet men dat ook daar de produktiecapaciteit kan worden opgevoerd tot 40.000 m³. De gronden voor Kluizen zijn aangekocht. Er bestaat een waterbehandelingsstation voor een zelfde capaciteit. Men is thans zo ver dat Openbare Werken akkoord gaat om een grond te spuien vanuit de Kallemansput op de beschikbare grond. Men moet dus verder ageren om te komen tot de oprichting van Kluizen. Wij zullen dat zeker doen. De kostenraming hiervoor bedraagt 765.000.000 frank.

Ten vierde, een spaarbekken moet worden opgericht op de Yse, met een capaciteit van 25.000 m³ per dag in de eerste fase. De kosten bedragen ongeveer 920.000.000 frank. Daarbij weze terloops vermeld dat de coördinatie moet gebeuren met de waterzuiveringsdiensten.

Ten vijfde, bouw van een spaarbekken op de Marke. Een capaciteit van 30.000 m³ per dag is daarbij voorzien.

Ten zesde, de bouw van een spaarbekken op de Zwalm. Hier rijst het probleem van de waterkwaliteit, zodat moet worden gecoördineerd met de waterzuivering.

Ten zevende, ten aanzien van INZO, de ontzittingsinstallatie, kan nog niet duidelijk worden gezegd wat daarmee zal gebeuren. Er zijn vele problemen. In een kleine stuurgroep wordt gesproken over het probleem te weten wie zal optreden als meester van het werk: de intercommunale INZO ofwel de staat. Ik ben natuurlijk voor de laatste oplossing. Ik heb dit advies gegeven aan mijn collega van Volksgezondheid. Ik wacht op nieuws. Ten achtste, men kan de beschikbare hoeveelheid water in het Albertkanaal — zoals de heer De Seranno heeft vermeld — nog vergroten door water uit de Kleine Nete te pompen naar de Sluis van Wijnegem. Kostenraming: 350 miljoen plus de zuiveringsinstallatie.

Ten negende, de studie Kortrijk-Bossuyt is in eerste fase gedaan. Opdracht werd gegeven om de tweede fase te voleindigen. Het akkoord van de Minister van Volksgezondheid ontbreekt bij ons weten nog altijd.

Ten tiende, het veiligheidsreservoir te Viersel, zoals ik daarnet heb gezegd, moet gebouwd worden om de drinkwaterbevoorrading gedurende circa een maand te beveiligen. Het gaat om een werk van nationaal belang.

DE HEER B. COOLS : Wij wachten op u !

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Er is een studie aan de gang zoals gevraagd door de Vlaamse executieve. Zonder regeringswisseling moest deze op 31 mei jongstleden geëindigd zijn geweest.

Verder zijn nog allerlei studies aan de gang, maar ik zal u op een andere keer daarover onderhouden. Een tweede vraag van de heer Van der Niepen betreft de oorzaken van de verontreiniging van de Dender. Een studie van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie naar de potentiële verontreiniging van het Denderbekken werd in 1977 uitgevoerd. Dit geeft een theoretische verontreinigende belasting van het Denderbekken van 442.000 inwoners wat het huishoudelijk afval betreft, ongeveer 528.000 industriële inwoners equivalenten en 1.934.000 inwonersequivalenten voor landbouw en veeteelt. Daaraan moet onmiddellijk toegevoegd worden dat dit een theoretische berekening

is, gebaseerd op de hoeveelheid fosfaten en nitraten die in het afvalwater kunnen gebracht worden. Dit is echter geen indicator van de werkelijk optredende organische verontreiniging in de Dender en kan dus niet als basis voor het saneringsplan voor de Dender worden gebruikt.

Uit deze studie is ook gebleken dat in de Dender vooral vervuiling optreedt ter plaatse van de vervuilingskemen van Ath, Lessen, Geraardsbergen, Ninove, Denderleeuw en vooral vanaf Aalst tot Dendermonde. De metingen hebben uitgewezen dat van Aalst naar de monding toe het zuurstofgehalte in de Dender nul wordt, waardoor stankontwikkeling ontstaat en die is dan voor Dendermonde.

DE HEER K. POMA : Rioolwater !

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Geachte collega's, wij hebben reeds verschillende voorontwerpen goedgekeurd en vaste belofte gegeven ten aanzien van de bouw van collectoren, rioolwaterzuiveringsinstallaties, aanleggen van rioleringen enz. . . , in Dendermonde, Aalst, Ninove, Geraardsbergen en Denderleeuw. Wij hopen nog altijd dat wij, voor zoveel het Vlaanderen betreft, spoedig de Dender zuiver zullen kunnen maken. Wat het industrieel afvalwater betreft — bedrijven die lozen in de Dender — hebben verschillende gegevens opgevraagd, met name de datum van de lozingsvergunning plus de termijn voor de zuivering. De stand van zaken in verband met de inplanting en de uitvoering van de waterzuivering en het resultaat ervan, is dat de meeste industrieën pas hun lozingsvergunningen in de loop van 1980 dienen te beginnen eerbiedigen.

Zolang zij niet moeten voldoen aan de wettelijke bepalingen, is het onmogelijk hen te vervolgen in geval van waterverontreiniging. Vanaf dit jaar echter moet de lozingsvergunning geëerbiedigd worden. Ik heb opdracht gegeven de lozing van die bedrijven te controleren.

De heer Van der Niepen heeft ook vragen gesteld in verband met het baggeren van het slib. Een aantal kwesties, zoals het baggeren en het afsluiten van de oude Dender, behoren tot de bevoegdheid van de Minister van Openbare Werken. Ik heb bij hem bemiddeld ten einde deze werken te bespoedigen.

Er werd ook een vraag gesteld over de oeverversterking en het onderhoud van de oevers van de Dender, de vermindering van de scheepvaart en het in onbruik geraken van het jaagpad. Dit alles is mede verantwoordelijk voor de zeer slechte staat waarin de oevers zich bevinden. Men heeft getracht de oevers te versterken door het aanbrengen van een metalen of betonnen damwand. Die betonnen wand heeft echter nefaste gevolgen voor de oeverfauna en flora. Op aandrin-

gen van verschillende milieugroeperingen, ondermeer Raldes, het Dender-actiecomité, de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie en andere, opteerde ik voor de versterking met schanskorven.

Bij mijn collega van Openbare Werken heb ik bemiddeld om deze milieuvriendelijke methode toe te passen. Hij heeft mij geantwoord dat het grootste gedeelte van het geplande werk met schanskorven zou worden uitgevoerd. Door de landbouw en de veeteelt kan een hoeveelheid nitraten en fosfaten in de oppervlaktewatern terecht komen, waardoor in dit water, samen met andere stoffen, algenbloei ontstaat, met het gevolg dat het zuurstofgehalte in het water nul wordt.

Ik heb de heer Minister van Landbouw verzocht de werkelijke invloed van deze verontreiniging te bestuderen ten einde maatregelen te kunnen treffen om een te groot gebruik van dergelijke stoffen, onder meer van fosfaten, te kunnen vermijden.

De heer De Seranno heeft gehandeld over de grensoverschrijdende dossiers. Dit probleem heeft reeds vaak mijn aandacht gaande gehouden. Het is nu de taak van het ministerieel comité en de regeringsexecutieven doeltreffende maatregelen uit te schrijven.

Verder zijn er de vragen inzake verzilting.

Dit probleem is zeker niet aan mijn aandacht ontgaan. Ter zake heb ik reeds geantwoord op een vraag mij gesteld door een collega in de Senaat, meer bepaald in verband met de nadelen die de tuinbouw in Gent ondervindt door allerlei waterwerken.

Er werd mij gesuggereerd een decreet op te maken voor het landschap- en natuurbehoud. Dit is inderdaad noodzakelijk omwille van de overlapping van de wetgevingen in verband met stedenbouw en ruimtelijke ordening, de wet op het natuurbehoud en het decreet op de monumenten en landschappen. Straks zal wellicht minister Kempinaire meer in detail deze problemen toelichten.

Ik meen dat de wet op de ruilverkaveling, het boswetboek, de wet op de onbevaarbare waterlopen, polders en wateringen samen dienen bekeken te worden. Een coördinatie tussen deze wetgevingen is dringend noodzakelijk ten einde een samenhangend beleid voor de landelijke ruimten te kunnen voeren. Een decreet op de landschappen en het natuurbehoud lijkt mij daartoe onvoldoende te zijn. Het begrip landinrichting en een wetgeving ter zake zou beter aan uw vraag naar een concreet beleid inzake het landelijk gebied tegemoet komen.

DE HEER J. DE SERANNO: Met de staatsherforming gaan we alles doen !

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: U hebt mij ook gevraagd wat bedoeld wordt met wetenschappelijk adviserend

toezicht ten aanzien van de bossen. Wat het toezicht op de privé-bossen betreft, is het de bedoeling de boseigenaars te verplichten tot een inventarisatie van hun bossen en tot het opmaken van een bedrijfsplan voor de bossen, **dat** moet worden goedgekeurd door de bevoegde Minister. Het is eveneens de bedoeling alle kappingen afhankelijk te maken van een vergunning. Vanzelfsprekend zouden de eigenaars hiervoor een beroep kunnen doen op de medewerking van het Bestuur van Waters en Bossen dat in dit verband over het nodige personeel zou moeten beschikken.

U hebt mij een vraag gesteld over de verstoring van het landschap bij de rechttrekking van onbevaarbare waterlopen. Ik geloof dat ik u op deze vraag in de Senaat al voldoende heb geantwoord. Ik wens erop te wijzen dat de sanering van onbevaarbare waterlopen niet langer mag worden bekeken, los van de problemen van waterzuivering en waterwinning. Het is trouwens in deze optiek dat ik een pilootstudie zal laten verrichten in de Demervallei, waarbij alle aspecten aan bod zullen komen.

In tegenstelling met wat u gezegd heeft, mijnheer De Seranno, dat het toegepast wetenschappelijk onderzoek weinig aandacht zou krijgen in het regeerakkoord, wens ik erop te wijzen dat binnen de mogelijkheden van mijn begroting, de grootste mogelijke aandacht aan dit onderzoek wordt besteed, enerzijds ten behoeve van de strijd tegen alle vormen van milieuverontreiniging, anderzijds ter valorisatie op semi-industriële schaal van nationale R & D-programma's.

Dat ondanks de 7 jaar oude kaderwet nog steeds problemen rijzen in verband met de geluidshinder is het gevolg enerzijds van het feit dat voor een aantal deelaspecten te veel verschillende departementen bij het probleem worden betrokken en anderzijds van het feit dat deze hinder van plaatselijke aard is en dat de gemeentebesturen nog altijd normatief kunnen optreden. Daarom onderzoek ik thans de mogelijkheid om een **type-politiegeregulement** betreffende geluidshinder op te stellen dat bij wijze van omzendbrief aan alle gemeenten zou worden toegestuurd, zonder hiermee afbreuk te doen aan de gemeentelijke autonomie, die me nauw aan het hart ligt.

U hebt ook gesproken over de verdeling van het Gemeentefonds. Anderen hebben daarover ook gesproken. Ik zou graag met uw suggesties zo veel mogelijk rekening houden. Alhoewel de meesten onder u wel weten dat een rationele en rechtvaardige verdeling van het Gemeentefonds op basis van geobjectieerde economische, culturele en sociale behoeften, geen eenvoudige taak is, zal eerstdaags een werkgroep een onderzoek beginnen om na te gaan of een nog meer rechtvaardige verdeling mogelijk is.

De heer Laridon heeft mij gevraagd welke mijn

intenties zijn in het kader van de bevoegdheid van het openbaar economisch initiatief, specifiek met betrekking tot bedrijven in moeilijkheden. Ik zal op deze vraag alleen antwoorden in het kader van de bevoegdheid van het openbaar economisch initiatief. Collega Kempinaire zal waarschijnlijk nog andere zaken zeggen ten aanzien van bedrijven in moeilijkheden. De initiatieven in dit verband zullen in het Vlaamse gewest geconcretiseerd worden langs de GIMV. Maar aangezien de middelen van de gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen momenteel eerder beperkt zijn, iets wat in de kortst mogelijke termijn dient te worden verholpen, zullen de budgettaire middelen vooral dienen geput te worden uit het reconversieluik van het Fonds voor Industriële Vernieuwing waarover ik het zoëven had. Te dien einde zal ik in de komende weken een voorstel indienen bij de Vlaamse regering met het oog op het vrijmaken van de regionale tranche van het FIV.

Wat het onderzoek betreft van de dossiers van bedrijven in moeilijkheden, wordt overwogen een dochtermaatschappij van de GIMV op te richten voor bedrijven in moeilijkheden.

De taak van deze maatschappij bestaat erin de concrete herstructurering van een bedrijf voor te bereiden en uit te werken. Het is immers duidelijk dat deze activiteit moeilijk aan de bedrijven zelf kan worden toevertrouwd, aangezien alle aandacht van de bedrijfsleiding door de onmiddellijke problemen wordt opgeëist.

Daarnaast moet deze maatschappij het mogelijk maken een aangepast beleid met betrekking tot een bedrijf in moeilijkheden uit te werken.

Terloops wens ik erop te wijzen dat deze economische initiatieven in het Vlaams gewest niet mogen beperkt blijven tot bedrijven in moeilijkheden. Ook nieuwe initiatieven in de economische sector dienen op een rechtmatige wijze in ons economisch bestel in te grijpen. Hiervoor moeten de nodige budgettaire middelen worden vrijgemaakt. Als Minister verantwoordelijk voor de planning in Vlaanderen — de heer Laridon heeft daarover een vraag gesteld — heb ik twee opdrachten op korte termijn. Ten eerste moeten wij de wensen van de Vlaamse gemeenschap laten kennen aan de nationale regering inzake de vereenvoudiging van de procedure van de economische planning. Ten tweede heb ik als opdracht de uitwerking van een vijfjarenplan voor Vlaanderen, zoals voorzien in de kaderwet van 15 juli 1970.

Voor de eerste doelstelling zullen wij wellicht vóór het parlementair reces tot een advies komen. De aandacht zal hierbij gaan naar: de **conceptieplanning** inzonderheid imperatieve en contractuele planning, de realisatie «**plan met begroting**», en de democratische inspraak en concertatie bij het planningsproces.

Hier kunnen wij inhaken op de bemerking die de heer Van Geyt heeft gemaakt over de integratie

van de overheidshulp in de economische planning. De contractuele planning zal in Vlaanderen conflict worden, zodat de overheidssteun binnen bepaalde richtlijnen zal kaderen. Voor het eerst wordt dit duidelijk in een regeerakkoord gesteld.

De tweede doelstelling betreft in casu de inhoud van het vijfjarenplan. Wij moeten tot de realisatie kunnen komen van een plan 1982-1985. Wij zijn echter nu reeds bezig de inhoud van dit vijfjarenplan uit te werken. Hierbij zal speciale aandacht worden besteed aan het industrieel en **sociaal-cultureel** beleid om tewerkstelling te realiseren.

De heer Laridon heeft voor een evenwichtige verdeling tussen de regio's gepleit. Als Oostvlaming hoop ik de weegschaal tussen West-Vlaanderen en Antwerpen in evenwicht te houden.

Het is duidelijk dat vanuit de reële behoeften moet geoordeeld en beslist worden. Deze behoeften moeten de basis vormen voor een beleid. Wij eisen dit ook tussen de Vlaamse gemeenschap en het Vlaamse gewest. Wij moeten in Vlaanderen dezelfde logica doorvoeren.

De heer Laridon heeft zijn bezorgdheid geuit ten aanzien van de mogelijke bevoegdheidsconflicten. Hij heeft in dit verband het voorbeeld gegeven van de splitsing van ARAB, het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming. Hij heeft deze splitsing misschien terecht betreurd omdat inderdaad de bescherming van de arbeiders enerzijds en van het milieu anderzijds zeer nauw verbonden zijn. Zelf ben ik nochtans gelukkig dat ARAB ten aanzien van de milieuaspecten is geregionaliseerd. Een efficiënte aanpak van de milieuvervuiling door hinderlijke, ongezonde en gevaarlijke bedrijven kan enkel gebeuren wanneer ook de toepassing van ARAB op het gebied van het milieu geregionaliseerd is.

Dit sluit trouwens aan bij de wens van de heer Laridon voor de oprichting van een bestuur voor leefmilieu dat alle aspecten van het leefmilieu omvat. Bij de regionalisering van de administratie zullen wij met deze laatste suggestie zeker rekening houden.

Thans wil ik antwoorden aan de heer De Beul inzake een gemeentefonds voor het Vlaamse gewest. De dotatie die uit het Gemeentefonds aan het Vlaamse gewest toegekend werd, bedroeg achtereenvolgens: voor 1977, 22.979.628.618 frank; voor 1978: 26.224.165.011 frank of een stijging van + 14,12%; voor 1979: 27.195.532.200 frank, een stijging van + 3,70% en voor 1980: 28.184.255.288 frank.

Na toepassing van de bezuinigingsmaatregel — min 2,2% — zou de dotatie voor 1980 worden teruggebracht tot 27.564.201.671 frank of 1,35% méér ten opzichte van 1979.

Over de verdeling van de kredieten van het Gemeentefonds heb ik reeds een paar woorden gezegd.

Mijnheer Lenaerts, ik voelde mij een beetje als

Sint-Sebastiaan, geweld aangedaan door uw oppositietaal. Gelukkig hebben de heren De Beul en Temmerman de pijn een beetje verminderd.

Maar ik zal u eerst antwoorden in verband met het administratief toezicht en de versoepeling ervan. Het zou u zeker voldoende bekend moeten zijn dat de wijzigingen aan de gemeentewet en inzonderheid de versoepeling van het administratief toezicht nog steeds tot de bevoegdheid behoren van de nationale macht.

De Vlaamse executieve kan dan ook aan de normatieve bepalingen die betrekking hebben op het administratief toezicht, geen enkele wijziging brengen.

De dossiers die aan het administratief toezicht onderworpen zijn, worden steeds op een objectieve wijze en binnen de kortst mogelijke tijd behandeld. Wij hebben op dit vlak nog geen enkele klacht ontvangen.

Moet ik er nog aan toevoegen dat de heer Lenaerts zich beklagt over het teveel aan toezicht en anderdeels toch het monopolierecht dat de gemeenten bezitten inzake distributie van elektriciteit, wil prijsgeven aan privé-maatschappijen. Handelt de voogdijminister dan tegen het algemeen belang wanneer hij ervoor waakt dat de gemeenten dit monopolierecht niet afstaan ?

Maar ik wil hem systematisch antwoorden. Ik weet niet of hij hier werd gesteund, want er was niet zoveel steun aanwezig. Ik wou zijn aandacht vestigen op het feit dat in de provincies Limburg en West-Vlaanderen, waar vele elektriciteitsmaatschappijen, zeer vele zuivere intercommunales bestaan — en ik spreek mij op dit ogenblik niet uit voor het ene of het andere — zijn eigen partijgenoten hier en daar de voorkeur geven aan iets wat hij verwerpt.

U hebt ook gesproken over het bestaande protocol tussen de gemeenten en privé-maatschappijen. U hebt het gehad over het vetorecht. Er wordt gesteld dat de privé-sector — en dit is bijna letterlijk volgens de tekst — zal afzien van het vetorecht bij zaken van algemeen belang, behalve voor elementen van economisch belang.

Mijnheer Lenaerts, dit is de tekst, dus de waarheid en niets anders dan de waarheid !

Dit protocol vermindert dus het vetorecht niet, want in een intercommunale zijn alle belangrijke beslissingen van economisch belang. U hebt gevraagd waarom ik de machtiging nog niet heb verleend. U hebt dat meerdere malen herhaald, doch ik heb u niet willen onderbreken omdat dit niet in mijn aard ligt. Ik kan u daarop antwoorden dat de oorzaak ligt in het feit dat wij, ten aanzien van de tweede beslissing van de gemeenten, pas gisteren het standpunt hebben gekregen van de provincie Oost-Vlaanderen en dat wij, tot nog toe, het standpunt niet kennen van de provincie Brabant, die er ook bij betrokken is. Er zijn eveneens gemeenten in Vlaams-Brabant bij Intergem betrok-

ken en zulks via de Bestendige Deputatie. Ik herhaal dus dat wij van de provincie Oost-Vlaanderen een antwoord hebben gekregen, maar van de provincie Brabant nog niet. Zolang ik geen antwoord heb van de Bestendige Deputatie kan ik geen machtiging verlenen. In die zaken heb ik respect voor de autonomie en de voogdij van de provincies.

Van het geval Intergem heb ik geen ideologische strijd gemaakt. Integendeel, desbetreffend zou ik u vele bewijzen ervan kunnen leveren dat ik steeds gevraagd heb dit dossier niet op het politieke vlak te brengen. Niet ik of mijn partij hebben dit dossier op het ideologische vlak gebracht, wel anderen ! Ten aanzien daarvan wens ik u te zeggen dat ik van meet af aan dit dossier aan de Vlaamse executieve heb voorgelegd en de toestemming heb gevraagd aan de betrokken gemeenten een brief te schrijven met de vermelding dat zij, naast het bestaande dossier, nog andere zouden bestuderen. Zoals het hoort is dit gebeurd in overleg met de Vlaamse executieve. Ik heb uw tekst, mijnheer Lenaerts, nog in andere nota's kunnen lezen. Ik geloof dat u niet goed bent ingelicht. Ten aanzien van de hypothesen heb ik op twee vergaderingen, met het Vlaamse Overlegcomité, dat u heel goed kent, gevraagd dat de privé-partners ons andere hypothesen zouden ter hand stellen inzake de berekening van de inkomsten uit de gemengde tegenover de zuivere intercommunales. Wij hebben ze niet ontvangen !

Professor Doctor Van Rijckegem, Voorzitter van de Verbruikersunie, vond onze hypothesen wetenschappelijk nuttig. Zelf maakt deze hoogleraar een studie met andere hypothesen en met vernoemde hypothesen. Ook deze studie bewijst dat zuivere intercommunales aan de gemeenten een gunstiger resultaat gaven.

Als voogdijminister heb ik enkel geprobeerd de gemeenten de gelegenheid te geven gebruik te maken van hun echte autonomie. Het is geen autonomie als men slechts kan oordelen over één formule. Het wordt pas autonomie als men een keuzemogelijkheid heeft. Ik heb nooit gezegd dat zij moesten kiezen voor een zuivere intercommunale. Ik heb alleen gevraagd dat er keuzemogelijkheid zou zijn. Ik zal zeker de laatste zijn om aan de gemeenten een keuze op te dringen. Sommigen hebben dit wel gezegd om mij een partijpolitiek gedrag toe te schrijven. Dat ze maar met bewijzen voor de dag komen !

Dames en heren, het regeerakkoord dat wij vandaag bespreken, steunt mijn beleid inzake Intergem daar dit regeerakkoord nu bepaalt dat de gemeenten telkenmale een degelijk vergelijkend onderzoek moeten maken van de verschillende formules. Zij moeten dat onderzoek uitwerken en zij moeten gemotiveerd kunnen kiezen. Zij moeten hun motivering mededelen aan de voogdijminister.

Dit is duidelijk vermeld en **goedgekeurd** door de drie regeringspartijen, waaronder de uwe.

De Vlaamse executieve wil aldus de keuze, het politiek karakter van de keuze kleiner maken, en stuwen naar een beslissing op basis van het economisch dossier.

Ik kreeg de indruk dat de heer Lenaerts een louter politieke of ideologische discussie zou willen zien, maar dan op gemeentelijk vlak. De Vlaamse executieve wil enkel de gemeentelijke economie gaaf laten en niet extra-gemeentelijke groepen al te veel invloed geven. Ik meen dat men eerder diegenen van ideologie kan beschuldigen die weigeren een tweede dossier nog maar open te maken om tot een vergelijking te komen. Dat is ideologie !

Ik herhaal dat ik zeer binnenkort de machtiging tot oprichting zal verlenen. Zowel de coalitie in Sint-Niklaas waarvan, als ik me niet vergis, de heer Lenaerts deel uitmaakt, als de provincie Oost-Vlaanderen in haar geheel zullen, naar ik heb vernomen, mij toch nog vragen de statuten van Inter-gem aan te passen. Ook nu weer zullen wij in overleg, en zoals uw coalitie het vraagt, de statuten bekijken om meer invloed te geven aan gemeenten binnen een gemengde intercommunale ; ik herhaal op vraag van uw stad. Dus ook uw partij bleek met de statuten vanuit het algemeen belang niet erg tevreden te zijn.

De provincie heeft het standpunt bijgetreden en zal nu zeer binnenkort hetzelfde doen.

De gemeenten, de provincies en de Vlaamse gemeenschap hebben dus hetzelfde doel ingezien, met name de overheid meer invloed geven in de sector energie, conform de wet van 1 maart 1922 en de wet van 1925. Op dit vlak ben ik dus dezelfde mening toegedaan als de heer De Beul van de Volksunie.

Ik ben er zeker van dat ik min of meer ook heb geantwoord aan de heer Caudron betreffende zijn vraag over de intercommunales.

Ik wens er nogmaals de nadruk op te leggen dat de beslissingen die de gemeenten binden, ver gaan over de grenzen van de duur van een gemeentelgislatuur en dat het dus belangrijke beslissingen zijn. Het is evident dat de inwoners van de gemeenten via hun democratisch verkozen gemeenteraad op de hoogte moeten worden gebracht van het waarom van de beslissingen van hun gemeenteraad.

Tevens moeten de burgers ook weten dat in de sectoren waar belangrijke financiële aspecten mee gemoeid zijn — en ik denk aan de distributie-intercommunales waar belangrijke winsten worden geboekt, helaas niet voor de gemeenten — de gemeenten een zware verantwoordelijkheid te dragen hebben inzake de keuze van intercommunale samenwerking. Een degelijk vergelijkingsonderzoek, mijnheer Caudron, moet dus worden uitgevoerd op basis van elk mogelijk cijfermateriaal, dit wil zeggen dat de gemeenten de plicht zullen

hebben, telkens een beslissing moet worden getroffen van aansluiting, oprichting, hergroepering of verlenging, steeds voorstellen van intercommunales, zowel van de gemengde als van het zuiver type, op te vragen en zich daarover uit te spreken.

Ik handel hier niet als iemand die plotseling iets heeft uitgevonden. In dit verband bestaat in de voorgedij over de ondergeschikte besturen een continuïteit. Dit is bij voorbeeld ook de geest van de omzendbrief van 30 januari 1959, van 'de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Lefèbvre, brief die nu nog altijd geldig is en waarin eveneens een degelijk onderzoek is voorgeschreven in geval van verlenging van bestaande intercommunales. Het is dus louter de praktische uitwerking van artikel 75, eerste en tweede lid, van de gemeentewet.

De maatregelen bepaald in het regeerakkoord van de Vlaamse executieve hebben dus hoofdzakelijk tot doel de democratie te beveiligen op het stuk van de beslissingen die belangrijke financiële aspecten vertonen. De horizon van de gemeenten wordt alleen verruimd. Ik herhaal dat aan de autonomie van de gemeenten niet wordt geraakt. De gemeenteraden blijven net als weleer bevoegd om de beslissing te treffen die zij, na het vergelijkend onderzoek, het voordeligst achten.

DE VOORZITTER: Mag ik er op aandringen, mijnheer de Minister, bondig te zijn ?

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Ik ben er zeker van dat de zuiverheid wel eens zal worden beloond. Zo kom ik aan de laatste vragen die mij werden gesteld.

DE VOORZITTER : Mijnheer de Minister, ik verzoek u ietwat bondiger te zijn. Er zijn nog een hele reeks Ministers ingeschreven.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Mijnheer de Voorzitter, geen enkele spreker werd aangemaand tot bondigheid, behalve de Ministers.

In het globale milieubeleid is het aspect natuurbehoud inderdaad te weinig aan bod gekomen. Er zijn in verhouding ontzaglijk meer middelen en technieken ingezet voor de zuivering en het herstel van wat intussen verontreinigd, beschadigd en gedegradeerd is geworden, dan voor de actieve beveiliging van wat nog natuurlijk, zuiver en vrij ongerept is gebleven, al weten wij alleen dat dit laatste, éénmaal verdwenen, meestal on-
vervangbaar is.

Om een efficiënte politiek van natuurbehoud te kunnen voeren, heeft het Vlaamse gewest behoefte aan een degelijk uitgebouwde uitvoeringsdienst.

Het Bestuur van Waters en Bossen, in zijn huidige

vorm, beschikt niet over de vereiste gespecialiseerde mensen waarmee een deskundig beheer over de natuurgebieden kan gevoerd worden. Het beheer over de natuurgebieden moet toegevoegd worden aan een multidisciplinair team dat op een verantwoorde wijze aan de diverse beheersproblemen tegemoet kan komen.

DE HEER J. DE SERANNO: Hoewel u goede ingenieurs voor Waters en Bossen hebt.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Ik zeg niet dat ik geen goede heb; ik ben zeer tevreden over hen. Ik moet alleen over een meer uitgebouwde uitvoeringsdienst kunnen beschikken.

DE HEER J. DE SERANNO: Ze kunnen concurreren met Nederland.

DE HEER M. GALLE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Ik weet dat wel. Ik ben uiterst tevreden over de samenwerking met de dienst Waters en Bossen.

Wat het operationeel maken van de wet op het natuurbehoud betreft, kan ik u in de eerste plaats mededelen dat binnenkort twee belangrijke uitvoeringsbesluiten aan de executieve zullen voorgelegd worden:

- het koninklijk besluit op de bescherming van in het wild levende diersoorten die nog niet of onvoldoende beschermd waren ingevolge de jachtwetgeving of de reglementering op de vogelbescherming. Hierdoor zullen een aantal bedreigde diersoorten zoals vleermuizen, egels, amfibieën en reptielen niet meer mogen bejaagd en verhandeld worden;
- het koninklijk besluit op de erkenning van privé natuurreservaten dat al jaren één van de prioritaire actiepunten is van de leefmilieugroeperingen.

De druk op bepaalde van onze natuurterreinen is zeer groot. Deze zal kleiner worden naarmate de terreinen in aantal en oppervlakte toenemen en vooral indien er wordt uitgekeken naar een nieuw type van recreatienatuurgebied, met de recreatie als eerste bestaansreden.

De heer Baldewijns heeft vragen gesteld in verband met de Hoge Raad voor Natuurbehoud. De samenstelling ervan moet worden gewijzigd. Momenteel zetelen in de Hoge Raad teveel vertegenwoordigers van belangrijke groepen die radicaal tegen de natuurbescherming gekant zijn. Daaraan moet worden verholpen.

De heer Temmerman heeft mij ook een vraag gesteld. Ik excuseer mij bij de Voorzitter dat ik een beetje te lang heb gesproken. Over de vaste afvalstoffen zal de heer Kempinaire verder uitweiden. U weet dat ik grootste plannen had op dat gebied, onder andere het uitvaardigen van de

uitvoeringsbesluiten voor de toepassing van de wet op de afvalverwerking. Ook Kringloop BRT heeft op onze medewerking kunnen rekenen. Ik ben ervan overtuigd dat onze collega Kempinaire op dezelfde weg zal verdergaan. Wij zullen verder nauw blijven samen werken.

Over de uniformisering van de watertarieven heb ik daarstraks reeds geantwoord. Ik meen dat wij op dat gebied alleen maar moeten trachten te redden wat er te redden valt, zodanig dat wij ooit eens kunnen zeggen dat er in Vlaanderen maar één watertarief bestaat, namelijk één waarmee zowel de privé-verbruikers als de industrieën tevreden kunnen zijn en dat het de industrie mogelijk zal maken concurrentieel te blijven tegenover de andere gewesten en in het buitenland. (*Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen*)

DE VOORZITTER: De heer Kempinaire, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

DE HEER A. KEMPINAIRE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik geloof dat niemand het mij kwalijk zal nemen wanneer ik ootmoedig en in alle bescheidenheid beken dat, het niet gemakkelijk was, wanneer mij, een drietal weken geleden, die waaier van heterogene bevoegdheden werd toebedeeld, dat men daar niet onmiddellijk een duidelijk inzicht in heeft gehad en men dan ook niet onmiddellijk inhoudelijk zeer juist heeft kunnen bepalen wat eigenlijk tot de bevoegdheid van een welbepaald Minister of Staatssecretaris kon behoren.

Het is inderdaad zo dat — daar treed ik de heer Bob Cools wel enigszins bij — waar men spreekt over overlappingen van bevoegdheden, zij het inzake stadsvernieuwing, landschapszorg of stedebouw, die dan weer tot andermans bevoegdheid behoort, er met mijn collega, de heer Galle, een discussie zou kunnen ontstaan om te weten wat slib nu eigenlijk is. Er zijn immers vaste en vloeibare afvalstoffen en we zouden dan moeten uitmaken of slib nu eigenlijk een vaste of een vloeibare afvalstof is.

DE HEER J. DE SERANNO: Mijnheer de Minister, er is ook nog giftig afval en dat werd hier nog niet vermeld. Dit soort afval behoort tot de bevoegdheid van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid.

DE HEER A. KEMPINAIRE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Er is wel een oplossing in die zin dat we een zeer degelijk protocol hebben kunnen uitwerken tussen de verschillende Ministers en Staatssecretarissen.

Een andere oplossing die kon worden gevonden — en dat maakt in feite zeer veel goed, de Voorzitter

en nog andere collega's hebben dit trouwens onderstreept — bestaat erin dat voor de deelregering er nagenoeg altijd collegiale beslissingen genomen worden in de executieve.

Ik dank de sprekers die zijn tussengekomen in verband met mijn bevoegdheden, voor de positieve bijdrage die zij hebben geleverd door middel van de opmerkingen die zij hebben gemaakt, wat de gewestelijke en gemeenschappelijke materies betreft die mij werden toegewezen.

In dat verband wil ik erop wijzen dat wij verder zullen streven naar het duidelijker losweken van de autonome materies die ergens nog overlappingsen zouden vormen met nationale materies. Wij willen ook duidelijk streven naar een zo ruim mogelijk eigen beleid.

Het is niet mijn bedoeling hier thans -gezien mijn ootmoedige bekentenis bij het begin van dit betoeg — zeer precieze antwoorden te geven op de precieze technische vragen die in verband met mijn beleid werden gesteld.

Vooreerst wens ik collega Van Belle te antwoorden. Hij heeft zijn betoeg toegespitst op de enige culturele materie die de mijne is, met name de bevoegdheid in verband met de bescherming van monumenten en landschappen. Ik wens de lijn die door mijn voorganger is gevolgd, verder te zetten en verder uit te bouwen.

Ik wens ook te verklaren dat, wat het beleid in verband met monumenten en landschappen betreft, ik rekening zal houden met de pijlers waarop dat beleid moet zijn gesteund.

Onze Vlaamse bevolking moet inderdaad worden gesensibiliseerd voor het behoud van het kunsthistorisch waardevol patrimonium dat monumenten en landschappen kunnen zijn.

In verband met de tussenkomst van de heer Cools kan ik zeggen dat er inderdaad een doorgedreven coördinatie moet zijn tussen alle betrokken diensten die in aanmerking komen in verband met klasseringen van monumenten en landschappen. Door een degelijke coördinatie moeten wij kunnen komen tot een vluggere en meer doeltreffende beslissing en bescherming. Er bestaan inderdaad moeilijkheden in verband met de bescherming van landschappen en monumenten. Er zijn de gewestplannen waarmede wij rekening moeten houden, evenals de structuurplannen van de gemeenten, er zijn ook de groeperingen en particulieren van wie wij eventueel verzet kunnen verwachten of van wie wij medewerking kunnen verkrijgen.

Aangaande de opmerkingen van de heer De Serranno, die ter zake zeer pertinent zijn geweest, wens ik te zeggen dat wij een procedure moeten uitwerken waarbij de nodige inspraak kan worden verleend om, eventueel met de goedkeuring van de betrokken partijen, tot beslissingen ter zake te komen.

Wij hebben allen reeds ervaren dat wanneer beslissingen worden genomen in dergelijke materies,

zonder inspraak te verlenen, deze beslissingen meestal worden afgekeurd door de partijen die er kunnen bij betrokken worden.

Indien de bescherming van monumenten en landschappen mijn bijzondere aandacht zal gaande houden is het ook omdat ter zake een arbeidsintensieve sector kan aangewakkerd worden. Ik denk aan de ambachtelijke sector, aan studiewerk voor de jonge afgestudeerden, aan kunsthistorici, aan archeologen en architecten, aan heemkundigen en kunstenaars. Allen kunnen zij in deze sector tot ontplooiing komen. Ik meen dat deze bevoegdheid een van de belangrijkste is die mij werd toegewezen.

De heer Schiltz heeft het gehad over het tewerkstellingsbeleid. Hij was van oordeel dat er geen gewestelijk beleid voor bepaalde materies mogelijk zou zijn onder meer inzake de immigratie.

Zeer kort wil ik hem daarop antwoorden. Inderdaad, bepaalde beslissingen ter zake hangen nog altijd af van een administratie die nationaal is gebleven. De uiteindelijke beslissing dienaangaande evenwel behoort tot de bevoegdheid van de Minister die regionaal bevoegd is inzake tewerkstelling.

Een zelfde vraag is ook door de heer Schiltz gesteld geweest in verband met het vervoerbeleid. Ik meen dat ook hier een duidelijk gewestelijk beleid kan worden gevoerd. Ik denk hierbij aan de betere samenwerking die moet worden nagestreefd tussen de gewestelijke vervoermaatschappijen en de nationale vervoermaatschappijen. Ik denk ook aan de wijze waarop men in het eigen gewest het openbaar vervoer op een eigen manier zal kunnen construeren. Ik denk ook aan de nauwere samenwerking die moet worden betracht in verband met het regionaal beleid in de verschillende vervoermaatschappijen die ter zake in het gewest aanwezig zijn.

Het streven zal erin bestaan de zuiver nationale vervoermaatschappijen los te maken van het nationale gezag.

De heer Schiltz heeft eveneens gesproken over het sociaal-economisch beleid in Vlaanderen.

Ik ben hier bedacht geworden met iets dat niet zo aangenaam is, meer bepaald met bedrijven in moeilijkheden. Dat zijn dagelijkse, menselijke drama's waarmede het kabinet wordt geconfronteerd. Het zijn drama's die verband houden met de tewerkstelling en met de mens zelf.

Ik wil duidelijk zeggen dat ik hier ter zake de volgende principes wens te huldigen. Wanneer hulp moet worden geboden aan bedrijven in moeilijkheden moet men in de eerste plaats indachtig zijn dat men te doen heeft met gemeenschaps-gelden.

DE HEER W. KUIJPERS : Help uzelf, zo helpe u God.

DE HEER A. KEMPINAIRE, Minister van de Vlaamse Gemeenschap: Een dergelijke hulp mag alleen gericht worden op een duurzame tewerkstelling. De hulp moet er ook op gericht zijn een bedrijf in moeilijkheden fundamenteel gezond te maken. Zo niet zou een dergelijk beleid weinig zin hebben en enkel en alleen uitstel van executie betekenen.

Zoals de heren Laridon en Temmerman hebben gezegd, dient de problematiek in verband met de afvalstoffen globaal te worden aangepakt. Dit geldt zowel voor de gewone afvalstoffen als voor de probleem-afvalstoffen.

Ik deel hier ter zake hun mening in verband met de selectieve ophaling van die afval. We moeten komen tot een duidelijke afvalwet die er zal op gericht zijn te komen ten eerste tot een coördinatie ter zake in het gewest via openbare afvalmaatschappijen, maar ten tweede moet ook de nadruk worden gelegd op de recyclage die hiermede kan gepaard gaan. Ik dank aan grondstoffen, aan meststoffen en vooral aan energie die uit die afvalstoffen kan worden gewonnen.

De belangstelling van de heren Cools en De Beul is gegaan naar de stadsvernieuwing.

De heer Cools heeft betreurd dat er geen permanentie is geweest in de lengte van jaren die ons zijn voorafgegaan in verband met de stads-kernvernieuwing.

Stadskernvernieuwing kan inderdaad gepaard gaan met de zorg voor stads- en dorpsgezichten. Deze beide zijn bijna onafscheidelijk met elkaar verbonden, samen met het behoud van waardevolle gebouwen en monumenten. Men moet vanzelfsprekend in die zin ook gaan denken aan de bebouwde omgeving.

Ik wens ter zake al die bevoegdheden, die nauw betrokken zijn bij de stadsvernieuwing, beter en op een efficiëntere manier te coördineren.

Inzake monumentenzorg heeft de heer Cools de nadruk gelegd op de subsidiëring van de stadsgezichten. Deze problematiek is inderdaad nauw verbonden met de wetgeving op de monumenten en landschappen. Er werden inderdaad op dat vlak in het verleden zeer weinig initiatieven genomen. Ik wens in de toekomst rekening te houden met de ter zake gemaakte opmerkingen alsook met de nuttige suggesties die hij heeft voorgelegd.

In verband met de integratie van de verschillende premies en subsidies die kunnen worden bekomen bij het uitvoeren van werken aan gebouwen die voor klassering vatbaar zijn, zou inderdaad dienen vermeden te worden dat men bij zoveel verschillende diensten moet aankloppen tot het bekomen van premies die uiteindelijk alleen maar hetzelfde doel hebben.

In verband met het Franse systeem met mogelijkheid tot aftrek van de belastingen of aangifte voor de kosten besteed aan het behoud van het monument of kunsthistorisch patrimonium raakt men,

naar mijn oordeel, de nationale materie betreffende de fiscaliteit. De idee is evenwel waardevol en kan aanmoedigend werken op de particulieren. Ik besluit hieruit overleg te plegen met decollega's van het Waalse en Brusselse gewest en ook met de Minister van Financiën.

De stadskernvernieuwing zal zich niet mogen beperken tot een loutere sensibiliseringscampagne van literatuur en «stickers» maar van een daadwerkelijke aanpak op dat terrein.

Ik meen aldus bondig te hebben geantwoord op de gestelde vragen (*Applaus*)

DE VOORZITTER: De heer Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding, heeft het woord.

DE HEER W. CALEWAERT, Minister van Nationale Opvoeding (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zal trachten in telegramstijl te antwoorden op de vragen die meer bijzonder het departement van Nationale Opvoeding behelzen.

De heer Schiltz heeft vragen gesteld over de beleidsintenties en middelen van de Vlaamse deelregering inzake taalonderwijs ten opzichte van wat hij noemde «het mundialiseren van de relaties». Hij liet verstaan dat het unitaire Schoolpact dit onmogelijk zou maken niettegenstaande de Vlaamse zelfbeschikking.

Mijnheer de Voorzitter, hoewel het regeerakkoord voor de Vlaamse executieve inzake de door de heer Schiltz vermelde reële uitdaging niets uitdrukkelijk voorziet, meen ik toch zijn aandacht erop te moeten vestigen, zij het dan ook via de tekst die hem over deze vergadering zal bereiken, op de expliciete autonome bevoegdheid van de Nederlandse gemeenschap met betrekking tot deze vraag.

Het onderwijs, zoals het geregeld wordt door artikel 59bis, § 2, 2°, van de Grondwet, houdt immers in dat de programma's, de leerinhouden en de leerdoelstellingen een cultuurmaterie zijn die door de gemeenschap zelf kan worden geregeld.

Het pragmatisch evenwicht dat in de Schoolpactwetgeving geregeld wordt onder meer met betrekking tot de financieringsnormen is niet van die aard dat de door het geachte lid gewenste aanpak van het taalonderwijs onmogelijk zou zijn of zelfs maar zou afgeremd worden.

Wat de normen betreft voorziet de cursus in de tweede, derde of vierde taal in een soepele regeling, een voorkeurregeling ten aanzien van de andere vakken, waarbij dan nog in het bijzonder de inrichting van het onderwijs in de andere landstaal vergemakkelijkt wordt.

Het Schoolpact voorziet bovendien voor elke inrichtende macht in de pedagogische vrijheid, zodat in elke instelling, behorende tot de Nederlandse gemeenschap, de door haar gewenste accenten kunnen gelegd worden.

Wat de vraag van de heer De Seranno, die op dit ogenblik even afwezig is, in verband met het toegepast wetenschappelijk onderzoek betreft, werd het antwoord gegeven door de geachte collega's, mevrouw De Backer en de heer Galle. Ik wil alleen maar zeggen dat ik in verband met het wetenschappelijk onderzoek graag eerstdaags in één van onze Wetgevende Kamers een debat zou hebben. Er zijn inderdaad op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek een aantal problemen die voldoende belangrijk zijn om in een openbare vergadering vanuit de verschillende standpunten te worden onderzocht.

De heer De Beul heeft gesproken over het onderwijs van de tweede kans. Ik wil hem principieel zeggen dat in mijn ogen de permanente educatie een werkelijk cultuur-politiek principe is.

Het impliceert een duidelijk besef van de ontplooiing van de persoon. Daarbij is begrepen dat het verwerven van kennis een continu proces is dat een heel leven lang voortduurt.

Dat wederkerend leren omvat onder meer het onderwijs van sociale promotie. Dit onderwijs heeft tot doel de rol van de tweedeweg educatie te vervullen.

Ik denk dat de continue bedoeling in het onderwijs in ons land, de versoepeling is van de overgang van het onderwijs met volledig leerplan naar dit van sociale promotie en omgekeerd. Dit is belangrijk en moet worden doorgevoerd.

Nagaan hoe de rol van het schriftelijk onderwijs meer kan worden geïntegreerd in de permanente educatie is mijns inziens ook heel belangrijk. Hetzelfde geldt wat betreft de open universiteit. De mogelijkheid om de universiteit open te stellen voor degenen die het gewone dagonderwijs niet kunnen volgen, schijnt mij bijzonder belangrijk. Ik geloof niet dat het nu het ogenblik is om in te gaan op de hulpmiddelen, ik bedoel hiermede de educatieve centra.

Het recht op een bepaald educatief verloop lijkt mij een onderwerp te zijn waarover eerstdaags door ons kan worden gedebatteerd.

Mijnheer De Beul, wij zijn met de open universiteit in dit land geconfronteerd sedert een tiental jaren. Herhaaldelijk zijn voorstellen geformuleerd. Ik heb vastgesteld dat een voorstel een dezer dagen werd ingediend in de Senaat. Wat mij betreft heb ik een ontwerp nagenoeg klaar, dat binnen zeer korte tijd zou kunnen worden ingediend.

Een laatste punt heeft betrekking op de specifieke opleiding van het overheidspersoneel. U zult wel begrijpen dat het nu mijn bevoegdheid niet is. Ze was het wel vroeger. Wanneer u spreekt over de specifieke opleiding van het overheidspersoneel gaat het om een horizontale lijn die zich over alle departementen uitstrekt en niet over één departement. Dat brengt met zich alle problemen van het Vast Wervingssecretariaat, van de directie

mensen. Al die problemen worden behandeld in een commissie, voorgezeten door de Secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken en met medewerking van een aantal universiteitsprofessoren, ambtenaren enzovoort. Die commissie zoekt naar de beste middelen om die opleiding te verzekeren. Als model geldt in dat opzicht het departement van Financiën, waar de opleiding perfect gebeurt.

Ik meen dat ik zeer kort, in telegramstijl, heb geantwoord op de vragen die door de heer De Beul werden gesteld. Blijven nog de vragen van de heer Seeuws. Zijn eerste vraag werd trouwens ook gesteld in deze vergadering door de heer Verberckmoes. Wat het bibliotheekonderwijs aangaat, moet ik een antwoord geven dat mij persoonlijk niet bevalt. Ik kan alleen zeggen dat ik inderdaad initiatieven heb genomen en dat in mijn kabinet, op dit ogenblik, wordt gewerkt aan een studie van het bibliotheekonderwijs, maar dat ik enkele weken, een paar maanden, moet wachten om de resultaten van die studie te bekomen. De initiatieven werden dus genomen. Ik zal u op de hoogte houden van de getroffen besluiten.

Het tweede punt dat door de heer Seeuws werd aangesneden, de kansarme kinderen, interesseert mij bijzonder. Het is een probleem dat reeds vroeger mijn speciale aandacht heeft gaande gehouden. Het kan in vele gevallen aanleiding geven tot bijzonder eigenaardige vaststellingen. Ik ben bang te moeten zeggen dat op bepaalde gebieden, wat de kansarme kinderen betreft, vele grote verschillen bij de aanvang in het leven en bij de aanvang van het onderwijs in dit land bestaan. Het is een probleem met vele facetten. Maar het is geen vergeten probleem of een probleem dat niet de aandacht zou hebben gewekt.

Ik geef u enkele voorbeelden van initiatieven. In de eerste plaats is er een onderzoek gewijd aan de detectie en de studie van kansarme kinderen. Een eerste verslag is daarover thans ingediend. Wij kunnen een eerste inventaris maken van bepaalde besluiten uit de studie.

Een tweede initiatief is het BTK-project in scholen met een bepaald percentage buitenlandse kinderen om betere normen in kleuter- en **lageronderwijs** in te voeren. Het is vanzelfsprekend dat de kinderen die de oorzaak zijn van het toekennen van gunstnormen leven in een school met Belgische en ook Vlaamse kinderen. Bijgevolg genieten deze kinderen ook mee — en dit zijn over het algemeen ook kansarme kinderen die zich in dat milieu bewegen — van de maatregelen getroffen ten opzichte van deze buitenlandse kinderen. Dit is, dacht ik, wel belangrijk.

Een derde initiatief betreft een BTK-onderzoek naar de aanpassingsklas in de drie **onderwijsnetten**.

Dan zijn er de projecten van de Europese Gemeenschap met betrekking tot het bi-cultureel on-

derwijs, op dit ogenblik in Waterschei, Genk, Maaseik en Eisden.

Ik denk, mijnheer de Voorzitter, dat dit in een notedop een antwoord is op de gestelde vragen. (*Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen*)

DE VOORZITTER: Mevrouw Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW R. STEYAERT, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, vooraleer in te gaan op de concrete vragen, wil ik vooreerst mijn instemming betuigen met de uitgangspunten die mevrouw Smitt naar voren heeft gebracht inzake een sociaal welzijnsbeleid. De betekenis van het thuismilieu, van de eerstelijnsgezondheidszorg van het vrijwilligerswerk en van zelfhulpgroepen, zijn alle ideeën die momenteel naar voren komen, die inderdaad voor het herzien van het sociale welzijnsbeleid van enorm belang zijn en waarmee ik graag rekening zal houden.

In verband met de gezondheidszorg wil ik vermelden — de heer Van Elewyck heeft hieromtrent zijn waardering geuit — dat het principe van het zorgdragen voor de filosofische en ideologische opvattingen van de gebruikers niet alleen in het regeerakkoord vermeld staat, maar dat het in feite van toepassing is binnen de bestaande erkenningsnormen die op dit ogenblik, en sedert lange tijd reeds, van toepassing zijn, in de sectoren van het ziekenhuiswezen als ook van de rustoorden voor bejaarden.

Daarbij aansluitend heeft de heer Diegenant naast zijn bekommernis voor de eerbiediging van alle filosofische opvattingen van patiënten in ziekenhuizen, ook zijn zorg uitgesproken voor de benadering in hun eigen taal van de Nederlandstaligen te Brussel. Ik kan hem verzekeren dat het mijn grote zorg zal zijn op dit gebied het beleid dat ik ten opzichte van de Nederlandstaligen te Brussel in sectoren van het cultureel leven voer, door te zetten binnen de gezondheidssector.

Ik dacht dat het belangrijk was even te benadrukken dat onze grote bekommernis naar de eerstelijnsgezondheidszorg gaat.

De heer Olivier heeft een vraag gesteld over de betekenis van de werkgroep waarvan sprake is in het regeerakkoord van de Vlaamse executieve.

De dynamiek die in deze sector in de loop van de jongste jaren is ontstaan heeft ongetwijfeld aanleiding gegeven tot allerlei nieuwe initiatieven. In alle eerlijkheid moeten wij erkennen dat er een aantal overlappingsen bestaan en structuren die misschien enige duidelijkheid missen. Het zou dus nuttig zijn dat een dergelijke werkgroep zich zou kunnen bezinnen over de eigenlijke taken die op dit ogenblik door de eerstelijnsgezondheidszorg moeten vervuld worden.

Deze taken zijn meer bepaald te formuleren in de zin van het ordenen van het bestaande, een coördinatie enerzijds en anderzijds ook een verwijzing, voor degenen die met deze problematiek te maken hebben, naar de nieuwe diensten en instellingen die op de verschillende echelons bestaan. Ook dient gedacht aan de verscheidenheid van de echelons, onder meer op lokaal, regionaal en nationaal vlak. Een verwijzing dus vanuit het lokale vlak naar de hogere echelons, maar daarnaast ook een grotere rol van informatie naar de bevolking toe. Feit is inderdaad dat zij heel vaak de diensten die te harer beschikking staan, niet kent en dus onvoldoende weet aan te spreken.

Ik mag zeker niet nalaten de zorgverstrekkers te vernoemen die hun eigen domein zeer goed onder de knie hebben, doch wellicht onvoldoende weten tot welke andere gelijkwaardige diensten, die ook voor de bevolking van nut kunnen zijn, zij kunnen verwijzen.

De werkgroep zal dus vooral de problematiek van de thuisgezondheidszorg moeten bekijken. Als men de thuisgezondheid werkelijk van de grond wil laten komen, moet er heel wat aandacht worden besteed aan de rol van de vrijwilligers. Ik heb daarop reeds ingespeeld in verband met hetgeen mevrouw Smitt naar voren bracht. Op het vlak van de vrijwilligershulp dient nog heel wat te worden gedaan onder andere ook om diegenen die zich op dat terrein zouden begeven, een behoorlijke vorming te verstrekken.

De heer Olivier heeft vragen gesteld in verband met de integratie van de ziekenhuisvoorzieningen.

In de ziekenhuissector heeft men steeds van uit de volksgezondheid een beleidslijn gevolgd die tot doel had de openbare en privé-ziekenhuizen op een gelijkwaardige wijze tot ontwikkeling te laten komen. Ik geloof dat dit beleid verder moet worden doorgezet. Er is echter een zin die blijkbaar door de heer Olivier verkeerdelijk werd begrepen, namelijk waar hij meende dat de gespecialiseerde apparatuur en diensten door de OCMW's zouden moeten worden geïntegreerd. Het is waar dat in het regeerakkoord duidelijk wordt gewezen op de taak die de OCMW's op dit vlak te vervullen hebben, maar het is ook juist dat, met het oog op een evenwichtige spreiding van de ziekenhuisvoorzieningen en van deze gespecialiseerde uitrustingen, er samenwerkingsverbanden moeten ontstaan tussen de openbare en privé-sectoren die voornamelijk op dit gebied actief zijn. Bovendien wens ik niet te vergeten dat een Vlaamse commissie voor ziekenhuisprogrammatie werkzaam is, die belangrijke adviezen op dit vlak te verstrekken heeft. Ik zal mij ook door dit advieslichaam bij het te voeren beleid laten inspireren.

Er werd ook een vraag gesteld in verband met de humanisering van het ziekenhuiswezen. Het hoeft voor niemand onder ons nog een betoog dat op dit vlak nog heel wat te doen is. De opname in een

ziekenhuis brengt meestal vele zorgen met zich, zowel voor de patiënt als voor de familie, ook zorgen van psychologische aard. Meer en meer zijn wij gaan leren dat de menselijke opvang ook van het grootste belang is voor de genezing van de patiënt. Op dit vlak moeten wij toegeven dat er nog heel wat te doen is om deze patiëntgerichte opvang te verwezenlijken. Daar valt de verantwoordelijkheid in eerste instantie duidelijk bij de beoefenaars van de geneeskunde en de verpleegkunde; ook diegenen die meer direct als de vertegenwoordigers van de patiënt kunnen aangezien worden, spelen hierbij een belangrijke rol. Ik geloof dat ook daar nut kan worden gemaakt van het charter van de rechten van de ziekenhuispatiënt, dat op Europees vlak door de ziekenhuisverenigingen werd uitgewerkt en dat door ons misschien nog van dichterbij moet worden bekeken om nieuwe formules van inspraak van de patiënt mogelijk te maken.

De oplossing van de problematiek van het personeel in de psychiatrische ziekenhuizen is in hoofdzaak afhankelijk van de mogelijkheden van de ligdagprijs. Het is duidelijk dat deze ligdagprijs een aangelegenheid is die nationale materie gebelevens is. Een passende oplossing voor de personeelsproblematiek in de psychiatrische ziekenhuizen is onontbeerlijk om het vernieuwd psychiatrisch beleid daadwerkelijk te realiseren, zowel op het vlak van de programmatie als op dat van de interne werking van de psychiatrische ziekenhuizen. Daarom neem ik mij voor met de Minister van Volksgezondheid contact te nemen ten einde de mogelijkheden tot oplossing geleidelijk uit te werken, zodanig dat ook in deze sector de afbouw — men erkent dat ook daar een zekere afbouw noodzakelijk is — zou kunnen gepaard gaan met een betere personeelsomkadering, daarbij rekening houdend met het aantal diensten die extramuraal op dit vlak nog verdere uitbouw nodig hebben.

Er werd een vraag gesteld in verband met de uitvoeringsbesluiten van de wet van juli 1978 meer bepaald artikel 5, dat handelt over de tussenkomst van de ziekteverzekering in de dagprijs in de rust- en verzorgingstehuizen voor zorgbehoevende bejaarden. Ook hier gaat het om een nationale materie. Ik wens er toch eventjes op te wijzen dat de heer Califice tijdens de bespreking van de begroting van Volksgezondheid in de Senaat heeft gesteld dat de uitvoering van artikel 5 als prioritair in zijn beleid zou beschouwd worden.

Daar in de sector van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn bij de toepassing van de organieke wet van 8 juli 1976 op het OCMW praktische problemen gerezen zijn, is de Vlaamse executieve de noodzaak van precisering van deze wet gaan aanvoelen. Dit geldt meer in het bijzonder de afbakening van de bevoegdheden van de gemeenten en van de OCMW's op het wel-

zijnsvlak alsmede de beroepsprocedure van de maatschappelijke dienstverlening.

Deze verduidelijkingen vereisen een wijziging van de wet. In de huidige stand van de staatshervorming kan dit inderdaad slechts door de nationale Wetgever gebeuren. Aan de gemeenschappen werd de toepassing van de organieke wetsbepaling met inbegrip van het administratief toezicht op het OCMW toevertrouwd. In dit kader wil ik voorstellen uitwerken om door een uitvoeringsbesluit van artikel 98 van de wet op het OCMW te komen tot een billijke regeling inzake de alimentatieverplichting.

Ik wens vanuit deze praktische ervaringen over een aantal problemen die in feite tot de nationale bevoegdheid behoren de noodzaak te onderstrepen van een voorbereiding van mogelijke wijzigingen van de organieke wet.

Ik wil mij eveneens inzetten voor de verbetering van de beroepsprocedure inzake de dienstverlening en opdat een tweede beroepsmogelijkheid zou kunnen worden voorzien.

Ik hoop in overleg met de Minister van de Vlaamse Gemeenschap tot een voorstel inzake afbakening van bevoegdheden tussen de gemeenten en de OCMW's te kunnen komen op het vlak van de plaatselijke openbare welzijnszorg.

Graag had ik ook nog een woordje gewijd aan de problematiek van de kinderopvang, waarop verschillende sprekers allusie hebben gemaakt. Het is vanzelfsprekend dat deze opvang rekening moet houden met de huidige verworvenheden op het vlak van de pedagogie. Het moet dus een pedagogisch verantwoorde opvang zijn.

Het is niet nodig nog eens te herhalen dat kleinschaligheid hier meer en meer aan de orde moet zijn. De aandacht moet naar het polyvalent karakter van de noodzakelijke infrastructuur gaan. Een vernieuwde reglementering zou een betere opvang moeten kunnen voorzien. Dienaangaande werden verschillende formules door de sprekers naar voren gebracht. Ik denk in dit verband aan de kinderkribben en de onthaalmoeders. In deze materie moet zo soepel mogelijk te werk gegaan worden, zo dicht mogelijk bij het gezinsmilieu van het kind.

De aandacht moet ook gaan naar de opvang van zieke kinderen. De crisisopvang van kinderen en de opvang van migrante kinderen is een aangelegenheid die reeds door de Minister van Nationale Opvoeding werd vermeld. De naschoolse opvang is één van de eigentijdse aspecten van deze problematiek.

Ik zal ook niet lang verblijven bij het gezinsbeleid. De waarde van het gezin en zijn evolutie naar een eigentijdse gestalte blijft op dit ogenblik nog zeer sterk te benadrukken. Het lijkt mij duidelijk dat op dit vlak een aantal maatregelen zijn uit te denken en dat een stuk vernieuwing noodzakelijk is.

Er is eveneens op het vlak van de opvoeding naar

het gezinsleven toe heel wat gedaan. Ook hier is een grotere coördinatie nodig tussen de vele bestaande initiatieven, enerzijds op gebied van opvoeding en anderzijds van een aantal diensten binnen de sectoren van het maatschappelijk werk die allen tot doel hebben het gezin tegemoet te treden. Het is duidelijk dat inzake gezins- en bejaardenhulp en de evenwichtige kansen die voor privé-diensten en openbare diensten moeten bestaan, mijn zorg groot is. Ik meen reeds te hebben bewezen in de loop van het voorbije jaar dat er van mijn kant grote inspanningen werden gedaan en ik wens deze inspanningen door te zetten, rekening houdend met de gelijke honorering van personeel, vraag die trouwens dezer dagen aan bod komt in verband met de vernieuwing van een collectieve arbeidsovereenkomst waarop in deze sector reeds maanden wordt gewacht.

Onlangs werd de bijdrage voor gezinnen herzien omdat inderdaad voor de meeste kansarme gezinnen de prijs van de dienstverlening nog altijd zeer duur uitvalt. Ik wil daarbij — al gaat het om een heel ander aspect — een woord zeggen over het tekort aan bejaardenhulpsters.

Mevrouw Smitt heeft gesproken over de resultaten van een recent onderzoek in deze materie. Uit dit onderzoek is inderdaad gebleken dat 10% van de ondervraagde bejaarden, die thuis hadden kunnen blijven, verplicht geweest zijn geplaatst te worden, omdat men in deze sector niet de nodige expansie heeft kunnen bewerkstelligen. Dit is meer dan betreurenswaardig. Het beleid mag hier niet blind voor blijven.

Inzake de vervolmaking van bejaardenhulpsters werden een aantal vragen gesteld. Het koninklijk besluit van 21 december 1979 voorziet in de subsidiëring van 30 vervolmakingsuren per jaar en per helpster. Op dit vlak moet helaas worden geconstateerd dat de mogelijkheid tot gebruik daarvan niet maximaal wordt benut en dat in die richting een inspanning zal moeten gebeuren.

In het kader van de gezinsproblematiek heeft de heer De Beul ook gewezen op de noodzaak van opvang van mishandelde vrouwen en van de erkenning van opvangcentra die voor deze vrouwen reeds werden tot stand gebracht. Er is een koninklijk besluit in voorbereiding om in Vlaanderen de onthaalhuizen te erkennen en te subsidiëren. Dit is reeds het geval in Brussel en Wallonië.

Ik zou willen besluiten met een antwoord aan mevrouw De Pauw-Deveen in verband met haar bedenkingen over Brussel.

Mevrouw De Pauw, ik zou u willen verzekeren dat de zorg voor degenen die niet tot het verenigingsleven behoren, van de aanvang af van het beleid van de NCC en van het Staatssecretariaat duidelijk aanwezig was en dat heel wat pogingen op dat vlak zijn ondernomen. Wij moeten evenwel steeds opnieuw constateren dat het een heel moeilijke problematiek is en dat methodes om deze mensen

op stelselmatige wijze te bereiken, wellicht nog niet voldoende of gekend of ontwikkeld zijn. Ik denk hier aan de vele inspanningen via de weg van specifieke werkgroepen binnen de sociaal-culturele raden, onder andere aan de ruime keuze van onderwerpen die echt bedoeld waren om belangstellenden te bereiken zonder dat van hen werd verwacht dat zij daarom bij het verenigingsleven zouden aansluiten.

Tevens denk ik aan de vele Vlaamse mensen van Brussel die lid zijn van tweetalige groeperingen. De bekommernis die vanuit het Staatssecretariaat en de NCC naar deze tweetalige groeperingen is gegaan, bestond erin de juiste norm te vinden om, zonder een dubbelzinnige toestand te creëren, deze Vlaamse mensen uiteindelijk toch niet in een Franstalige groep te laten verloren gaan. Uit ervaring weet u waarschijnlijk wel dat dit een vrij ingewikkeld probleem is en dat het niet gemakkelijk is daar tastbare resultaten te bereiken. Dit probleem wordt echter niet vergeten. Als positief resultaat denk ik onder meer — en dit is zeer belangrijk — aan de actie die gevoerd wordt door de NCC en andere groepen zoals de Academie voor de Derde Leeftijd en de Confederatie van Brusselse Seniorenclubs om contacten te leggen met de rusthuizen voor bejaarden binnen de Brusselse agglomeratie, rusthuizen waar de leiding door Franstaligen wordt verzekerd, maar waar, als ik een cijfer durf vooropstellen, vaak $\pm 75\%$ van de bejaarden Nederlandstaligen zijn. Tot nog toe werd aan deze toestand geen voldoende aandacht besteed.

Op dit ogenblik is daar echter een doorbraak dank zij de werking die door de sector Derde Leeftijd van de NCC wordt ondersteund. Ik denk dat dit belangrijk is en dat dit in de lijn ligt van hetgeen u heeft gevraagd.

Mijnheer de Voorzitter, aldus heb ik, zeer bondig, de belangrijkste vragen beantwoord in verband met de sector die mij aanbelangt.

DE VOORZITTER : Mevrouw **Herman-Michielsens**, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW L. HERMAN-MICHIELENS, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, twee collega's hebben gehandeld over het specifieke probleem van het opbouwwerk waarvan het buurtwerk één van de deelproblemen is. De heer Cools staat niet negatief tegenover dit buurtwerk maar, als ik goed heb begrepen, staat hij wel nogal kritisch tegenover sommigen, die als buurtwerkers wensen te worden erkend. Het is duidelijk dat die erkenning moet geschieden op grondslag van de algemene doelstellingen van de samenlevingsopbouw.

Sta me toe even zeer theoretisch te zijn en in

herinnering te brengen wat men eigenlijk onder samenlevingsopbouw dient te verstaan. Ik heb dit gehaald uit de beleidsnota zoals ze in juni 1977 door Minister De Backer, in haar nota «Naar een overheidsbeleid voor de samenlevingsopbouw in Vlaanderen», is geformuleerd, met name het op methodische en intentionele wijze met en door de bevolking bevorderen van het op sociaal-cultureel welzijn gericht functioneren van de samenleving als zodanig door het scheppen van omstandigheden, structuren, relaties, die bijdragen tot een grotere participatie aan en integratie in het maatschappelijk gebeuren. Dit wil zeggen een participatie die de toegang tot een reeks **basisvoorzieningen** moet bevorderen : recht op bestaanszekerheid, op arbeid en op huisvesting, maar, zeer speciaal, recht op zelfontplooiing. Hier komt dan het beeld naar voren van een minimumwelzijnspel, een maatschappelijke norm die zich voortdurend gaat ontwikkelen en waarvan algemeen moet worden aangenomen dat alle burgers, zonder onderscheid, deze minimumdrempel binnen hun bereik moeten hebben. In de praktijk schijnt dat nu wel niet zo te zijn. Sommige bevolkingsgroepen komen niet aan hun trekken. Zij zijn dus gekenmerkt door een zekere kansarmoede.

Welnu, in dit geheel van kenmerken der **kansarmoede** draagt de lokale, intermediaire, of nationale overheid mede grote verantwoordelijkheid. Kansarme buurten of groepen — en ik citeer hier opnieuw de aangehaalde beleidsnota — kunnen wijzen op een verwaarlozing door de lokale instanties, zodat de bovenlokale verantwoordelijkheden hier suppletief en initiatiefnemend moeten optreden.

In dit kader zal ik het buurtwerk dus een plaats geven in het opbouwwerk en aan die criteria zal ik initiatieven meten.

Zeer concreet inzake buurtwerk wens ik te zeggen dat wildgroei moet worden vermeden. Hier wil ik toch stellen dat ik wildgroei niet zie zoals ik heel recent in een tijdschrift las, waarbij een initiatief dat toevallig uit een andere hoek kwam dan de meeste reeds bestaande initiatieven, als wildgroei werd bestempeld.

Het criterium dat ik zal hanteren is dat dit initiatief, waarvoor men steun vraagt, beantwoordt aan een nood. Het evalueren van die initiatieven kan misschien op een gunstige manier gebeuren door middel van overlegorganen en andere samenwerkingsverbanden. Ik denk bijvoorbeeld aan Genk waar er een gemeentelijk overlegorgaan is en aan Gent waar op gemeentelijk vlak eveneens wordt geprobeerd om deze wildgroei tegen te gaan.

Strikte prioriteit zal worden gegeven aan de kansarmen. Dit heb ik reeds gezegd in mijn theoretisch betoog. Ook zullen deskundige studieonderzoeken op dat vlak worden gestimuleerd. Ik

denk in dat verband aan de onlangs verschenen buurtatlas.

De heer Van Elewyck heeft er de nadruk op gelegd dat buurtwerk en opbouwwerk eigenlijk één zijn. Hij heeft dit waarschijnlijk gehaald uit de geschiedenis van het opstellen van het regeerakkoord, of de geschiedenis «van het weggefallen lidwoord». Het stond er in de getypte tekst, maar niet meer in de gedrukte tekst. Principieel voelt iedereen aan dat het buurtwerk fundamenteel is en dat de overkoepelende eenheid door iedereen wordt gewenst, precies omdat buurtwerk en opbouwwerk naar elkaar verwijzen en op elkaar steunen. Ook binnen dit opbouwwerk, in zijn strikte betekenis, vervagen de grenzen steeds meer tussen territoriaal opbouwwerk, categoriaal opbouwwerk en functioneel opbouwwerk. Er is nog een andere kant aan de zaak, namelijk het meer praktisch aspect. Voor het buurtwerk is reeds een decreet in wording. Het is bijna afgewerkt, terwijl dit voor de andere sectoren van het opbouwwerk nog niet zo ver is gevorderd. Hoe dan ook bij de verdere voorbereiding van het decreet zal ik de betrokkenen zelf raadplegen. Ik zal de decretaire initiatieven, die hun beslag moeten krijgen door een consensus in de executieve, in de mate van het mogelijke afstemmen op haalbaarheid en de werkelijkheid van de situatie.

De heren De Seranno en Olivier hebben gesproken over de integratie van de vreemdelingen. Enerzijds wordt de klemtoon gelegd op het integratiebeleid — het wegwerken van achterstand — en anderzijds op het organiseren van mogelijkheden om de achterstand in te halen, door onder meer beroepsonderwijs, taalonderwijs en bicultureel onderwijs. Naast de integratie moet ook het identiteitsprobleem aandacht krijgen.

De migranten dienen als gelijkwaardig te worden aanvaard, zodat zij niet gedwongen worden ons cultuurpatroon integraal over te nemen 'en zich niet dienen te conformeren aan onze gewoonten, zeden en gebruiken. Dit soort assimilatie zouden wij stellig willen vermijden, evenzeer als de segregatie ; dit wil zeggen dat wij de participatie van de migranten in onze samenleving gewoon moeten aanwakkeren om ze aldus uit hun cultureel isolement te halen.

Concrete beleidsopties zouden dan zijn de bevordering van zelforganisatie door volwaardige ontplooiingskansen voor het organisatie- en het verenigingsleven, aangepast taalonderricht en in het bijzonder — en daar hebben de sprekers trouwens ook aandacht aan besteed — aandacht voor de migrantenjongeren, die zagezegde tweede generatie die bijna het produkt is van enerzijds die integratie en anderzijds die toch noodzakelijke identiteit. Zij hebben vaak de handicap cultureel ontworteld te zijn, handicap die precies moet opgevangen worden door middel van biculturele opvoeding.

Ik kan het specifieke probleem niet uit de weg gaan van de migrantenvrouwen, die dan nog *dikwijls* uit landen komen van de Islam, hetgeen ook zwaar weegt op die eigen karakteristiek van het leven en meer speciaal van het gezinsleven van die vrouwen.

De bevordering van samenwerking en overleg van en tussen de migrantenorganisaties kan gestimuleerd worden door nog op te richten regionale afdelingen van deze migrantenorganisaties.

Ik zal nu overstappen op het probleem van de jeugdbescherming, probleem dat ook door de heer Olivier is aangeraakt. Hij heeft gesproken over het hopelijk losweken van de jeugdbescherming uit de justitiële sfeer. Dit is niet zozeer een probleem van institutionele hervormingen. Laat ons zeggen dat, door het toeval van de institutionele hervormingen en door het toebedelen van de persoonsgebonden materies aan de gemeenschappen — hier wel een gelukkig toeval — eigenlijk het woord justitie niet langer volledig verbonden blijft met de jeugdbescherming.

Men dacht er al lang aan de jeugdbescherming los te haken van Justitie om ze bij Volksgezondheid te voegen. De instelling en bevoegdheden van de gemeenschappen hebben nu toch dat voordeel gehad dat althans de praktische opvang van die jeugd zal worden gedaan door diensten die niet direct dat karakter van het justitiële dragen. Hetgeen niet wil zeggen dat bij het departement van Justitie er inhoudelijk niet heel wat werd gedaan in die richting. Ik geloof dat het meer een formeel odium was dat daar nog bleef op rusten.

Laat het nu niet meer de kinderen van de rechter wezen. Laat het een tweede gelukkig toeval wezen dat deze materie met het gehandicaptenbeleid — waardoor de notie sociale handicap naast de fysieke handicap en psychische handicap van jongeren een eigen aangezicht krijgt — op een gelijk niveau gaat staan en gelijk te behandelen is. Dit zou werkelijk een nieuwe duiding, een nieuwe richting kunnen zijn voor de jeugdbescherming. Ik hoop dat door het feit dat ik bestendige relaties zal hebben met de diensten van het departement van Justitie — die zich uiteraard nog moeten bezighouden met de toepassing en eventueel met de wijziging van de wet op de jeugdbescherming — ook in die richting een niet onbelangrijk wetgevend werk zal kunnen worden geleverd door de adviezen en door de suggesties van het gemeenschapsbeleid.

Op die manier zullen die kinderen uit de klassiek gerechtelijke sfeer geraken.

Ik wil ook zeggen dat wij speciale aandacht zullen moeten besteden aan de centra voor crisisopvang en eerste onthaal waar wij heel andere criteria, onder andere van personeelsomvang, moeten hanteren dan in andere tehuizen. Uiteraard is ook hier kleinschaligheid geboden. Gezinsvervangende tehuizen of gezinnen «*tout court*» moeten

ook voor deze sociaal gehandicapte kinderen werkelijk maximaal in toepassing kunnen worden gebracht.

Door de heren De Seranno en Olivier werd ook verwezen naar de gehandicapten. Zij hebben verwezen naar het zogezegde «enige dossier». Dat is zeer juist.

Door de uniformisering en rationalisering van dat dossier zou men maken dat de gehandicapte goed en vlug geïnformeerd wordt inzake zijn rechten en opvangmogelijkheden.

Mijn ervaring is zeer recent — ik hoop dat ik er nog veel zal bij krijgen — maar ik weet toch al dat naast een machtige infrastructuur van tehuizen en instituten voor het gehandicapte kind er nog een tekort is aan tehuizen voor gehandicapte volwassenen.

Niettegenstaande de beschermde werkplaatsen en voor de zwaardere gehandicapten de bezigheidshomes, constateer ik dat er nog heel wat volwassenen gehandicapten zijn ondergebracht in bejaardentehuizen. Dat is werkelijk niet hun plaats. Zij vallen — wat veel erger is — dikwijls tot last van ouder wordende familieleden die werkelijk deze mensen niet blijvend kunnen verzorgen wat noch de toestand, noch de situatie, noch de levenssfeer van de gehandicapten ten goede komt. Daar is echter nog wat aan te doen.

Ik verontschuldigd mij bij de heer De Beul omdat ik zijn vraag over het hoofd heb gezien. Ondertussen heeft hij reeds van mijn collega mevrouw Steyaert gehoord dat de vluchthuizen voor mishandelde vrouwen niet tot mijn bevoegdheid behoren, maar ingeschakeld zijn in de grote opsplitsing van het gezinsbeleid. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

DE VOORZITTER : De heer Akkermans, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

DE HEER P. AKKERMANS, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, omwille van het late uur en om de sympathie van deze massavergadering te winnen en ook uit respect voor de nog aanwezige collega's zal ik mij beperken te antwoorden alleen aan diegenen die nog in de zaal aanwezig zijn. De heren De Seranno, Cools en De Beul hebben mij vragen gesteld in verband met de woonuitbreidingsgebieden. Ik kan alleen beamen wat zij naar voor hebben gebracht. Namelijk, dat deze gebieden dienen aangezien te worden als effectieve bouw mogelijkheden wanneer dit blijkt uit een behoeftenstudie.

Ik ben er ook mede akkoord in de eerste plaats te streven om de woongebieden maximaal te benutten. De woongebieden werden immers aangeduid om te voorzien in de onmiddellijke behoeften aan woningen. Een nieuwe beleidsvisie dienaan-

gaande werd op mijn voorstel door de Vlaamse executieve goedgekeurd. Ik zal ze één dezer dagen aan de onderscheiden beleidsverantwoordelijken overmaken. Nochtans wens ik hier wel aan toe te voegen dat een totale afremming van de bouw mogelijkheden ook een nadelige invloed kan hebben op de prijs van de bouwgrond, zoals uit het verleden is gebleken. Het is inderdaad juist dat wanneer het aanbod verkleint, de prijs stijgt.

Aan de heer De Seranno wil ik zeggen dat in dezelfde beleidsnota ruimtelijke ordening, ook richtlijnen worden verstrekt met betrekking tot het inrichten van de woongebieden. Deze richtlijnen hebben zowel betrekking op de bebouwingsdichtheid, de bouwhoogte als op de groenvoorzieningen en speelruimten. Ook in bepaalde gewestplannen werden door mij drastische beperkingen ingebouwd wat de bouwhoogte betreft.

Naast de plannen vernoemd in de wet op de stede bouw zoals het streekplan, het gewestplan, het BPA en het APA werd sedert korte tijd het begrip «structuurplan» aanvaard, onder andere in het kader van de stadskernvernieuwing, als een noodzakelijk beleidsinstrument. Deze vorm van planning is veel dynamischer dan de traditionele vormen en gaat verder dan alleen bestemmingen bepalen. Bij het opstellen van dergelijk structuurplan zal men noodzakelijk rekening dienen te houden met alle facetten van het leven en werken in de maatschappij.

Bovendien zal de inspraak borg staan voor een democratische besluitvorming.

Aan de heer Bob Cools zou ik nog even willen zeggen dat in verband met het structuurplan van Antwerpen, dank zij de samenspraak en de goede medewerking van de stad, wij alleszins een belangrijke stap hebben gezet.

De noodzakelijke verplichting voor steden en gemeenten een structuurplan op te maken is een stap in de goede richting. Hierdoor zal een coördinatie tot stand komen tussen de bouw mogelijkheden in het raam van de stadsvernieuwing en de nog bebouwbare percelen in woon- en woonuitbreidingsgebieden. Er mag nog een vrije keuze bestaan om te wonen in of buiten de stad.

Het organiek besluit van stadsvernieuwing heeft aan de verschillende steden toegelaten subsidies te verlenen, mijnheer Cools -wat u daarstraks in twijfel trok — onder andere aan Oostende, Mechelen en Ieper.

DE HEER B. COOLS : Ik had het over particulieren, die 200.000 frank kunnen bekomen wanneer ze hun gevel doen restaureren. Als ik het goed begrepen heb, zal de heer Kempinaire dat uitvoeren.

DE HEER P. AKKERMANS, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap: Dank zij een

goede coördinatie in de Vlaamse executieve zal u kunnen vaststellen dat de integratie waarnaar u streeft en waarnaar u verlangt zal worden gerealiseerd.

DE HEER W. KUIJPERS: Als de regering niet valt !

DE HEER P. AKKERMANS, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap: Aan de heer De Beul zou ik nog willen antwoorden dat in verband met de gemeentelijke adviescommissies de Vlaamse executieve beslist heeft, bij wijze van proef, de gemeenten vrij te laten deze commissies te installeren. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 zal rekening worden gehouden met de opgedane ondervinding. De gemeentelijke commissies zijn inderdaad conform de wet op stede bouw.

Mijnheer de Voorzitter, het is vanzelfsprekend dat ik op een aantal vragen niet heb geantwoord omdat mijn collega's uit de Vlaamse executieve dit vóór mij hebben gedaan. (*Applaus*)

DE VOORZITTER: Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

DE VOORZITTER: Door de CVP-fractie wordt voorgesteld :

- in de Commissie voor samenwerking wijlen de heer Robert Vandekerckhove als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Coens;
- in de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid de heer Dries Claeys als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Coens ;
- in de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming de heer Dries Claeys als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Marchand.

Door de VU-fractie wordt voorgesteld :

- in de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming de heer Valkeniers als vast lid te vervangen door de heer Caudron.

Geen bezwaar ? (*Neen*)

Aldus is besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER : Dames en heren, we zijn aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

De vergadering is gesloten.

- *De vergadering wordt gesloten om 23.20 uur.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uit-een.*

VERZOEKSCHRIFTEN (R.v.O. art. 55)

Samenvatting en beslissing

— Commissie voor mediabeleid

- Verzoekschrift nr. 1 (B.Z. 1979) d.d. 10 mei 1979 van de heer L. Baret betreffende het BRT-beleid ten opzichte van het lichte-muziekgenre van eigen bodem.
Toegevoegde verzoekschriften betreffende hetzelfde onderwerp :
- (niet-gedagtekend overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers) van de heer L. Baret;
- d.d. 5 mei 1979 van de heer L. Baret;
- d.d. 6 mei 1979 van de heer Vermaelen;
- d.d. 7 mei 1979 van de heer J. Verest;
- d.d. 9 mei 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV ;
- d.d. 10 mei 1979 van de heer W. Van der Avert ;
- d.d. 20 mei 1979 van de heer R. Kenis;
- d.d. 25 mei 1979 van de heer L. Baret;
- d.d. 27 juni 1979 van de heer L. Baret;
- d.d. 28 juni 1979 van de heer J. Maes, voorzitter Belgische vereniging van auteurs, componisten en uitgevers ;
- d.d. 2 september 1979 van de heer L. Baret. Beslissing: Overgezonden aan de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

— Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming

- Verzoekschrift nr. 3 (B.Z. 1979) d.d. 6 september 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV, betreffende het taalgebruik bij de NMBS inzake voor het publiek bestemde mededelingen.
Beslissing : Overgezonden met verzoek om advies aan de Raad voor Taaladvies.
De Commissie zal het verzoekschrift verder behandelen op grond van het ingekomen advies.

— Commissie voor de verzoekschriften

- Verzoekschrift nr. 2 (B.Z. 1979) d.d. 6 september 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV, betreffende de tewerkstelling van Nederlandstaligen in banken en grootwarenhuizen.
Beslissing: De Commissie verklaart zich onbevoegd *ratione loci* omdat het geen activiteiten betreft die moeten beschouwd worden

als uitsluitend behorend tot de ene of de andere cultuurgemeenschap.

- Verzoekschrift nr. 4 (B.Z. 1979) d.d. 9 september 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV, betreffende de straatnamen te Brussel en omgeving.

Beslissing :

1. De Commissie beslist de taalraadsman van de Cultuurraad te vragen een document op te stellen over taalkundig exacte namen van straten en pleinen te Brussel en omgeving.
  2. De Commissie beslist tevens de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie bij het onderzoek van dit probleem te betrekken. Er zal aan de NCC gevraagd worden of er belangstelling voor dit vraagstuk bestaat en welke procedure hierbij moet gevolgd worden.
  3. Het Secretariaat van de Cultuurraad zal onderzoeken of de Koninklijke Academie voor Toponymie en Dialectologie verplicht is advies te verstrekken op vraag van de Cultuurraad.
  4. De Commissie wenst vervolgens, op basis van een grondig onderzoek, te komen tot een aanbeveling van de Cultuurraad aan alle gemeenten betreffende de juiste benaming van straten en pleinen.
- Verzoekschrift nr. 5 (B.Z. 1979) d.d. 9 september 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV, betreffende de werking van de VCT en de toepassing van het taaldecreet van 19 juli 1973.
Beslissing : Overgezonden aan de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.
  - Verzoekschrift nr. 6 (B.Z. 1979) d.d. 11 september 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV, betreffende de toepassing van de taalwetgeving bij de NMBS.
Beslissing : Overgezonden aan de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.
  - Verzoekschrift nr. 7 (B.Z. 1979) d.d. 11 september 1979 van de heer E. Wieme, voorzitter ANV, betreffende het taalgebruik inzake de betrekkingen NMBS — Nederlandse Spoorwegen.
Beslissing : Overgezonden met verzoek om uitleg aan de Minister van Verkeerswezen.
  - Verzoekschrift nr. 8 (B.Z. 1979) d.d. 21 juni 1979 van de heer A. De Beir, voorzitter Echo, betreffende de ontvangst van de TV-uitzendingen van de BRT in de provincie Limburg.
Beslissing : Overgezonden aan de Commissie voor mediabeleid.

BIJLAGEN

bij Handelingen Nr. 11 van 17 juni 1980

BEGROTINGSTABELLEN

BIJLAGE 1

ONTWERP VAN DECREET

waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980

TABEL

Culturele kredieten - Nederlandse sector

(in miljoenen franken)

Titel - Kredieten	Kredieten ingeschreven in het begrot ings- ontwerp	Eerste serie Januari-Maart	Tweede serie April-Juni	Totaal der toegestane kredieten	Derde serie Juli-Oktober
1) Culturele Dotaties					
Titel I — Niet-gesplitste kredieten	10 332,6	2 624,6	2 541,7	5 166,3	3 444,2
Titel II — Niet-gesplitste kredieten	238,2	65,4	53,7	119,1	79,4
— Ordonnanceringskredieten	1 646,9	422,7	422,7	845,5	526,9
2) Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime					
Titel I — Niet-gesplitste kredieten	1 746,0	436,5	436,5	873,0	582,0
Titel II — Niet-gesplitste kredieten	78,3	19,6	19,6	39,2	26,1

BIJLAGE II

ONTWERP VAN DECREET

**houdende eindregeling van de begroting
van de Culturele Zaken van de Neder-
landse Cultuurgemeenschap voor het be-
grotingsjaar 1975**

TABEL A

Rekening van de begroting van Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1975
Vas tleggingen

Toewijzing van de kredieten						
Begrotingen 1	Aanpassingen		Totaal 4	Kredieten-transport 5	Algemeen totaal 6	Vastleggin 7
	Vermeerderingen 2	Verminderingen 3				
764000000	150000000	—	914 000 000	336 234 093	1250 234 093	921 520 2

TABEL B

Rekening van de begroting van Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975

Kredieten						
Aard van de uitgaven en van de kredieten a) niet-gesplitste kredieten b) ordonnanceringskredieten	Toewijzing aan kredieten			Totalen 5	Kredieten-transport 6	Algemeen totaal 7
	Begrotingen en verdeling van provisionele kredieten afkomstig van de Staatsbegroting 2	Aanpassingen				
		Vermeerderingen 3	Verminderingen 4			
1	2	3	4	5	6	7
I						
1. lopende uitgaven						
a)	6 404 000 000	444 589 000	— 53 606 000	6 809 568 000	938 929 181	7748497181
	14 585 000					
2. kapitaaluitgaven						
a)	210 100 000	692 000	— 500 000	210 292 000	3 388 969	213 680 969
b)	765 000 000	72 500 000	— 30 000 000	807 500 000	359 770 386	1 167270 386
a + b.	975 100 000	73 192 000	— 30 500000	1017 792000	363 159 355	1380951355
3. Algemene totalen	7 393 685 000	517 781 000	— 84 106 000	7 827 360 000	1302 088 536	9129448536
II						
1. niet-gesplitste kredieten	6628685000	445 281000	— 54106000	7 019 860 000	942 318 150	7 962 178 150
2. ordonnanceringskredieten	765 000 000	72 500 000	— 30 000 000	807 500 000	359 770 386	1167 270386
3. Totalen	7 393 685000	517 781 000	— 84 106 000	7 827 360 000	1302 088 536	9 129 448 536

Regeling van de kredieten			
Beschikbare' kredieten aan het einde van het jaar	Getranspor-teerde kredieten	Te annuleren kredieten	Definitieve kredietan van het begrotingsjaar
8	9	10	11
328 713 814	282 101094	46 612 720	921520 279

Uitgaven

Uitgaven			Regeling van de kredieten					Definitieve kredieten van het begrotingsjaar
Aangerekende ordonnancements		Nog te reguleren betalingen	Uitgaven gedaan boven de kredieten. Aanvullende kredieten	Kredieten die de uitgaven te boven gaan				
Totaal	Prestaties uitgevoerd			Totaal	Te annuleren kredieten	Getranspor-teerde kredieten		
8	tijdens de vorige jaren 9	in de loop van het jaar 10	11	12	13	14	15	16
921 014 856	940 847 325	5980167531	18 342 266	218 249 958	1045732283	131 237 653	914 494 630	6921014856
81 613 001 598 909 962	1807 272 306 251445	79 805 729 292 658 517	14 030 788 —	—	132 067 968 568 360 424	259 878 815	132 067 968 308 481 609	81 613 001 598 909 962
680 522 963	308 058 717	372 464 246	14030788	—	700 428 392	259 878 815	440 549 577	680 522 963
601 537 819	1 248 906 042	6 352 631777	32 373 054	218 249 958	1746160675	391 116468	1 355 044 207	7601537 819
002 627 857 598 909 962	942 654 597 306 251445	6 059 973 260 292 658 517	32 373 054 —	218 249 958 —	1 177 800251 568 360 424	131 237 653 259 878 815	1046562598 308 481 609	7 002 627 857 598 909 962
601 537 819	1 248 906 042	6352631777	32 373 054	218 249 958	1 746 160 675	391 116468	1355044207	7 601 537 819

TABEL C

Uitgaven die de bestemde kredieten overschrijden

Nummer en tekst van de artikelen	Bedrag van de aanvullende kredieten
Sector Nederlandse Cultuur	
Begrotingsjaar 1975	
Onderwijs	
Kunstonderwijs	
Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid	
Inkomensoverdrachten aan provincies, gemeenten	
en daarmee gelijkgestelde lichamen	
43.01 Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde muziekscholen van de eerste categorie	108 107 776 (1)
43.03 Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde tekenacademiën en teken-scholen	105 994 059 (1)
Kredieten voor wetenschappelijke activiteiten	
Consumptieve bestedingen	
Lopende uitgaven voor goederen en diensten	
Lonen en sociale lasten	
11.03 Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelage voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongvallen — inbegrepen de uitkeringen van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen)	2 446 140 (1)
Sector Nationale Opvoeding	
Begrotingsjaar 1975	
Wetenschappelijk onderzoek	
Consumptieve bestedingen	
Lopende uitgaven voor goederen en diensten	
Lonen en sociale lasten	
11.03 Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelage voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongvallen — inbegrepen de uitkeringen van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen) :	
1. Koninklijke Academie	1701983 (1)
TOTALEN	218 249 958

(1) Overschrijding te wijten aan de betaling van vaste uitgaven, niet onderworpen aan de regel van het voorafgaand visum van het Rekenhof.

TABEL D Afzonderlijke Sectie 1975 Nederlandse Cultuurgemeenschap

	Ramingen		Aangerekende verrichtingen				Saldo	
	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven		Verschil tussen ontvangsten en uitgaven	Per 31 december 1974	Per 31 december 1975
				Totalen	Te regulariseren			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Begrotingen								
Nederlandse Cultuur	6 250 000	7 900 000	9 047 041	11 354 427	6 914 304	—	14 156 629	11 849 243
Nationale opvoeding	1715 842 000	1705 842 000	25 717 748	1 182 233 470	—	—	181 767 9908	661 164 186
volksgezondheid en Gezin	30 500 000	42 700 000	3 143 8974	26 893 881	—	4 545 093	73 973 032	78 518 125
Totalen	1752592000	1756 442 000	66 203 763	1220481778	6 914 304	— 1 154 278 015	1 905 809 569	751 531554